

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

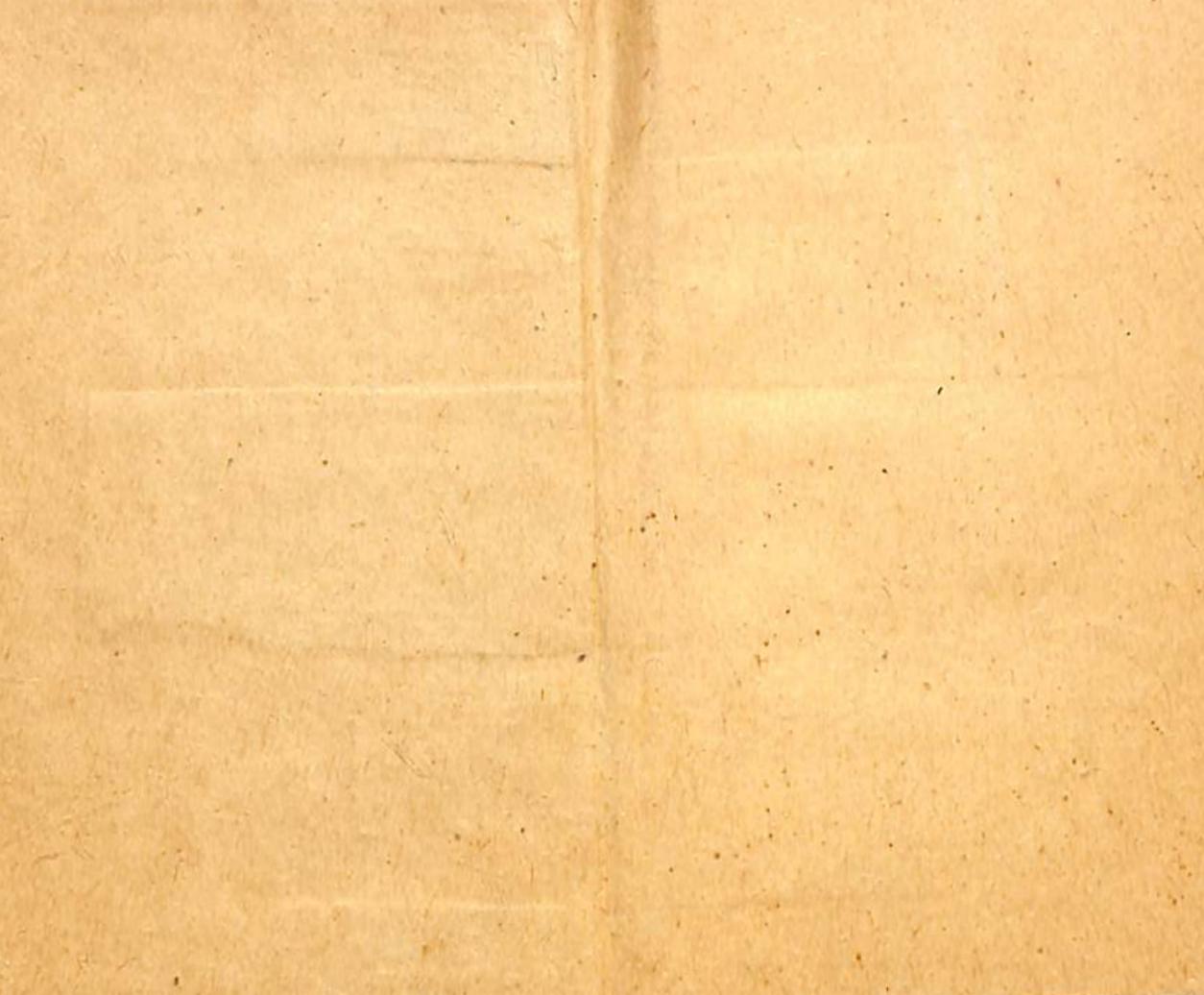
Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

1825

225

4-76

22
U-76

ԱՐԵՏԱՐԱՆ
ՏԵԱՆ ՄԵՐՅ
ՅԻՍՈՒՄԻ ՔՐԻՍՏՈՍԻ

ՄԱՍԵՆԱՊԱՐԱՆ

ԱՌՔՈՎԻԱՆ
ԿՈՄԻՏԵ
1951

Յ. Կ. ՕՂԻՆՅԱՆ

6

258-42

ԱՐԵՏԱՐԱՆ
ՏԵԱՌՆ ՄԵՐՈՑ
ՅԻՍՈՒՍԻ ԳՐԻՍՏՈՍԻ

ՅԵՐՈՒՍԱԴԷՄ

Ի ՏԳԱՐԱՆԻ
ՍՈՍՏԻՆԱԿԱՆ ԱԹՈՌՈՑ
ՄՐԵՈՑ ՅԱԿՈՎԲԵԱՆՑ

1875

258-ԱԶ

52870-տ

38801-67

ԱԶ

ՏՊԱԳՐԵԱԼ

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Տ. Տ. ԳԵՈՐԳՅԱՆ

ՎԵՀԱՓԱՌ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԻ

ԱՄԵՆԱՅՆ ՀԱՅՈՑ

Ի ՊԱՏՐԻԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

ՍՐԲՈՑ ԵՐՈՒՍԱԳԷՄԻ

Տ. ԵՍԱՅԵԱՅ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲ ԵԳԻՍԿՈԳՈՍԻ

ԵՒ Ի ՊԱՏՐԻԱՐԿՈՒԹԵԱՆ

Կ. ՊՕԼՍՈՑ

Տ. ՆԵՐՍԻՍԻ

ՍՐԲԱԶԱՆ ԱՐԲ ԵԳԻՍԿՈԳՈՍԻ

Ն Ա Ի Ա Գ Բ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Մ Ա Տ Թ Է Ո Ս Ի Ա Ի Ն Տ Ա Ր Ա Ն Ի Ն

Աւետարանս, որ ըստ Մատթէոսի փոքրեալ է. զի ինքն Մատթէոս աշակերտ Տեառն գրեաց զԱւետարանս զայս: Եւ պատմէ մեզ 'ի սկզբանն զըստ մարմնոյ ծնունդ Քրիշէն 'ի զաւակէ Գաւթի. վասն որոյ եւ զազգահամարն ժողովէ ժինչեւ 'ի Քրիստոս, ազգս քառասուն եւ երկու: Իերկ ըստ կարգի եւ զՄկրտութիւնն Յովհաննու. եւ 'ի ընթինն 'ի դիւաց զփորձութիւն, եւ նշանս եւ աբուստս մեծամեծս 'ի Քրիշէն եղևոյ. եւ զընտրութիւն աշակերտացն, եւ վասն խորհրդոյ մատուցութեանն. եւ զկատարածն. զի մատնեցաւ Պիղատոսի, եւ խաչեցաւ մարմնով. եւ մարմինն եղաւ 'ի գերեզմանի, եւ զինուորքն բաժանեցին զհանդերձս նորա, նշն եւ զերբորդ

աւուր յարութիւնն • և զպատուէր ա-
 շակերտացն՝ տշակերտեւ զամենայն հե-
 թանոսս և մկրտեւ զնոսս • որստուիրեաց
 շինել ընդ նոսս զամենայն աւուրս մին-
 չեւ • 'ի կտորսքս աշխարհի :

Մատթէոս զրեաց զԱւետարանս իւր
 Ներուսաղէմ քաղաքի 'ի լեզու երբայե-
 ցի • զինի ութ ամի համբառնալոյ փրկի-
 չէն • 'ի խնդրոյ եկեղեցոյն երուսաղէմիւ

Գ Լ Ո Ւ Խ Ք

Մ Ա Տ Թ Ի Ո Ս Ի Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն Ի Ն

	Գ Լ •	Հ Տ
Վ անն մոզուցն	Բ	1
Վ անն կոտորածի մանկանցն	Բ	16
Վ անն յառաջընթաց քարո- ղութեանն Յովնանու մը- կըրտչին	Գ	1
Վ անն վարդապետութեան փրկչին	Գ	25
Վ անն երանութեանց	Ե	2
Վ անն բորոտին	Ը	1
Վ անն հարիւրապետին	Ը	5
Վ անն զքանչին Պետրոսի	Ը	14
Վ անն բժշկութեան ամե- նայն ցաւոյ	Ը	16
Վ անն որ ոչ ետ հրամանս կր- թալ զինի	Ը	19
Վ անն սարտեղցն 'ի վերայ չաւրցն	Ը	25
Վ անն դիւահարացն	Ը	28
Վ անն անդամալուծին	Թ	1
Վ անն Մատթէի	Թ	9

Վասն դատեր ժողովըդ ապետին	Թ	18
Վասն տեւաատեսին	Թ	20
Վասն երկուց կուրացն	Թ	27
Վասն խուլ և համբ դիւահարին	Թ	32
Վասն առաքելոցն իշխանութե	Ժ	1
Վասն առաքելոցն ՚ի Յովհաննէ	ԺԱ.	2
Վասն՝ որոյ ձեռն դոսացեալ էր	ԺԲ	10
Վասն կտր և համբ դիւահարին	ԺԲ	22
Վասն՝ որ ինդրէին նշանս	ԺԲ	38
Վասն սուակացն	ԺԳ	1
Վասն Յովհաննու, և Հերովդէի	ԺԴ	1
Վասն հինգ հացին	ԺԴ	15
Վասն երթալոյն ՚ի վերայ ծովուն	ԺԴ	22
Վասն անցելոցն զսպանդիրա- նաւն Առտուծոյ	ԺԵ	1
Վասն կնոջն Քանանացւոյ	ԺԵ	21
Վասն բժշկելոյ զժողովուրդն	ԺԵ	29
Վասն Եօթն հացիցն	ԺԵ	32
Վասն խմորոյ վարիտեւոցն	ԺԶ	6
Վասն որ ՚ի Վեսարիա հարցմանն	ԺԶ	13
Վասն այլակերպութե Տեառն	ԺԷ	1
Վասն լուսնահարին	ԺԷ	14
Վասն ինդրելոյ զերկորամեանն	ԺԷ	25
Վասն հարցանելոյ՝ թէ ո՞ է ՚ի Մէնջ մեծ	ԺԸ	1
Վասն առակի հարիւր ոչխարին	ԺԸ	12

Վասն թողոյն զբիւր տաղանդն	ԺԸ	25
Վասն հարցանելոյն թէ արժան է արձակել առն զկին	ԺԹ	1
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅիսուս	ԺԹ	16
Վասն վարձկանութեան մը- շակացն	Ի	1
Վասն որդւոցն Զբբեդեայ	Ի	20
Վասն երկուց կուրացն	Ի	29
Վասն իշոյն և յաւանակին	ԻԱ	1
Վասն կուրացն և կաղացն	ԻԱ	14
Վասն շորանալոյ թղենւոյն	ԻԱ	18
Վասն հարցանելոյ զՏէրն քա- հանայապետիցն և ծերոց	ԻԱ	25
Վասն երկուց որդւոցն ա- ռակոց	ԻԱ	28
Վասն այդւոցն առակին	ԻԱ	33
Վասն կոչեցելոց ՚ի հարսանիսն	ԻԲ	1
Վասն դահեկանին, որով վոր- ձեցին զՏէրն	ԻԲ	15
Վասն Սաղուկեւոցն	ԻԲ	25
Վասն Օրինականացն	ԻԲ	34
Վասն Տեառն հարցանելոյն ըզ- վարիտեցիսն	ԻԲ	41
Վասն վոյ տալոյ Դպրոցն, և Փարիսեւոցն	ԻԳ	15

վանն կատարածի	ԻԳ	5
վանն աւուրն և ժամուն	ԻԳ	56
վանն տանն կուսանայն	ԻԵ	1
վանն զտաղանդան տալոյ	ԻԵ	14
վանն դալստեանն Տեառն	ԻԵ	31
վանն օծանելոյ զՏէրն իւզով	ԻԶ	6
վանն պատրաստելոյ զպատեքն	ԻԶ	17
վանն կենարար խորհրդայն	ԻԶ	26
վանն մասնու թեանն Տեառն	ԻԶ	41
վանն ուրացու թեանն Պետրոսի	ԻԶ	69
վանն Յուդայի զղջմանն	ԻԷ	5
վանն խնդրելոյ զՏէրունա կան մարմինն	ԻԷ	57
վանն իւղաբեր կանանայն	ԻԸ	1

ՄՐ ՄԱՏԹԷՈՍ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՉ

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն
 ՀՍՏ ՄԱՏԹԷՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա.

- 1 **Գ**ԻՐԳ ճննդեան Յիսուսի Գրիս. տոսի որդւոյ Դաւթի : որդւոյ Աբրահամն : Աբրահամ ճնաւ զիսահակ : իսահակ ճնաւ զԵսայիլ : Եսայիլ ճնաւ զԵզրա և զԵզարս նորա :
- 2 Եզրա ճնաւ զՓարէս և զԶարա 'ի Քանարայ . փարէս ճնաւ զԵղզոյն :
- 3 Եղզոյն ճնաւ զԱրամ : Արամ ճնաւ զԱմինադար : Ամինադար ճնաւ ըղնաստոյն : Նասսոյն ճնաւ զՍաղմոյն :

Սաղմնիկն ծնաւ զհոռոս 'ի Հռեքարայ , 5
 հոռոս ծնաւ զովիբէդ 'ի Հառուժայ , Ով-
 բէդ ծնաւ զՅեսսէ : Յեսսէ ծնաւ ըզ-
 Դաւիթ արքայ : Դաւիթ ծնաւ զՍա- 6
 զմոնիկն 'ի կնոջն Ուրիայ : Սաղմոնիկն 7
 ծնաւ զհրորովամ , Բորովամ ծնաւ զԱ-
 բիա , Աբիա ծնաւ զԱսաի , Ասաի 8
 ծնաւ զՅովսափաթ , Յովսափաթ ծնաւ
 զՅովրամ , Յովրամ ծնաւ զՈղեա : Ողեա 9
 ծնաւ զՅովթամ , Յովթամ ծնաւ
 զԱբաղ , Աբաղ ծնաւ զԵղեկիս , Ե- 10
 զեկիս ծնաւ զՄանասէ , Մանասէ ծը-
 նաւ զԱմոն , Ամոն ծնաւ զՅովսիա ,
 Յովսիա ծնաւ զՅեքոնիա և զԵղբարս 11
 նորա առ գերութեամբն Բաբելացւոց :
 Յետ գերութեանն Բաբելացւոց ծնաւ 12
 Յեքոնիա զՍաղաթիէլ , Սաղաթիէլ ծը-
 նաւ զԶորարաբէլ , Զորարաբէլ ծնաւ 13
 զԱբիուդ , Աբիուդ ծնաւ զԵղիակիմ ,
 Եղիակիմ ծնաւ զԱզուլ , Ազուլ ծը- 14
 նաւ զՄադուկ , Մադուկ ծնաւ զԱզին ,
 Ազին ծնաւ զԵղիուդ , Եղիուդ ծնաւ 15
 զԵղիազար , Եղիազար ծնաւ զՄատ-
 թան , Մատթան ծնաւ զՅակովիլ : Յա- 16
 կովիլ ծնաւ զՅովսէֆի զայրն Մարեմայ ,
 որում խօսեցեալ զՄարիամ կոյս , յոր-

մէ ծնաւ Յիսուս , որ անուանեցաւ
 Քրիստոս :

17 Աբգ , ամենայն աղգքն յԱբրահամէ
 մինչև 'ի Դաւիթ , աղգք չորեքասաննր ,
 և 'ի Դաւթէ մինչև 'ի գերութիւնն
 Բաբելացւոց , աղգք չորեքասաննր , և
 'ի գերութեանն Բաբելացւոց մինչև 'ի
 Քրիստոս , աղգք չորեքասաննր :

18 Եւ Յիսուսի Քրիստոսի ծնունդն
 էր այսպէս : Խօսեալ զնայր նորա Մա-
 ժիամ՝ Յովսէֆու , մինչև եկեալ առ
 միմեանս՝ գտաւ յղացեալ 'ի Հոգւոյն

19 Սբոյ : Եւ Յովսէֆի այրն նորա , քան-
 զի արդար էր և ոչ կամէր առաիկել
 զնա , խորհեցաւ լռելեայն արձաիկել

20 զնա : Եւ մինչդեռ նա զայս ամէր զմը-
 տաւ , ահա հրեշտակ Տեառն 'ի տես-
 լեան երեւեցաւ նմա և ասէ . Յովսէֆի
 Որդի Դաւթի , մի երկնչիւր առնուլ առ
 քեզ զՄարիամ կին քո . քանզի որ 'ի
 նմայն ծնեալ է , 'ի Հոգւոյն Սբոյ է :

21 Ենցի որդի , և կոչեցես զանունն նո-
 րա Յիսուս . զի նա մրկեցէ զժողո-
 22 վարդ իւր 'ի մեղաց խրեանց : Այլ
 այս ամենայն եղև , զի լցցի որ ասա-
 ցաւն 'ի Տեառնէ 'ի ձեռն Նսայեայ

խարհն իւրեանց խեղ իբրև գնացին 15
 նոքա անտի, ահա հրեշտակ Տեառն
 երևէր 'ի տեղեան Յովսեփու և ա-
 սէր, արի՛, առ զմանուկդ և զմայր իւր՝
 և վախիր յԵգիպտոս, և անդ լինիլիս,
 ցորժամ ասացից քեզ, քանզի 'ի խըն-
 դիր է Հերովդէս կորուսանել զմանու-
 կըդ: Եւ նա յարուցեալ առ զմանուկն 16
 և զմայր իւր զիշերի՛ և գնաց յԵգիպ-
 տոս, և անդ էր մինչև ցլփխճան Հե-
 րովդի: 2ի լցի ասացեալն 'ի Տեառնէ 15
 'ի ձեռն մարգարէին, որ ասէ. յԵգիպ-
 տոսէ կոչեցից զըրդի իմ:

Յայնժամ իբրև ետես Հերովդէս 16
 թէ խաբեցաւ 'ի մոգուց անտի, բար-
 կոյցաւ յոյժ, և առաքեաց կոտորեաց
 զամենայն մանկունսն, որ էին 'ի Բեթ-
 ղէհէմ և յամենայն սահմանս նորա՝
 յերկեմենից և 'ի խոնարհ, ըստ ժա-
 մանակին, զոր ստուգեաց 'ի մոգուցն: 17
 Յայնժամ կատարեցաւ ասացեալն 'ի 17
 ձեռն Երեմիայ մարգարէի, որ ասէ.
 Չայն գուժեաց 'ի Հոամայ սղբուն 18
 և լալուն և աշխարուն յոյժ, Հոա-
 քէլ լայր զորդիս իւր, և ոչ կամէր
 մխիթարիլ՝ զի ոչ էին:

19 Եւ 'ի վասնձանկն Հերովդի, ահա
 հրեշտակ Տեառն 'ի տեղեան երևէր
 20 Յովսեփայ յԵգիպտոս, և ասէր. Արի՛
 առ զմանուկդ և զմայր իւր, և գնա
 յերկիրն Իսրայէլ, զի մեռան, որ խըն-
 21 դրէին զանձն մանկանդ: Եւ նա յա-
 րուցեալ առ զմանուկն և զմայր նորա,
 22 և եկն յերկիրն Իսրայէլ: Եւ իբրև
 լուաւ եթէ Արքեղայոս թաղաւորեաց
 Հրէատոսնի վասնանակ Հերովդի հօրն
 իւրոյ, երկեաւ երթալ անդր, և հրա-
 ման սուեալ 'ի տեղեան, գնաց 'ի կող-
 23 մանս Գալիլեացոց: Եւ եկեալ բնա-
 կեցաւ 'ի քաղաքին, որ կոչէր Նազա-
 րէթ. զի լցի բան մարգարէիցն, թէ
 Նազովթեցի կոչեցի: †

ԳԼՈՒԽ Գ.

1 Յաւուրան յայնոսիկ զայ Յովհան-
 նէս Մկրտիչ քարոզել յանապատին
 2 Հրէաստանի, և ասել. Ապաշխարե-
 ցէք՝ զի մերձեալ է արքայութիւնն
 3 երկնից, 2ի սա է, վասն որոյ ասացաւ
 'ի ձեռն Կստեայ մարգարէի, որ ասէ,
 2այն բարբառոյ յանապատի, սկսաւ:

բաստ արարէք զճանապարհ Տեառն ,
և ուղիղ արարէք զշաւիղս նորա :

Եւ ինքն Յովհաննէս ունէր հան 4
դերձ 'ի ստեւոյ ուղտու , եւ զօտի
մաշկեղէն ընդ մէջ իւր , և կերակուր
նորա էր մարտի եւ մեղը վայրենի :
Յայնժամ երանէին առ նա ամենայն 5
Երուսաղէմացիք , և ամենայն Հրէաս-
տան , և ամենայն կողմն Յորդանանու .
Մկրտէին 'ինմանէ 'ի Յորդանան գետ , 6
և խոտոտական լինէին զմեզ իւրեանց :
Եւ տեսեալ զԷսաղուսն 'ի Սաղուկեց . 7
ւոյն և 'ի Փարիսեցւոց եկեալս 'ի մը-
կրտութիւն նորա , ստէ ցնոսա . Յը-
նունդք իժից , ո՞ ցոյց ձեզ վախճիլ 'ի
բարկու թիւնէն , որ գտըցն է : Արարէք 8
այսուհետեւ պտուղ արժանի աղօտչ-
խարութեան : Եւ մի համարիցիք ա- 9
սել յանձինս՝ թէ ունիմք մեք հայր
զՍերբահամ . ստեմ ձեզ , զի կարող է
Ստուռամ 'ի բարանցս յայցանէ յա-
րութեանս որդիս Աբրահամա : Զի ա- 10
ւտիկ ստալար առ արմին ծառոց զը-
նի . ամենայն ծառ , որ ոչ առնիցէ ըզ-
պտուղ բարի , հատանի և 'ի հուր ար-
կանի : Ես մկրտեմ զձեզ ջրով յապաշ 11

խարութիւն , բայց որ զկնի իմ գայ՝
հզորագոյն է քան զիս , և ես չեմ բա-
ւական բառնալ զիջշիկս նորա . նա
մկրտեացէ զձեզ 'ի հոգին Սուրբ և 'ի
12 հուր : Որոյ հեծանոցն 'ի ձեռին իւ-
րում , և սրբեացէ զիտլ իւր , և ժո-
ղովնոցէ զցորեանն 'ի շտեմարանս իւր ,
և զյարդն այրեացէ անշէջ հրով :
13 Յայնժամ գայ Յիսուս 'ի Գաղիլէէ 'ի
Յորդանան առ Յովհաննէս՝ մկրտիլ 'ի
14 նմանէ : Եւ Յովհաննէս արդելու զնա
և ստէ , ինձ պիտոյ է 'ի քէն մկրտիլ ,
15 և դու առ ի՞նչ դաս : Պատասխանի ետ
Յիսուս և ստէ ցնա . թո՛ղ տուր այժմ
զի այսպէս վայել է մեզ ընուլ զամե-
նայն արգարութիւնս , և ապա թո՛ղ
16 ետ նմալ Եւ իբրեւ մկրտեցաւ Յիսուս .
և զ վաղվաղակի 'ի ջրոյ անտի . և ահա
բացան նմա երկիրք , և ետես զՀոգին
Աստուծոյ , զի իջանէր իբրև զաղաւնի .
17 և գայր 'ի վերայ նորա , Եւ ահա ձայն
յերկնից , որ ստէր . Գա՛ս է Որդի իմ սի-
բեղն , ընդ որ հաճեցայ :

ՔԼՈՒԽ Դ .

Յայնժամ վարեցաւ Յիսուս յանա . 1
 պատ 'ի հոգւոյն' փորձիլ 'ի սատանայն :
 Եւ պահեալ զքառասուն տիւ և ըղ- 2
 քառասուն գիշեր՝ սոցա քաղցեալ :
 Եւ մատուցեալ փորձին սակ յնա . 3
 եթէ Որդի ես Աստուծոյ՝ առա . զի քա-
 ըինքս այսքիկ հոց լինիցին : Նա պա- 4
 ստոխանի եմ և սակ . զրեալ է՝ թէ
 ոչ հոցիւ միայն կեցցէ մարդ , այլ ա-
 մենայն բանիւ , որ ելանէ 'ի բերանոց
 Աստուծոյ :

Յայնժամ սուեալ անէ զնա սատա . 5
 նայ 'ի քաղաքն սուրբ , և կացուցանէ
 զնա 'ի վերայ աշտարակի Տաճարին , և
 սակ յնա . Եթէ Որդի ես Աստուծոյ՝ 6
 արկ զքեզ ստտի 'ի վայր . զի զրեալ
 է . թէ Հրեշտակաց իւրոց պատուի-
 րեալ է վասն քո , և 'ի վերայ ձեռաց
 բարձցեն զքեզ . զի մի՛ երբէք հազցի
 Ղբարի զասն քո : Ասէ յնա դարձեալ 7
 Յիսուս . գրեալ է՝ թէ ոչ փորձեցիս
 զտէր Աստուած քո :

Իարձեալ աւելու անէ զնա սատա . 8

նայ 'ի լեառն մի բարձր յոյժ , և ջու-
 ցանէ նմա զամենայն թողաւորութիւ-
 Յ նրա աշխարհի և զիսուս նոցա . Եւ սակ
 յնա . զայս ամենայն քեզ տաց՝ և թէ
 10 անկեալ երկիրպագանիցես ինձ : Յայն-
 ժամ ասէ յնա Յիսուս . երթ յետս իմ
 սատանայ , զի գրեալ է . տեսան Սս-
 տուծոյ քում՝ երկիր պաղցես , և զնա
 11 միայն պաշտեացես : Ապա եթող զնա
 սատանոց . և ահա Հրեշտակք մատենն
 և տրաշտէին զնա :
 12 ԲԲ . Եւ իբրեւ լուաւ Յիսուս՝ եթէ
 Յովհաննէս մտանեցաւ , մեկնեցաւ զը-
 15 նայ 'ի Քալիլեա . և թողեալ զՆազա-
 րէթ , եկն բնակեցաւ 'ի Կափառնա-
 ում 'ի ծովեղերին , 'ի սահմանս Ջա-
 14 բուղմի և Նեփթաղիմայ . Ջի լցցի
 բանն , որ ասացաւ 'ի ձեռն Նսայեաց
 15 մարգարէի : Երկիր Ջաբուղմի և եր-
 գիր Նեփթաղիմայ՝ ճանապարհ ծովու .
 յայնկոյս Յորդանանու , Գալիլեա հե-
 16 թանտաց : Ժողովարդ , որ նստէր 'ի
 խաւարի՝ ետես լոյս մեծ . եւ որոց
 նստէին յաշխարհին և 'ի ստուերս մա-
 հաւ՝ լոյս ծագեաց նոցա :
 17 Յայնմ հետէ սկսաւ քարոզել Յի-

առևս եւ ասել . Ապաշխարեցէք՝ զի
մերձեալ է արքայութիւն երկնից :
Մինչդեռ զգնայր Յիսուս ընդ եզր ծա- 18
փուն Գալիլեացւոց , ետես երկուս եզ-
բարս , զԱնմահ զկոչեցեալն Փարոս ,
և զԱնդրէոս եղբայր նորա՝ արկեալ
ուռկան ՚ի ծով . քանզի ձկնորդք էին :
Եւ ասէ յնոսա . Էկայք զկնի իմ՝ և 19
արարից զձեզ որսորդս մարդկան : Եւ 20
նոցա թողեալ վաղաղակի զգործին՝
գնացին զհետ նորա :

Եւ մատուցեալ անտի յառաջ՝ եւ 21
տես այլ երկուս եղբարս , զՅսէպոլտոս
Ջերեզեայ և զՅովհաննէս եղբայր նո-
րա ՚ի նաւի՝ Ջերեզեաւ հանդերձ
հարբն իւրեանց , մինչդեռ կաղմէին
զուռկանս իւրեանց . և կոչեաց զնոսա
Նոցա թողեալ վաղաղակի զնաւն և 22
զհայր իւրեանց , զնացին զհետ նորա :

Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն 23
կողմն Գալիլեացւոց . ուսուցանէր ՚ի ժո-
ղովուրդս նոցա՝ և քարոզէր զԱւետա-
րանն արքայութեան , և բժշկէր զա-
մենայն հիւանդու թիւնս՝ և զամենայն
ախասս ՚ի ժողովուրդեանն : Եւ ել ըրբ 24
նորա ընդ ամենայն երկիրն Սաղաւոց .

և մատուցին առ նա զամենայն հիւան-
դըս , որ նեղեալ էին ՚ի տէտոյնս ցաւս
և ՚ի տանձանս , և զգիւսհարս և ըր-
լուսնոսս և զանգամալըծս . և բժշ- 25
կեաց զնոսա : Եւ երթային զհետ նո-
րա ժողովուրդք բազումք ՚ի Գալիլէէ
և ՚ի Գեկապուլեայ , և Եւրուսաղեմէ
և ՚ի Հրէաստանէ , և յայնկոյս Յոր-
դանանս , և բժշկեաց զնոսա :

ԳԼՈՒԽ Ե .

- 1 ԲԳ . Եւ տեսեալ զժողովուրդան՝
ել ՚ի լեառն , և իբրև նստաւ անդ՝
մատեան առ նա աշակերտքն նորա :
- 2 Եւ բացեալ զեւրան իւր ուսուցանէր
զնոսա և ասէր .
- 3 Երանի այբոտաց հոգւով . զի նո-
4 ցա է արքայութիւն երկնից , Երանի
ողաւորաց . զի նոքա միւթսպրեցին :
- 5 Երանի հեղց , զի նոքա ժառանգեա-
6 յեն զերկիր : Երանի , որ քաղցեալ և
ծարաւի իցեն արդարութեան , զի նո-
7 քա յայտեցին : Երանի ուղորմածաց .
8 զի նոքա սղորմութիւն գողցին : Երա-
նի այնոցիկ , որ սուրբ են որտեք , զէ

նորա զԱստուած տեսցեն : Երանի՛ 9
 ֆաղաղաբարաց : զի նորա որդիք Աս-
 տուծոյ կոչեալին : Երանի՛, որ հալա- 10
 ծեալ խցեն վասն արդարութեան : զի
 նոցա է արքայութիւն երկնից : Երա- 11
 նի՛ է ձեզ, յորժամ նախատիցեն ըզ-
 ձեզ և հալածեսցեն, և տալցեն զամե-
 նայն բան չոր զձէնջ սուտ վասն իմ :
 Յնծայէք և ուրախ լերուք : զի վարձք 12
 ձեր բազում են յերկինս, զի այսպէս
 հալածեցին զմարգարէսն, որ յառաջ
 քան զձեզ էին :

Գուք էք աղ երկրի, ապա թէ աղն 15
 անհամի՛ ի՛նչ յաղեցի, ո՛չ իմիք աղբիցէ
 այնուհետեւ, բայց եթէ ընկենուէ
 արտաքս և կոխան լինի՛ ՚ի մարդկանէ :

Գուք էք լոյս աշխարհի, ո՛չ կարէ 14
 քաղաք թաքել, որ ՚ի վերայ լերին
 կայէ : Եւ ո՛չ լուցածեն ճրագ և զը- 15
 նեն ընդ գրուանաւ, այլ ՚ի վերայ աշ-
 տանակի, և լոյս տայ ամենեցուն, որ
 ՚ի տանն խցեն : Այնպէս լուսաւորես. 16
 ջէ լոյս ձեր առաջի մարդկան, որպէս
 զի տեսցեն զգործս ձեր բարիս, և փա-
 ռաւորեսցեն զչայք ձեր, որ յերկինս է :

ԲԴ. Մի համարիք եթէ եկի լու. 17

- ձանել զօրէնս կամ զմարգարէս. ո՛չ է-
 18 կի լուծանել՝ այլ ընուէ : Ամէն ասում
 ձեզ, մինչեւ անցցեն երկինք և երկր :
 յալի մի, որ նշանախոց մի է, ո՛չ անց-
 ցէ յօրինոցն և ՚ի մարգարէից՝ մինչև
 19 ամենայն եղևցի : Որ որ լուծցէ մի ինչ
 ՚ի պատուիրանացս յոյցանէ՛ ՚ի փո-
 քունց, ևւ ուսուցէ այնպէս զմար-
 գիկ, ՚ի որք կոչեսցի յարքայութեան
 երկնից : Իսկ որ արսուցէ և ուսուցէ,
 նա մեծ կոչեսցի յարքայութեան երկ-
 նից :
- 20 Բոց ասում ձեզ, զի եթէ ո՛չ ա-
 ռաւելուցու արդարութիւն ձեր աւելի
 քան զՎարդայն և զՓարիսեացոյ, ո՛չ
 մտանիցէք յարքայութիւն երկնից :
- 21 Լուարուք, զի սասցաւ սուսջնոցն,
 թէ Մի սպանաներ, զի որ սպանանի-
 ցէ, պարտական լիցի դատաստանին :
- 22 Այլ ես ասում ձեզ, եթէ ամենայն, որ
 բարկանայ եզբոր իւրում ասրապար-
 ցուց, պարտաւոր լիցի դատաստանի,
 և որ ասիցէ ցեղբայր իւր յիմար, պար-
 տաւոր լիցի ատենի, և որ ասիցէ ցեղ-
 բայր իւր մորս, պարտաւոր լիցի ՚ի
 գեհէն հրոյն :

Եթէ մատուցանիցես զպատարագ 23
քո 'ի վերայ սեղանոյ , և անդ յիշես-
ցես և թէ եղբայր քո սենիցի ինչ խէթ
դքէն , Թող զպատարագն քո սուաջի 24
սեղանոյն , և երթ նախ հաշտուաց ընդ
եղբօր քում , և ապա եկեալ մատու-
ջիւր զպատարագն քո :

Լէր իրաւախոհ ընդ ստիտի քում 25
վաղադոյն , մինչդեռ իցես ընդ նմա
'ի ճանապարհի , գուցէ մտանիցէ զքեզ
ստիտն դատաւորի , և Կատաւորն
դահճի , և արկանիցիս 'ի բանու Ամէն 26
ստեմքեղ . ոչ ելանիցես անտի , մին-
չեւ հատուցանիցես զյետին նաքարա-
կիտն :

Լուարուք , զի ասացաւ . Մի շնար . 27
բայց ես ասեմ ձեզ , թէ ամենայն , որ 28
հայի 'ի կին մարդ առ 'ի ցանկանալոյ
նմա , անդէն շնացաւ ընդ նմա 'ի սը-
տի իւրում . Եթէ ակն քո աջ զայ- 29
թակղեցուցանէ զքեզ , իլեա զնա և
ընկեա 'ի քէն . զի լաւ է քեզ եթէ
մի յանդամոց քոց կորիցէ , և մի ամե-
նայն մարմնոց քո անկանիցի 'ի գեհէն .
Եւ եթէ աջ ձեռն քո զայթակղէ . 30
ցուցանէ զքեզ , հատ զնա և ընկեա

'ի քէն , զի լաւ է քեզ եթէ մի յան-
դամոց քոց կորիցէ , եւ մի ամենայն
մարմնոց քո արկանիցի 'ի գեհէն :

- 31 Ապաքէն ասացաւ . Եթէ որ ար-
ձակիցէ զկին իւր , տայէ նմա զար-
32 ձակմանն : Բայց ես ասեմ ձեզ , եթէ
ամենայն , որ արձակէ զկին իւր առանց
բանի սրտնկութեան , նա տայ նմա
շնար , և որ զարձակեալն առնէ՝ շնայ :
33 Դարձեալ լուարուք , զի ասացաւ
առաջնոցն . Մի երգնուցուս սուտ .
բայց հատուցես Տեառն զերդմանս
34 քո : Այլ ես ասեմ ձեզ , ամենեկին
մի՛ երգնուլ . մի՛ յերկինս , զի աթոռ է
35 Աստուծոյ . եւ մի՛ յերկիր . զի սլա-
տուանդան է սոխոյ նորա , և մի՛ յե-
րուսաղէմ . զի քաղաք է մեծի սրբա-
36 յի . եւ մի՛ 'ի գլուխ քո երգնուցուս .
զի ոչ կարես մաղ մի սպիտակ առնել
37 կամ թուր : Այլ եղիցի ձեր բան .
այոն՝ այո , եւ ոչն՝ ոչ . զի աւելին
բան զայն 'ի չարէն է :
38 Լուարուք , զի ասացաւ . Ակն ընդ ա-
39 կան , և առամն ընդ ատաման : Այլ
եւ ասեմ ձեզ , մի՛ կալ հակառակ չա-
րին . այլ եթէ որ անիցէ աստակ յալ

ճնտ քո , դարձս նմա և զմիւսն : Եւ 40
 որ կամօյի սբ դատել և առնուլ զշա-
 սիկս քո , թող 'ի նա և զբաճիրն քո :
 Եւ որ տարապարհակ վարօյցէ գբեղ 41
 մզն մի , երթ ընդ նմա և երկուս :
 Որում ինդրէ 'ի քէն՝ տուր . և որ 42
 կամի փոխ առնուլ 'ի քէն՝ մի դար-
 ձուցաներ զերեսս :

Լուսորոք , ապաքէն զի ասացաւ . 43
 Սիրեցես զընկեր քո , ևւ ստեղծես
 զթ շնամին քո : Այլ ևս ասեմ ձեզ . 44
 սիրեցէք զթ շնամիս ձեր , որհնեցէք զա-
 նիծիչս ձեր , բարի արարէք ատելեաց
 ձերոց , և աղօթս 'ի վերայ այնոցիկ ,
 որ լլկին զձեզ և հալածեն . Զի եղևիք 45
 որդիք Հօր ձերոց , որ յերկինսն է , զի
 զարեգակն իւր ծագէ 'ի վերայ չարաց
 և բարեաց , և ամէ անձրեւ 'ի վերայ
 արդարաց և մեղաւորաց : Զի եթէ սի . 46
 բիցէք զայնասիկ , որ սիրէն զձեզ՝ զինչ
 վարձք իցեն , ոչ ապաքէն և մաքսա-
 ւորք զնոյն գործեն : Եւ եթէ տացէք 47
 միայն սղջն բարեկամաց ձերոց՝ զինչ
 աւելի առնէք , ոչ ապաքէն մաքսաւորք
 և մեղաւորք զնոյն գործեն :

Արդ եղբրուք դուք կապարեալք , 48

որպէս և Հայրն ձեր երկնաւոր կա-
 տարեալ է :

ԳԼՈՒԽ Զ .

- 1 ԲԵ . Զ գոյշ լերուք ողորմութեան
 ձերում՝ մի առնել առաջև մարդկանս ,
 որպէս թէ 'ի ցոյց ինչ նոցա , գուցէ
 և վարձս ոչ ընդունիցիք 'ի Հօրն ձեր .
- 2 մէ , որ յերկինսն է : Այլ յորժամ առ-
 նիցես ողորմութիւն , մի հարկաներ
 փող առաջև քո , որպէս կեղծաւորքն
 առնեն 'ի ժողովարդս և 'ի հրապա-
 րակս , որպէս զի փառաւորեցին 'ի
 մարդկանէ , ամէն ասեմ ձեզ՝ այն իսկ
- 3 են վարձք նոցա : Այլ դու յորժամ ու-
 ղորմութիւն առնիցես , մի դիտացէ
- 4 ձախ քո , զինչ գործէ աջ քո . Որպէս
 զի եղևի ողորմութիւնն քո 'ի ծա-
 ծուկ . և Հայրն քո , որ տեսանէ 'ի ծա-
 ծուկ , հատուցէ քեզ յայտնապէս :
- 5 Եւ յորժամ յաղօթս կայցես , մի
 լինիցիս որպէս կեղծաւորքն . զի սի-
 րեն 'ի ժողովարդս և յանկինս հրա-
 պարակայ կալ յաղօթս , որպէս զի
 երեւեացին մարդկան , ամէն ասեմ ձեզ՝

այն իսկ են վարձք նոցա : Այլ դու 6
 յորժամ կայցես յաղօթս , մնաւ 'ի սե-
 նեակ քո , և փակեա զդուքս քո , և
 կոց յաղօթս առ Հայր քո 'ի ծածուկ ,
 և Հայրն քո , որ տեսանէ 'ի ծածուկ ,
 հատուցէ քեզ յայտնապէս : Եւ յոր- 7
 ժամ կայցէք յաղօթս , մի շատախօսք
 ընկի իբրեւ զհեթանոսսն . զի համա-
 բին եթէ 'ի բազում խօսից իւրեանց
 լնել ընկիցին : Արդ մի նմանիցէք նա 8
 ցա . զի զիտէ Հայրն ձեր զինչ պիտոյ
 է ձեզ , մինչչեւ ձեր ինդրեալ ինչ իցէ
 'ի նմանէ : Եւ սրդ այսպէս կայցէք 9
 դուք յաղօթս :

Հայր մեր , որ յերկինս , սուրբ եղև 10
 ցի անուն քո . Եկեցէ արքայութիւն
 քո , եղևին կամք քո սրպէս յերկինս
 և յերկրի . Զհոց մեր հանապաղարդ 11
 տուր մեզ այսօր . Եւ թող մեզ զզար- 12
 տիս մեր , որպէս և մեք թողումք մե-
 րոց սարսաղանոց . Եւ մի տանիր 13
 զմեզ 'ի փորձութիւն , այլ փրկեա ըզ-
 մեզ 'ի շարէ . զի քո է արքայութիւն
 և զօրութիւն և փառք յախտեանս .
 ամէն :

Զի եթէ թողուցուք մարդկան ըզ 14

յանցանո նոցա , թողցէ և ձեզ Հայրն
 15 ձեր երկնաւոր : Ապա թէ ոչ թո-
 զուցուք մարդկան զյանցանո նոցա , և
 ոչ Հայրն ձեր թողցէ ձեզ զյանցանո
 ձեր :

Եւ յորժամ պահիցէք՝ մի ընկիք
 16 իբրեւ զհեղձուտարսն տրտեալք , որ
 սպականեն զերեսս իւրեանց . որպէս
 զի երեւեցին մարդկան թէ պահի-
 ցեն . ամէն ասեմ ձեզ , այն իսկ են

17 վարձք նոցա : Այլ դու յորժամ պա-
 հիցես , օժ զզլուխ քո՝ և լուա զերեսս

18 քո . Զի մի երեւեցիս մարդկան իբրե-
 վահող , այլ հօրն քում 'ի ծածուկ ,
 և Հայրն քո , որ տեսանէ 'ի ծածուկ ,
 հատուցէ քեզ :

19 Մի գանձէք ձեզ գանձս յերկրի ,
 ուր ցեց և ուտիճ սպականեն , և ուր
 դողք ական հատանեն և գողանան :

20 Այլ գանձեցէք ձեզ գանձս յերկինս ,
 ուր ոչ ցեց և ոչ ուտիճ սպականեն ,
 և ոչ դողք ական հատանեն և գողա-

21 նան : Զի ուր գանձք ձեր են , անդ
 և սիրտք ձեր եղևին :

22 ԲԶ . Ճրագ մարմնոյ ակն է . և
 թէ ակն քո առատ է , ամենայն մար-

մինդ լուսաւոր եղիցի : Ապա թէ ակն 25
 քո շար է , ամենայն մարմինդ խաւա-
 րին եղիցի : Իսկ արդ եթէ ըստդ , որ
 'ի բեզէ' խաւար է , խաւարն 'ըջտի
 եւս :

Ոչ որ կարէ երկուց տերանց ծա. 24
 ուայել , կամ զմին ատիցէ' և զմիւսն
 սիրիցէ , կամ զմին մեծարիցէ' և զմիւ-
 րն արհամարհիցէ , ոչ կարէք Աստու-
 ծոյ ծառայել և մամննայի : Ասան 25
 այդորիկ ասեմ' ձեզ . մի հոգայք վասն
 սգուց ձերոց' զինչ ուտիցէք , կամ զինչ
 բնդիցէք , և մի վասն մարմնոց ձերոց'
 թէ զինչ ազանիցէք , ոչ ապաքէն ոգի
 առաւել է քան զկերակուր և մարմին
 քան զհանդերձ : Հայեցարուք 'ի թըւ. 26
 շունն երկնից , զի ոչ վարէն և ոչ
 հնձեն և ոչ ժողովեն 'ի շտեմարանս ,
 և Հայրն ձեր երկնաւոր կերակրէ ըզ-
 նոսա . ոչ ապաքէն դուք առաւելէք
 քան զնոսա , Իսկ արդ' ո՞ իցենջ առ 27
 հոգալ իւրում' յաւելուլ կարիցէ 'ի
 հասակ իւր կանգուն մի : Եւ վասն 28
 հանդերձի զև' հոգայք . հայեցարուք
 'ի շուշանն վայրենի' որպէս աճէ . ոչ
 ջանայ , և ոչ նիւթէ : Ասեմ' ձեզ , զի 29

և ոչ Սաղմոնին յամենայն 'ի վառան
 իւրում զգեցաւ իբրև զմի 'ի նոցանէ :
 30 Իսկ եթէ զխոտն 'ի վայրի , որ այսօր
 է' և վաղին 'ի հնոց արկանի , Աս-
 տուած այնպէս զգեցուցանէ , որչափ
 եւս առաւել զձեզ , թերահաւատք :
 31 Մի այսուհետեւ հոգայցէք' եւ ասի-
 ցէք , զինչ կերիցուք կամ զինչ արբ-
 32 ցուք , կամ զինչ զգեցուք , Զի զայդ
 ամենայն հէ թանտք ինդրեն , քանզի
 գիտէ Հայրն ձեր երկնաւոր' թէ սի-
 33 տոյ է ձեզ այդ ամենայն : Խնդրեցէք
 նախ զարքայութիւն Աստուծոյ եւ
 զարդարութիւն նորա , և այդ ամե-
 34 նայն յաւելլի ձեզ , Մի այսուհետեւ
 հոգայցէք վասն վաղուի , զի վաղին
 վասն իւր հոգատցի , շատ է աւուրն
 շար իւր :

ԳԼՈՒԽ Է .

- 1 Ռե . Մի դատիք' զի մի դատիցիք :
- 2 Զի որով դատաստանաւ դատիք' դա-
 տելոց էք . և որով շարով շարիէք'
 շարեացի ձեզ :
- 3 Զի տեսանես զիւր յական եղբոր

քո , և 'ի քում տկան զդերանդ ո՛չ
տեսանես : Կամ զխորդ ասես ցեղբայր 4
քո , թող հանկց զշիւղդ յահանէ
քումմէ : և ահաւաղիկ 'ի քում ա-
հանդ գերան կայ : Կեղծաւոր , հան 5
նախ զգերանդ յահանէ քումմէ , և ա-
պա հայեցիկ հանել զշիւղն յահանէ
եղբոր քո :

Մի տայք զսրբութիւն՝ շանց , և 6
մի՛ արկանէք զմարգարիտ ձեր առաջի
խողաց , զի մի՛ առ սան կոխիցեն բղ-
նոսա , և դարձեալ երգիծուցանիցեն
զձեզ : Խնդրեցէք՝ և տայի ձեզ , հայ- 7
ցեցէք՝ և գտնէք , բախեցէք՝ և բաց-
ցի ձեզ : Չի ամենայն , որ խնդրէ՛ առ- 8
նու , և որ հայցէ՛ դտանէ , և որ բա-
խէ՛ բացցի նմա : Ո՛ր լցէ 'ի ձէնջ մարդ՝ 9
ցոր խնդրիցէ որդի իւր հաց , միթէ
քոն տայցէ նմա , Եւ կամ խնդրիցէ 10
ձուկն , միթէ՛ օձ տայցէ նմա : Արդ 11
եթէ դուք , որ չարքդ էք՝ դիտէք պար-
գեւս բարիս աալ որդւոց ձերոց , որ-
չարի եւս առաւել Հայրն ձեր , որ յեր-
կինս է՝ տայցէ բարիս այնոցիկ , որ
խնդրեն զնա :

Զամենայն , զոր միանգամ կամիջէք 12

թէ սրտոցն ձեզ մարդիկ , այնպէս
և դուք արարէք նոցա , զի այն իսկ են
օրէնքն և մարգարէք :

13 Մտէք ընդ նեղ դուռն . քանի՛ ըն-
դարձակ է դուռնն՝ և համարձակ ճա-
նապարհն , որ տանի 'ի կրուստ . եւ
բազումք են , որ մտանն ընդ նա :
14 Քանի՛ անձուկն՝ դուռնն՝ և նեղ ճա-
նապարհն , որ տանի 'ի կեանս . եւ
սակաւք են , որ գտանն զնա :

15 Զգշլ լեբուք 'ի սուտ մարգարէի-
ցն՝ որ գան առ ձեզ հանդերձիք ոչ-
խարաց , և 'ի ներքոյ են գայլք յա-
փշտակողք . 'ի պողոյ նոցա ծանիջիք

16 զնոսա : Միթէ քաղցն 'ի փշոց խա-
17 ղող , կամ 'ի տատաակէ թուղ , Այս-
պէս ամենայն ծառ բարի պտուղ բա-
րի առնէ , և ծառ չար պտուղ չար
18 առնէ : Ո՛չ կարէ ծառ բարի պտուղ
չար առնել , և ո՛չ ծառ չար պտուղ
19 բարի առնել : Ամենայն ծառ , որ
ոչ առնէ պտուղ բարի , հատանի և
20 'ի հուր արկանի : Ապա 'ի պողոյ նո-
ցա ծանիջիք զնոսա :

21 Ո՛չ ամենայն , որ առէ ցիս Տէր Տէր ,
մոցէ յարքայութիւն երկից , այլ որ

աւանէ զհամն չոր խնց, որ յերկինս է :
 Բաղուժք ասիցեն ցիս յաւուրն յայն 22
 միկ . Տէր՝ Տէր, ո՛չ յանուն քո մար-
 դարէսցայք, և յանուն քո դէւս հա-
 նաք, և յանուն քո զօրութիւնս բա-
 ղունս արարաք : Եւ յայնժամ ասացից 25
 ցնոսա՛՛ եթէ ո՛չ երբէք գիտէի զձեզ .
 'ի բաց կացէք յինէն ամենեքեան, ոյք
 դարձէիք զանօրէնութիւն : Ամենայն, 24
 որ լսէ զբանս իմ զայսոսիկ և առնէ
 զնոսա, նմանեցէ առն իմասանց՝ որ
 շինեաց զտուն իւր 'ի վերայ վիմիւ ի . 25
 ջին անձրեւք և խաղայցին զետք, շքն-
 շեցին հողմք՝ և բախեցին զտունն, և
 ո՛չ կործանեցաւ . քանզի 'ի վերայ վե-
 մի հաստատեալ էր : Եւ ամենայն, որ 26
 լսէ զբանս իմ զայսոսիկ և ո՛չ առնէ
 զնոսա, նմանեցէ առն յիմարի, որ
 շինեաց զտուն իւր 'ի վերայ աւարոյ .
 Իջին անձրեւք, յարեան դեռք, շնչե- 27
 ցին հողմք, հարին զտունն և անկաւ .
 և էր կործանուին նորա մեծ յոյժ :
 Եւ եղև իբրև կատարեաց Յի . 28
 տուս զամենայն զբանս զայսոսիկ, զար-
 մանային ժողովուրդքն ընդ վարդապե-
 տութիւն նորա . զև իբրև իշխանու . 29

ձեամբ ուսուցանէր, և եւ ո՛չ որպէս
 Գովրդքն :

ԳՂՈՒԽ Ը .

- 1 Այլ իբրև էջ 'ի լեւնէ անտի .
- 2 գնային զինի նորա ժողովուրդք բա-
- 2 զուժք : Եւ ահա մատուցեալ բորոտ
 մի՛ երկիր սագաներ նմա եւ ասէր .
- 3 Տեր, եթէ կամիս՝ Կարող ես զևս ոլը-
- 3 բեւ, Ձգեաց զձեռն իւր և հասոցց 'ի
 նա Յիսուս և ասէ . կամիմ, սրբեաց .
 և վաղվաղակի սրբեցաւ 'ի նմանէ բո-
- 4 լորտութիւնն : Եւ ասէ ցնա Յիսուս .
 զգոյշ լիւր՝ մի՛ ուժեք ասիցես . այլ
 երթ ցոց զանձն քո քահանային, և
 մատու զպատարագն, զոր հրամայեաց
 Մովսէս՝ 'ի վկայութիւն նոցա :
- 5 Եւ մտեալ 'ի Կաթաւունուում, մա-
- տեաւ առնա հարիւրապետ մի, աղա-
- 6 շէր զնա, և ասէր, Տէր, մանուկ իմ
 անկեալ կայ 'ի տան անդամայլո՛ւ՝ չա-
- 7 բաչար տանջեալ : Ասէ ցնա Յիսուս .
 Տես եկից եւ բժշկեցից զնա : Պատաս-
- խանի ետ հարիւրապետն և ասէ . Տէր,
 շեմ՝ բաւակիան եթէ ընդ յարկաւ ի-

մով մտցես . այլ ասա բանիւ , և բը-
 ժշկեացի մանուկն իմ՝ Քանդկ և և ես 9
 այր մի եմ՝ ընդ իշխանութեամբ , ու-
 նիմ ընդ ինեւ զինուորս , ասեմ սմա
 երթ՝ և երթայ , և այլում թէ եկ՝ և
 դայ , և ծառայի իմում թէ արա զայս՝
 և առնէ : Իբրեւ լուաւ Յիսուս զար . 10
 մացաւ , և ասէ ցայնսոսիկ , որ զճեան
 երթային , ամէն ասեմ ձեզ , և ոչ յաւ-
 բայէլն այսոսիսի հաւատս գտի երբէք
 Քայց ասեմ ձեզ , զի բաղումք յարե . 11
 ւելից և յարեւմտից եկեացեն՝ և բաղ-
 մեացին ընդ Աբրահամն և ընդ Սահա-
 կայ և ընդ Յակովբու յարքայութեան
 երկնից , և որդիքն արքայութեան ել-
 ցեն ՚ի իսաւարն արտաքին . Անդ եղև . 12
 ջի լալ և կրճել ատամանց : Եւ ասէ 13
 Յիսուս ցհարիւրապեան . երթ , և որ-
 սէս հաւատացերդ . եղիցի քեզ , և ող-
 ջացաւ մանուկն նորա յաւուր յայնսիկ :

Եւ եկեալ Յիսուս ՚ի առն Պետրո . 14
 սի , ետես զն զբրանչն նորա անկեալ
 զնէր տաղացեալ . Կալաւ զձեռանէ 15
 նորա՝ և եթող զնա ջերմնն , յասն և
 կաց և սպաշար զնստա :

Իբրեւ եղև երկից՝ մատուցին առ 16

նա զիււահարս բաղումս , և և ճեան
 զայսն բանիւ , և զամենայն հիւանդ-
 17 որն բժշկեաց : Զի լցցի բանն , որ ա-
 տացաւ ՚ի ձեռն Ետայեայ մարդարէի .
 նա զհիւանդութիւնս մեր վերացայց ,
 և զցաւս մեր եբարձ :

18 Գ . Տիւեալ Յիսուսի Ժողովուրդս
 բաղումս զԵրեւ , հրամայեաց երթալ
 19 յայնկոյս : Եւ մատուցեալ Գալիլ մի
 ասէ ցնա . Վարդապետ , եկից և ես
 զկնի քս , յոր վայր և երթիցես :
 20 Ասէ ցնա Յիսուս . աղաւտուց որջք
 գոն , և թուչնոց երկնից բշնք , այլ
 Որդայ մարդոյ ոչ գոյ՝ ուր դիցէ լը-
 զլուխ իւր :

21 Եւ մի սէն յաշակերտաց նորա ասէ
 ցնա . Տէր , աուր ինձ հրաման՝ զե
 երթայց նախ թաղեցից զճայր իմ :
 22 Ասէ ցնա Յիսուս . եկ զկնի իմ , և և
 թուլ աուր մեւելցնի թաղել զմեւեա-
 լս իւրեանց :

23 Եւ իբրեւ եմուտ ՚ի նաւն , գնա-
 24 ջին զկնի նորա աշակերտքն նորա . Եւ
 ահա շարժումն մեծ եղև ՚ի ծովուն ,
 մինչ նաւին ծածկիլ յալեայ անտի . և
 25 ինքն ննջէր : Եւ մատուցեալ աշակերտ-

քրն յարուցին զնա և ասեն . Տէր ,
 փրկեա զմեզ զի կորնչիմք : Եւ ասէ 26
 ցնոսա . ընդէր վստասիրոք էք , սա-
 կաւահաւատք : Յայնժամ յարուցեալ
 սաստեաց հողմնց և ծովուն և եղև
 խաղաղութիւն մեծ : Եւ մարդիկն զար- 27
 մնացան և ասէին . որդիսի որ խցէ սա ,
 զի և հողք և ծով հնազանդին սմա :

Եւ իբրև անցին յայնկոյս յերկրն 28
 Գերգեսացոց , պատահեցին նմա զի-
 ւահարք երկու՝ ելեալք 'ի գերեզմա-
 նացն չարաչարք յոժ . որպէս զի չէր
 հնար անցանել ումէք ընդ այն ճանա-
 պարհ : Եւ ահա աղաղակեցին և ա. 29
 սեն . զի՛ կայ մեր և քո , Յիսուս Որ-
 դի Աստուծոյ . եկիր տարածամ տան ,
 ջնլ զմեզ : Եւ էր հեռագոյն 'ի նոցանէ 30
 երամակ մի խողից արօտական : Եւ 31
 դեւքն աղաչէին զնա և ասէին . եթէ
 հանես զմեզ աստի , հրաման տուր
 մեզ երթալ յերամակ խողիցն : Եւ ա. 32
 սէ ցնոսա . երթալք : Եւ նոքա ելեալ
 գնացին յերամակն խողից և գիմեաց
 շրամակն 'ի դարէ անտի 'ի ծով ,
 և մուան 'ի ջուրսն : Եւ խողարած. 33
 քլն փախեան , եւ երթեալ 'ի քա-

ղաքն պատմեցին զամենայն , և զիրս
 34 զիւահարսոցն : Եւ ահա ամենայն քա-
 ղաքն ել ընդ առաջ Յիսուսի , իբրև
 տեսին զնա՝ աղաչեցին զի գնացէ 'ի
 տահմանաց նոցա :

ԳԼՈՒԽ Թ.

1 Եւ մտեալ 'ի նաւ անց յանկոյս ,
 2 և եկն 'ի քաղաք իւր : Եւ ահա մա-
 տուցին առ նա անդամալոյծ մի , որ
 դնէր 'ի մահիճս , և տեսեալ Յիսուսի
 զհաւատս նոցա՝ ասէ ցանդամալոյծն .
 3 Թողեալ լիցին քեզ մեզք քո : Եւ ա-
 հա ոմանք 'ի Գպրացն ասեն ընդ միոս .
 4 հայցոյէ դա : Եւ ծանուցեալ Յիսուսի
 զխորհուրդս նոցա՝ ասէ ցնոսա . ընդէր
 խորհիք զուք չարիս 'ի սիրտս ձեր :
 5 Զինչ զիւրին է , ասել՝ Թողեալ լի-
 ցին քեզ մեզք քո , թէ ասել՝ արի և
 6 չրջեաց : Այլ զի գիտասջիք՝ եթէ իշ-
 խանութիւն ունի Որդի մարդոյ յերկ-
 րի Թողուլ զմեզս , յայնժամ ասէ ցան-
 դամալոյծն , արի՛ առ զմահիճս քո՝ և
 7 երթ 'ի տուն քո : Եւ յարուցեալ զը-
 8 նաց 'ի տուն իւր , իբրև տեսին ժո-

զովւրդքքն, զարմայան. և ժառուար
առնեկին զԱստուած զուռելն այնպի-
սի իշխանութեան մարդկան :

Գ. Բ. Եւ անցեալ ընդ այն Յիսու- 9
սի, ետես այր մի, զի նստէր 'ի մար-
տաւորութեան' Մատթէոս սնունն, և
ասէ յնա. եկ զկնի իմ: Եւ յարու-
ցեալ գնաց զկնի նորա :

Եւ եղև իբրև բաղմեալ էր նա 'ի 10
տանն, և ահա բաղում մաքսաւորք և
մեղաւորք եկեալ և բաղմեալ էին ընդ
Յիսուսի և ընդ աշակերտս նորա : Իբ. 11
բեւ տեսին փարիսեցիքն, և ասն ջաշա-
կերտս նորա. ընդէր ընդ մաքսաւորս
և ընդ մեղաւորս ուտէ վարդապետն
ձեր : Իսկ Յիսուս իբրև լուաւ՝ ասէ 12
յնոսա. ոչ պիտոյ է բժիշկ կարողայ՝
այլ հիւանդայ : Երթայք ուսարուք, 13
զինչ է. զսղորմութիւն կամիմ, և ոչ
զզոհ. զն ոչ եկի կուշէլ զարդարս՝ այլ
զմեղաւորս :

Յայնժամ մատեան առ նա աշա. 14
կերտքն Յովհաննու և ասն. ընդէր
մէք և փարիսեցիքն պահեմք յաճախ,
և քո աշակերտքդ ոչ պահեն : Ասէ 15
յնոսա Յիսուս, միթէ մարթ ի՞նչ ի-

7

յէ մանկանց առադաստի սուղ առ-
նուլ՝ մինչ յետայն ընդ նոսա խցէ .
այլ եկեղեցեն աւուրք, յորժամ բարձցի
'ի նոցանէ յետոյն, և սպա պահես-

16 յեն : Ոչ որ արկանէ կապերտ անթափ
'ի վերայ հնացեալ ձորձոյ, զի առնու
ելանէ զլուծիւն նորա 'ի հանդերձէն.

17 և եւս չար պատառումն լինի : Եւ ոչ
արկանեն զինի նոր 'ի տիկս հինս, ա-
պա թէ ոչ տիկքն պատառին, և զի-
նին հեղու, և տիկքն կորնչին, այլ
արկանեն զգինի նոր 'ի տիկս նորս,
և երկրքին պահին :

18 Գ. Գ. Մինչդեռ նա զայս խօսեր ընդ
նոսա, և ահա իշխան մի մատուցեալ
երկիրպագաներ նմա և ասէր, դուստր
իմ արդ եւս վախճանեցաւ. այլ եւ-
կեալ զիցես զձեռն քո 'ի վերայ նորա,

19 և կեցցէ : Յարեաւ Յիսուս և գնաց
զկնի նորա աշակերտքն հանդերձ :

20 Եւ ահա կին մի տեւատես երկու-
ստասնամեայ՝ մատուցեալ յետոյ մեր-
ձեցաւ 'ի դրօշակ հանդերձի նորա :

21 Քանզի ասէր 'ի մտի իւրում, թէ մի-
այն մերձենամ 'ի հանդերձս նորա՝ վը-

22 կիմ : Իսկ Յիսուս իբրև դարձաւ և

Ետես զնա, ասէ . քաջալերեսց, դուռ-
տըր, հաւատք քո կեցուցին զքեզ :
Եւ փրկեցաւ կինն 'ի ժամէն յայնմանէ :

Իբրեւ եկն Յիսուս 'ի տուն իշխա- 25
'նին, և ետես զփողարան և ամբօր
յոյժ, ասէ ցնոսա, 'ի բաց գնացէք .
Զի ոչ եթէ մեռեալ է ազնկիդ՝ այլ 24
ննջէ : Եւ ծաղը առնէին զնա . Եւ 25
իբրեւ ել ամբօխն 'ի բաց, Էմօւտ կա-
լաւ զձեռանէ նորա, և յարեաւ աղ-
ջիկն : Եւ ել համբաւս այս ընդ ամե- 26
նայն երկիրն ընդ այն :

Գ.Գ. Եւ մինչդեռ անցանէր ընդ 27
այն Յիսուս, զհետ եղեն նորա կայրք
երկու, աղաղակէին և ասէին, ողոր-
մեաց մեզ, Որդի Գաւթի : Եւ իբրև 28
եկն 'ի տուն, մատենան առնա կայրքն .
և ասէ ցնոսա Յիսուս . հաւատոյք ե-
թէ կարող եմ առնել ձեզ զայդ . ա-
սեն ցնա . այս, Տէր : Յայնժամ մեր- 29
ձեցաւ յաչս նոցա և ասէ . ըստ հա-
ւատոց ձերոց եղիցի ձեզ : Եւ բայան 30
աչք նոցա . և սաստեաց նոցա Յիսուս
և ասէ . զգոյշ կայէք՝ մի ոք գիտաս-
ցէ : Եւ նոքա ելեալ համբաւեցին ըզ- 31
նա ընդ ամենայն երկիրն ընդ այն :

32 Եւ յերանելն նոցա արտաբոյ, ահա
մատուցին առնա այր մի համր դիւս-
33 հար, և յերանել զիւնն՝ խօսեցաւ համ-
րն . Եւ զարմնցան ժողովուրդքն և
ասեն . Թէ և ոչ եքքէք երեւեցաւ այս-
34 պիտի ինչ յնորայէն : Իսկ Փարիսեցիքն
ասէին, Թէ իշխանաւն զիւսայ հանէ
գա զդէս :
35 Գ.Ե. Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն
քաղաքս և ընդ գեօղս . ուսուցանէր
'ի ժողովուրդս նոցա, և քարոզէր զՍ-
ւետարանն արբայութեան, և բժշկէր
զամենայն ախտս և զամենայն հիւան-
36 դութիւնս 'ի ժողովուրդանն : Եւ տե-
սեալ զժողովուրդան՝ գթացաւ 'ի նո-
սա, զի էին աշխատեալք և ցրուեալք
իբրեւ զշատարս՝ որոց ոչ խցէ հովիւ :
37 Յայնժամ ասէ ցաշակերտս իւր, հռնձք
38 բազում են և ժշակք սակաւ : Արդ
ազաւեցէր զՏէր հնձոց՝ զի հանցէ մը-
շակս 'ի հռնձս իւր :

ԳԼՈՒԻԹ .

1 Եւ կոչեցեալ առ ինքն զերկուս-
սանեսին աշակերտսն իւր, և տ նոցա

իշխանութիւն այոց սղծոց 'հանել
 զնոսա , եւ բժշկել զամենայն ցաւս
 եւ զամենայն հիւանդութիւնս : Եւ 2
 Առաքելոյն երկոտասանից էին ան-
 ուանք այսորիկ . առաջին , Ախմիւն՝
 անուանեալն Պետրոս , եւ Սեդրէաս
 եղբայր Նորա . Յակովբոս Զբեդեայ , 3
 եւ Յովհաննէս եղբայր Նորա . Փիլիպպոս ,
 եւ Բարթոլոմէոս . Թովմաս , եւ Մատ-
 թէոս մնջաւոր . Յակովբոս Արիեայ ,
 եւ Ղեբէոս՝ որ անուանեցաւն Թադէոս .
 Սիմոն Կանանացի , եւ Յուդա Իսկարի- 4
 սկաացի՝ որ եւ մասնեացն զնա :

Զնոսա երկոտասանեակն առաքեաց 5
 Յիսուս , պատուիրեաց նոցա եւ ասէ .
 'ի ճանապարհ հեթանոսաց մի՛ երթաց-
 ցէք . եւ 'ի քաղաք Սամարացոց մի՛
 մտանիցէք . Այլ երթայք առաւել առ 6
 ոչխարոն կորուսեալս տան Խորայելի :
 Եւ իբրեւ երթացէք՝ քարոզեցէք եւ 7
 ասացէք . թէ մերձեալ է արքայութիւն
 երկնից : Զհիւանդս բժշկեցէք , զբու- 8
 բոսս սրբեցէք , զղեւս հանէք . ձրի
 առէք՝ եւ ձրի տուք : Մի՛ ստանայք 9
 սոկի , եւ մի՛ արծաթ , եւ մի՛ սղինձ 'ի
 զօտիս ձեր , մի՛ սարկ 'ի ճանապարհ 10

եւ մի՛ երկուս հանդերձս . մի՛ կօշիկս ,
 մի՛ ցուպ . զն արժանի է մշակն կերակ-
 11 րոց իբրում : Յոր քաղաք մտանիցէք
 կամ 'ի դեօղ , հարցանիցէք՝ թէ ո՞ր է
 'ի նմա արժանի , եւ անդ լինիլէք , մին-
 12 շեւ ելանիցէք անտի : Եւ իբրեւ մը-
 տանիցէք 'ի տուն , ողջոյն տալիք նը-
 մա եւ աստուցիք . ողջոյն տանս այսմիկ :
 13 Եթէ իցէ տունն արժանի , եկեղեց
 սղջոյնն ձեր 'ի վերայ նորա , ուղա թէ
 ո՛չ իցէ արժանի , ողջոյնն ձեր առ
 14 ձեզ դարձցի : Եւ որ ո՛չ ընկալցի ըզ-
 ձեզ , եւ ո՛չ լուիցէ բանից ձերոց , իբ-
 րեւ ելանիցէք 'ի քաղաքն յայնմա-
 նն , թօթափեալիք զվռչին յոտից ձե-
 15 րոց : Ամէն ասում ձեզ , դիւրագոյն
 լնցի երկրին Սուտանացոց եւ Գոմորաց-
 ւոց յաւուրն դատաստանի՝ քան քա-
 ղաքին այնմիկ :
 16 Գ. 2 . Ահաւասիկ էս առաքեմ ըզ-
 ձեզ իբրեւ զօշխարս 'ի մէջ դայրոց .
 եղբրուք այսուհետեւ խորագեալք իբ-
 րեւ զօձս , եւ միամիտք իբրեւ զա-
 17 զաւնիս : Զգոյշ լինիլէք 'ի մարդկանն .
 զն մատնեոցն զձեզ յատեանս , եւ 'ի
 ժողովուրդս իբրեանց տանջեալսն ըզ-

ձեղ . և առաջին դատաւորաց և թաւ 18
 դատորաց տանիցին զձեղ վասն իմ , 'ի
 վկայութիւն նոցա եւ հեթանոսաց :
 Այլ յորժամ մասնիցեն զձեղ , մի 19
 հոգացէք թէ որպէս կամ զինչ խօսի-
 ցիք . զն տացի ձեղ 'ի Ժամուն յայն-
 միկ զինչ խօսիցիք : Զի ոչ եթէ դուք 20
 խցէք , որ խօսիցիքն , այլ Հոգին Հօր
 ձերոյ խօսիցի 'ի ձեղ :

Մասնեացէ եղբայր զեղբայր 'ի 21
 մահ , եւ հայր զորդի . և յառնիցեն
 որդիք 'ի վերայ հարց ' և սպանանիցեն
 զնոսա Եւ եղիցիք ասեցեալք յամե . 22
 նեցուց վասն անուան իմոյ . իսկ որ
 համբերեցէ իսպառ , նա կեցցէ :

Եւ յորժամ հաղածիցեն զձեղ 'ի 23
 քաղաքիս յայսիկ , ի փախիցիք յայլ .
 և եթէ յայնմանէ հաղածիցեն զձեղ ,
 ի փախիցիք 'ի միւսն . ամէն ասեմ ձեղ ,
 ոչ սպառեալիք զքաղաքս Իսրայէլն
 մինչեւ եկեցէ Որդի մարդոյ :

Ոչ է աշակերտ առաւել քան զդ 24
 վարդապետ , և ոչ ծառայ քան զտէր
 իւր : Շատ խցէ աշակերտին , եթէ եւ 25
 զլցի իբրեւ զվարդապետ իւր , և ծա-
 ռային իբրեւ զտէր իւր , եթէ զոս .

նուտերն բէեղղբուղ կոչեցին , որչափ
 26 եւս առաւել զնոսանիս նորա : Մի
 սյուսհետեւ երկնչիցիք 'ի նոցանէ , զն
 ոչինչ է 'ի ծածուկ' որ ոչ յայննեւ .
 27 ցի , և գաղտնի' որ ոչ ծանիցի : Զոր
 ասեմ ձեղ 'ի խաւարի' ասացէք 'ի լըստ
 և զոր լնէք յունկանէ' քարոզեցէք 'ի
 28 վերայ տանեաց : Եւ մի երկնչիք յան-
 ցանէ , որ սպանանեն զմարմին , և զու-
 գի ոչ կարեն սպանանել , այլ երկերուք
 դուք առաւել յայնմանէ' որ կարող
 է զտի եւ զմարմին կորուսանել 'ի
 զեհնի :

Ոչ ապաքէն երկու ճնճղուկք դան-
 29 զի միջ վաճառին , և մի 'ի նոցանէ
 յերկիր ոչ անիցի առանց Հօր ձերոյ :

Այլ ձեր և ամենայն իսկ հեր զլսոյ
 50 թուեալ է : Եւ արդ մի երկնչիցիք ,
 51 զն լուէք քան զբարեւ ճնճղուկս :

Ամենայն , որ խոստովանեցի յիս
 առաջին մարդկան , խոստովանեցի եւ
 ես զնմանէ առաջին Հօր իմոյ , որ յեր-
 55 կինան է : Եւ որ ուրացցի զն առաջին
 մարդկան , ուրացայց և ես զն ա-
 ռաջին Հօր իմոյ , որ յերկինս է :

Մի համարիք եթէ եկի արկանել

խաղաղութիւն յերկիր . ոչ եկի ար-
 հանել խաղաղութիւն , այլ սուր :
 Քանզև եկի քահել զայր 'ի հօրէ իւր : 55
 մէ , եւ զգուտար 'ի մօրէ իւրմէ , եւ
 զհարսն 'ի սկեսրէ իւրմէ : Եւ թշնա . 56
 միք առն՝ ընտանիք իւր :

Որ սիրէ զհայր կամ զմայր առա . 57
 ւել քան զին , ոչ է ինձ արժանի . եւ
 որ սիրէ զըւտար կամ զըւուտոր առա-
 ւել քան զին , չէ ինձ արժանի : Եւ որ 58
 ոչ առնու զնաչ իւր եւ գոյ զկնի իմ .
 չէ ինձ արժանի : Որ գտանէ զանձն 59
 իւր՝ կորուսցէ զնա , եւ որ կորցո
 զանձն իւր վասն իմ՝ գացէ զնա : Որ 40
 ընդունի զձեզ՝ զին ընդունի , եւ որ
 զին ընդունի՝ ընդունի զԱւարելն իմ :
 Որ ընդունի զմարգարէ յանուն մար- 41
 գարէի՝ զվարձս մարգարէի առցէ , եւ
 որ ընդունի զարդար յանուն արդարոյ՝
 զվարձս արդարոյ առցէ : Եւ որ ար- 42
 բուսցէ միում 'ի փայրկանցոյ յայոցա-
 նէ բաժակ մի ջուր ցուրտ միայն՝ յա-
 նուն աշակերտի , ամէն ասեմ ձեզ ,
 ոչ կորուսցէ զվարձս իւր :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ.

- 1 Գ. Եւ եղև իբրև կատարեսց Յի-
 սուս զպատուէր երկոտասանից աշա-
 կերտացն իւրոց , զնաց անտի քարո-
 ղել եւ ուուսցանել 'ի քաղաքս նոցա :
- 2 Իսկ Յովնանէս իբրև լուա 'ի բան-
 տին զգործան Քրիստոսի , առաքեսց
 'ի ձեռն աշակերտացն իւրոց , եւ ասէ
 5 յնա : Գո՞ւ ես , որ գալոյն ես , եթէ
 4 այլում ակն կայցուք : Պատասխանի ետ
 Յիսուս եւ ասէ յնոսա , զնացէք պատ-
 մեցէք Յովնանու՝ զոր լուայք եւ տե-
 5 սիք : Կայք տեսանեն , կողք գնան ,
 բարտաք սրբին , եւ խուք լուն , եւ
 մեւեալք յառնեն , եւ աղքատք ա-
 6 շեւտարանին : Եւ երանեալ է՝ որ ոչ
 գայթակղեցի յիս :
- 7 Եւ իբրև նորա զնացին , սկսաւ
 Յիսուս ասել յժողովուրդն զՅովնան-
 նէ . զի՛նչ ելլէք տեսանել յանապա-
 8 տին , եղէ՞զն շարժուն 'ի հողմոյ : Այլ
 զի՛նչ ելլէք տեսանել , մարդ 'ի հան-
 դերձս փափկութեան զարդարեալ , ա-
 հաւանիկ , որ զխափուկան զգեցեալ են՝

'ի տունն թաղաւորաց են : Այլ զի՛նչ 9
 ելիք տեսանել, մարդարէ՛, այո՛ ստեմ՝
 ձեղ, և առաւել էւս քան զմարդարէ :
 9 ի նա է, վասն որոյ գրեալն է. ահա 10
 ես առաքելցի զհրեշտակ իմ՝ առաջի
 երեսաց քոյ, որ պատրաստեցէ զճա-
 նապարհս քո առաջի քս : Ամէն ա. 11
 սեմ ձեղ, շէ՛ յարուցեալ 'ի ծնունդս
 կանանց մեծ քան զՅովհաննէս Մկր-
 տիչ. բայց փոքրիկն յարքայութեան
 երկինց մեծ է քան զնա : Բայց յաւուր. 12
 ցրն Յովհաննու Մկրտչի մինչեւ ցայժմ՝
 արքայութիւն երկինց բռնագատի, և
 բռունք յափշտակէն զնա : Քանզի ա. 13
 մենայն օրէնք և մարդարէք մինչև ցը-
 Յովհաննէս մարդարէպան : Եւ եթէ 14
 կամիք ընդունել նա է խղիւս, որ գաղցն
 է : Որ ունի ահանջս լուրջ՝ լուիցէ : 15
 Ո՛ւմ նմանեցուցից զաղբս զայս, 16
 նման է մանկուայ՝ որ նստիցին 'ի հը-
 բապարակս, կարգայցն զընկերս իւ-
 բեանց, և ասիցեն : Փողս հարաք ձեղ՝ 17
 և ոչ կաքաւեցիք, սղբայաք ձեղ՝ և
 ոչ կոծեցարուք : Եկն Յովհաննէս, ոչ 18
 ուտէք և ոչ ըմպէք, և ասեն. դեւ
 զոյ 'ի նմա : Եկն Որդի մարդոյ. ուտէ 19

և ըմպէ : և ասեն ահա այր կերող և
 արբեցող, բարեկամ մարսաւորաց և
 ձեղաւորաց. և արդարացաւ իմաստու-
 թիւն յորդուոց իւրոց :
 20 Յայնժամ սկսաւ նախատել զքա-
 զաքսն՝ յորս եղին բազում զօրութիւնք
 21 նորս, և ոչ ապաշխարեցին : Այց
 քեզ Քորազին, վայ քեզ Ռեթայիգա.
 զի եթէ 'ի Տիրսա և 'ի Սիդոնիւ ե-
 ղեալ էին զօրութիւնքն, որ 'ի ձեղ
 եղեն, վաղու էւս արդեօք խորգով
 22 և մխրով ապաշխարեալ էր : Բայց ա-
 սեմ ձեղ. դիւրագոյն լիցի երկրին
 Տիրսոսի և Սիդոնի յաւուրն դատաս-
 23 տանի՝ քան ձեղ : Եւ դու Վափաւ-
 նաում, մի մինչև յերկինս բարձրաս-
 ցիս, այլ մինչև 'ի դժոխս իջես. զի
 եթէ 'ի Սոգոմ եղեալ էին զօրութիւն-
 քըն, որ եղին 'ի քեզ, ապաքէն կային
 24 էւս մինչև ցայսօր : Բայց ստեմ ձեղ,
 եթէ երկրին Սոգոմացոց դիւրագոյն
 լիցի յաւուրն դատաստանի քան ձեղ :
 25 Դ. Յայնժմ ժամանակի պատաս-
 խանի ետ Յիսուս և ասէ. դոհանամ
 զքէն, Հայր Տէր երկինի և երկրի. զի
 ծածկեցեր զայս յիմաստնոց և 'ի գիտ-

նոց, և յայանեցեր տղայոց: Այո, Հայր, 26
 զի այսպէս հաճոյ եղև առաջն քո: Ամենայն ինչ տուաւ ինձ 'ի Հօրէ իմ' 27
 մէ: Եւ ոչ ոք ճանաչէ զՍրբի' և թէ 28
 ոչ Հայր, և ոչ զՀայր որ ճանաչէ' և
 թէ ոչ Սրբի, և ում Սրբին կամիցի
 յայանել: Եկայք առ իս ամենայն 29
 վատտակեալք և բեռնաւորք, և ես
 հանգուցից զձեզ, առէք զբուժ իմ, 'ի
 ձեզ, և ուսարուք յինէն, զի հեզ եմ'
 և խոնարհ սրտիւ, և գօջկք հանգիտ
 անձանց ձերոց. զի լուծ իմ քաղցր է, 30
 և բեռն իմ փոքրագի:

ԳԼՈՒԽ ԺԲ.

ԴԲ. Յայնժամ գնաց Յիսուս ընդ 1
 արտորայան նոցա 'ի շաբաթու, և ա-
 շակերտքն նորա քաղցեան, և սկսան
 հասկ կորզել և ուտել: Փարիսեցիքն 2
 իբրեւ տեսին՝ ասէն յնա, ահաւանիկ
 աշակերտքն քո գործեն, զոր ոչ է ար-
 ժան գործել 'ի շաբաթու: Եւ նա 3
 ասէ յնոսա. ոչ իցէ ընթերցեալ ձեր,
 զոր արար Դաւիթ, յորժամ քաղցեա-
 ւըն՝ և որ ընդ նմայն էին: Զխորդ 4

եմուտ 'ի տունն Ատուռայ' և եկեք
 զՀոց զառաջաւորութեանն, զոր ոչ
 էր օրէն նմա ուտել, և ոչ որոց ընդ
 նմայն էին, բայց միայն քահանայոց: 5
 Կամ թէ չլցէ ընթերցեալ յօրէնս,
 զի 'ի շաբաթս քահանայքն 'ի տաճա-
 րին սրճեն զշաբաթն, և եւ անմեղք
 6 են, Բայց ասեմ ձեզ զի մեծ քան
 7 զտաճարն է աստ: Եւ եթէ գիտէիք,
 զի ոչ է, զողորմութիւն կամիմ եւ
 ոչ զղոհ, ապա ոչ դատապարտէիք
 8 դուք զանսպարտոն: Զի տեր է շաբա-
 թու Սրբին մարդոց:
 9 Եւ գնացեալ անտի Յիսուս՝ եկն
 10 'ի Ժողովարդն նոցա: Եւ անդ էր այք
 մի՝ որոյ ձեռն իւր գօսացեալ էր, հար-
 ցին յնա և ասէն. եթէ սրբոտ իցէ 'ի
 շաբաթու բժշկել. զի շաբաթու
 11 յեն զնմանէ: Եւ նա ասէ յնոսա.
 ո՞վ է 'ի ձե՞ն ձարդ՝ որոյ իցէ ոչխար
 մի, և անկանիցի այն 'ի խորխորաց
 'ի շաբաթու, միթէ ոչ ունիցի և յա-
 12 բուցանիցէ զնա: Իսկ արդ սրչատի և ս
 առաւել է մարդ քան զչխար, ապա
 ուրեմն սրար է 'ի շաբաթու բարիս
 13 գործել: Յայնժամ ասէ յայրն, ձգեա

դձեռն քո . և նա ձգեաց, և եղև ող
կբբեւ զմիւսն : Իսկ փարիսեցիքն Ե. 14
լեալ արտաքս, խորհուրդ առին ըզ-
նմանէ թէ սրպէս կորուսցեն զնա :

Եւ Յիսուս իբրեւ գիտաց, մեկնեւ. 15
ցաւ անտի . Եւ գնացին զհետ նորա
ժողովուրդք բազումք, և բժշկեաց զա-

մենևսեան : Եւ սատուեաց նոցա՝ զև մի 16
յայտնեցեն զնմանէ ու մէք : Զի լցցի, 17
որ ասացաւն ՚ի ձեռն Յոսեայ մարգա-

լէի : Ահա մահուի իմ՝ զոր ընտրեցի, 18
և սիրելի իմ՝ ընդ որ հաճեցաւ անձն
իմ՝ եղից զոգի իմ՝ ՚ի վերայ նորա,

և իրաւունս հեթանոսաց պատմեցէ .
ոչ հակառակեցի, և ոչ ազաղակես. 19
ցէ, և ոչ որ լուցէ ՚ի հրապարակս
ղբարբաւ նորա : Զեղէզն Վախճախեալ 20
ոչ վշտեցէ, և եւ զպատրոյկն առկայ-

ձեալ ոչ շփուեցէ, մինչև հանցէ ՚ի
յաղթութիւն զգատաստանն : Եւ յա. 21
նուն նորա հեթանոսք յուսացցին :

Գ. Գ. Յայնժամ մատուցաւ առ նա 22
դիւահար մի կտր և համր, և բժըշ-
կեաց զնա . որպէս զև համրն և կտրն
խօսիցի և տեսանիցէ : Զարմացան ա. 23
մենայն ժողովուրդքն և անէին . մի-

թէ աս իցէ Գրիստոսն որդի Գաւթի :
24 Բայց փարիսեցիքն իբրեւ լուսն՝ ա-
սեն . ոչ իւրք հանէ զա զգեւս՝ եթէ
ոչ բէեղղեբուզաւ իշխանաւն դիւաց :

25 Իբրեւ գիտաց Յիսուս զխորհուրդս
նոցա՝ ասէ յնոսա . ամենայն թագա-
ւորութիւն բաժանեալ յանձն իւր
աւերի, և եւ ամենայն քաղաք կամ

տուն բաժանեալ յանձն իւր՝ ոչ
26 կայցէ : Եւ եթէ սատանայ զաւ-
տանայ հանէ, յանձն իւր բաժանեցաւ .
արդ զխորդ կայցէ թագաւորութիւնն

27 նորա : Եւ եթէ ես բէեղղեբուզաւ
հանեմ՝ զդեւս, որդիքն ձեր իւր հա-
նիցեն, վասն այնորիկ նորա եղիցին

28 ձեր դատաւորք : Ապա թէ Հոգւով
Աստուծոյ հանեմ՝ ես զդեւս, ուրեմն
հասեալ է ՚ի վերայ ձեր արքայութիւն

29 Աստուծոյ, կամ զխորդ կարէ որ մը-
տանել ՚ի տուն հզօրի՝ եւ զգործիսն
նորա յախշտակիլ, եթէ ոչ նախ կա-

պիցէ զհզօրն, և սպա զտունն նորա
30 յախշտակիցէ : Որ ոչ ընդ իս է, հա-
կառակ իմ է, և որ ոչ ժողովէ ընդ
31 ընդ իս՝ ջրուէ : Վասն այդորիկ ասեմ
ձեզ . ամենայն մեղք և հայհուցութիւք

Թողցին մարդիան , բայց զՀոգւոյն
 հայհոյու թիւն մի թողցի : Եւ որ որ 32
 ասիցէ բան զՈրդւոյ մարդոյ՝ թողցի
 նմա , բայց որ զՀոգւոյն Սրբոյ ասիցէ՝
 մի թողցի նմա , մի յայտմ աշխարհի
 և մի՛ ՚ի հանդերձելունն : Կամ արարէք 33
 զճառն բարի՝ և զպտուղ նորա բարի
 կամ արարէք զճառն չար՝ և զպտուղ
 նորա չար : քանզի ՚ի ստոյ պանտի
 ծառն ճանաչի : Ծնունդք ի թից , զե . 34
 սրդ կարկեք բարիս խօսել՝ որ չարք
 էք . քանզի ՚ի յաւելուածոյ սրտի խօ-
 սի բերան : Մարդ բարի՝ ՚ի բարի 35
 գանձուց սրտի իւրոյ հանէ զբարիս .
 եւ մարդ չար՝ ՚ի չար գանձուց սրտի
 իւրոյ հանէ զչարիս : Բայց ասեմ ձեզ , 36
 թէ ընդ ամենայն դատարկ բանի , զոր
 խօսիցին մարդիկ՝ տացեն համար յա-
 ռուրն դատաստանի : Զի ՚ի բանից քոյ 37
 արդարասցիս , եւ ՚ի բանից քոյ պար-
 տաւորեսցիս :

Գ. Գ. Յայնժամ պատասխանի ե . 38
 տուն նմա ամենք ՚ի Գաբրայն և ՚ի Քա-
 բեւեղւոց . և ասեն , Վարդապետ , կա-
 միմք նշան ինչ տեսանել ՚ի քէն : Նա 39
 պատասխանի եւ և ասէ ջնոսա , աղբ

չար և շնացող նշան ինդրէ , և նշան
 մի տացի նմա , բայց նշանն Յովնանու
 40 մարգարէի : Զի որպէս էր Յովնան ՚ի
 յոր կիտին զերիս աիւս և զերիս դի-
 շերս , նոյնպէս եղլցի և Որդի մարդոյ
 ՚ի սիրտ երկրի զերիս աիւս և զերիս
 41 դիշերս : Սբբ Նինուէացիք յարկեցն
 ՚ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այս-
 միկ՝ և դատաստանեցէ զսա . զե
 զղջացան ՚ի քարոզութեանն Յովնա-
 նու . և արդ աւասիկ մեծ քան զՅով-
 42 նան է աստ : Գլխոյն հարուստ յարկեց
 ՚ի դատաստանի ընդ ազգիս ընդ այս-
 միկ՝ և դատաստանեցէ զսա . զե եկն
 ՚ի ծագաց երկրի լսել զեմաստութիւ-
 նըն Սողոմոնի . և ահա մեծ քան ըզ-
 Սողոմոն է աստ :
 43 Ս . յլ յորժամ այսն պիղծ ելանիցէ
 ՚ի մարդոյ՝ շքիլ ընդ անջգրին տեղէս ,
 44 ինդրէ հանգիստ՝ և նշ գտանէ : Յայն-
 ժամ ասէ , գարձայց ՚ի տուն իմ ուս-
 տի ելի . եւ եկեալ գտանէ պարա-
 45 սորդ , մարբեալ և յարգարեալ : Յայն-
 ժամ երթայ և աւնու ընդ իւր եօթն
 այլ այս չարաբոյնս քան զինքն , եւ
 մոնալ բնակէ անդ . և ընի յետինն

մարդոյն այնորիկ շար քան զառաջինն :
Այնպէս եղևիցի և ազգիս այսմիկ շարի :

Մինչդեռ նա ընդ ժողովուրդան խօս 46
սէր , ահա մայր նորա և եղբարք նորա
կային արտաքոյ՝ և խնդրէին խօսել
ընդ նմա : Եւ ասէ ոմն ցնա , ահա 47
մայր քո և եղբարք քո կան արտաքոյ՝
և խնդրեն խօսել ընդ քեզ : Նա պա 48
տասխանի ետ այնմիկ , որ ասայն ցնա ,
և ասէ . ո՞վ է իմ մայր , կամ ո՞վ են իմ
եղբարք : Եւ ձգեալ զձեռն իւր յաշա 49
կերտան՝ ասէ . ահա մայր իմ և եղ-
բարք իմ : Զի որ առնիցէ զկամս Հօր 50
խնց , որ յերկինսն է , նա է իմ եղբայր
և քոյր և մայր :

ԳՒՈՒԽ ԺԳ.

ԴԵ . Յաւուր յայնմիկ ելեալ Յի . 1
սուս 'ի տանէն' նստէր առ ծովեղե-
բլն : Եւ ժողովեցան առ նա ժողո 2
վարդք բազումք , մինչև մտանել նը-
մա 'ի նաւն և նստել . և ամենայն ժո-
ղովուրդն կայր առ ծովեղբրն : Եւ 3
խօսէր ընդ նոսա բազումս առակօք և
ասէր : Ահա ել սերմանաչան սերմա 4

նեւ . և 'ի սերմանենն իւրում' էր , որ
անկաւ առ ճանապարհաւ , և եկն .
5 Թռչուն երկնից և եկեր զնա : Եւ այն
անկաւ յաղառաժի , ուր 'նչ գոյր հող
6 բազում' , և վաղվաղաիկ բուսաւ : Առ
'ի չոյցէ հիւթոյ երկրին' 'ի ծաղիկ
արեւուն տապալաւ , և զն 'նչ գոյին
7 արմատք' չորացաւ : Եւ այն անկաւ
'ի մէջ վշտց , և ելին վուշքն և հեղ-
8 ձուցին զնա : Եւ այն անկաւ յերկիր
բարի , և տայր պտուղ . էր , որ հա-
րիւբաւոր , և էր , որ վաթմնաւոր , և
9 էր , որ երեսնաւոր : Որ ունի ականջօ
լսելոյ՝ լուիցէ :
10 Եւ մատուցեալ աշակերտքն ասեն
ցնա , ընդէր առակօք խօսիս ընդ նո-
11 սա : Նա պատասխանի ետ եւ ասէ .
ցնոսա . քանզի ձեզ տուեալ է զիտել
զխորհուրդս արքայաւթեանն երկնից ,
12 և նոցա շէ տուեալ : Զի ոյր գուցէ՝
տոցի նմա և յաւեցի . և ոյր ոչն գու-
ցէ՝ և զոր ունիցին , բարձցի 'ի նմանէ :
13 Ասան այնորիկ առակօք խօսիմ ընդ
նոսա , զի տեսանեն՝ և 'նչ տեսանեն ,
և լսեն՝ և 'նչ լսեն , և 'նչ առնուն 'ի
14 վրտ : Եւ կատարի առ նոսա մարդա-

բէութիւնն Եսայեայ՝ որ ասէ . լսելով
 լուխլէք՝ և մի խնայէք , և տեսանե-
 լով տեսիլք՝ և մի տեսիլք : Զի թանձ 15
 բացաւ սիրտ ժողովրդեանս այսորիկ ,
 և տկանըք իւրեանց ծանուէս լուան .
 և զաչա իւրեանց կախուցին , զի մի եր-
 բէք տեսցեն աչքը , և տկանըք լուի-
 ցեն , և որտիւք խնայցին , և դարձ-
 ցին՝ և բժշկեցից զնոսա : Բայց ձեր 16
 երանի է աչացդ՝ զի տեսանեն , և ա-
 կանջաց ձերոց՝ զի լսեն : Ամէն ասեմ՝ 17
 ձեզ . զի բազում մարդօրէք և ար-
 դարք յանկացան տեսանել , զոր տեսա-
 նէքդ՝ և ոչ տեսին , և լսել , զոր Լ-
 սէքդ և ոչ լուան :

Եւ արդ լուարուք դուք զառակ 18
 սերմանացանին : Յամենայնէ , որ լսէ 19
 զբանն արքայութեան և ոչ առնու ՚ի
 միտ , դայ չարն և յախշտակէ զսերմա-
 նեան ՚ի սիրտ նորա . այն է , որ առ
 ճանապարհաւն սերմանեցաւ : Եւ որ 20
 յապաւաճիս սերմանեցաւ , այն է՝ որ
 իբրև լսէ՝ զբանն , և վաղվաղակի իրն-
 դութեամբ ընդունի զնա : Բայց քան . 21
 զի ոչ ունի արմատս յինքեան , այլ
 առ ժամանակ մի է , ՚ի լինել նեղու-

թեան եւ հալածանաց վասն բանին՝
 22 վաղվաղակի գայթակղի : Իսկ որ ՚ի
 մէջ փշոցն սերմանեցաւ , այն է՝ որ իբ-
 րև լսէ զբանն , և հոգք աշխարհիս
 և պատրանք մեծութեան հեղձուցա-
 23 նեն զբանն , և լինի անպտուղ : Իսկ
 որ յերկիրն բարի սերմանեցաւ , այն է՝
 որ իբրև լսէ զբանն և ՚ի միտ առնու ,
 և տայ զպտուղ . է , որ հարիւր , և է ,
 որ վաթսուէ , և է , որ երեսուէ :
 24 Դ. 2 . Այլ առակ արկ առ նոսա և
 ասէ . նմանեցաւ արքայութիւնն երկ-
 նից առն՝ որ սերմանայէ սերմն բարի
 25 յաղարակի իւրում : Եւ ՚ի քուն լինել
 մարդկան՝ եկն թշնամի նորա , և ցա-
 նեաց ՚ի վերայ որոմն ՚ի մէջ ցարենայն ,
 26 և գնաց , Եւ իբրև բուսաւ խոտն և
 արար պտուղ , աղա երեւեցաւ և ու-
 27 բովնն : Մատուցեալ ծառայք՝ տա-
 նուտեաւնն ասնն յնա . Տէր , ոչ սեր-
 մին բարի սերմանեցեր յաղարակին
 քում , արդ ուստի ունիցի զպտունն :
 28 Եւ նա ասէ յնոսա . այր թշնամի ա-
 րար զայն . Ասեն յնա ծառայքն . Իա-
 միս զի երթիցուք քաղեցուք զայն ՚ի
 29 բայ : Եւ նա ասէ յնոսա . մի , գուցէ

մինչ քաղցեք զբրմինն , և զցորեանն
 ընդ նմին 'ի բաց խլիցեք : Թ՛յլ տուք 50
 երկոցունց աճել 'ի միասին մինչև 'ի
 հունձս , և 'ի Ժամանակի հնձոց ասա-
 յից ցհնձողն . բաղեցեք նախ զբրմ-
 նըդ , և կապեցեք զայդ իրձունս առ
 'ի յայրել . և զցորեանն Ժողովեցեք 'ի
 շտեմարանս իմ :

Այլ առակ արկ առ նոսա և ա 51
 սէ . նման է արքայու թիւն երկնից
 հատոյ մանանիոց , զոր առեալ մարդոյ
 սերմանեաց յազարակի իբրում : Ար 52
 դիրք է քան զամենայն սերմանիս , և
 յորժամ աճիցէ , մեծ է քան զամե-
 նայն բանջարս , և լինի ծառ . մինչև
 գալ թռչնոց երկնից , և և հանգչել
 յոստս նորս :

Այլ առակ խօսեցաւ ընդ նոսա 53
 և առէ . նման է արքայու թիւն երկնից
 խմորոյ , զոր առեալ կնոջ թագոց 'ի
 գրիւս երիս ալեր' մինչև ամենայն
 խմորեցաւ :

Չայս ամենայն խօսեցաւ Յիսուս 54
 առակօք ընդ Ժողովուրդսն , և առանց
 առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա : Զի 55
 լըջի ասացեալն 'ի մարգարէէն . բացից

առակօք զբերան իմ , բղնեցից զձած-
 կեալն 'ի սկզբանէ աշխարհի :

56 ԴԵ . Յայնժամ թողեալ Յիսուսի
 զժողովուրդսն՝ եկն 'ի տուն . մատեան
 առ նա աշակերտքն և ասեն . մեկ-
 նեա մեզ զառակ սրումանցն ազարակի :

57 Նա պատասխանի ևս և ասէ ցնոսա .
 որ սերմանէ սերմն բարի' է որդի մար-

58 ԴԵ : Եւ ազարակն աշխարհս է . սերմն
 բարի նոքա են , որ որդիքն արքայու-
 թեան են . իսկ սրմմն որդիք շարին

59 են : Եւ թշնամին , որ վարեաց շայն՝
 սատանայ է , և և հունձքն կատարած
 աշխարհիս է , և հնձողքն հրեշտակք

40 են : Արպէս Ժողովի սրմմն և 'ի հուր
 արբի , այնպէս եղևցի 'ի կատարածի

41 աշխարհիս : Առաքեացէ որդի մարդոյ
 զհրեշտակս իւր , և Ժողովեցեն յար-
 քայու թենէ նորա զամենայն գայթակ-
 ղու թիւնս՝ և զայնսոսիկ , ոյք գործեն

42 զանօրէնութիւն : Եւ արկեն զնոսա
 'ի հնոց հրոյ . անդ եղևցի լալ և կր-

43 ճել ատամանց : Յայնժամ արդարքն
 ծագեոցեն իբրև զարեգակն յարքա-
 յութեան երկնից , որ ունիցի ական-
 ջըս լսելս՝ լուիցէ :

Դարձեալ նման է արքայութիւն 44
երկնից գանձի ծածկելու յազարակի ,
զոր դտեալ մարդոց թագոց , և 'ի խրն-
դութենէ անտի երթայ վաճառէ զա-
մենայն ինչ , զոր ունի , և գնէ զագա-
րակն զայն :

Դարձեալ նման է արքայութիւն 45
երկնից աւն վաճառականի , որ խնդրի-
ցէ մարգարիտս զեղեցիկս : Եւ գտեալ 46
մի սլատուական մարգարիտ՝ երթեալ
վաճառեաց զամենայն , զոր ինչ ունէր ,
և գնեաց զայն մարգարիտ :

Դարձեալ նման է արքայութիւն 47
երկնից ուռկանի արկելու 'ի ծով՝ եւ
յամենայն աղգաց ժողովելու : Զոր 48
իրբեւ լլաւ , հանեալ 'ի ցամաք եւ
նստեալ ժողովելին զլարի բարին յա-
մանս . և զխտանն 'ի բաց ընկեցին :
Այնպէս եղև 'ի կատարածի աշխար- 49
հիս . ելցեն հրէշտակք և մեկնեցեն
զլարս 'ի միջոյ արդարոց : Եւ արկեն 50
զնտա 'ի հնոց հրոյն . անդ եղև լալ
և կրճել առամանց : Ասէ ցնտա Յի. 51
աւուս . իմացոյք զայս ամենայն : Ա-
սեն ցնա . այս , Տէր : Եւ նա ասէ յը- 52
նտա . վասն այսորիկ ամենայն զպիր

աշակերտեալ արքայութեան երկնից .
նման է աւն տանուտեառն՝ որ հա-
նէ 'ի գանձէ իւրմէ զնոր և զհին :

55 Եւ Եւ եղև իբրեւ կատարեաց
Յիսուս զաւակս զայստիկ , վոխեցաւ
54 անտի : Եւ եկեալ 'ի գաւառ իւր՝ ու-
սուցանէր զնտա 'ի ժողովողեանն նո-
ցա , մինչեւ զարմանալ նոցա և ասել .
սմա ուստի՞ իցէ այս իմաստութիւն
55 և զօրութիւնք : Ոչ աս է հիւսանն
որդի . ոչ մայր սորա կոչի Մարիամ ,
և եղև որք սորա Յակովբոս և Յովէս
56 և Սիմոն և Յուդա : Եւ քորք սորա ոչ
ամենեքեան առ մեղ են , և արդ ուստի
է սմա այս ամենայն : Եւ դայթակ-
57 զէին 'ի նա : Եւ Յիսուս ասէ ցնտա .
չիք մարգարէ անարդ՝ եթէ ոչ յիւրում
58 գաւառի և յիւրում տան : Եւ ոչ ա-
րար անդ զօրութիւնս բաղումս վասն
անհաւատութեան նոցա :

ԳԼՈՒԽ ԺԴ.

1 Եւ . Յայնմ ժամանակի լուաւ Հե-
րովէս շորրորդապետ զուր Յիսուսի :
2 Եւ ասէ ցծաւուցս իւր . նա է Յովնա .

նէս Մկրտիչ, նա յարեաւ 'ի մեռելոց,
 և վասն այնորիկ զորութիւնք լինին
 նովաւ : Քանզի Հերովդէս կալաւ լու- 5
 Յովհաննէս, կապեաց զնա և եղ 'ի
 բանտի վասն Հերովդէս կնոջ Փիլիպ-
 պոսի եղբորնորա : Զի ասէր ջնա Յով- 4
 հաննէս. չէ արժան բեզ ունել զդա :
 Եւ կամէր զնա սպանանել, բայց եր- 5
 կընչէր 'ի ժողովողենէն անտի. քանզի
 իբրեւ զմարգարէ ունէին զնա : Եւ 6
 իբրեւ եղեն ծնունդք Հերովդէի, կա-
 բաւեաց դուստրն Հերովդէայ 'ի մէջ
 բաղմականին. և հաճոյ թուեցաւ Հե- 7
 րովդէի : Ուստի և երգամոք խոստա-
 ցաւ տալ նմա զինչ և խնդրեացէ : Եւ 8
 նա յառաջագոյն խրատեալ 'ի մօրէ
 իւրմէ, տուր ինձ, ասէ, այսր 'ի վե-
 րայ սկսեղ զգլուխն Յովհաննու Մը- 9
 կրոջի : Եւ արամեցաւ թագաւորն,
 բայց վասն երգմանցն և բարձակցոյն՝
 հրամայեաց տալ նմա : Եւ առաքեաց 10
 զլիսատեաց զՅովհաննէս 'ի բանտի Եւ 11
 բերաւ զլուխն նորա սկսեղը՝ և տը-
 շաւ աղջկանն, և տարաւ առ մայր
 իւր : Եւ մատուցեալ աշակերտքն նո- 12
 բա՝ բարձին զմարմինն և թաղեցին,

և եկեալ պատմեցին Յիսուսի :
 13 Ե՛ր. Եւ իբրեւ լուաւ Յիսուս,
 գնաց անտի նաւու յանապատ տեղե
 առանձինն : Իբրեւ լուան ժողովուրդ-
 քն, գնացին զհետ նորա հետի 'ի
 14 քաղաքաց անտի : Եւ իբրեւ ել՝ ե-
 տես ժողովուրդ բազում, գլխացաւ 'ի
 նոսա, և բժշկեաց զհիւանդս նոցա :
 15 Իբրեւ ընդ երևկս եղև, մատեան առ
 նա աշակերտքն և ասեն, տեղևս ա-
 նապատէ՛ և օրս տարածաւեալ, սր-
 ձակեա զժողովուրդսդ, զի երթիցեն
 շուրջ 'ի շէնսն և զնեոցեն իւրեանց կե- 16
 թակուրս : Եւ ասէ Յիսուս, ոչինչ
 տրոյ է գոցա երթալ. գուր տուք
 17 դոցա ուտել : Եւ նոքա ասեն ջնա.
 ոչ ինչ ունիմք աստ, բայց հինգ նկա-
 18 նակ և երկուս ձկուսն : Եւ ասէ ջնա-
 19 սա. բերէք այսոյ զայն : Եւ հրամայ-
 եաց բաղմեցուցանել զժողովուրդսն 'ի
 վերայ խոտոյ, և առեալ զհինգ նկա-
 նակն և զերկուս ձկուսն՝ հայեցաւ յեր-
 կինս, օրհնեաց, և երեկ և ետ ցա-
 շակերտսն զնկանակսն, և աշակերտ-
 20 քն ժողովուրդոցն, կերին ամենքեան
 և յաղեցան, և բարձին զնշխարս կո-

տորոցն Երկրտասան սակառի լի : Եւ 21
որք կերինն՝ էին սրբ իբրեւ հինգ
հազար թող զկանայս և զմանկախս :

ԵՂ • Եւ ստիպեաց վաղվաղակի 22
զաշակերտան մտանել 'ի նաւ և յառա-
ջել յայնկոյս , մինչ ինքն զժողովուրդ-
ոյն արձակեցէ : Եւ իբրեւ արձակեաց 23
զժողովուրդսն , ել 'ի լեառն առան-
ձինն կալ յազօթս : Եւ իբրեւ ընդ ե-
րեկս եղեւ , սնդ էր միայն : Եւ նա 24
ւրն մեկնեալ էր 'ի ցամաքէն բազուս
ասպարիսօք՝ ծփեալ յալեացն . քանզի
ընդդէմ էր հողմն : Եւ 'ի չորրորդում 25
պահօւ գիշերոյն եկն առ նոսա Յիսուս
գնալով 'ի վերայ ծովուն : Իբրեւ տե- 26
ոյն զնա աշակերտքն , զի գնայր 'ի վե-
րայ ծովուն՝ խռովեցան և ասեն՝ թէ
առ աչօք ինչ իցէ , և առ ահին աղա-
ղակեցին : Եւ վաղվաղակի խօսեցաւ 27
ընդ նոսա Յիսուս և ասէ . քաջաերա-
յարուք , ես եմ , մի՛ երկնչեք : Պա- 28
տասխանի ետ նմա Պետրոս և ասէ .
Տէր , եթէ դու ես , հրամայեա ինձ
գալ առ քեզ 'ի վերայ ջրոցս : Եւ նա
ասէ , եկ , Եւ իջեալ 'ի նաւէն Պետ- 29
րոս՝ գնաց 'ի վերայ ջրոցն , և եկն առ-

30 Յիսուս : Եւ տեսեալ զհողմն սատոխկ՝
երկեաւ . և իբրեւ սկսաւ ընկղձիլ՝
աղաղակեաց և ասէ . Տէր , յիբրեւ զիս :
31 Եւ վաղվաղակի Յիսուս ձգեաց զձե-
ւըն իւր՝ կալաւ զնա և ասէ . թե-
32 բահաւատ , ընդէր երկմտեցեր : Եւ
իբրեւ ելին 'ի նաւն՝ հանդարտեաց
33 հողմն : Եւ որ 'ի նաւին էին՝ մատեն
երկիր պագին նմա և ասեն . արգարե
34 որդի Աստուծոյ ես դու : Եւ անցեալ
35 եկին 'ի ցամաք 'ի Գեննեսարէթ : Եւ
իբրեւ ծանեան զնա սրբ տեղւոյն սյ-
նոքիկ , առաքեցին ընդ ամենայն գա-
ւառն՝ և տծին առ նա զամենայն հի-
36ւանդս : Եւ աղաչէին զնա , զի գնէ
միայն 'ի քղանցս հանդերձի նորա մեր-
ձեացին . և որ միանգամ մերձեցանն՝
փրկեցան :

ԳԼՈՒԽ ԺԵ .

1 ԵՆ • Յայնժամ մատեն առ Յի-
սուս՝ որ յերուսաղեմէ փախիսեցիքն
2 և Գալիլք և ասեն : Ընդէր աշակերտ-
քըն քո անցանեն զաւանդութեամբ
ձերայն , զի ոչ լուանան զձեռս յոր-

Ժամ հաց ուտեն : Նա պատասխանի 3
 ետ և ասէ ջնոսա . իսկ դուք ընդէր
 անցանէք զպատուիրանաւն Աստուծոյ՝
 վասն ձերոյ աւանդութեանն : 2
 Թի Աս. 4
 տուած ասաց . պատուեա զհայր բո և
 զմայր : Եւ որ բամբասէ զհայր կամ ըղ- 5
 մայր՝ մահու վրասձանեացի : Եւ դուք 6
 ասէք . որ ասիցէ ջհայր իւր կամ ջը-
 մայր իւր . թէ պատարագ է՝ զոր յի-
 նէն օգտիցիս . և ոչ պատուիցէ ըղ-
 հայր իւր և զմայր իւր . և խոտէք
 զքանն Աստուծոյ վասն ձերոյ աւան-
 դութեանն . Կեղծաւորք . բարւոք մար- 7
 դարէացաւ ՚ի վերայ ձեր Յոայի և ա-
 սէ : Եւ զոր վարդս այս շրթամբք պա- 8
 տուէ զիս . և սիրտ իւրեանց հեռա-
 ջեալ մեկուսի է յինէն . 2
 Զուր պաշտեն 9
 զիս . ուսուցանեն վարդապետութիւնս՝
 զմարդկան պատուիրեալս :
 Եւ կոչեցեալ առ ինքն զժողո. 10
 վուրդոն՝ ասէ ջնոսա . լուարուք և ՚ի
 միտ ասէք : Ոչ . որ ինչ մտանէ ընդ 11
 բերան՝ պղծէ զմարդ . այլ որ ինչ է-
 լանէ ՚ի բերանոյ՝ այն պղծէ զմարդ :
 Յայնժամ մատուցեալ աշակերտացն իս. 12
 բա՝ ասեն ջնա . զիտեա՝ զի փարիսե-

ջիքն իրրեւ լուան զբանն զայթակ-
 13 զեցան : Նա պատասխանի ետ և ա-
 սէ . ամենայն տունկ . զոր ոչ տնկեաց
 14 Հայր իմ երկնաւոր . իլիւցի : Թոյլ
 տուք զնոսա . կոյրք են՝ կուրաց առաջ-
 նորքք . կոյր կուրի յորժամ առաջնոր-
 դէ՝ սխալէ . և և երկրքին ՚ի խորիս-
 15 բատ անկանին : Պատասխանի ետ նը-
 մա Պետրոս և ասէ . մեկնեա մեզ զա-
 16 ռակս զայս : Ասէ Յիսուս . տակաւին
 17 և դուք անմիտք էք : Եւ ոչ իմանայք՝
 եթէ ամենայն . որ մտանէ ՚ի բերան .
 յորովայն երթայ և արտաքս ելանն :
 18 Իսկ որ ելանէ ՚ի բերանոյ . ՚ի սրտէ
 19 անտի գայ . և այն պղծէ զմարդ : 2
 Զի
 ՚ի սրտէ ելանեն խորհուրդք շարք . լու-
 պանութիւնք . շնութիւնք . պոռն-
 կութիւնք . զողութիւնք . սուտ վիւ-
 20 յութիւնք . հայհոյութիւնք : Այս
 ամենայն է . որ պղծէ զմարդ . այլ ան-
 լուայ ձեռօք ուտել ոչ պղծէ զմարդ :
 21 Եւ . Եւ ելեալ անտի Յիսուս դը-
 նաց ՚ի կողմանս Տիւրոսի և Սիդոնի :
 22 Եւ ահա կին մի Քանանեացի ՚ի սահ-
 մանաց անտի նոցա կլեալ . աղաղակէր
 և ասէր . սղարմեաց ինձ . Տէր . Որդի

Գուժի, դուստր իմ շարուշար այս-
հարի: Եւ նա ոչ ետ նմա պատաս. 25
խանի: Եւ մատուցեալ աշակերտքն
նորա՝ աղաչէին զնա և ասէին. արձա-
կեա զնա, զի աղաղակէ զհետ մեր:
Կա պատասխանի ետ և ասէ. ո՛չ ու. 24
բէք առաքեցայ՝ եթէ ոչ առ ոչխորս
կարուսեալս տանն խորայէլի: Եւ նա 25,
մատուցեալ երկիր պահանէր նմա և ա-
տեր. Տէր, օգնեա ինձ: Պատասխանի 26
ետ նմա և ասէ. ո՛չ է բարուք առ-
նուլ զհաց մանկանց և արկանել շանց:
Եւ նա ասէ. սյր, Տէր, քանզի եւ 27
շունք կերակրին ՚ի վշտանաց անկերց
՚ի սեղանոց առաւն իւրեանց: Յայն. 28
ժամ պատասխանի ետ նմա Յիսուս և
ասէ. ո՛վ կին դու, մեծ են հաւատք
քո, և զիցի քեզ որպէս և կամիս: Եւ
բժշկեցաւ դուստր նորա ՚ի նմին ժա-
մաւ:

Եւ գնացեալ անտի Յիսուսի, 29
եկին ՚ի Ժովիզոն Գալիլեացոց. և ե-
լեալ ՚ի լեառն նստէր անդ: Մա. 30
տեան առ նա ժողովուրդք բազումք՝
որ ունէին ընդ իւրեանս կաղս, կայրոս,
համերս, միակողմանիս, և այլա բա-

զուսն. և եւ ընկեցին զնոսա առ ոսո
31 նորա. և բժշկեաց զնոսա: Մինչև
զարմանալ ժողովուրդն՝ որ տեսանէին,
զի համարքն խօսէին, կաղք դնային,
միակողմանիք բժշկէին, կայք տեսա-
նէին, և մառուոր առնէին զՍոս.
32 ուսած խորայէլի: Եւ կողեցեալ առ-
ինքն Յիսուսի զաշակերտան՝ ասէ. զը-
թամ ՚ի ժողովուրդք, զի արդ երէք
առուրք են՝ զի կան առ իս, և ո՛չ ու-
նին զինչ ուսոյցեն. և արձակել ըզ-
դոսա նօթիս չկամիս, դուցէ նքթիցեն
33 զճանապարհայն: Ասենցնա աշա-
կերտքն. իսկ արդ մեզ յանապատի
սստ ուստի իցէ այնչափ հաց՝ մինչև
յադեցուցանել զայսչափ ժողովուրդ:
34 Եւ ասէցնա առ Յիսուս. քանի՞ նկանակ
ունիք. Եւ նորա ասեն. եօթն, և ոս.
35 կաւ ձկունս: Եւ հրամայեաց ժողովը-
36 դեանն բազմել ՚ի վերայ դեռնոց, և
առեալ զեօթն նկանակն և զձկունսն՝
գոհացաւ և երեկ և ետ ցաշակերա-
37 օրն, և նորա ժողովուրդեանն, Կերին
ամենեքին և յադեցան. և բարձին ըզ-
նչխորս կոտորոցն՝ եօթն զամբիղ լի:
38 Եւ որք կերինն՝ էին իբրև սրբ շորք

հաղարբ, թող զկանայս և զմանկտիս :
 Իբրև արձակեաց զժողովուրդսն՝ և 39
 'ի նաւ, և ևկն 'ի սահմանս Մաղղա-
 զէայ :

ԳԼՈՒԽ ԺԶ.

Եւ մատուցեալ ֆարիսեցիքն և Սա- 1
 ղու կեցիք փարձելով խնդրէին 'ի նմա-
 նէ նշան յերկնից ցուցանել նոցա : Նա 2
 պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա . յոր-
 ժամ երեկոյ լինի, ասէք, պարզ լինի-
 ցի . զի կարմրացեալ է երկին : Եւ ա- 3
 ռաւօտու, այսօր միրիկ . զի շառա-
 դունի տրամու թեամբ երկին : Արդ
 զերեսս երկնի կարէք քննել, իսկ ըզ-
 նշան ժամանակիս ոչ կարէք գիտել :
 Արդ չար և շնացող՝ նշան խնդրէ, և 4
 նշան մի տացի նմա, բայց նշանն Յով-
 նանու մարդարէի :

Եւ լեթող զնոսա և զնայ : Գնա- 5
 ցին և աշակերտքն յայնկոյս, և մա-
 ռացան առնուլ հաց : Ասէ ցնոսա Յի- 6
 սուս . տեսէք և զգոյշ լըրուք 'ի խմ-
 րոյ Սաղուկեցւոյն և ֆարիսեացոյ : Նա 7
 քա խորհէին ընդ միմեանս և ասէին,

8 թէ հաց ոչ բարձար, Գիտաց Յիսուս
 և ասէ . զի՞ խորհիք 'ի միտս ձեր, թե-
 9 բահաւատք, և թէ հաց ոչ ունիք : Տա-
 կաւին շիմանայք և ոչ յիշէք զհինգ
 նկանակն 'ի հինգ հաղարսն, և քանի՞
 10 սակաւի բարձիք : Եւ ոչ զեօթն նը-
 կանակն 'ի շարս հաղարսն, և քանի՞
 11 զամբիղս բարձէք : Արդ զնորդ ոչ ի-
 մանայք՝ եթէ ոչ վասն հացի ասացի
 ձեզ՝ զգոյշ լինել 'ի խմրոյ Սաղուկե-
 12 ցւոյն և ֆարիսեացոյ : Յայնժամ 'ի
 միտ առին, և թէ ոչ ասաց զգուշա-
 նալ 'ի խմրոյ, այլ յաղանդոյ ֆարի-
 սեցւոյն և Սաղուկեցւոյ :
 13 24 . Եւ ևկեալ Յիսուս 'ի կողմանս
 ֆիլիպոկայ Կեսարեայն, հարցանէր
 ցաշակերտսն եւ ասէր . զո՞ որ ասեն
 զինէն մարդիկն՝ թէ իցէ Որդի մար-
 14 դոյ : Եւ նորա ասեն . ամն զՅովհաննէս
 Մկրտիչ, և այլք զԵղիա, և կէսք զԵրե-
 15 միա, կամ զմի որ 'ի մարդարէից : Ասէ
 ցնոսա Յիսուս . իսկ դուք զո՞ որ ասէք
 16 զինէն թէ իցեմ : Պատասխանի ետ Սի-
 մոնի Պետրոս ևւ ասէ ցնա . Գու ես
 17 Քրիստոսն՝ Որդի Աստուծոյ : Պատաս-
 խանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա, Երա-

նի քեզ Սիմօն որդի Յովնանու . զև
 մարմին և արիւն ոչ յայտնեաց քեզ ,
 այլ Հայր իմ , որ յերկինս է : Եւ ես 18
 քեզ ասեմ , զև դու ես վէմ , և 'ի
 վերայ այդր վնմի շինեցից զՆիկիւցի
 իմ . և դրունք դժտիտց զնա մի յաղ-
 թահարեցեն : Եւ տաց քեզ փականս 19
 արքայութեան Երկնից . և զոր միան-
 գամ կապեցես յերկրի , եղևիցի կա-
 պեալ յերկինս . եւ զոր արձակեցես
 յերկրի , եղևիցի արձակեալ յերկինս :
 Յայնժամ սաստեաց աշակերտացն , զև 20
 մի ումէք ասիցեն՝ թէ նա է Քրիստոսն :
 Յայնմ հետէ սկսաւ Յիսուս ցու . 21
 ցանել աշակերտացն , թէ սրարտ է
 նմա երթալ յերուսաղէմ , և թէ բա-
 զում չարչարանս չարչարիլ 'ի քահա-
 նայապետից և 'ի դարաց և 'ի ծերոց
 ժողովուրեանն , և սպանանիլ , և յե-
 ռիր առուր յառնել : Եւ առեալ զնա 22
 մեկուսի Պետրոսի , սկսաւ կագել ընդ
 նոն և ասել . բաւ լիցի քեզ , Տէր , մի
 եղևիցի քեզ այդ : Եւ նա դարձեալ 'ի 23
 Պետրոս՝ ասէ . երթ յետս իմ ստա-
 նայ . դայթաղութիւն իմ ես . զի ոչ
 խորհիս զաստուծոցն , այլ զմարդկան ,

24 Յայնժամ Յիսուս ասէ ցաշակերտ-
 սին իւր . եթէ որ կամի զկնի իմ գալ
 ուրացի զանձն , և առցէ զնաչ իւր ,
 25 և եկեացէ զկնի իմ : Զի որ կամիցի
 զանձն իւր կեցուցանել , կորուսցէ ըզ-
 նա , և որ կորուսցէ զանձն իւր վասն
 26 իմ , գացէ զնա : Զի՛նչ օգտիցի մարդ՝
 եթէ զաշխարհ ստնեացն շահեցի , և
 զանձն իւր տուժեցէ . կամ զի՛նչ տա-
 ցէ մարդ փրկանս ընդ անձին իւրում :
 27 Զի գալոց է Որդի մարդոյ փառօք Հօր
 իւրոյ՝ հանդերձ հրեշտակօք իւրովք ,
 եւ յայնժամ հատուցէ իւրաքանչիւր
 ըստ գործս իւր :
 28 Ամեն ասեմ ձեզ , զի են ոմանք 'ի
 սոցանէ , որք աստ կան , որք ոչ ճաշ-
 կեացեն զմահ՝ մինչև տեսանիցեն զՈրդի
 մարդոյ եկեալ արքայութեամբ իւրով :

ԳԼՈՒԽ ԺԷ .

1 Եւ յետ վեց առուր առնու Յիսուս
 զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս
 զեղևայր նորս , եւ հանէ զնոսա 'ի
 2 լեառն մի բարձր առանձինն : Եւ այ-
 բակերպեցաւ առաջի նոցա , և ըւսա-

ւորեցան երեւոք նորա իբրեւ զարեգա-
 կըն , եւ հանդերձք նորա եղեն սպի-
 տակ իբրեւ զլոյս : Եւ ահա երեւե-
 ցան նոցա Յովսէս եւ Եղիա՝ որ խօ-
 սէին ընդ նմա : Պատասխանի ետ Պետ-
 րոս եւ ասէ ցՅիսուս . Տէր , բարեւոք է
 մեզ աստ լինել , եթէ կամիս՝ արար-
 ցուք երիս տաղաւարս . մի քեզ , եւ մի
 Մովսիտի , եւ մի Եղիայի : Եւ մինչդեռ
 նա խօսեր , ահա ամոց լուսաւոր հո-
 վանի եղեւ 'ի վերայ նոցա : Զայն եղև
 յամոցն եւ ասէ . Դա է Որդի իմ սի-
 բեղի , ընդ որ համեցայ , դմա լուարուք :
 Իբրեւ լուան աշակերտքն , անկան 'ի
 վերայ երեսայ իւրեանց՝ եւ երկեան
 յոյժ : Եւ մատուցեալ Յիսուս բուռն
 եհար զնոցանէ եւ ասէ . յոսն կայէք
 եւ մի՛ երկնչէք : Ամբորձին զաչս իւ-
 րեանց , եւ ոչ զոք տեսին՝ բայց միայն
 զՅիսուս : Եւ մինչդեռ իջանէին 'ի
 լեռնէ անտի , սպառուիրեաց նոցա Յի-
 սուս եւ ասէ . մի՛ ումեք ասիցէք ըզ-
 տեսիրէ , մինչեւ Որդի մարդոյ 'ի մե-
 ուելոց յարիցէ :
 Զարցին ջնա աշակերտքն եւ ասեն , 10
 զևորդ Դարիւրն ասեն , եթէ Եղիայի

11 նախ սարտ է դալ : Պատասխանի եւս
 Յիսուս եւ ասէ ջնոսա . Եղիա գայ , եւ
 12 հաստատեացէ զամենայն : Այլ ասեմ
 ձեզ՝ զի Եղիա եկեալ իսկ է 'եւ ոչ
 ծանեան զնա , այլ արարին ընդ նմա ,
 զոր ինչ կամեցան , նոյնպէս եւ Որդի
 մարդոյ չարչարեցոց է 'ի նոցանէ :
 13 Յայնժամ 'ի միա առին աշակերտքն ,
 թէ վասն Յովհաննու Մկրտչի ասաց
 ջնոսա :
 14 ԶԲ . Եւ իբրեւ եկին 'ի ժողովուր-
 դրն , մատեաւ այր մի՝ 'ի ծուեր իջա-
 ներ եւ ասեր , Տէր , ողորմեաց սրգւոյ
 իմում , զի լուծնոտի եւ չարաչար հի-
 ւանդանայ , բաղում անգամ անկանի
 15 'ի հուր . եւ երբէք 'ի ջուր : Եւ մա-
 տուցի զնա աշակերտացն քոց . եւ ոչ
 16 կարացին բժշկել : Պատասխանի ետ
 Յիսուս եւ ասէ , Ո՛վ ազգ անհաւատ եւ
 թիւր , մինչեւ ցերբ իցեմ ընդ ձեզ ,
 մինչեւ յերբ անսայցեմ ձեզ . ամ ըզ-
 17 նա առ իս : Եւ ոստոեաց 'ի նա Յի-
 սուս , եւ ել 'ի նմանէ դեռն , եւ բը-
 ժշկեցաւ մանուկն 'ի ժամէն յայնմանէ :
 18 Յայնժամ մատեան աշակերտքն ա-
 ւանձինն՝ եւ ասեն ցՅիսուս , մեք ըն-

դէր ոչ կարացաք հանել զնա : Եւ նա 19
ասէ ջնոսա • վասն թերահաւատու-
թեան ձերոյ , ամէն ասեմ ձեզ , եթէ
ունիցիք հաւատս քան զհատ մահան-
խոյ , ասասլէք լերինս այսիկ՝ փոխեաց
աստի անդր , և փոխեցի • և ոչ ինչ
անհնարին լինիցի ձեզ : Բայց այս ազգ 20
ոչ ելանէ , եթէ ոչ աղօթիւք և սա-
հովք :

21. Եւ մինչդեռ շրջէին նորա 21
'ի Գաղիլեա , ասէ ջնոսա Յիսուս • մատ-
նելոց է Որդի մարդոյ 'ի ձեռս մարդ-
կան : Եւ սպանցեն զնա , և յերկր ա. 22
ուր յարիցէ : Եւ տրամեցան յոյժ :

Իբրեւ եկին նորա 'ի Կափառնա. 23
ուսմ , մտտեան , որք զերկրբանանս սա-
հանջէին՝ առ Պետրոս , և ասեն • վար-
դապետն ձեր ոչ տայ զերկրբանանս :
Եւ ասէ , այո՛ : Եւ իբրեւ եմուտ 'ի 24
տուն՝ յառաջեաց քան զնա Յիսուս և
ասէ • զխնոր թուի քեզ , Սիմոն •
թագաւորք ազգաց յուսմէ՝ առնուն ըզ-
հարկս կամ զհասն , յորդոց իւրեանց՝
թէ յօտարաց : Եւ իբրեւ ասաց թէ 25
յօտարաց , ասէ ջնա Յիսուս • սպա-
սուրեմն ազատ են որդիքն • Բայց զև մի 26

գայթազդեցուցուք զնոսա , երթ 'ի
ծով եւ ընկեա կարթ , եւ զառաջն
ձուկն • որ ելանիցէ , առ՝ և բաց զեւ-
րան նորա , և գտանիցես սատեր , և
զայն աւեալ տացես նոցա ընդ իմ և
լնդ քս :

ԳԼՈՒԽ ԺԸ .

- 1 Յայնմ՝ աւուր մատեան աշակերտ-
քն առ Յիսուս և ասեն , ո՞վ իցէ 'ի
- 2 մէջ մեծ յարքայութեան երկնից , Եւ
կոչեաց առ ինքն Յիսուս մանուկ մի •
- 3 կացոյց զնա 'ի մէջ նոցա : Եւ ասէ • ա-
մէն ասեմ ձեզ , եթէ ոչ դարձիք և
եղիլիք իբրեւ զմանկտի , ոչ մտանի-
- 4 ցէք յարքայութիւն երկնից : Արդ որ
խոնարհեցուցանէ զանձն իբրեւ զմա-
նուկս զայս , նա է մեծ յարքայու-
- 5 թեան երկնից : Եւ որ ոք ընկալի
մանուկ մի այսպիսի յանուն իմ , զևս
- 6 ընդունի , Եւ որ ոք գայթազդեցու-
ցէ զմի 'ի փոքրկանցս յայցանէ յիս
հաւատացելոց , լաւ է նմն եթէ կա-
- 7 եւ ընկզմիցի 'ի խորս ծովու : Այս

այլսարհի 'ի գայթազղութեանց , հարկ է գալ գայթազղութեանց , բայց վնայ մարդոյն այնմիկ յոյր ձեռն գայցէ գայթազղութիւն : Եթէ ձեռն քո 8 կամ ոտն գայթազղեցուցանէ դքեղ , հաս զնա և ընկեա 'ի քէն . լաւ իցէ քեղ միաձեռանի կամ կաղ մտանել 'ի կեանս , քան երկուս ձեռս եւ երկուս ոտս ունիլ , եւ անկանել 'ի հուրն յաւխոռնական : Եւ եթէ ակն 9 քո գայթակղեցուցանէ դքեղ , խլեա զնա և ընկեա 'ի քէն , լաւ իցէ քեղ միականի մտանել 'ի կեանս , քան երկուս աչս ունիլ և անկանիլ 'ի գեհէն հրոյն :

27. Զգոյշ լերուք՝ մի արհամար . 10 հիցէք զմի 'ի փոքրկանցս յայտցանէ . ասեմ ձեզ , զի հրեշտակք նոցա յերկինս՝ հանապաղ տեսանեն զերեսս չօր խոյ , որ յերկինս է : Զի եկն Որդի մար . 11 գոյ կեցուցանել զկրօնսեաւն : Զխորդ 12 թուի ձեզ , եթէ ընկոյի մարդայ հարիւր ոչխար , և մտրիցի մի 'ի նոցանէ , ո՛չ թողուցու զինսուռն և զինն ոչխարն 'ի լերինս , և երթիցէ խընդուրիցէ զմտրսեաւն : Եւ եթէ ընկոյի զը . 15

տանել զնա , ամէն ասեմ ձեզ՝ զի ուրախ ընի 'ի վերայ նորա , առաւել քան 'ի վերայ ինսուռն և յինուռնս : 14 որ շիցեն միգորեսլ : Այսպէս ո՛չ են կամք աւալի չօր խոյ , որ յերկինսէ . եթէ կորիցէ մի 'ի փոքրկանցս յայտցանէ : 15 Եթէ մեղիցէ քեզ եզբայր քո , երթ յանդիմանեա զնա՝ յորժամ գու և նա միայն իցէք , եթէ լուիցէ քեզ , շահե . 16 ցար զեղբայրն քո : Այս թէ ոչ լուիցէ քեզ , սու քնդ քեզ մի եւս կամ երկուս . զի 'ի բերանոց երկուց կամ երկոց միայնց հաստատեցի ամենայն 17 բան : Իսկ եթէ և նոցա ո՛չ լուիցէ , աստաջիր յեկեղեցուոյ , Ապա թէ և եկեղեցուոյ ո՛չ լուիցէ , եղիցի քեզ իր . 18 բեւ զհեթանոսն և զմարտաւոր : Ամէն ասեմ ձեզ , զոր կապիցէք յերկրի՝ էղիցի կապեալ յերկինս , և զոր արձակիցէք յերկրի՝ եղիցի արձակեալ 19 յերկինս : Իարձեալ ասեմ ձեզ , եթէ երկու 'ի ձէնջ միաբանիցին յերկրի վասն ամենայն իրաց , զինչ և խընդութեանն՝ եղիցի նոցա 'ի չօրէ իմմէ , որ 20 յերկինսն է : Զի ուր իցեն երկու

կամ երեք ժողովուրդ յանուն իմ, անդ
եմ' ես 'ի մէջ նոցա :

Յայնժամ մատեաւ առ նա Պետրոս 21
և ասէ . Տէր . քանիցս անգամ թէ մե-
զնցէ ինձ եղբայր իմ, և թողից նմա .
մինչեւ յեօթն անգամ : Ասէ զնա Յիւ 22
տուս . ո՛չ ասեմ . քեզ թէ մինչեւ յեօ-
թըն անգամ, այլ մինչեւ յեօթանաս .
նեկին եօթն :

Վասն այսորիկ նմանեցաւ արքա . 23
յու թիւն երկնից առն թագաւորի , որ
կամեցաւ համար առնել 'ի մէջ ծառա-
յից իւրոց : Եւ իբրեւ սկսաւ առ . 24
նուլ , մատուցաւ առ նա պարտապան
մի բիւր քանքարոյ : Իբրեւ ո՛չ ունէր 25
հատուցանել , հրամայեաց զնա վաճա-
ռել տէրն նորա և զկին նորա և զոր-
դիս և զամենայն որ զինչ և ունիցի՝
և հատուցանել : Եւ անկեալ ծառայն 26
երկիր պագանէր նմա և ասէր . երկայ-
նամիտ լեր առ իս՝ և զամենայն հա-
տուցից քեզ : Գթացեալ տէր ծառա . 27
յին այնորիկ՝ արձակեաց զնա , և ըզ-
փոխն եթող նմա : Եւ ելեալ ծառայն 28
այն , եզիտ զմի 'ի ծառայակցաց իւ-
րոց՝ որ պարտէր նմա հարիւր դահէ .

կան , և կալեալ զնա խեղդէր և ա-
29 սէր . հատո ինձ , զոր պարտիս : Արգ-
անկեալ ծառայակցին առ ոտս նորա՝
ազաչէր զնա և ասէր . երկայնամիտ
30 լեր առ իս՝ և հատուցից քեզ : Եւ նա
ո՛չ կամէր . այլ չողաւ արկ զնա 'ի
բանա՝ մինչեւ հատուցէ զպարտսն :
31 Իբրեւ տեսին ծառայակիցքն նորա
որ ինչ եղեւն՝ տրամեցան յոյժ . և ե-
կեալ ցուցին տեսուն իւրեանց զամե-
32 նայն որ ինչ եղեւն : Յայնժամ կու-
չեաց զնա տէրն իւր և ասէ . ծառայ
չար , զամենայն զպարտսն թողի քեզ՝
33 վասն զի ազաչեցեր զնա : Իսկ արդ ո՛չ
էր պարտ և քեզ ողորմել ծառայակ-
ցին բռում , որպէս և ես քեզ ողորմե-
34 ցայ : Եւ բարկացեալ տէրն նորա՝
մատնեաց զնա դահճաց , մինչեւ հա-
35 տուցէ զամենայն զպարտսն : Նշն-
պէս և Հայր իմ , որ յերկինս է՝ արաս-
ցէ ձեզ , եթէ ո՛չ թողուցուք իւրա-
քանչիւր եղբօր իւրում 'ի սրտից ձե-
րոց զյանցանս նոցա :

ԳԼՈՒԽ ԺԹ.

26. Եւ եղև իբրև կատարեաց 1
 Յիսուս զբանս զայսոսիկ, փոխեցաւ
 'ի Գաղիլէէ՛ և եկն 'ի սահմանս Հրէաս-
 տանի յայնկոյս Յորդանանու : Եւ զը- 2
 նացին զհետ նորա ժողովուրդք բա-
 ջումք, և բժշկեաց զնոսա անդ :

Եւ մատուցեալ առ նա փարիսե- 3
 յիքն. փորձէին զնա և ասէին. եթէ
 արժան իցէ ումեք արձակել զկին իւր
 ըստ ամենայն զասուս : Պատասխանի 4
 ետ նոցա և ասէ. շիցէ՛ ընթերցեալ
 ձեր՝ թէ որ հաստատեայն 'ի սկզբա-
 նէ՛ արու և էդ արար զնոսա և ասէ :
 Այնն այսորիկ թեղցէ այր զհայր և 5
 զմայր՝ և երթիցէ զհետ կնոջ իւրոյ,
 եւ եղևին երկոքեան 'ի մարմին մի :
 Ապա ուրեմն ո՛չ են երկու՝ այլ մի մար- 6
 մին : Արդ զոր Աստուած զուգեաց՝
 մարդ մի մեկնեացէ : Ասենցնա . իսկ 7
 Յովսէս ընդէր պատուիրեաց մեզ տալ
 թուղթ մեկնելոյ՝ և արձակել . Ասէ 8
 ջնոսա . Յովսէս վասն խտտարտու-
 թեան ձերոյ հրամայեաց ձեզ արձակել

զկանայս ձեր . այլ 'ի սկզբանէ ո՛չ ե-
 յղեւ այնպէս : Բայց ասեմ ձեզ . զի ա-
 մենայն, որ արձակեաց զկին իւր՝ և
 ո՛չ վասն պոռնկութեան, և առնիցէ
 այլ շնայ, և որ զարձակեալն առնի- 10
 յէ՛ շնայ : Ասենցնա աշակերտքն իւր .
 եթէ այդպէս ինչ զնաս իցէ ընդ այր
 եւ ընդ կին, լաւ է շամուսնանալ :
 11 Եւ նա ասէ ջնոսա : Ո՛չ ամենե-
 քեան բաւական են այդմ բանի .
 12 այլ որոց տուեալ է : Ձի են ներ-
 քինիք՝ որ յորովայն մօր իւրեանց
 ծնան այնպէս, և են ներքինիք՝ որ 'ի
 մարդկանէ եղեն ներքինիք . և են ներ-
 քինիք՝ որ զանձինս իւրեանց արարին
 ներքինիս վասն արքայութեան երկ-
 նից . որ կարողն է տանել տարցի :

13 Յայնժամ մատուցին առ նա ման-
 կըտի, զի ձեռն գիցէ 'ի վերայ նոցա
 և աղօթս արատցէ . եւ աշակերտքն
 14 նորա սաստէին նոցա : Ասէ Յիսուս .
 թոյլ տուք մանկաւոյդ՝ և մի արգե-
 լուք զգոսա գալ առ իս, զի այդպի-
 15 սեացդ է արքայութիւն երկնից : Եւ ե-
 դեալ ձեռս 'ի վերայ նոցա՝ պնաց անտի
 16 22. Եւ ահա մատուցեալ ոմն առ

նա՝ ասէ . Վարդասպետ բարի , զընչ
բարի գործեցից՝ զև ընդունիցիմ՝ ըզ-
կեանսն յաւիտենականս : Եւ նա ասէ 17
ցնա . զընչ հարցանես զես զգարույ .
մի է բարի , եթէ կամիս 'ի կեանսն
յաւիտենական մտանել , պահեա ըզ-
պատուիրանսն : Ասէ ցնա . զընչ : Ա. 18
սէ ցնա Յիսուս , զմի սպանաներն , եւ
մի շնար , եւ մի գողանար , եւ մի սուտ
վկայեր : Պատուեա զհայր քո եւ զմայր , 19
եւ սիրեցես զընկեր քո իբրեւ զանձն
քո : Ասէ ցնա պատանին . զայդ ամե- 20
նայն պահեցի 'ի մանկութենէ իմմէ .
արդ եւ իւր պահես իցեմ : Ասէ ցնա 21
Յիսուս . եթէ կամիս կառարեալ ը-
նել , երթ վաճառեա զինչս քո եւ տուր
աղքատաց , եւ ունիցիս գանձս յերկի-
նքս , եւ եկ զինի իմ : Իբրեւ ըլաւ 22
պատանին զբանն , գնաց տրտմեալ , զի
ուներ ստացուածս բաղումն : Ասէ 23
Յիսուս ցաշակերտսն . ամէն ասեմ
ձեզ . զի դժուարաւ մտցէ մեծատու-
նրն յարքայութիւն երկնից : Գարձեալ 24
ասեմ ձեզ , զիւրին է մալխոյ մտանել
ընդ ծակ տղան . քան մեծատան յար-
քայութիւն Աստուծոյ մտանել : Իբ. 25

րեւ ըլան աշակերտքն՝ զարմացան
յոյժ : եւ ասեն . իսկ ո՞ կարիցէ աղ-
26 բիլ : Հայեցաւ 'ի նոսա Յիսուս եւ ա-
սէ . առ 'ի մարդկանէ այդ անկար է ,
այլ առ յԱստուծոյ ամենայն ինչ զո-
27 բաւոր : Յայնժամ պատասխանի ետ
Պետրոս եւ ասէ ցնա . աւասիկ մեք
թողաք զամենայն եւ եկաք զինի քո :
28 արդ զընչ ընկիցի մեզ : Ասէ ցնոսա
Յիսուս . ամէն ասեմ ձեզ . զի դուք ,
որ եկիք զինի իմ , 'ի միւսանգամ գա-
լատեան՝ յորժամ նստցի Որդի մար-
դոյ յաթուռ վառաց իւրոյ , նստլնք
եւ դուք յերկոտասան աթուռ՝ դատել
29 զերկոտասան ազգն Իսրայէլն : Եւ ա-
մենայն , որ ոք եթող զտուն , կամ
զեղբարս կամ զբորս , կամ զհայր կամ
զմայր , կամ զկին կամ զբոքիս , կամ
զազարակս վասն անուան իմոյ , հա-
րիւրապատիկ առցէ՝ եւ զկեանսն յա-
30 խտենականս ժառանգուոցէ : Բա-
ղումք եղիցին առաջինք յետինք , եւ
յետինք՝ առաջինք :

ԳԼՈՒԽ Ի.

Քանզի նման է արքայու թիւն երկ- 1
 նից առն տանու տեառն , որ եւ ընդ 2
 առաւօտս 'ի վարձու ունել մշակս յայ- 3
 դի իւր : Եւ արկ վարձս մշակացն ա- 4
 ւուրն դահեկան , և առաքեաց զնոսս 5
 յայդի իւր : Եւ ելեալ զերրորդ ժա- 6
 մու՝ ետես այլ զի կային դատարկք 7
 'ի հրազարակս : Ասէ և ջնոսս , եր- 8
 թայք և դուք յայդի իմ , և որ ինչ 9
 արժան իցէ՝ տաց ձեզ : Գնացին և և
 նոքա : Եւ դարձեալ ելեալ զիկց ժա-
 մու և զինն ժամու՝ արար նոյնպէս :
 Եւ զմետասաներորդ ժամու ելեալ՝ ե-
 դիտ այլ զի կային դատարկք . սսէ
 ջնոսս . ընդէր կայք աստ զօրս ցե-
 րեկ դատարկք : Ասն ջնա , զի ոչ
 որ կալաւ զմեզ 'ի վարձու : Ասէ ջը-
 նոսս , երթայք և դուք յայդին , եւ
 որ ինչ արժան է՝ առնուցուք : Եւ իբ-
 րև երեկոյ եղև , սսէ տեր այգւայն
 ցգաւառապետ իւր , կոչև զմշակսն
 և տուր նոցս վարձս՝ սկսեալ 'ի յետ-
 նոցն մինչև ցառալինսն : Իբրև և

կին , որք զմետասաներորդ ժամու նու- 10
 ա ին մէն մի դահեկան , Ելեալ և ա-
 ռալինքն՝ համարէին թէ աւելն առ-
 նուցուռն . և առին՝ մէն մի դահեկան 11
 և նոքա , Իբրև առին , տրտնջէին զառ- 12
 նուտեառնէն և ասէին : Թէ դոքս յե-
 տինքդ մի ժամ գործեցին , և և հասար-
 ակիրքս մեզ արարեր զգոսս , որ ըլ-
 ձանրու թիւն աւուրն բարձաք և ըլ- 13
 տօթ : Կա սլատասխանի ետ միում
 'ի նոցանէ և ասէ . ընկեր , չղբիմ ըդ-
 քեզ . ոչ դահեկանի միոջ սակ արկեր 14
 ընդ իս : Ա՛ռ զքոյդ եւ երթ , եթէ
 կամիմ յետնոցս տալ որպէս և քեզ : 15
 Եթէ չիցէ ինձ իշխանութիւն յիմսս
 առնել զինչ և կամիմ . կամ թէ ակն 16
 քս չար է , զի ես առատս եմ : Այս-
 ոյէս եղկցին յետինք առաջինք , և ա-
 ռալինք՝ յետինք . զի բազումք են կո-
 չեցեալք , և սակաւք են ընտրեալք : 17
 Զի . Իբրև ելանէր Յիսուս յե-
 րուտաղէմ՝ առ զերկուտասանն ա-
 ռանձինն , և 'ի ճանապարհին սսէ 18
 ջնոսս : Ահաւասիկ ելանեմք յերու-
 տաղէմ , և Բրդի մարդոյ մասնեացի
 Գահանայադեախցն և Գպրոց , և դա-

տապարտեցեն զնա 'ի մահ : Եւ մտաւ . 19
նեոցեն զնա հեթանոսաց՝ այսպանել և
հարկանել և 'ի խաչ հանել , և յերկր
առուր յարկցէ :

Յայնժամ՝ մատեաւ առ նա մայր 20
որդւոցն Ջեբեղեայ որդւովքն իւրովք
հանդերձ , երկիր սպազանէր՝ և խնդ-
րէր ինչ 'ի նմանէ : Եւ նա ասէ ջնա , 21
զի՛նչ կամիս : Ասէ ջնա . ասա զի
նստցին սոքա երկու որդիքս իմ՝ մի
ընդ աջմէ քուսմէ և և մի ընդ ահեկէ
յարբայութեան քում : Պատասխանի 22
եւ Յիսուս և ասէ . ո՛չ գիտէք զի՛նչ
խնդրէք . կարէք ըմպել զբաժակն , զոր
ես ըմպելոցն եմ , կամ զմկրտութիւնն ,
զոր ես մկրտելոցն եմ , մկրտիլ . Ասեն
ջնա . կարող եմք : Ասէ ջնոսա Յի- 23
սուս . զբաժակն իմ ըմպիցէք , և ըլ-
մկրտութիւնն , զոր ես մկրտիմ՝ մկր-
տիցիք . բայց նստուցանել ընդ աջմէ
և ընդ ահեկէ իմմէ՝ ո՛չ է իմ տալ ,
այլ սրոց տուեալ է 'ի Հօրէ իմմէ :

Եւ լուեալ տասանցն , բարկացան 24
+ 'ի վերայ երկուցն հղբարց : Յիսուս 25
կոչեաց զնոսա առ ինքն և ասէ . գի-
տէք՝ զի իշխանք աղքատց տիրեն նո-

26 յա , և մեծամեծքն իշխեն նոցա : Ո՛չ
այնպէս խցէ և 'ի ձերում միջի . այլ
որ կամիցի 'ի ձէնջ մեծ լինել , եղիցի
27 ձեր սաշտոնեայ : Եւ որ կամիցի 'ի
ձէնջ առաջին լինել , եղիցի ձեր ծա-
28 ոայ : Որպէս Որդի մարդոց ոչ եկն
սաշտոն ստնուլ , այլ սաշտուլ և տալ
զանձն իւր յիրկանս փոխանակ բաղ-
մաց :

29 Եւ յի . Եւ յիւնեան նոցա յերկքովէ՝
գնացին զհնա նորա ժողովուրդք բա-
30 զումք : Եւ ահա կոչրք երկու հօտէին
առ ճանադարհաւն . իբրեւ լուան թէ
Յիսուս անցանէ , աղաղակեցին և ա-
սեն . Ողորմեաց մեղ . Յիսուս Որդի
31 Դաւթի . Եւ ամբօխն սաստեաց նոցա ,
զի լուեցեն . և նոքա եւս առաւել
աղաղակէին և ատէին : Տէր , Ողորմեաց
32 մեղ , Որդի Դաւթի : Զտեղի սու Յի-
սուս . կոչեաց զնոսա և ասէ . զի՛նչ
33 կամիք զի արարից ձեղ : Ասեն ջնա .
34 Տէր , զի բացցին աչք մեր : Եւ գթա-
ցեալ Յիսուս մերձեցաւ յաչս նոցա .
և վաղվաղակի տեսին , և զնային ըլ-
հեա նորա :

ԳԼՈՒԽ ԻԱ.

Իբրեւ մօտ եղէն յԵրուսաղէմ, և 1
 եկին 'ի Յեթիպոզէ մերձ 'ի լեառն
 2 Ձիթենեայ, յայնժամ Յիսուս արձա-
 կեաց երկուս յաշակերտացն իւրոց: Եւ 2
 ասէ յնոսա. երթայք 'ի գեօղոք, որ ա-
 ռաջի ձեր է, և անդէն գտանիցէք էշ
 կոպեալ և յաւանակ ընդ նմին, լու- 3
 ծէք և ածէք ինձ: Եւ եթէ զք ասիցէ 3
 ինչ ձեզ, ասաջիք, եթէ Տեառն իւ-
 րեանց պիտոյ են. և վարկազակի ա- 4
 ռաքէ զնոսա: Բայց այս ամենայն է- 4
 ղեւ՝ զն լցցի բան մարդարէին՝ որ ա-
 սէ: Ասացէք զստեր Սիւրիսի, ահա 5
 թագաւոր քս զայ բեղ՝ հեղ եւ հե- 5
 ծեալ յէշ և 'ի յաւանակի իւրոց: Գը- 6
 նացին աշակերտքն, և արարին որպէս
 հրամայեացն նոցա Յիսուս: Եւ ածին 7
 զէշն և զյաւանակն, եւ արկին զնո-
 քօք ձորձս, և նստաւ 'ի վերայ նոցա: Եւ բարձրձ 8
 ժողովուրդք սարածեցին զհանդերձս իւրեանց 'ի ճանապարհին,
 և այլք հառանելին ոստս 'ի ծառոց և
 սարածանելին 'ի ճանապարհին: Եւ 9

ժողովուրդքն, որ առաջին և զինի եր-
 թային՝ աղաղակէին և ասէին. որհ-
 նութիւն Որդւոյ Գաւթի, որհնեալ
 որ զայ յանուն Տեառն: որհնութիւն
 10 'ի բարձուես: Եւ 'ի մտածելն նորա
 յԵրուսաղէմ՝ զըրգեցաւ քաղաքն ա- 10
 11 մենայն, և ասէ. Ո՛վ իցէ ոս: Եւ ժո-
 ղովուրդքն ասեն, Սա է մարգարէն
 Յիսուս՝ որ 'ի Նազարեթէ Գալիլեաց- 12
 12 ւոց: Եւ եմուտ Յիսուս 'ի Տաճարն,
 և եհան արտաքս զամենեւեան, որ վա-
 ճառէինն և գնէին 'ի Տաճարի անդ. և
 և զսեղանս հաստալճառացն կործա-
 նեաց և զաթոռս աղաւնէվաճառացն: 15
 15 Եւ ասէ յնոսա. զրեալ է՝ տուն իմ՝
 տուն աղօթից կոչեացի, և դուք ա- 14
 14 բարիք զդս այլոս աւաղակաց: Եւ մն-
 աեան առ նա կայրք և կաղք 'ի Տա- 15
 15 ճարին, և բժշկեաց զնոսա: Իբրև տե-
 ոին Քահանայապետքն և Գոյիքք զըս-
 քանչեղինն, զըր արար, և զմանկտինն, որ
 աղաղակէին 'ի Տաճարին եւ ասէին,
 16 Թրհնութիւն Որդւոյ Գաւթի, բար-
 16 կոցան. և ասեն յնա. Լսե՛ս զինչ
 ասեն դոքա: Ասէ յնոսա Յիսուս, այս.
 շիցէ ընթերցեալ ձեր, եթէ 'ի բերա-

նոյ տղայոց և ստնդեայց կատարեցեր զօրհնութիւնն : Եւ թողեալ զնոսա՝ եւ 17 արտաքոյ քաղաքին՝ ՚ի Բեթանիա, եւ անդ ադաւ :

Է. Եւ այգուցն իբրեւ դարձաւ 18 անդրէն ՚ի քաղաքն, քաղցեաւ : Եւ 19 տեսեալ թղենի մի՝ ՚ի վերայ ճանադարհին՝ եկն նա, և ոչինչ եգիտա՝ նմա՝ բայց միայն տերես : Եւ ասէ ցընա, մի այսուհետեւ ՚ի քէն պտուղ եղիցի յաւխտեան : Եւ առժամայն չտացաւ թղենին : Իբրեւ տեսին աշա 20 կերպքն՝ դարմոցան և ասեն, թէ զևորդ վաղվազակի ցամայքեաւ թղենին : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնա 21 սա, ամէն ասեմ ձեզ, եթէ ունիցիք հաւատս և ոչ երկմտիցիք, ոչ միայն զթղենեոյդ առնիցէք, այլ թէպէտ և լերինդ ասիցէք՝ բարձիւր և անկիր ՚ի ծով, եղիցի : Եւ զամենայն ինչ, զոր 22 եւ խնդրիցէք յազօթս հաւատովք՝ առնուցուք :

Եւ իբրեւ եկն ՚ի Տաճարն, մա 23 տեսն առ նա, մինչդեռ ուսուցանէր՝ Գահանայապետքն և Վերք ժողովրդեանն և ասեն, որով իշխանութեամբ

առնես զայդ, և ո՞վ ետ քեզ զիշխաւ 24 նութիւնդ զայդ : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնոսա, հարցից և ետ զձեզ բան մի, զոր թէ ասիցէք ինձ, և ետ ձեզ ասացից որով իշխանու 25 թեամբ առնեմ զայս : Մկրտութիւնն Յովհաննու ուստի էր, յերկնից՝ թէ 26 ՚ի մարդկանէ : Եւ նորա խորհէին ընդ միմեանս և ասէին, եթէ ասեմք յերկնից, ասէ ցմեզ, իոկ ընդէր ոչ հաւատացիք նմա, և եթէ ասեմք ՚ի մարդկանէ, երկնովք ՚ի ժողովրդենէն, զի ամենեքին զՅովհաննէս իբրեւ զմար 27 դարէ ունէին : Պատասխանի ետուն Յիսուսի և ասեն, ոչ զիտեմք : Ասէ ցնոսա և նա, և ոչ ետ ասեմ ձեզ՝ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս : 28 Բայց զևորդ թուի ձեզ, առն մի ոչ էին երկու որդիք, և մատուցեալ առ առաջինն՝ ասէ, որդեակի, երթ 29 այսօր զործեա յայգուոյ : Նա պատասխանի ետ և ասէ, երթամ, տէր, և ոչ 30 չողաւ : Մտտեաւ և առ միւսն, և ասէ նոյնպէս, նա պատասխանի ետ և ասէ, ոչ կամիմ, բայց յետոյ զղա 31 ցաւ և չքաւ յայցին : Արդ ո՞ յեր

կոցունց արար զհամն հօրն : Ասեն՝
 յեախնն : Ասէ յնտա Յիսուս , ամէն
 ասեմ՝ ձեզ , զի մաքաւորք եւ պու-
 նիկք յառաջնացեն քան զձեզ յար-
 քայուեթիւն երկնից : Զի եկն Յովնան 32
 նէս ճանապարհաւ արգարութեան ,
 եւ ո՛չ հաւատացիք նմա . եւ մաքաւորք
 եւ սրունիկք հաւատացին նմա , եւ
 գուք տեսիք՝ եւ ո՛չ զղջացարուք յետոյ
 հաւատալ նմա :

Ե.Գ. Այլ աւաակ լուարուք . այր 33
 մի էր տանուակեր , որ տնիկաց այգի ,
 եւ յանդով սրտակաց զնա , եւ վորեաց
 'ի նմա հնձան , եւ շինեաց աշտարակ ,
 եւ ետ զնա յմշակս , եւ գնաց 'ի տար աշ-
 խարհ : Իբրև մերձեցաւ ժամանակ պրա- 34
 զոյ , աւաքեաց զձառայս իւր առ մշակ-
 սին՝ աւնուլ զպտուզս նորա : Եւ կայեալ 35
 մշակացն զձառայս նորա , զմն տանջեցին
 զմն սպանին , զմն քարկոծեցին : Կար- 26
 ձեալ աւաքեաց այլ ծառայս բազումս
 քան զառաջիննս , եւ արարին նոցա
 նոյնպիս : Յետոյ աւաքեաց առ նոսա 37
 զորդի իւր , եւ ասէ . թերեւս ամաչես-
 ցեն յորդոյ աստի իմմէ : Իսկ մշակ- 38
 քնն իբրև աեսին զորդին , ասին ընդ

միտս . սա է ժառանգն . կիցք սպան-
 յուք զսա , եւ կալցուք զժառանգու-
 39 թիւն սորա : Եւ տուեալ հանին զնա
 արտաքոյ քան զայգին , եւ սպանին :
 40 Արդ յորժամ եկեաց տէր այգւոյն .
 41 զի՛նչ արասցէ մշակացն այնոցիկ : Ասեն
 յնա . զչարսն չարաւ կորուսցէ , եւ
 զայգին տացէ այլոց մշակաց , որք տայ-
 ցեն նմա զպտուզս 'ի ժամու խրեանց :
 42 Ասէ յնտա Յիսուս . շեյէ երբէք ըն-
 թերցեալ ձեր 'ի գիրտ , զվէմն , զոր ա-
 նարգեցին շնուղք , նա եղև զլուխ
 անկեան . 'ի Տեառնէ եղև այս , եւ է
 43 սքանչելի յաշտ մեր : Վասն այսորիկ
 ասեմ՝ ձեզ , զի բարձցի 'ի ձէնջ արքա-
 յու թիւն Աստուծոյ , եւ տացի ապգի՛
 44 որ առնէցէ զպտուզս նորա : Եւ որ
 անէցի 'ի վերայ վնիսա այսորիկ՝ վրչ-
 րեացի , եւ յոր վերայ անէցի՛ հոտե-
 45 ցէ զնա : Իբրև լուան ֆահանայա-
 պետքն եւ զպիբք եւ ֆարիսեցիք զա-
 ռակս նորա , գիտացին թէ վասն նա-
 46 ցա տաց : Եւ խնդրեին զնա ունել .
 բաց երկեան 'ի ժողովբոցն . քանզի
 իբրև մտքորէ ունէին զնա :

ԳԼՈՒԹ ԵՐ.

ԵՂ. Գարձեալ պատասխանի ետ 1
 Յիսուս : եւ առէ շնոսս առաիօք :
 Նմանեցաւ արքայու թիւն երկնից առն 2
 թագաւորի : որ արար հարսանիս որդ-
 ւոյ իւրում : Եւ առաքեաց զճառայս 3
 իւր կոչել զհրաւիրեալն 'ի հարսանիս :
 և ոչ կամեցան գալ : Գարձեալ առա- 4
 քեաց այլ ծառայս և առէ : առացէք
 հրաւիրելոցն : ահաւասիկ զճաշ իմ
 պատրաստեցի : զուարակք իմ և պա-
 րարակք զենեալ են : և ամենայն ինչ
 պատրաստ է : եկոյք 'ի հարսանիս :
 Եւ նորա յուրեցեալ՝ զնայնն ոմն յա- 5
 գարակ իւր : և ոմն 'ի վաճառ իւր :
 Եւ այլք կալան զճառայս նորա : թըշ- 6
 նամանեցին և սպանին : Իսկ թագա- 7
 ւորն իբրեւ լուաւ՝ բարկացաւ : և ա-
 ռաքեաց զղօրս իւր և սատակեաց զըս-
 պանողն զայնոսիկ : և դարդարն նա-
 ցա այրեաց : Յայնժամ առ յճառայս 8
 իւր : հարսանիքս պատրաստ են : եւ
 հրաւիրեալքն չեին արժանի : Արդ եր- 9
 թայք յանցս ճանապարհաց : և զլոս

դտանիցէք՝ կոչեցէք 'ի հարսանիս :
 10 Եւ ելեալ ծառայքն 'ի ճանապարհս :
 ժողովեցին զամենեւեան : զլր և գտին՝
 զչարս և զբարիս : և լցան հարսանիքն
 11 բաղմականօք : Եւ մտեալ թագաւորն
 հայել զբաղմականօքն : և առն անդ այր
 մի : որ ոչ էր զպեղեալ հանդերձ հար-
 12 սանեաց : Եւ առէ շնս . ընկեր : զի-
 սորդ մտեր այսր : զի ոչ ունեկր հան-
 դերձ հարսանեաց : Եւ նա սպալան-
 15 ձեցաւ : Յայնժամ առէ թագաւորն
 ցարստաւորսն : կայեցէք զգորս զը-
 տլոս և զձեռս : և հանէք զդա 'ի խա-
 ռարն արտաբին : անդ եղևցի լալ եւ
 14 կրճել ստամանց : Զի բազումք են կո-
 չեցեալք : և սակաւք ընտրեալք :
 15 ԵՆ. Յայնժամ զնացեալ փարիսե-
 ցիքն՝ առին խորհուրդ զնմանն : թէ
 սպե՛ս զնիցեն նմս որոգայթ բանիւք :
 16 Եւ առաքեն առ նա զաշակերտսն իւ-
 րեանց ճերով իանոսօքն հանդերձ և
 ասեն : Վարդապետ : զիտեմք : զի ճշմա-
 րիտ ես : և զճանապարհն Աստուծոյ
 ճշմարտութեամբ ուսուցանես : և ոչ
 է քեղ վոյթ զումբէ : և ոչ հայս
 17 յերես մարդոյ : Արդ ասա մեղ : զէ-

անդ թուի քեզ, պարտ է հարկս տալ
 կայսեր՝ թէ ոչ: Գիտաց Յիսուս ըզ- 18
 խորամանկութիւնն նոցա և ասէ, զի՞
 փորձէք զիս, կեղծաւորք: Յուցէք ինձ 19
 զդահեկան հարկին: Եւ նորա մատու-
 ջին նմա գահեկան մի: Եւ ասէ ջնս. 20
 սա, յոր է պատկերս այս կամ զիր: 21
 Ասեն, կայսեր: Յայնժամ ասէ ջնոսա. 21
 երթայք, տուք զկայսերն՝ կայսեր, և
 զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ: Իբրեւ լը- 22
 շան՝ զարմացան, և թողին զնա և զը-
 նացին:

Յայնմ առուր մատենան առ նա 25
 Վաղուկեցիքն, որ ասէին՝ թէ չիք յա-
 բուցիւն, հարցին ջնա, եւ ասեն: 26
 Վարդապետ, Մովսէս ասաց. եթէ 24
 ոք մեռցի անորդի, արասցէ զկինն նո-
 րա եղբայր իւր, և յարուցցէ զաւակ
 էղբոր իւրում: Ինն առ մեղ եղբարք 25
 էօթն, առաջինն արար կին՝ եւ մե-
 ռաւ. և զի ոչ ուներ զաւակ, էթող
 զկին իւր եղբոր իւրում: Նշոյնպէս և 26
 երկրորդն և երրորդն, մինչև ջեօթնե-
 րորդն: Յետ ամենայսն մեռաւ եւ 27
 կինն: Արդ ՚ի յարութեանն յոր յեօ- 28
 թանցն եղիցի նա կին, զի ամենեքին

29 կալան զնա կին: Պատասխանի ետ նո-
 ցա Յիսուս և ասէ, մտըրեալք, ոչ
 գիտէք զգիրս և ոչ զղբութիւնն Աս-
 30 տուծոյ: Զի ՚ի յարութեանն ոչ կա-
 նայս առնեն՝ և ոչ արանց լինին, այլ
 31 են իբրեւ զհրեշտակս յերկինս: Բայց
 փան յարութեան մեռելոց չիցէ ըն-
 թերցեալ զասացեալն ձեզ յԱստու-
 32 ծոյ: Ես եմ Աստուած Աբրահամս, և
 Աստուած Իսահակայ, և Աստուած
 Յակովբայ, և չէ Աստուած՝ Աստուած
 33 մեռելոց, այլ կենդանեաց: Իբրև լը-
 շան ժողովուրդքն, զարմանային ընդ
 Վարդապետութիւնն նորա: 34
 Իսկ փարիսեցիքն իբրեւ լըւան՝ ե-
 թէ պապանձեցոյց զՎաղուկեցիան, ժո-
 35 ղովեցան ՚ի միասին: Եւ եհարց մի
 ոմն ՚ի նոցանէ զնա փորձելով և ասէ: 36
 Վարդապետ, որ պատուիրան մեծ է
 37 յօրէնս: Եւ Յիսուս ասէ ջնա, սիրես-
 յես զՏէր Աստուած քո յամենայն
 պստէ քումմէ, եւ յամենայն անձնէ
 քումմէ, եւ յամենայն մտաց քոց: 38
 Այս է մեծն և առաջին պատուիրան: 39
 Եւ երկրորդն նման սիմին, սիրեսցես
 40 զընեկեր քո իբրեւ զանձն քո: Յայն

երկուս պատուիրանս ամենայն օրէնք
և մարդարէք կրիսեալ կան :

Եւ 'ի ժողովիլ փարիսեցւոցն' և 41
հարց ջնտա Յիսուս և ասէ : Զխորհրդ 42
Թուի ձեզ վասն Քրիստոսի : Նոր Որ-
դի է : Առնն ջնա , Դաւթի : Ասէ ջը 43
Նոսա Յիսուս . իսկ զխորհրդ Դաւթի
Հոգւոյն կոչէ զնա Տէր , և ասէ : Ասաց 44
Տէր ջՏէր իմ , նիստ ընդ աճիէ իմիէ ,
մինչև եդից զԹշնամիս քո պատուան-
դան ստից քոց : Իսկ եթէ Դաւթի 45
զնա Տէր կոչէ , զխորհրդ Որդի նորա ի-
ցէ : Եւ ոչ սք կարէր սալ նմա պա 46
տասխանի բան մի , ևւ ոչ իշխէր սք
լայնմ օրէ հարցանեւ զնա և ոչնչ :

ԳԼՈՒԽ ԻԳ .

ԵՉ . Յայնժամ խօսեցաւ Յիսուս 1
ընդ ժողովարդոն և ընդ աշակերտս
իւր , և ասէ : Յաթառն Մովսիսի նըս 2
տան Դպիրքն և փարիսեցիք : Զամե 3
նայն ինչ որ ասիցեն ձեզ՝ արարէք և
պահեցէք , բայց ըստ գործոցն նոցա մի
առնէք . զի ասնն և ոչ առնեն : Կա 4
ալնն բնութիս ծանունս և դժուարա-

կիրս , և զնեն 'ի վերայ ուսոց մարդ-
կան , և մատառք իւրեանց ոչ կամին
5 շարժել զնոսա : Եւ զամենայն գոր-
ծըս իւրեանց առնեն 'ի ջոյցս մարդ-
կան . լայնն զգրապանակս իւրեանց ,
և երկայնն զբղանցս հանդերձից իւ-
6 բեանց : Միքեն զյառաջագահս յընթ-
րիս և զնախաթառս 'ի ժողովարդս
7 և զողջոյնս 'ի հրապարակս : Եւ կո-
չիլ 'ի մարդկանէ՝ Ռաբբի Ռաբբի :
8 Բայց դուք մի զքք կոչէք վարդապետ ,
զի մի է ձեր Ուսուցիչ , եւ ամենեքին
9 դուք եղբարք էք : Եւ հայր մի կոչէք
ձեզ յերկրի , զի ձեր մի է Հայր , որ
10 յերկինսն է : Եւ մի կոչեցիք ուսու-
ցիչք , զի ուսուցիչն ձեր Քրիստոս է :
11 Եւ մեծն 'ի ձեռն՝ եղիցի ձեր սպասու-
ւոր :
12 Որ բարձրացուցանէ զանձն՝ իս-
նարհեացի , եւ որ խոնարհեցուցանէ
զանձն՝ բարձրացի :
13 Վայ ձեզ Դպրաց ևւ փարիսեցւոց
կեղծաւորաց . զի փակէք զբարցայու-
թիւն երկնից առաջև մարդկան . դուք
ուչ մտանէք , և որոց մտանենն՝ շտայք
14 Թոյլ մտանել : Վայ ձեզ Դպրաց ևւ

Փարիսեցւոց կեղծաւորաց • զի ուտէք
 զտունս այրեաց , պտածնուանօք եր-
 կարէք զաղօթս , վասն զի աւելի դա-
 տաստան ընդունիցիք : Այն ձեզ Գրայ . 15
 րաց և Փարիսեցւոց կեղծաւորաց • զի
 յածիք ընդ ծայլ և ընդ ցամաք՝ առ-
 նել եկամուտ մի , և յորժամ ըննիցի ,
 առնէք զնա որդի գեհննի կրկին եւս
 քան զձեզ : Այն ձեզ , առաջնորդք 16
 կայրք , զի ասէք՝ որ երգնու 'ի տա-
 ճարն՝ չէ ինչ , բայց որ երգնու յստ-
 կին , որ 'ի տաճարին է՝ արժան է : Մտ- 17
 րոյք և կայրք , զի՛նչ մեծ է , ոսկին՝
 եթէ տաճարն , որ սրբէ զոսկին : Եւ 18
 որ երգնու 'ի սեղանն՝ չէ ինչ , բայց
 որ երգնու 'ի պատարագն , որ 'ի վե-
 րայ նորա է՝ արժան է : Յիմարք եւ 19
 կայրք , զի՛նչ մեծ է , պատարագն՝ ե-
 թէ սեղանն , որ սրբէ զպատարագն :
 Իսկ արդ որ երգուաւ 'ի սեղանն , երդ- 20
 նու 'ի նա և յածնայն , որ 'ի վերայ
 նորա է : Եւ որ երգուաւ 'ի տաճարն , 21
 երգնու 'ի նա և 'ի բնակիչն նորա :
 Եւ որ երգուաւ յերկինս , երգնու յա- 22
 թուան Աստուծոյ՝ և յայն , որ նստին
 'ի վերայ նորա : Այն ձեզ Գրայ և 25

Փարիսեցւոց կեղծաւորաց • զի տասա-
 նորդէք զանանուխ և զսամիթ և ըզ-
 չաման , և թողէք զծանր ծանր օրի-
 նայն զդատաստան և զսղորմութիւն
 եւ զհաւատս , զայս արժան էր առ-
 24 նել և զայն չթողուլ : Առաջնորդք
 կայրք , որ զմղուակս քամէք և զուղ-
 25 տըս կլանէք : Այն ձեզ Գրայ և
 Փարիսեցւոց կեղծաւորաց • զի սրբէք
 զարտաքին զբաժակին և զսկաւառա-
 կին , և 'ի ներքոյ լն են յափշտակու-
 26 թեամբ և անխառնութեամբ : Փարի-
 սեցի կայր , սրբեա նախ զնեքին բա-
 ժակին և զսկաւառակին , զի ըննիցի
 27 և արտաքինն նոցա ստարբ : Այն ձեզ
 Գրայ և Փարիսեցւոց կեղծաւորաց ,
 զի նման էք զերեզմանաց բռեւոյ , որ
 արտաքոյ երեւին զեղեցիկք , և 'ի
 ներքոյ լն են սոկերօք մեռեւոյ և ա-
 28 մենայն ողծութեամբ : Նշնոյէս եւ
 դուք արտաքոյ երեւիք մարդկան ար-
 դարք , և 'ի ներքոյ լն էք կեղծաւո-
 29 րութեամբ և անօրէնութեամբ : Այն
 ձեզ Գրայ և Փարիսեցւոց կեղծաւո-
 րաց • զի չինէք զչկրման մարդարեից ,
 և զարդարէք զգրեզմանս արդարոյ :

Եւ ասէք . եթէ էտք յաւուրս հարցն 50
 մերոց , ոչ հաղորդէաք արեան մարգա-
 րէիցն : Ապա ուրեմն վկայէք զանձանց՝ 51
 եթէ որէիք էք այնոցիկ , որ կոտորէին
 զմարդարեան : Եւ գուք լցիք զշափ 52
 հարցն ձերոց : Օձք , ծնունդք իժից , 53
 զխորդ փախնուցուք 'ի դատաստանէ
 գեհնէին :

Վասն այբորիկ ահաւասիկ ես ա. 54
 ռարեմ առ ձեզ մարգարէս եւ իմա-
 տունս եւ դալիրս , եւ 'ի նոցանէ սոյա-
 նանիցէք եւ իտաչ հանիցէք , եւ 'ի նոցա-
 նէ տանլիցէք 'ի ժողովուրդս ձեր , եւ
 հալածիցէք 'ի քաղաքէ 'ի քաղաք :
 Որպէս զի եկեացէ 'ի վերայ ձեր ամե. 55
 նայն արիւն արգար հեղեալ յերկրի ,
 յարենէն Աբելի արդարոյ մինչեւ ցա-
 րիւնն Զաքարիայ որդւոյ Բարաբեայ՝
 զոր սպանիք ընդ մէջ Տաճարին եւ սե-
 ղանոյ : Ամէն ասեմ ձեզ , եկեացէ այն 56
 ամենայն 'ի վերայ ազգիս այսորիկ :

Երուսաղէմ , Երուսաղէմ , որ կո. 57
 տորիք զմարդարեան եւ քարկոծ առնիր
 զաւաքեալսն առ քեզ . քանիցս ան-
 գամ կամեցայ ժողովել զմանկունս քո՝
 զոր օրինակ ժողովէ հաւ զձադս իւր

ընդ թեւուլք , եւ ոչ կամեցադուք :
 58 Ահա թողեալ լիցի ձեզ տունդ ձեր
 59 աւերակ : Բոցց ասեմ ձեզ , թէ ոչ
 եւս տեսնիցէք զիս յայսմ հետէ , մին-
 չեւ ասիցէք : Սրհնեալ եկեալ յանուն
 Տեառն :

ԳՂՈՒԽ ԻԴ .

1 Եւ . Եւ ելեալ արտարս Յիսուս 'ի
 Տաճարէն՝ դնայր . եւ մատենն աշա-
 կերութն ցուցանել նմա զլինուածս Տա-
 2 ճարին : Եւ նա սրտասխանի ետ եւ
 ասէ ցնոսա . տեսնէք զայդ ամենայն .
 ամէն ասեմ ձեզ , ոչ մնացէ այդ քար
 'ի քարի վերայ , որ ոչ քակտեցի :
 3 Եւ մինչդեռ նստեր 'ի լերինն Զի-
 թեւեաց , մատենն առ նա աշակերտ-
 քնն առանձինն եւ ասէն , ասա մեզ՝
 էրբ լինիցի այդ . եւ կամ զի՞նչ նշան
 իցէ քոյդ գալտեսանն եւ վախճանի
 4 աշխարհիս : Պատասխանի ետ Յիսուս
 եւ ասէ ցնոսա . զգոյշ լերուք՝ գուցէ
 5 որ զձեզ խաբիցէ : Զի բաղու՞մք գայ-
 ցեն յանուն իմ , եւ ասիցեն՝ թէ ես
 եմ . քրիստոսն , եւ զբաղու՞մս մնալե-
 ցուցանիցեն :

Լսելոյ էք պատերազմանս և համ. 6
բաւս զպատերազմս. զգոյշ լերուք՝ մի
խառնելոյք, զի պարտ է լինել այնմ՝
ամենայնի, այլ շեւ է կատարած : Յա. 7
բիցէ աղբ յաղբի վերայ, եւ թագա-
ւորութիւն՝ ի թագաւորութեան : և
եղևցին սոյք և սրածուծիւնք և սա-
ռանութիւնք ի տեղիս տեղիս : Սա. 8
կայն և այն ամենայն սկիզբն է եր-
կանց : Յայնժամ մատնեցեն զձեզ ի 9
նեղութիւն, և սղանանիցեն զձեզ .
և եղևլէք ատեցեալք յամենայն աղգաց
վասն անուան իմոյ : Եւ յայնժամ դայ. 10
թագղեացեն բաղուժք, և զմիմեանս
մատնեցեն, և ատեցեն զմիմեանս :
Եւ բաղուժ սուտ մարդարէք յարիցեն, 11
և զբաղուժս մարտեցուցեն : Եւ վասն 12
բաղմանայց անօրէնութեանն՝ ցամա-
քեացի սէր բաղմաց : Բայց սր համբէ. 13
րեացն իսպառ, նա կեցցէ :

Եւ քարղեացի Աւետարանս ար. 14
քայութեան ընդ ամենայն տիեզերս՝
ի վկայութիւն ամենայն հէթանոսաց,
և ապա եկեցցէ կատարած :

Սրբ յորժամ տեսանիցէք զպղծու. 15
թիւն աւերածոյն, որ ասացեալն է ի

ձեռն Գանիէի մարդարէի, զի կայցէ
ի տեղուոյն սրբութեան, որ ընթեւ-
16 նուն՝ ի միտ առցէ : Յայնժամ որ ի
Հրէաստանի իցեն՝ փախիցեն ի լերի-
17 նոս : Եւ որ ի տանիս կայցէ, մի իջ-
18 ցէ աւնուլ ինչ ի տանէ իւրմէ : Եւ
որ յանդի իցէ, մի՛ դարձցի յետս առ-
19 նուլ զձորձս իւր : Բայց վայ իցէ յը-
ղեաց և տնտուաց յաւուրնս յայնս.
20 սիկ : Յաղօթս կայէք՝ զի մի լինիցի
փախուսան ձեր ձմերանի, եւ մի ի
21 շաբաթու : Զի եղևիցի յայնժամ նե-
ղութիւն մեծ, որպիսի ոչ եղև ի
սկզբանէ արարածոց աշխարհի մինչև
22 ցայժմ, և ոչ այլ լիցի : Եւ եթէ ոչ
կարձէին աւուրքն այնոքիկ, ոչ ապ-
րէր ամենայն մարմին. բայց վասն ընա-
րկեացն կարճեացին աւուրքն այնոքիկ :
23 Յայնժամ թէ որ ասիցէ ձեզ՝ ա-
հաւասիկ աստ է Քրիստոսն կամ անդ,
24 մի՛ հաւատայցէք : Զի յարիցեն սուտ
քրիստոսք և սուտ մարդարէք, և տա-
ցնն նշանս մեծամեծս և արուեստս,
մինչ մարտեցուցանել թէ հնար ինչ
25 իցէ և զընտրեալն : Ահա յառաջա-
26 գոյն ասացի ձեզ : Ապա եթէ ասիցեն

ձեղ . ահաւանիկ յանապատի է , մի երանիցէք . և եթէ ահա շտեմարանս է , մի հաւատայցէք :

9. Ի որպէս փայլակն , որ երանէ յա- 27
րեւելից՝ և երեւի մինչև յարեւմու-
տըս , այնպէս եղևիցի դալուստն Որդ-
ւոյ մարդոյ : 2. Ի ուր գէշն իցէ , անդր 28
ժողովեացին արծուք : Աղվաղակի 29
յեռնեղութեան առուրնն այնոցիկ ա-
րեգակն խաւարեցի , և Լուսինն ո՛չ
տացէ զլոյս իւր . և աստեղք անկցին
յերկնից . և զօրութիւնք երկնից շար-
ժեցին : Եւ ապա երեւեցի նշան 30
Որդւոյ մարդոյ յերկնս . և յայնժամ
կոճեացին ամենայն աղքք երկրի , և Լ
տեսցեն զՈրդի մարդոյ եկեալ 'ի վերայ
ամաբոց երկնից զօրութեամբ և փառօք
բազմօք : Եւ առաքեացէ զհրեշտակս 31
իւր փողով մեծաւ , և Ժողովեացեն
զընտրեալս նորա 'ի չորից հողմոց՝ 'ի
ծագաց երկնից մինչև 'ի ծագս նոցա :
Ի թղենուոյ անտի ուսարուք դաւակն . 32
զն յորժամ նորա օտաբն կահղացին և
անրեւն ցցուիցի , զիտէք թէ մերձ է
ամառն : Նոյնպէս և դուք յորժամ 33
տեսանիցէք զլոյս ամենայն , զիտա-

34 ջիք թէ մերձ է 'ի դուրս : Ամեն ա-
ռեւմ ձեղ , եթէ ո՛չ անոցէ աղքս այս՝
35 մինչև և այս ամենայն եղևիցի : Երկինք
և երկիր անցցեն , և բանք իմ մի անց-
36 ցեն : Բայց վասն առուրն այնորիկ և
ժամու , ո՛չ որ դիտէ , ո՛չ հրեշտակք
երկնից՝ և ո՛չ Որդի , բայց միայն Հայր
37 ԱՄԼ որպէս առուրքն Նոյի , այն..
պէս եղևիցի դալուստն Որդւոյ մարդոյ :
38 2. Ի որպէս էին յառուրն , որ յառաջ
քան զջըհեղեղն , ուտէին և բմպէին ,
կանայս առնէին և արանց լինէին , մին-
չև Եօրն , յորում եմուտ Նոյ 'ի Տա-
39 ցանն : Եւ ո՛չ զիտային՝ մինչև և կին
ջըհեղեղն և երաքձ զամենեւին , այն-
պէս եղևիցի դալուստն Որդւոյ մարդոյ :
40 Յայնժամ թէ իցեն երկու յապա-
րակի , մին առնուցու և միւսն թու-
41 զուցու : Եւ եթէ երկու աղայցեն 'ի
մի երկանս , մին առնուցու և միւսն
42 թողուցու : Արթուն կտցէք՝ զն ո՛չ
զիտէք յորում ժամու Տերն ձեր քայ :
43 2. այն զիտասլէք , եթէ զիտէք տա-
նուտէք՝ յորում սահու քող դայ ,
հոկէք՝ և ո՛չ տայր ական հատանել ըզ-
44 տանն իւրոյ : Այսն այնորիկ և դուք

Եղբրուք պատրաստեք զև յորում ժամուսն
նչ ակն ունիցիք՝ գայ Որդի մարդայ :

Իսկ ո՞վ խցէ հաւատարիմ ծառայ և 45
խմաստուն , զոր կացոյց տէր իւր 'ի
վերայ ծառայոյց իւրոց՝ տալ նոցա կե-
րակուք 'ի ժամուսն : Երանի է ծառա . 46
յին այնմիկ՝ զոր Եկեալ տէրն գտաւ
նիցէ արարեալ այնպէս : Ամէն ասեմ 47
ձեզ , զի 'ի վերայ ամենայն ընչոյց իւ-
րոց կացուցէ զնա : Ապա թէ ասիցէ 48
ծառայն չար 'ի սրտի իւրում , տէր
իմ յամէ զգալ : Եւ սկսանիցի հար . 49
կանել զծառայակիցս իւր , ուտիցէ և
լունցիցէ ընդ արբեցողս : Գայցէ տէր 50
ծառային այնորիկ յաւուր , յորում ոչ
ակն ունիցի , և 'ի ժամուսն , յորում ոչ
գիտիցէ : Եւ կտրեացէ զնա ընդ մէջ , 51
և զբաժին նորս ընդ կեղծաւորս գի-
ցէ . անդ Եղիցի լալ և կրճել ատա-
մանց :

ԳԼՈՒԽ ԻԵ .

Յայնժամ նմանեցի արքայութիւն 1
Երկնից տասն կուսանայ , որոց առեալ
զլապտերս իւրեանց ելին ընդ առաջ

- 2 իւրային և հարսին : Հինգն 'ի նոցա-
նէ յիմարք էին , և հինգն խմաստունք :
- 3 Յիմարքն առին զլապտերսն , և ձէթ
4 ընդ իւրեանս ոչ բարձին : Իսկ խմաս-
տունքն առին և ձէթ ամանօք ընդ .
- 5 լապտերս իւրեանց : Եւ 'ի յամել յիւ-
տային , նիրհեցին ամենեքեան եւ 'ի
6 քուն մտին : Եւ 'ի մէջ գիշերի եղեւ
բարբառ . ահա յիւտայ գայ , արիք
7 ընդ առաջ նորս : Յայնժամ յարեան
ամենայն կուսանքն , և կաղմեցին ըզ-
8 լապտերս իւրեանց : Ասեն յիմարքն ցիւ-
մաստուննս , սուք մեզ յիւզոյք ձեր-
մէ , զի ահա շինածին լապտերքս մեր :
9 Պատասխանի ետուն խմաստունքն եւ
ասեն . գուցէ ոչ խցէ մեզ և ձեզ բա-
ւական , այլ երթոյք 'ի վաճառակա-
10 նրս և գնեալիք ձեզ , Իբրև նոքս զը-
նացին գնել՝ եկն յիւտայն , եւ պատ-
րաստքն մտին ընդ նմա 'ի հարսանի-
11 սին , և ժակեցաւ դուռնն : Յետոյ դան
և այլ կուսանքն և ասեն . Տէր Տէր ,
12 բաց մեզ : Կա պատասխանի ետ և
ասէ . ամէն ասեմ ձեզ , թէ ոչ գի-
13 տեմ զձեզ , Արթուն կացէք՝ զի ոչ
գիտէք զըրն և ոչ զժամօ

Որպէս այր մի գնացեալ 'ի տար աչ 14
խարհ, կոչեաց զճառայս իւր՝ և ետ
նոցա զինչս իւր : Ու մեմն ետ հինգ 15
քանքար, և ու մեմն երկուս, և ու
մեմն մի, իւրաքանչիւր ըստ իւրում
կարի, և գնաց : Զորաւ վազվազակի 16
որ սու զհինգն, Կործեաց նոքօք, և
շահեցաւ այլ եւս հինգ : Նոյնպէս և 17
որ զերկուսն՝ շահեցաւ այլ եւս եր.
կուս : Եւ որ զմին սու, գնաց փռ 18
քեսց զերկիր եւ թաղոց զարծաթ
տեառն իւրոց : Յետ բազում ժամաւ 19
նակի դոց տէր ծառայիցն այնոցիկ,
և առնէ համարս 'ի մէջ նոցա : Եւ 20
մատուցեալ, որ զհինգ քանքարն սու,
մատոց այլ եւս հինգ քանքար և ա.
տէ : Տէր, հինգ քանքար ետուր ցիս,
արդ աւասիկ հինգ այլ եւս քանքար
'ի վերայ շահեցայ : Ատէ ցնա տէրն 21
իւր, աղնիւ, ծառայ բարի և հաւա.
տարիմ, որովհետեւ 'ի սակաւուդ հա.
ւատարիմ ես, 'ի վերայ բազմաց կա.
յուցից զքեզ ՝ մուտ յուրախութիւն
տեառն քո : Մատուցեալ և որոյ զեր 22
կուս քանքարն առեալ էր, և ատէ,
Տէր, երկուս քանքարս ետուր ցիս,

ահաւասիկ երկուս եւս այլ քանքարս :
23 զոր 'ի վերայ շահեցայ : Ատէ ցնա տէ.
րն իւր, աղնիւ, ծառայ բարի և
հաւատարիմ, որովհետեւ 'ի սակա.
ւուդ հաւատարիմ ես, 'ի վերայ բազ.
մաց կացուցից զքեզ ՝ մուտ յուրա.
24 խութիւն տեառն քո : Մատուցեալ
և որոյ զմի քանքարն առեալ էր, և
ատէ : Տէր, գիտէի զև այր մի խիտ
եւ : Հնձես, զոր սչ սերմանեցեր, և
25 ժողովեալ ուստի սչ սփռեցեր : Երկեայ՝
գնացի և թաղուցի զքանքարս քո յեր.
26 կրի, արդ աւասիկ քոյդ ցքեզ : Պա.
տասխանի ետ տէրն և ատէ ցնա, ծա.
ռայ չար և վատ, գիտէիր՝ թէ հըն.
ձեմ, ուստի սչ սերմանիցի, և ժողո.
27 վեմ, ուստի սչ սփռեցի : Պարտ էր քեզ
արկանել զարծաթեղ իմ 'ի սեղանաւս.
րըս, և եկեալ ես տոկոսեօք պահան.
28 ջէի զինն : Արդ առէք 'ի դմանէ ըզ.
քանքարդ, և տուք այնմ, որ ունիցի
29 զտանն քանքարն : Զի ամենայնի, որ
ունիցի՝ տացի և յաւելցի, և որ սչն
ունիցի՝ և զոր ունիցին, բարձցի 'ի նը.
30 մանէ : Եւ զճառայդ անպիտան հանէք
'ի խաւարն արտաքին, անդ եղցի ըզ

և կրճել ատամանց :

Եւ յորժամ եկեաց Որդի մարդոյ 51
 փառօք իւրովք և ամենայն հրեշտակք
 ընդ նմա , յայնժամ նստցի յաթոռ
 փառաց իւրոց : Եւ ժողովեցոյն առաւ 52
 ջի նորա ամենայն ազգք , և մեկնեա-
 ցէ զնոսա 'ի միմեանց , որպէս հովե-
 զի մեկնէ զօգիս յայժեաց : Եւ կաւ 53
 ցուացէ զօգիսն ընդ աջմէ իւրմէ , և
 զայժիսն 'ի ձախմէ : Յայնժամ ասաւ 54
 ցէ թագաւորն ցայնստիկ' որ ընդ աջ-
 մէն իցեն . եկայք օրհնեալք Հօր իմոյ ,
 ժառանգեցէք զստորաստեալ ձեզ
 դարբայուք իւնն 'ի սկզբանն աշխար-
 հի : Զի քաղցեայ' և ետուք ինձ ու 55
 տել , ծարաւեցի' և արբուցիք ինձ .
 օտար էի' և ժողովեցիք զիս : Մերկ' 56
 և զգեցուցիք զիս , հիւանդ էի' և տե-
 սէք զիս , 'ի բանախի էի' և եկիք առ
 իս : Յայնժամ պատասխանի տացեն 57
 նմա արդարքն և ասացեն . Տէր , երբ
 տեսաք զբեղ քաղցեալ' և կերակրե-
 ցաք , կամ ծարաւի' և արբուցաք :
 Երբ տեսաք զբեղ օտար' և ժողովե- 58
 ցաք , կամ մերկ' և զգեցուցաք : Երբ 59
 տեսաք զբեղ հիւանդ կամ 'ի բանախի ,

40 և եկաք առ քեզ , Պատասխանի տա-
 ցէ թագաւորն և ասացէ ցնոսա . ա-
 մէն ատմ' ձեզ , որովհետեւ արարիք
 միում յեղբարցս այսոցիկ փոքրկանց ,
 41 ինձ արարիք : Յայնժամ ասացէ ևւ
 ցայնստիկ , որ ընդ ահէկէն իցեն . եր-
 թայք յինէն , անիծեալք , 'ի հուրն
 յաւխտեալսն' որ ստորաստեալ է
 42 ստասնայի և հրեշտակաց նորա : Զի
 քաղցեայ' և ոչ ետուք ինձ ուտել .
 43 ծարաւեցի' և ոչ արբուցիք զիս : Օտար
 էի' և ոչ ժողովեցիք զիս , մերկ էի' և
 ոչ զգեցուցիք զիս , հիւանդ և 'ի բան-
 44 տի' ևւ ոչ տեսէք զիս : Յայնժամ
 պատասխանի տացեն ևւ նորա ևւ ա-
 սացեն . Տէր , երբ տեսաք զբեղ քաղ-
 ցեալ կամ ծարաւի կամ օտար կամ
 մերկ կամ հիւանդ կամ 'ի բանտի ,
 45 ևւ ոչ պաշտեցաք զքեզ , Յայնժամ
 պատասխանի տացէ նոցա ևւ ասացէ .
 ամէն ատմ' ձեզ , որովհետեւ ոչ արա-
 րիք միում 'ի փոքրկանցս յայսոցմն .
 46 ևւ ոչ ինձ արարիք : Եւ երթ իցեն նո-
 քա 'ի խանջանն յաւխտեալսն , և
 արդարքն 'ի կեանն յաւխտեալսն :

ԳԼՈՒԽ ԻԶ .

Եւ եղև իբրև կատարեաց Յի 1
 սուս զամենայն զբանս զայստիկ , ա-
 սէ ցաշակերտոն իւր : Գիտէք , զի 2
 յետ երկուց աւուրց զատիկ լինի , և
 Որդի մարդոց մատնի 'ի խաչ ելանել :
 1.2. Յայնժամ ժողովեցան Քահա- 3
 նայապետքն և Դպիրք և Մերք ժողո-
 վերդեանն 'ի սրահ քահանայապետին՝
 որում անուն էր Կայափա : Եւ արա- 4
 բին խորհուրդ , զի նենգութեամբ կալ-
 ցին զՅիսուս և սպանցեն : Բայց ա- 5
 սէին , թէ մի 'ի տօնի ատո՝ զի մի
 խապլութիւն լինիցի 'ի ժողովրդեանն :
 Իբրև էկն Յիսուս 'ի Բեթանիա 6
 'ի տուն Սիմօնի բորտի , Մատեաւ 7
 առ նա կին մի , որ ունէր շնչ իւրոց
 ծանրագնի , և Թափեաց 'ի զլուխ
 նորա 'ի բաղմահանին , Իբրև տեսին 8
 աշակերտքն՝ բարկացան , և ասն , ըն-
 դէք է կորուստ այդ իւրդդ : Զի մարթ 9
 էր վաճառել զդա մեծագնի , և տալ
 սղքատաց : Գիտաց Յիսուս և ասէ 10
 յնոսա , զի՞ աշխատ առնէք զիկնդ .

11 գործ մի բարի գործեաց դա յիս : Յա-
 մենայն ժամ զաղքատս ընդ ձեղ ու-
 նիք , բայց զիս ոչ հաննապաղ ընդ ձեղ
 12 ունիք : Արկանել զորա զեւղդ 'ի մար-
 մին իմ , առ 'ի Թաղելոց զիս նշանա-
 13 կեաց : Բայց ամէն ասեմ ձեղ . զի ուր
 և քարոզեսցի Աւետարանս այս ընդ
 ամենայն աշխարհ , խօսեսցի և և զոր
 արար դա 'ի յիշատակ գորա :
 14 Յայնժամ գնաց մի յերկտասանի-
 ցին անուանեալ Յուգա Իսկարիովա-
 յի առ Քահանայապետան , և ասէ :
 15 Զինչ կամիք տալ ինձ , և Էս մատ-
 նցից զնա ձեղ : Եւ նորա կռեցին
 16 նմա երեսուն արծաթի : Եւ յայնմ
 հեաէ խնդրէր սլարապ՝ զի մասնիս-
 ցէ զնա նոցա :
 17 Եւ յառաջնում աւուր բաղարջա-
 կերացն մատեան աշակերտքն առ Յի-
 սուս և ասն . ո՞ր կամիս , զի սլա-
 բատեոցուք քեղ ուտել զզատիկն :
 18 Եւ նա ասէ յնոսա , երթայք 'ի քա-
 ղաքն առ այս անուն , և ասացէք ջը-
 նա . Վարդապետն տէ : ժամանակ իմ
 մերձեալ է . առ քեղ առնեմ զզատիկս
 19 աշակերտօքս հանդերձ : Եւ արարին

աշակերտքն, որպէս հրամայեաց նոցա
Յիսուս, և պատրաստեցին զղատիկն:

Եւ իբրեւ երեկոյ եղև, կայր բազ 20
մեալ ընդ երկրտասան աշակերտան:

Եւ մինչդեռ ուտէին նոքա, ասէ . 21
ամէն ասեմ ձեզ, զի մի ոմն 'ի ձէնջ

մատնեաց է զիս: Եւ տրտմեցան յոյժ . 22
սկսան ստել ցնա իւրաքանչիւր ոք 'ի

նոցանէ . միթէ էս իցեմ, Տէր: Եւ 23
պատասխանի ետ և ասէ . որ մխեաց

զձեռն իւր ընդ իս 'ի սկաւաւակս' նա
մատնեաց է զիս: Որդի մարդոյ երթայ՝ 24

որպէս և գրեալ է վասն նորա . բայց
վայ մարդոյն այնմիկ՝ յոյր ձեռն Որդին

մարդոյ մատնեցի . լաւ էր նմա՝ թէ
չէր ծնեալ մարդն այն: Պատասխանի 25

ետ Յուդա, որ մատնեղցն էր զնա, և
ասէ . միթէ էս իցեմ, Վարդապետ:

Ասէ ցնա . Գու ասացեր:

Եւ մինչդեռ ուտէին նոքա, ան 26
Յիսուս հաց՝ Օրհնեաց և եբեկ, և ետ

աշակերտացն և ասէ . Առէք կերէք,
այս է Մարմին իմ: Եւ առեալ բա. 27

ժակ դոհացաւ՝ ետ նոցա և ասէ . Ար-
բէք 'ի դամնէ ամենեքին: Զի այդ է 28

Սրիւն իմ՝ նորոյ ուխտի, որ 'ի վերայ

բաղմոց հեղու 'ի թողու թիւն մեղաց:
29 Բայց ասեմ ձեզ, ո՛չ ևս արբից յայտմ

հետէ 'ի բերոյ որթոյ մինչև ցօրն ցայն
յորժամ արբից զգա ընդ ձեզ նոր յար-

30 քայու թեան Հօր իմոյ: Եւ օրհնեցին
և երկն 'ի լեառն Զիթնեաց:

31 Յայնժամ ասէ ցնոսա Յիսուս . ա-

մենեքին դուք գայթաղեաց էք յի-
նէն յայտմ գիշերի . զև գրեալ է՝ թէ

հարից զհովուսն՝ և ցրուեսցին ոչխարք
32 հօտին: Եւ յետ յառնելոյն իմոյ յա-

33 ռաջեցից քան զձեզ 'ի Գալիլեա: Պա-

տասխանի ետ Պետրոս՝ և ասէ ցնա .
թէպէտ և ամենեքեան գայթաղեցին

'ի քէն, սակայն ես ո՛չ գայթաղե-

34 ցայց: Ասէ ցնա Յիսուս . ամէն ասեմ

քեզ, զի յայտմ գիշերի մինչև և հաւու
խօսեալ իցէ՝ երկոս ուրացիս զիս:

35 Ասէ ցնա Պետրոս . թէ և մեռանել

հասանիցէ ընդ քեզ, զքեզ ո՛չ ուրա-

ցայց: Նշնպէս և ամենայն աշակերտ-

36 քըն ասէին: Յայժամ գայ Յիսուս ընդ

նոսա 'ի զիւզ մի՝ որում անուն էր
Գեթսեմանի, և ասէ ցնոսա . նստա-

լուք այդր մինչև երթայց կացից յա-

37 զթիւս: Եւ առեալ ընդ իւր զՊետրոս

և զերկուս որդիսն Ձեբեդեայ, սխաւ
 տրտմեւ և հոգաւ : Յայնժամ ասէ ցր. 38
 նոսա . տրտում է ոգի իմ մինչեւ 'ի
 մահ. կացէք աստ և հսկեցէք ընդ իս :

Եւ մատուցեալ յառաջ սակաւիկ 39
 մի, անկաւ 'ի վերայ երեսոց իւրոց,
 եկաց յաղօթս և ասէ. Հայր իմ, եթէ
 հնար է՝ անցէ բաժակս այս յինէն .
 բայց ոչ որպէս ես կամիմ, այլ որպէս
 դու : Գայ առ աշակերտսն, և դաս. 40
 նէ զնոսա 'ի քուն, և ասէ ցրեարս .
 այդպէս ոչ կարացիք մի ժամ արթուն
 կալ ընդ իս : Արթուն կացէք և աղօ. 41
 թըս արարէք՝ զև մի անկանիցիք 'ի
 փորձու թիւն . հոգիս յօժար է, բայց
 մարմինս տկար : Գարձեալ երկրորդ 42
 անգամ չոգաւ եկաց յաղօթս Յիսուս
 և ասէ. Հայր իմ, եթէ հնար իցէ ան-
 ցանել յինէն բաժակիս այսմիկ, ապա
 թէ ոչ՝ արբից զսա . եղիցին կամք քո
 Եւ եկեալ միւսանգամ եգիտ զնոսա 43
 'ի քուն, զև էին աչք իւրեանց ծան-
 բացեալք : Եթող զնոսա՝ և զնաց կաց 44
 յաղօթս երրորդ անգամ, և դարձեալ
 զնոյն բան ասաց : Յայնժամ դայ առ 45
 աշակերտսն և ասէ ցնսա . ննջեցէք

այսուհետեւ և հանդերսւք . զև ահա
 հասեալ է ժամ, և Որդի մարդոց մատ-
 46 նի 'ի ձեռս մեղաւորաց : Աղիք եր-
 թիցուք աստի, զև ահաւասիկ ե-
 հաս, որ մատնելոցն է զև :

47 Եւ մինչդեռ նա զայն խօսէր, ահա
 Յուդա մի յերկուտասանիցն եկն, և
 ընդ նմա ամբօսի բաղում՝ սրովք և
 բրբք՝ 'ի Քահանայապետիցն և 'ի Յե-

48 րոց ժողովրդեանն : Եւ որ մատնելոցն
 էր զնա՝ ետ նոցա նշան և ասէ . ընդ
 որում ես համբուրեցից՝ նա է, զնա

49 ունիցիք : Եւ վաղվաղակի մատուցեալ
 առ Յիսուս՝ ասէ . ողջ եր, Վարդա-

50 պետ . և համբուրեաց ընդ նմա : Եւ
 Յիսուս ասէ ցնա . ընկեր, վասն որոյ
 եկիրդ . Յայնժամ մատուցեալ արկին
 ձեռս 'ի Յիսուս, և կաշն զնա :

51 Եւ ահա մի ոմն յայնցանէ, որ էին
 ընդ Յիսուսի, ձգեաց զձեռն և եհան
 զտուր իւր՝ և եհար զծառայ Քահա-
 նայապետին, և 'ի բոց եհան զունկն

52 նորա : Յայնժամ ասէ ցնա Յիսուս .
 դարձս զտուր քո 'ի ակղև իւր, զև
 ամենեքեան, որ սուր առնուցուն՝

53 սրով անկանիցին : Թէ համարիցիս՝ թէ

նչ կարիցեմ զառաջել զչայր իմ, և հասուցանիցէ ինձ այժմ այր տւելի քան զերկոտասան դունդս հրեշտակաց : Այլ զլամբք ընուցուն գիրք՝ և թէ այս 54 պէս պարտ է լինել :

Յայնժամ ասաց Յիսուս ցամբօստն, 55 Երբեւ ՚ի վերայ աւաղակի ելքք սուսերօք և բրօք՝ ունել զին . հանապաղ առ ձեզ ՚ի Տաճարին նստէի և ուսուցանէի, և ոչ կալայք զես : Այլ այս 56 ամենայն եղև՝ զի լցոյին գիրք մարգարէիցն : Յայնժամ աշակերտքն ամենեքին թողին զնա և վախեան :

Իսկ նոցա կալեալ զՅիսուս ամին 57 առ Ասյիական քահանայապետ՝ ուր Գալիլքն և Ծերք ժողովեալ էին : Եւ 58 Պետրոս զհետ նորա երթայր քայազոյն մինչև ՚ի սրահ Քահանայապետոյն, և մտեալ ՚ի ներքս՝ նստէր ընդ սպասաւորան տեսնել զկատարածն : Իսկ 59 Քահանայապետքն և ամենայն առեանն ինդրէին սուտ վկայութիւն զՅիսուսն, զի սպանանիցեն զնա : Եւ ոչ 60 գտանէին ՚ի բազմաց սուտ վկայիցն մատուցելոց : Յետոյ մատուցեալ երկու սուտ վկայք, ասէին : Թէ սա ասէր՝ 61

կարող եմ քակել զՏաճարն Աստուծոյ, 62 և զերիս աւուրս շինել, Եւ յարուցեալ Քահանայապետն ասէ ցնա, չըտան ինչ պատասխանի՝ զինչ զորս ամբաստանեն զքէն, Եւ Յիսուս լուռ 63 կայր : Պատասխանի ետ Քահանայապետն և ասէ ցնա, երդմնեցուցանեմ զքեզ Սաստուած կենդանի, զի ասացես մեզ՝ թէ Գո՛ւ ես Քրիստոսն 64 Որդի Աստուծոյ : Ասէ ցնա Յիսուս . դու ասացեր : Բայց ասեմ ձեզ, յայտհետէ տեսնիցէք զՈրդի մարդոց նըստեալ ընդ աջէ զօրութեանն՝ և եւ 65 կեալ ընդ ամպս երկնից : Յայնժամ Քահանայապետն պատառեսց զհանդերձս իւր և ասէ, հայհոյեաց, զի՞ ևս պիտոյ են մեզ վկայք, ահա արդ լւ 66 ւայք զչայհոյութիւն դորս : Զինչ հաճոց է ձեզ, Նորս պատասխանի եւ 67 տուն և ստեն, մահապարտ է : Յայնժամ թքին ընդ երեսո նորա, և կըսիցին զնա, և ոմանք ապուակեցին և 68 ասեն : Մարգարեսց մեզ, Քրիստոսդ, ո՞վ է, որ եհարն զքեզ : 69 Իսկ Պետրոս նստէր արտաքոյ ՚ի դաւթին, մատեաւ առ նա աղախին մի

և ասէ . և դու ընդ Յիսուսի Գալիւ-
 եացոյ էիր : Նա ուրացաւ առաջի ա- 70
 մենեցուն և ասէ . թէ ո՛չ գիտեմ զինչ
 խօսիրդ : Եւ իբրև ել նա արտաքս 71
 քան զԳուռնն , ետես զնա այլ կին մի՝
 և ասէ յայնսօրիկ , որ անդն կային , և
 սա ընդ Յիսուսի նազովըեցոյ էր : Եւ 72
 դարձեալ ուրացաւ երգամբ , թէ ո՛չ
 գիտեմ զայրն : Եւ յետ սակաւ միոյ 73
 մատուցեալ , որք կայինն անդ , ասեն
 քետրոս , արդարև և դու 'ի նոցանէ
 ես , քանզի և խօսք քս յայտ առնեն
 զքեզ : Յայնժամ սկսաւ նղովլլ եւ 74
 երգնուլ , թէ ո՛չ գիտեմ զայրն , եւ
 խկոյն հաւ խօսեցաւ : Եւ յիշեաց 75
 Պետրոս զբանն Յիսուսի որք ասաց , թէ
 մինչեւ հաւու խօսեալ իցէ՝ երկոս
 ուրացիս զիս : Եւ ելեալ արտաքս
 ելաց դառնապէս :

ԳԼՈՒԽ ԻԷ .

Իբրև այդ եղև , խորհուրդ ա- 1
 ըարին ամենայն Քահանայապետքն և
 Յէրբ ժողովրդեանն վասն Յիսուսի՝
 սպանանել զնա : Կապեցին զնա , եւ 2

առին գնացին , և ետուն 'ի ձեռս
 Պնտալոյ Պիղատոսի դատաւորի :
 3 Յայնժամ տեսեալ Յուդայի , որ մտա-
 նեայն զնա՝ թէ պարտաւորեցաւ ,
 զղջացաւ , և դարձոյ զարձաթն առ
 Քահանայապետն և Յերս ժողովրդ-
 4 դեանն , և ասէ : Մեղայ զի մասնե-
 ցի զարիւն արդար : Եւ նոքա ասեն .
 5 մեղ չէ փոյթ , դու գիտես : Եւ ըն-
 կէց զարձաթն 'ի Տաճարին՝ և գնաց ,
 և չոգաւ խեղդեցաւ :
 6 Իսկ Քահանայապետիցն առեալ
 զարձաթն՝ ասեն . ո՛չ է արժան ըն-
 դունել զայդ 'ի կորբանն , քանզի գինք
 7 արեան են , խորհուրդ արարեալ գնե-
 ցին այնու զագարակն բրտի 'ի դե-
 8 րեղման օտարաց : Վասն այնորիկ կո-
 չեցաւ ագարակն այն , ագարակ ա-
 9 բեան՝ մինչև յայտօր : Յայնժամ լը-
 ցաւ՝ որ ասացաւն 'ի ձեռն Երեմիայի
 մարգարիի . Եւ առին զերեսուն ար-
 ձաթին զգինս վաճառելոյն , զքս ար-
 10 կին յորդացն իօրայելի : Եւ ետուն
 զնա յագարակն բրտի , որպէս հրա-
 մայեաց ինձ Տէր :
 11 Եւ Յիսուս եկաց առաջի դատա-

ւորին . եհարց ջնա դատաւորն և ա-
 սէ . դո՞ւ ես թագաւորն Հրէից : Եւ
 Յիսուս ասէ . դու ասես : Եւ 'ի շա- 12
 բախօսելն նորա 'ի Քահանայապետիցն
 և 'ի Ծերոց , ոչինչ ետ պատասխանի :
 Յայնժամ ասէ ջնա Պիղատոս . ո՞չ ք- 15
 սես՝ որչափ դորս հակառակ քո վիա-
 յեն : Եւ ո՞չ ևս նմա պատասխանի՝ 14
 և ո՞չ բան մի , մինչեւ զարմնալ դա-
 տաւորին յոյժ : Բայց բառ տօնի սովոր 15
 էր դատաւորն արձակել ժողովրդեանն
 կապեալ մի զոր կամէին : Ունէին յայն- 16
 ժամ կապեալ մի նշանաւոր , որում
 անուն էր Յեսու Բարաբբա : Իբրեւ 17
 ժողովեցան , ասէ ջնոսա Պիղատոս .
 զո՞ կամիք յերկուց աստի՝ զի արձա-
 կեցից ձեզ , զՅեսու՞ Բարաբբա՝ և թէ
 զՅիսուս զանուանեալն Քրիստոս : Քան- 18
 զի գիտէր՝ թէ առ նախանձու մատ-
 նեցին զնա :

Եւ մինչ նստեր յատենին , առա- 19
 քեաց առ նա կինն իւր և ասէ . չկայ
 ինչ քո և արդարոյն այնորիկ , զի բա-
 զում անցք անցին ընդ իս այսօր յա-
 նուրջս վասն նորա :

Իսկ Քահանայապետքն և Ծերք հա- 20

ւանեցուցին զժողովուրդն , զի խընդ-
 րեացէն զԲարաբբայն՝ և զՅիսուս հո- 21
 բուեցեն : Պատասխանի ետ դատա-
 ւորն եւ ասէ ջնոսա , զո՞ կամիք զի
 արձակեցից ձեզ յերկուց աստի : Եւ 22
 նորա ասեն . զԲարաբբա : Ասէ ջնո-
 սա Պիղատոս . իսկ զի՞ արարից զՅի- 23
 սուս զանուանեալն Քրիստոս : Ասեն
 ամենեքեան . խաչեցի : Եւ նա ասէ .
 զի՞նչ շար արար : Եւ նորա առաւել 24
 ևւս աղաղակէին և ասէին . խաչեցի :
 Եւ տեսալ Պիղատոսի թէ ո՞չ ինչ 24
 օգնէ , այլ առաւել խռօլու թիւն լի-
 նի , առեալ ջուր՝ լուաց զձեռս ա-
 ռաջի ժողովրդեանն և ասէ . բաւեալ 25
 եմ ես յարեմէ արդարոյդ այդորիկ .
 Դուք գիտալիք : Պատասխանի ետ ա-
 մենայն ժողովուրդն եւ ասէ , արիւն 26
 դորա 'ի վերայ մեր և 'ի վերայ որդ-
 ւոց մերոց : Յայնժամ արձակեաց նա-
 ջա զԲարաբբայն , եւ զՅիսուս զան 27
 հարեալ՝ ետ 'ի ձեռս , զի խաչեցի :
 Յայնժամ զնուորք դատաւորին ա-
 սին զՅիսուս յապարանս , եւ ժողո-
 վեցին 'ի վերայ նորա զամենայն ըզ- 28
 քօնեդն : Մերկացուցին զնա , և արկին

զնովաւ քղամիդ կարմիր : Եւ բողբ. 29
 եալ սլտակ 'ի վշտոյ՝ եդին 'ի զլուխ
 նորա , և եղէքն յաջոյ ձեռնին նորա .
 'ի ծունր իջեալ առաջն նորա՝ կատա-
 կէին եւ ասէին . սղջ եր թագաւոր
 Հրէից : Եւ թքեալ 'ի նա՝ առնուին 30
 զեղէզնն և ձեծէին զգլուխ նորա Եւ 31
 յորժամ ձաղէցին զնա , մերկացուցին
 'ի նմանէ զքղամիդն՝ և ադուցին նը-
 մա զլուր հանդերձն , և տարան զնա
 'ի խաչ հանել :

Եւ ելեալ արտաքս դաին սյր մի 32
 Կիւրենայի՝ անուն Սիմոն , զնա կա-
 լան սահակ՝ զն բարձցէ զխաչն նորա :
 Եւ եկեալ 'ի տեղին անուանեալ Գող- 33
 գոթայ , որ է տեղն կառայիւց : Եւ 34
 առն նմա ընդել գինի ընդ լեղն խաւ-
 նեալ , և իբրեւ ճաշակեաց , ոչ կա-
 մեր ըմպել :

Եւ հանեալ զնա 'ի խաչ , բաժաւ 35
 նեցին զհանդերձսն նորա վիճակաւ .
 զի քցի բանն , որ ասացաւ 'ի մարգա-
 րէէն . Բաժանեցին զհանդերձս իմ
 յիւրեանս , և 'ի վերայ սրտամուճա-
 նի խնոյ վիճակս արկանէին : Եւ նրա 36
 տեալ սրահէին զնա :

57 Եւ եդին 'ի վերայ զլուսոյ նորա՝
 գրեալ զլուսա նորա , թէ այս է Յի-
 սուս թագաւորն Հրէից :

58 Յայնժամ հանին ընդ նմա 'ի խաչ
 երկուս աւաղակս , մի յաջնէ նորա
 և մի յահէկէ :

59 Եւ որ անցանէինն՝ հայհոյէին զնա .
 շարժէին զլուխս իւրեանց , եւ ա-

40 սէին : Վասն , որ քակէր զՏաճարն .
 և զերկս աւուրս շինէից զնա . ապրե-
 ցս զքեղ , թէ Որդի ես Աստուծոյ՝

41 եղ 'ի խաչէդ : Նոյնպէս և Քահանա-
 յապետքն ձաղէին հանդերձ Գայորքն

42 և Տերովք և ասէին : Զայլս ապրեցոյց
 զինքն ոչ կարէ ապրեցուցանել . Եթէ

թագաւոր է իսրայէլն՝ իջցէ այժմ 'ի
 43 խաչէդ՝ և հաւատասցուք դմա : Եթէ
 յուսացաւ Աստուծաւ , վրկեցէ այժմ
 գդա՝ Եթէ կամի զդա . քանզի տաց՝

44 Եթէ Աստուծոյ Որդի եմ : Զնոյն եւ
 աւաղակքն , որ խաչեալ էին ընդ նը-
 մա , նախասէին զնա :

45 Եւ 'ի վեց ժամէ աւուրն խաւար
 եղեւ 'ի վերայ ամենայն երկրի մինչև

46 ջրին ժամ : Եւ զինն ժամաւն գոչեաց
 Յիսուս 'ի ձայն մեծ ևւ ասէ . Ելի :

Ի՛նչ , լամա սարաբթանի . այս ինքն է ,
 Ստուռած իմ , Ստուռած իմ , ընդէր
 թողէր զիս : Ոմանք յայնցանէ , որ ան . 47
 դըն կային , իբրեւ լուան՝ ասէին .
 Չեղևա կարգայ դա : Եւ վաղվազակի 48
 ընթացաւ մի ոմն 'ի նոցանէ , սու ըս-
 պունդ լն քացախով , հարեալ յեղէ-
 դան՝ ետ ըմպէ նմա : Եւ կէսքն ա . 49
 սէին , թող տեսցուք էթէ զայ՛ Նղևա
 փրկէլ զդա , Եւ Յիսուս դարձեալ ա . 50
 զաղակեաց 'ի ձայն մեծ , եւ արձա-
 կեաց զոգին :

Եւ ահա վարդայր Յաճարին ցե . 51
 լաւ յերկուս՝ 'ի վերուստ մինչեւ 'ի
 վայր . և երկիր շարժեցաւ , և վէմք
 սրտառեցան : Եւ զերեզմանք բա . 52
 ցան , և բազում մարմինք ննջեցելոց
 սրբոց յարեան : Եւ ելեալ 'ի գերեզմա- 53
 նաց յետ յարութեանն նորա , մտին
 'ի Քաղաքն սուրբ , եւ երեւեցան
 բազմաց :

Իսկ հարիւրապետն եւ որ ընդ 54
 նմա պահէին զՅիսուս , իբրեւ տեսին
 զշարժումն եւ զեղեալսն , երկեան
 յոյժ և սուսն . արգարեւ Ստուռոյ
 մրդի էր սա : Էին անդ կանայք բա . 55

զումք , կային 'ի հեռատանէ եւ
 հայէին , որք եկին զինի Յիսուսի 'ի
 56 Գալիլէէ պաշտել զնա : Յորս էր Մա-
 թիամ՝ Մազդաղենացի , եւ Մարիամ
 Յակովբայ և Յովսէայ մայր , եւ մայր
 սրբուոցն Չեքեղեայ :
 57 Եւ իբրեւ երեկոյ եղև , եկն այր
 մի մեծատուն Յարիմաթեայ , որում
 անուն էր Յովսէփ , որ և աշակերտե-
 58 ցաւ իսկ Յիսուսի : Սա մատուցեալ
 առ Պիղատոս , ինդրեաց զմարմինն
 Յիսուսի . յայնժամ Պիղատոս հրամա-
 59 յեաց տալ զմարմինն : Եւ առեալ ըզ-
 մարմինն Յովսէփ՝ պատեաց սուրբ կը-
 60 տաւովք : Եւ եդ 'ի նոր գերեզմանի՝
 զոր փորեաց 'ի վիմի , և թաւալեցու-
 ցեալ կախարիչ դրան զերեզմանին
 61 վէմ՝ մի մեծ՝ գնաց : Անդ էր Մարիամ՝
 Մազդաղենացի , եւ միւս Մարիամն ,
 նոսէին հանդէպ գերեզմանին :
 62 Եւ 'ի վաղիւ անդր՝ որ է յետ ուր-
 բաթուն , Ժողովեցան Քահանայապետ-
 քըն եւ Պարիսեցիքն առ Պիղատոս ,
 63 եւ ասնն : Տէր , յիշեցաք զի մուրդե-
 ցաւցիչն այն տակր մինչ կենդանին
 էր , թէ յետ երկոց առուրց յառնեմ :

Արդ հրամայեալ զգուշանալ գերեզմանս 64
 նին մինչեւ ցերիս աւուրս , գուցէ
 եկեալ աշակերտքն գիշերի գողանայ .
 ցեն զնա , և ասիցեն ժողովրդեանն ,
 թէ յարեաւ 'ի մեռելոց , եւ լինիցի
 յետին մորթութիւնն շար քան զա-
 սաջնն : Ասէ ցնոսա Պիղատոս , ու 65
 նիք զղօրականս , երթայք զգուշացա-
 րուք որպէս եւ գիտէք : Եւ նոքա 66
 երթեալ զգուշացան գերեզմանին , և
 կնքեցին զվէմն հանգերձ զօրականօքն :

ԳԼՈՒԽ ԻԸ .

Եւ յերեկոյի շարաթուն , յորում 1
 լուսանայր միաշարաթին , և կն Մարի-
 ամ Մագդաղենացի , և միւս Մարիամն
 տեսանել զգերեզմանն : Եւ ահա շար 2
 ժումն մեծ եղէւ , զի Հրեշտակ Տեառն
 իջեալ յերկնոց՝ մատուցեալ 'ի բաց
 թաւալեցոյ զվէմն 'ի դրաց անտի , և
 նստէք 'ի վերայ նորա , Եւ էր տեսիլ 3
 նորա իբրեւ զիսայրանի , եւ հանդերձ
 նորա սոխտակ իբրեւ զձիւն : Եւ յա 4
 հէ անտի նորա խառնեցան սրահողան-
 քքն , և եղն իբրեւ զմեռեալս : Պա 5

տախտանի ետ Հրեշտակն և ասէ յիս-
 նայն . մի երկնչիք դուք , զիտեմ զի
 6 զՅիսուս զխաչելեան խնդրէք : 25
 աստ , քանզի յարեաւ , որպէս ասացն .
 7 եկայք տեսէք զտեղին ուր կայր : Եւ
 վաղաղակի երթայք ասացէք աշա-
 կերտացն նորա՝ թէ յարեաւ . և ահա
 յառաջանայ քան զձեզ 'ի Գալիլեա ,
 անդ տեսանիցէք զնա . ահա ասացի
 8 ձեզ : Եւ ելեալ վաղաղակի 'ի գերեզ-
 մանէ անտի ահիւ եւ խնդութեամբ
 բաղմաւ՝ ընթանային պատմել աշա-
 կերտացն :
 9 Եւ ահա պատահեաց նոցա Յիսուս
 և ասէ , ողջ էք : Եւ նոքա մատու-
 ցեալ կալան զոտս նորա , եւ երկիր
 10 պագին նմա : Յայնժամ ասէ ցնոսա
 Յիսուս . մի երկնչիք , երթայք ասա-
 ցէք եղբարցն իմոց՝ զի երթիցեն 'ի
 11 Գալիլեա , և անդ տեսցեն զնա : Իբրև
 նոքա գնացին , ահա ոմանք 'ի զօրա-
 կանացն և կին 'ի քաղաքն , և պատմե-
 ցին Քահանայապետիցն զամենայն , որ
 12 ինչ եղևն : Եւ նոքա ժողովեալ հան-
 դերձ Յերովքն , խորհուրդ առեալ՝
 արձամթ յոյժ ետուն զօրականացն ,

և ասեն : Աստուծոյ՛ եթէ աշակերտքն 15
 նորա եկեալ զիշերի զողջան զնա ,
 մինչ մեք 'ի քուն էաք : Եւ եթէ լուր 14
 լեցի այդ առ Դատաւորն , մեք հաճեա-
 ցուք զնա , և զձեզ անհոգս արաս-
 ցուք : Եւ նոցա աւեալ զարձաթն , 15
 արարին որպէս ուսանն . և ել համ-
 բաւս այս 'ի Հրէից մինչև ցայսօր :

Իսկ մետասան աշակերտքն զնային 16
 'ի Գալիլեա 'ի լեառնն , ուր ժամայիր
 եղև նոցա Յիսուս : Իբրև տեսին 17
 զնա , երկիր պաղին նմա , և ամենք
 յերկուացան : Եւ մատուցեալ Յիսուս 18
 խօսեցաւ ընդ նոսա և ասէ . տուաւ
 ինձ ամենայն իշխանութիւն յերկինս
 եւ յերկրի . որպէս առաքեաց զև
 Հայր , և ես առաքեմ՝ զձեզ : Գնացէք 19
 այսուհետև աշակերտեցէք զամենայն
 հեթանոսս , մկրտեցէք զնոսա յանուն
 Հոր և Որդւոյ և Հոգւոյն Սրբոյ : Ու 20
 սուցէք նոցա պահել զամենայն՝ որ ինչ
 պատուիրելի ձեզ : Եւ ահաւասիկ ես
 ընդ ձեզ եմ զամենայն աւուրս՝ մինչև
 'ի կատարած աշխարհի :

Ն Ա Ի Ա Դ Բ Ո Ի Թ Ի Խ Ե

Մ Ա Ր Կ Ո Ս Ի Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն Ի Ն

Աւետարանս , որ ըստ Մարկոսի օ
 գրեալ է . սոյն Մարկոս աշակերտ Պետ-
 րոսի , եւ ընթացակից Պողոսի , գրեաց
 զԱւետարանս զայս : Եւ գնէ սկիզբն
 և ասէ . Սկիզբն Աւետարանի , 'ի Յով-
 հաննու քարոզութենէն . և զմկրտու-
 թիւնն Յովհաննու . և առնու զկայու-
 թիւն յԵսայեայ մարգարէէ , նշանակէ
 և զփորձութիւնն 'ի լերինն , և աշա-
 սէ զփորձանքն . պատմէ և վասն ընտ-
 րութեան աշակերտացն , և նշանս եւ
 արուեստս , զոր արար . և զխորհուրդ
 մատուցեալ Պիլատոսի , եւ խաչեցաւ
 մարմնով , և զև զինուորքն բաժանելին

ղհանդերձո նորա . եւ զի մարմինն եւ
 գաւ 'ի դերեղմանի եւ յարեաւ երեք-
 օրեայ . եւ զԵջանեւ հրեշտակին եւ ե-
 րեւելն կանանցն , եւ զնոյնն պատմել
 աշակերտացն :

Մարկոս հրամանաւ Պետրոսի վիմի
 գրեաց զՍւեւտարանս իւր յԱղէքսանդր
 քաղաքի 'ի լեզու Եգիպտացի , զկնի
 հնդեաստան ամի համբառնալոյ զրկչնն :

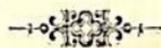
Գ Լ Ո Ւ Խ Ք

Մ Ա Ր Կ Ո Ս Ի Ա Ի Ե Տ Ա Ր Մ Ն Ի Ն

	Գ Լ .	Հ Ը
Վ անն գիւահարին	Ա.	25
Վ անն Պետրոսի զոքանչին	Ա.	29
Վ անն բժշկութեան պէտպէս հիւանդութեանց	Ա.	52
Վ անն բորոտին	Ա.	40
Վ անն անդամալուծին	Բ.	5
Վ անն Ղեււայ մարտաօրի	Բ.	14
Վ անն գօսացեալ ձեռինն	Գ.	1
Վ անն առարկելոյն ընտրութեան	Գ.	13
Վ անն սերմանեացն առակի	Դ.	2
Վ անն սաստիլոյ ջուրցն	Դ.	55
Վ անն լէզէովնացն	Ե.	1
Վ անն դատեր ժողովլոյ պետին	Ե.	21
Վ անն տեւատեսին	Ե.	25
Վ անն համարոյ Առարկելոյն	Զ.	7
Վ անն Յովհաննու եւ Հերովդէի	Զ.	14
Վ անն հինգ հային եւ երկուց ձկանցն	Զ.	55

Վլասն 'ի վերայ ծովուն գնալոյ	Զ	47
Վլասն անցանելոյն զպատուի- րանաւն	Է	5
Վլասն Ստորոյ կնոջն փխնի- կեցւոյ	Է	24
Վլասն համերն և խլին	Է	31
Վլասն Եօթն հայցին	Ը	1
Վլասն խմորոյ փարխեցւոյն	Ը	16
Վլասն կուրին	Ը	22
Վլասն հարցանելոյն 'ի կեսարիա	Ը	27
Վլասն այլակերպուածն Տեառն	Թ	1
Վլասն լուսնահարին	Թ	16
Վլասն խորհելոյն՝ թէ ո՞վ կոչ մեծ	Թ	32
Վլասն հարցանելոյն՝ թէ պարտ է արձակել զկին	Ժ	1
Վլասն հարցանելոյ մեծատանն ղՅխուռս	Ժ	17
Վլասն որդւոյն Զերեղեայ	Ժ	35
Վլասն Բարախմէոսի	Ժ	46
Վլասն յաւանակին	ԺԱ	1
Վլասն չորանալոյ թղենւոյն	ԺԱ	12
Վլասն անյիշաչարուածեան	ԺԱ	25
Վլասն հարցանելոյ Քահանա յապետիցն զՏէրն	ԺԱ	27
Վլասն այդւոյն	ԺԲ	1

Վլասն հարցանելոյ զԿահէկանէն	ԺԲ	15
Վլասն Սաղուկեցւոցն	ԺԲ	18
Վլասն Գալղացի	ԺԲ	28
Վլասն Տեառն հարցանելոյ ղճարխեցիսն	ԺԲ	35
Վլասն երկու լոնայլոցն	ԺԲ	41
Վլասն կատարածին	ԺԳ	5
Վլասն աւուրն և ժամուհ	ԺԳ	32
Վլասն օծանելոյ կնոջն զՏէրն Իւզով	ԺԳ	5
Վլասն Զատկին	ԺԳ	12
Վլասն մատնուածեանն մար- դարէանալոյ	ԺԳ	18
Վլասն Պետրոսի ուրացու Թեանն	ԺԳ	66
Վլասն խնդրելոյ զՏէրունա- կան մարմինն	ԺԴ	42
Վլասն Իւզարէր կանանցն	ԺԶ	1

ԱՒԵՏԱՐԱՆ
ՀՍՏ ՄԱՐԿՈՍԻ

ԳԼՈՒԽ Ա .

- 1 ՍԿԻՋԲՆ ԱԼԵՏԱՐԱՆԻ ՅԻՏՈՒՄԻ Քրիստոսի Արդւոյ Աստուծոյ :
- 2 Արդէս և գրեալ է ՚ի մարգարէս . Ահաւասիկ ևս առարքեմ զհրեշտակ իմ առաջնի քո , որ հանդերձեցեց զճանապարհս քո առաջնի քո : Ձայն բարբառոյ յանապատի . պատրաստ արարէք զճանապարհ Տեառն , և ուզիզս արարէք զշաւիզս նորս :
- 4 Եւ եղև՝ զն Յովհաննէս մկրտէր յանապատի , և բորոզէր մկրտութիւն

ապաշխարութեան 'ի թողութիւն մե-
 դաց : Եւ երթայր առ նա ամենայն 5
 աշխարհն Հրէաստանի , և Երուսաղէ-
 մացիք ամենեքեան , և մկրտէին 'ի նը-
 մանէ 'ի Յորդանան գետ՝ խոստովա-
 նեալ զվեղս իւրեանց : Եւ էր Յովնան 6
 նէս զգեցեալ սոնէ ուղտու , և գօտի
 մաշկեղէն ընդ մէջ իւր . և կերակուր
 նորա էր մարխա եւ մեղք վայրենի :
 Քարոզէր և ասէր , զայ զօրագոյնն քան 7
 զին զինի իմ , որում չեմ բաւական
 խոնարհիլ լուծանել զերացս կոշիպ
 նորա : Ես մկրտեցի զձեզ ջրով , եւ 8
 նա մկրտեացէ զձեզ Հոգւովն Սրբով :

Եւ եղև յաւուրսն յայնոսիկ ևկն 9
 Յիսուս 'ի Նազարեթէ Գալիլեացոց ,
 և մկրտեցաւ 'ի Յովնաննէ 'ի Յորդա-
 նան : Եւ նոյնժամայն ընդ վերանալ 10
 'ի ջրոցն , ետես յերևալ զերկինս , և
 զՀոգին Աստուծոյ իբրև զաղաւնի՝
 զն իջանէր 'ի վերայ նորա , 2այն է 11
 զէւ յերկնից և ասէ . Գու ես Որդի
 իմ սիրելի . ընդ քեզ հաճեցայ :

Եւ նոյնժամայն Հոգին հանէ ըզ- 12
 նա յանսպառ : Եւ էր նա անդ զա- 13
 լուրս քառասուն փորձեալ 'ի սատա-

նայէ . և էր ընդ գաղանս , և հրեշ-
 տակք պաշտէին զնա :

14 ԲԲ . Եւ յետ մասնելոյն Յովնան-
 նու , եկն Յիսուս 'ի Գալիլեա . քարո-
 զէր զԱւետարանն Աստուծոյ եւ ա-
 15 սէր . Թէ կատարեալ է ժամանակ , և
 հասեալ է արքայութիւնն Աստուծոյ .
 ապաշխարեցէք եւ հաւատայէք յԱւե-
 տարանն :

16 Իբրև անցանէր առ ծովեղերքն
 Գալիլեացոց , ետես զՍիմոն և զԱնդ-
 բէաս եղբայր Սիմոնի , զն արկեալ
 էր նոցա ուռկանս 'ի ծով , քանդի
 17 ձկնորսք էին : Եւ ասէ յնոսա Յիսուս .
 եկայք զինի իմ , եւ արարից զձեզ
 18 լինել որսորդս մարդկան : Եւ վազ-
 վաղակի թողեալ զուռկանն , գնա-
 ցին զհետ նորա :

19 Եւ մատուցեալ անտի սակաւիկ մի
 յառաջ , խոնս զՅակովբոս Զբրեդեսց
 եւ զՅովնաննէս եղբայր նորա , և զնո-
 սա 'ի նախն մինչ կաղմէին զուռկա-
 20 նրս , և կոչեաց զնոսա : Եւ վաղվա-
 ղակի թողեալ զհայրն իւրեանց Զե-
 բեդէոս 'ի նախն վարձկանօքն հան-
 շէրձ , գնացին զհետ նորա :

ԲԳ. Եւ մտաննն 'ի Կաթառնաւ 21
ոււմ, և իսկ և իսկ 'ի շարաթուռն մը-
տեալ 'ի Ժողովարդն ուսուցանէր ըզ-
նոսա : Եւ զարմանային ընդ վարդաւ 22
պետու թիւն նորա , զի ուսուցանէր
զնոսա իբրեւ իշխանութեամբ՝ և ո՛չ
սրպէս Գպիւրքն :

Եւ էր 'ի Ժողովարդեանն նոցա այր 23
մի , յբոււմ այս պիղծ գոյգ 'ի նմա ,
որ աղաղակեաց և ասէ . Թոյլ տուր , 24
զի՛ կայ մեր և քո , Յիսուս Նաղովրե-
ցի , եկիր կրուսանել զմեզ . գիտեմք
զքեզ ո՛վ էս , սուրբք Աստուծոյ :
Սաստեաց 'ի նա Յիսուս և ասէ , կար . 25
կեաց՝ և եւ 'ի դմանէ : Եւ զարկոյց 26
զնա այսն պիղծ , և և աղաղակեաց 'ի
ձայն մեծ , և ել 'ի նմանէ : Եւ զար . 27
մացան ամենեքին , մինչեւ հծծել ընդ
միմեանս և ասել . զի՛նչ է այս նոր
վարդապետութիւնս , զի իշխանու-
թեամբ և այսոց պղծոց սաստէ , և և
հնազանդին սմա : Եւ ել լուր նորա 28
ընդ ամենայն կողմն Գաղիլեացոց :

Եւ վաղվաղակի ելեալ 'ի Ժողովար . 29
դեննն , եկն 'ի տուն Սիմոնի և Անդ-
րեայ՝ Յակովբաւ և Յովհաննու հան .

30 դերձ : Եւ զքանչ Սիմոնի դներ ջեր-
մացեալ , եւ վաղվաղակի ասեն ջնա
31 վան նորա : Եւ մատուցեալ յարցոյց
զնա՝ կալեալ զձեռանէ նորա , և եթող
զնա տենդն , և սրաշտէր զնոսա :

32 Եւ իբրեւ երկից եղև 'ի մտանել
արեգամանն՝ բերէին առ նա զամե-

33 նայն հիւանդս և զիււահարս : Եւ
էր ամենայն քաղաքն Ժողովեալ առ

34 դուրսն : Եւ բժշկեաց բազում հի-
ւանդս 'ի պէսպէս ակտից , և դեւս
բազումս եհան . և և ո՛չ ապր խօսիլ
զիււացն , զի գիտէին զնա թէ Քրիս-
տոսն է :

35 ԲԳ. Եւ ընդ այդն ընդ առաւօտն
յարուցեալ ել և և դնաց յանապատ

36 տեղի , և և անդ կայր յաղթիս : Եւ
գնաց զհետ նորա Սիմոն և որ ընդ

37 նմայն եին : Եւ իբրեւ գտին զնա՝ ա-
սեն ջնա . թէ ամենեքին ինդրեն

38 զքեզ : Եւ ասէ ջնոսա , եկայք եր-
թիցուք և յայլ մտաւոր զիւղաքա-

39 յարսն , զի եւ անդ քարոզեցից . զի
յայս իսկ եկեալ եմ : Եւ քարոզէր 'ի

Ժողովարդս նոցա ընդ ամենայն Գա-
ղիլեացիս , և դեւս հանէր :

Գայ առ նա բորոտ մի, աղաչէր՝ 40
 'ի ծուներ իջանէր և ասէր, Տէր, եթէ
 կամիս, կարող ես զիս սրբել: Իսկ 41
 Յիսուս գթացեալ ձգեաց ձեռն, մեր-
 ձեցաւ 'ի նա եւ ասէ ցնա, կամիմ,
 սրբեաց: Եւ իբրեւ ասացն ցնա, վաղ 42
 վաղակի գնաց 'ի նմանէ բորտուժիւ-
 նոն, և սրբեցաւ: Եւ սաստեալ նմա՝ 43
 եհան ցնա արտաքս վաղվաղակի, եւ
 ասէ: Ձգոյշ լէր, մի ումէք ինչ ասի. 44
 ցնա, այլ երթ ցոյց զքեզ քահանա-
 յին, և մատս վասն սրբութեան քո
 պատարագ, զոր հրամայեաց Մովսէս՝ 'ի
 վկայութիւն նոցա: Եւ նա ելեալ ըս- 45
 կըսաւ քարոզել յոյժ, և հռչակ հար-
 կանել զբանն, մինչ ոչ եւս կարող
 լինիլ նմա յայտնապէս 'ի քաղաք մը-
 տանել, այլ արտաքս յանապատ տե:
 զիս էր, եւ գային առ նա յամենայն
 նշողմանց:

ԳԼՈՒԽ Բ.

ԲԵ. Եւ մտեալ դարձեալ 'ի կա. 1
 փառնաւով, յետ աւուրց ըւր եղեւ
 թթէ 'ի ասն է: Եւ ժողովեցան բա. 2

զումք՝ մինչեւ տեղի եւս ոչ լինիլ և.
 ոչ առ դրանն, և խօսէր նոցա զբանն: 3
 Եւ գային առ նա՝ բերէին անգա.
 4 մալոյժ մի բարձեալ 'ի չորից: Եւ իբ-
 րեւ ոչ կարէին մերձենալ առ նա յամ-
 բոխէ անտի, քակեցին զյարկն, ուր
 էր Յիսուս, և բացեալ զաւաստալն՝
 իջուցին զմահիճան, յորում կայր ան- 5
 ճ դամալոյժն: Եւ տեսեալ Յիսուսի ըզ-
 հաւատս նոցա, ասէ ցանդամալոյժն.
 'սրգեակի, թողեալ լիցին քեզ մեզք քո: 6
 Եւ էին ոմանք 'ի դպրաց անտի՝ որ
 անդ նստէին, և խորհէին 'ի սիր- 7
 տի իւրեանց. Ձինչ է այս՝ որ խօ-
 սի սա զհայնջուլութիւնս. ո՞վ կարէ
 թողուլ զմզուս, եթէ ոչ մի Աստուած: 8
 Եւ գիտաց Յիսուս յոգի իւր՝ թէ
 այնպէս խորհին 'ի սիրտս իւրեանց,
 եւ ասէ. զի՞ խորհիք զայդ 'ի սիրտս 9
 ձեր: Ձինչ զիւրին է, ասել ցան-
 դամալոյժն՝ թողեալ լիցին քեզ մեզք
 քո, եթէ ասե՛լ արի սո՛ւ զմահիճան 10
 քո և երթ 'ի տուն քո: Այլ զի՛-
 տառջիք եթէ իշխանութիւն ունի Ար-
 զի մարդայ 'ի վերայ երկրի թողուլ 11
 զմեզ, ասէ ցանդամալոյժն, Գեզ ա-

սեմ, արի սու զմահիճս քո՝ և երթ 'ի տուն քո : Եւ յարեաւ վաղվազա 12 կի առեալ զմահիճսն՝ ել աւաջի ամենեցուն , մինչեւ զարմանալ ամենեցուն և փառաւոր առնել զԱստուած և ասել , թէ այսպիսի ինչ երբէք ոչ տեսար :

ԲԶ . Եւ ել դարձեալ 'ի ծովեղէ 15 բլն , եւ ամենայն ժողովուրդն դայր առ նա . և ուսուցանէր զնոսա :

Եւ մինչդեռ անցանէր , ետես ըզ 14 Ղեւի Արիեայ՝ զի նոսէր 'ի մաքաււսութեան , և ասէ յնա . եկ զինի իմ : Եւ յարուցեալ գնաց զինի նորա :

Եւ եղև 'ի բազմիկն նորա 'ի տան 15 նորա , և բազում մաքաւուրք և մեղաւորք բազմեալ էին ընդ Յիսուսի և ընդ աշակերտն նորա . քանզի էին բազումք , որ երթային զհետ նորա :

Իսկ Գալիլքն և Փարիսեցիք իբրև տե 16 սին՝ թէ ուտէ ընդ մաքաւուրս եւ ընդ մեղաւորս , ասն ցաշակերտն նորա . զի է՝ զի ընդ մեղաւորս եւ ընդ մաքաւուրս ուտէք և ըմպէք : Իբ 17 բև ըւաւ Յիսուս՝ ասէ յնոսա . ոչ ինչ է պիտոյ բժիշկ ողջոյ՝ այլ հիւանա

դաց . և ոչ եկի կոչել զարդարս՝ այլ զմեղաւորս :

18 Եւ էին աշակերտքն Յովհաննու և Փարիսեցիքն 'ի սահա , դան և ասն յնա . ընդէր աշակերտքն Յովհաննու և Փարիսեցիքն սահան , և քո աշա

19 կերտքդ ոչ սահան : Եւ ասէ յնոսա Յիսուս . միթէ մարթ ինչ իցէ որդ 20 լոց առագաստի՝ մինչ ընդ նոսա իցէ վեսայն՝ սահել , յորքան ընդ իւրեա նրս ունիցին զվեսայն . ոչ է մարթ

20 սահել : Այլ եկեոցեն աւուրք՝ յորժամ վերացի 'ի նոցանէ վեսայն , և 21 ապա սահեոցեն յաւուրն յայնմիկն Ոչ որ կայերտ նոր անթափ արկանէ 'ի վերայ հնացեալ ձորձոյ , ապա թէ ոչ առնու ըլուծեամբն իւրով նորն 'ի հնոյ անտի , և շար եւս պատառու

22 մրն լինի : Եւ ոչ որ արկանէ զինի նոր 'ի տիկս հինս . ապա թէ ոչ՝ պայ թուցանէ զինին զտիկսն , զինին հեղաւ , և տիկքն կորնչին , այլ զինի նոր 'ի տիկս նորս արկանել է :

23 ԲԵ . Եւ եղև նմա 'ի շաբաթու անցանել ընդ արտորայս , և աշակերտք ըն 'ի գնան իւրեանց սկսան հասի կոր

ղևլ և ուտել : Եւ փարիսեցիքն ասեն 24
 ցնա . տես զի՞նչ գործեն աշակերտքն
 քո՛ ՚ի շաբաթու , զոր չէ արժան : Եւ 25
 ասէ ցնոսա Յիսուս . ո՞չ երբէք խցէ
 ընթերցեալ ձեր՛ զոր արարն Գաւիթ ,
 յորժամ պիտոյն եղև , և քաղցեաւ
 նա՛ և որ ընդ նմայն էին : Զիտորդ ե . 26
 մնւտ ՚ի տունն Աստուծոյ առ Աբիա-
 թարաւ քահանայպետիւ , և զհացսն
 զառաջաւորութեան եկեր՛ և ետ այ-
 նոցիկ , որ ընդ նմայն էին , զոր ոչ էր
 օրէն ուտել , բայց միայն Քահանայի-
 ցլն : Եւ ասէ ցնոսա . շաբաթ վասն 27
 մարդոյ եղև , և ոչ եթէ մարդ վասն
 շաբաթու : Ապա ուրեմն տէր Որդի 28
 մարդոյ՝ և շաբաթու :

ԳԼՈՒԽ Գ .

Եւ եմնւտ միւսանդամ՝ ՚ի ժողո- 1
 վուրդն , և էր անդ այր մի՛ , որոյ ձե-
 ուքն իւր գօսացեալ էր : Եւ ուղատէին 2
 նմա՛ , եթէ բժշկիցէ զնա ՚ի շաբա-
 թուն՝ զև շարախօսեցեն զնմանէ :
 Եւ ասէ ցայրն , որոյ ձեռն գօսացեալ 3
 էր , արի անց ՚ի մէջ : Եւ ասէ ցնոսա 4

4

զի՞նչ արժան է ՚ի շաբաթու , բարի՛
 ինչ գործել՛ եթէ շար առնել , ոգի
 մի սպրեցուցանել՛ եթէ կորուսանելը
 5 և նոքա լուեցին : Եւ հայեցեալ Յի-
 սուսի զնոքօք լի ցասմամբ , տրամեալ
 վասն կուրութեան սրտոյ նոցա , ա-
 սէ ցայրն . ձգեա զձեռն քո , Եւ նա
 ձգեաց , և ողջացաւ ձեռն նորա :
 6 Գ . Եւ ելեալ արտաքս վաղվաղա-
 կի փարիսեցիքն Հերովդիսանօքն հան-
 դերձ , խորհուրդ առնէին վասն նորա .
 7 Թէ զիտորդ կորուսցեն զնա : Իսկ Յի-
 սուս աշակերտօքն իւրովք գնաց ՚ի
 ծովեղըն . և բազում ժողովուրդ ՚ի
 Գալիլեացոց երթային զհետ նորա .
 8 Եւ ՚ի Հրէաստանէ և յԵրուսաղէմէ ,
 և յայնկոյս Յորդանանու , և որք ՚ի
 Տիւրոսէ և ՚ի Սիւզոնէ , բազում ժո-
 ղովուրդ իբրև լսէին որչափ ինչ առ-
 9 նէր , գային առ նա : Եւ ասէ ցա-
 շակերտսն իւր , զի նաւակ մի պատ-
 րաստական կայցէ նմա վասն ամբոխին՝
 10 զև մի նեղեցցեն զնա : Քանզի զաւ-
 ղումս բժշկեաց . մինչ գալ խունիլը
 զնովաւ՝ զև մերձեցին առ նա , որք
 11 ունէին ախտս ինչ : Եւ այսք պիղծք

յորժամ տեսանէին զնա , անկանէին
առաջի նորա , ազաղակէին և ասէին .
Թէ դու ես Որդին Աստուծոյ . և նա 12
յայժ սաստեր նոցա , զի մի՛ յայտնի
աւանկէն զնա :

Գ.Բ. Ելանէ 'ի Լաւան և կոչէ առ 13
ինքն զորս ինքն կամեցաւ , և չոգան
առ նա : Եւ արար երկիտասանս՝ զի ի 14
ցեն զնովաւ , և զի առաքեցէ զնո-
սա քարոզել . Եւ ունիլ իշխանութիւն 15
բժշկելոյ զցաւս եւ հանելոյ զդեւս :
Եւ եդ անուն Սիմոնի՛ Պետրոս , Եւ 16
Յակոբս Զերեղեայ և Յովհաննու եղ 17
բօրն Յակովբայ՝ եդ նոցա անուանս
Բաներեղէս , որ է սրղիք Որտաման .
և զԱնդրեաս և զՓիլիպպոս և զԴար 18
Թուղմէոս և զՄատթէոս զմաքսա-
ւօրն , և զԻսիմաս և զՅակովբոս Աւ-
փեայ , և զԹագէոս և զՍիմոն Կանա-
նայի , և զՅուդա Իսկարիօտացի , որ 19
և մատնեացն զնա :

Գ.Գ. Գան 'ի տուն , և զայ միւ 20
սանգամ ընդ նոսա ժողովորդն , մինչ
զի եւ հոյց եւս ոչ ժամանել ուտել
նոցա : Եւ իբրև լուան , որ իւրքն է 21
ին՝ Ելին ունիլ զնա , զի համարէին

- 22 Թէ մոլեղնեալ իցէ : Եւ Դսկրքն՝ որ
յարուստղէմէ իջեալ էին , ասէին Թէ
բէեղվեբուդ զոյ 'ի դմա . և իշխա-
23 նաւ դիւսոյն հանէ դա զդեւս : Եւ
կոչեցեալ զնոսա առ ինքն , առակօք
խօսէր ընդ նոսա . զևորդ կարէ սա-
24 տանայ զատանայ հանել . Եւ արդ է-
Թէ թապատորութիւն յանձն իւր
բաժանեցի , ոչ կարէ կալ թագա-
25ւորութիւնն այն : Եւ եթէ տուն
յանձն իւր բաժանեցի , ոչ կարէ կալ
26 տունն . Եւ եթէ սատանայ 'ի վերայ
անձին իւրոյ յարեաւ և բաժանեալ
իցէ , ոչ կարէ կալ , այլ վախճանեալ
27 է : Այլ ոչ ոք կարէ զկարասի հզօրի
մտեալ 'ի տուն նորա աւար հարկա-
նել , եթէ ոչ նախ զհզօրն կապիցէ ,
և ասղա զտուն նորա աւար հարկա-
նիցէ :
- 28 Ամեն ասեմ ձեզ , զի ամենայն թող-
ցի որդւոց մարդկան մեզք եւ հայ-
հայութիւնք՝ սրչափ և հայհոյեցեն .
29 Բայց որ հայհոյեցոց զՀոգին Սուբբ , ոչ
ունիցի թողութիւն յաւիտեան , այլ
պարտապան լիցի յաւիտենիցն մեզոց :
30 Զի ասէին՝ այս պիղծ զոյ 'ի նմա :

Գ.Գ. Գան եղբարքն և մայր նորա, 51
 և արտաբոյ կացեալ՝ յղեցին և կու-
 շէին զնա : Եւ անդ ժողովուրդն 52
 շուրջ զնովաւ նստէր, և իբրեւ սաս-
 ցին ցնա, ահաւասիկ մայր քո և եղ-
 բարք քո կան արտաբոյ, և ինդրեն
 դքեղ. Պատասխանի ետ նոցա և ասէ. 53
 ո՛վ է իմ մայր, կամ եղբարք : Հայե. 54
 ցաւ շուրջ զիւրեւ յաշակերտան զի
 նստէին, և ասէ. ահաւասիկ մայր իմ
 և եղբարք իմ : Զի որ աւանէ զկամս 55
 Աստուծոյ, նա է իմ՝ եղբայր և քոյր
 և մայր :

ԳԼՈՒԽ Դ.

Գ.Ե. Դարձեալ սկսաւ ուսուցա- 1
 նել առ ծովեղերքն, և խոնեցան բզ-
 նովաւ ժողովուրդք բազումք, մինչև
 'ի նաւ մտանել նմա և նստիլ 'ի ծո-
 վուն. և ամենայն ժողովուրդն զծո-
 վեղերքն զցամաքն ունէին. Եւ ուսու- 2
 ցանէր զնոսա առակօք բազում ինչ :
 Եւ ասէր նոցա 'ի վարդապետութեան
 իւրում. Լուարսէք, ահաւասիկ ել սեր- 3
 մանող սերմանել. Եւ եղև 'ի սերմն. 4

X

նէն, ոմն անկաւ առ ճանապարհաւ,
 5 և եկն թուռն և և կիկր զնա : Եւ
 այն անկաւ յասպառաժի՝ ուր ո՛չ գոյր
 հող բազում և վաղիազակի բուսաւ.
 6 քանզի ո՛չ գոյր հիւթ երկրին. Եւ
 յորժամ ծագեաց արև.՝ ջեռաւ. և և
 զի ո՛չ գոյին արմատք՝ ցամաքեցաւ :
 7 Եւ այն անկաւ 'ի մէջ փշոց. և լին
 փուշքն և հեղճուցին զնա, և ար-
 8 տուղ ո՛չ էտ : Եւ այն անկաւ յերկկր
 բարւոք, և և էլեալ աճեցեալ տոյր
 պտուղ, և բերէր ընդ միոյ երեսուն,
 և և ընդ միոյ վաթսուն, և և ընդ միոյ
 9 հարիւր : Եւ ասէր, որ ունիցի ականջս
 լնելոյ՝ լուիցէ :
 10 Գ.Զ. Եւ իբրեւ եղև սուանձինն,
 հարցին ցնա, որ զնովաւն էին աշակեր-
 11 տօքն հանդերձ՝ զառակոն : Եւ ասէ
 ցնոսա. ձեզ տուեալ է գիտել զխոր-
 հուրդս արքայութեան Աստուծոյ.
 բայց նոցա, որ արտաբրինքն են՝ ամե-
 12 նելով տեսցեն՝ և մի՛ տեսցեն, և լը-
 սելով լուիցեն՝ և մի՛ իմացին, զի մի՛
 13 երբէք դարձցին՝ և թողցի նոցա : Եւ
 ասէ ցնոսա. ո՛չ գիտէք զառակս զայս :

և զիտորդ զամենայն առական գիտի-
 ցէք : Որ սերմանէն՝ զբանն սերմանէ, 14
 Եւ նոքա են որ առ ճանապարհաւն, 15
 ուր բանն սերմանի. և յորժամ լեն
 զնա, գայ սատանայ և հանէ զբանն
 սերմանեալ 'ի սիրտս նոցա : Եւ նոքա 16
 են, որ յապառաժին սերմանեցան, որք
 յորժամ լիցեն զբանն, վաղվաղակի
 ինչու թեամբ ընդունին : Եւ զի ոչ 17
 ունին արմատս յանձինս, այլ առ ժա-
 մանակ մի են. ասպա 'ի հասանել նե-
 ղութեան կամ հալածման վասն բա-
 նին, վաղվաղակի գայթաղղին : Իսկ 18
 որ 'ի մէջ փշոցն սերմանեցան, նոքա
 են՝ որ իբրև զբանն լեն, Եւ հոգք 19
 աշխարհիս և սպտորանք մեծութեան
 մտանեն և հեղձուցանեն զբանն՝ եւ
 անպտուղ լինի : Եւ նոքա են, որ յեր- 20
 կիրն բարւոք սերմանեցան, որք լեն
 զբանն և ընդունին, և տան պտուղ,
 ընդ միոյ երեսուն, և ընդ միոյ վաթ-
 սուն, և ընդ միոյ հարիւր :

ԳԵ. Եւ ասէ ցնոսա. մի եթէ 21
 գոյ ճրագ, զի ընդ դրուանաւ գնիցի
 կամ ընդ մահճօք. ոչ ասպքէն 'ի վե-
 րայ աշտանակի գնիցի : Զի չէ ինչ 22

'ի ծածուկ, որ թէ ոչ յայտնեցի .
 և ոչ եղև ինչ գաղտնի, եթէ ոչ
 25 'ի յայտ գայցէ : Եթէ որ ունիցի ա-
 24 կանջա լեւոյ՝ լուիցէ, Եւ ասէ ցնո-
 սա. տեսէք զինչ լեւքդ, և յաւելցի
 ձեզ՝ որոք լեւքդ. որով չափով չափեք՝
 25 նովին չափեցի ձեզ : Որ ոք ունիցի՝
 տայի նմա, և որ ոչն ունիցի, և զոր
 ունին՝ բարձցի 'ի նմանէ :
 26 Գ. Եւ ասէր. այսպէս է արքայու-
 թիւն Աստուծոյ. որպէս զի այր մի ար-
 27 կանիցէ սերմանիս յերկիր, Եւ ննջիցէ
 և յառնիցէ զցայգ և զցերեկ. և սեր-
 մանիքն բուսանիցին և աճիցեն, և նա
 28 ոչ գիտէ, Թէ երկիրն ինքնին բեր-
 զպտուղ. նախ զիտոսն, և ասպ ըզ-
 հասին, և ասպ զցորեանն ատոր 'ի
 29 հասկին. Այլ յորժամ տայցէ զպը-
 տուղն, վաղվաղակի առաքի մանգաղ
 զի հասեալ են հունձք :
 30 Եւ ասէր. ո՛ւմ նմանեցուցուք
 զարքայութիւնն Աստուծոյ, կամ ո-
 31 լով առական առականցուք զնա : Որ-
 պէս հասն մանանխոյ՝ որ յորժամ
 սերմանիցի յերկրի, փոքրագոյն է բան
 զամենայն սերմանիս՝ որ են յերկրի :

Եւ յորժամ սերմանիցի, բուսանի եւ 52
լինի մեծ քան զամենայն բաննար, և
արձակէ ոսոս մեծամեծս, մինչեւ
բաւական լինիլ ընդ հովանեաւ նորա
Թռչնոց երկնից բնակիլ: Եւ այնպիսի 53
սի առակօք խօսէր ընդ նոսա զբանն,
որպէս կարող լինէին ըսել. Եւ առանց 54
առակի ոչ ինչ խօսէր ընդ նոսա,
բայց առանձինն աշակերտացն իւրոց
մեկնէր զամենայն:

ԳԲ. Եւ ասէ զնոսա յառուրն յայն. 55
միկ իբրեւ ընդ երեկս լինէր. եկայք
անցցուք յայնկողմն: Թողուն զԺո. 56
զովուրդն, եւ առնուն զնա նաւուն
հանդերձ, և զայլ եւս նաւան, որ էին
ընդ նմա: Եւ լինէր մըրիկ մեծ հող. 57
մոյ, և զալիսն ՚ի նաւն զեղար, մինչ
գրեթէ լի իսկ լինիլ, Եւ ինքն նրն. 58
ջէր ՚ի խելս նաւին ՚ի վերայ բարձի:
Չարթուցանէին զնա և ասէին. Վար-
դապետ, ոչինչ է քեզ փոյթ, զի կո-
ւրնչումք աւասիկ: Եւ զարթուցեալ 59
սաստեաց հողմոյն, և ծովուն ասէ.
դադարեա, կարկեաց և դադարեաց
հողմն, և եղև խաղաղութիւն մեծ:
Եւ ասէ զնոսա. ընդէր այդպէս վա. 40

տասիրտք էք, շեւ եւս ունիք հաւա-
տքս: Եւ երկեան երկիւղ մեծ, եւ
ասէին ցմիմեանս. ո՞րք արդեօք իցէ
սա, զի և հողմ և ծով հնազանդին
սմա:

ԳՂՈՒԽ Ե.

1 Եւ եկն յայնկոյս ծովուն յաշխար-
2 հըն Գերգեսացոց: Եւ ընդ ելանելն
նորա ՚ի նաւէ անախ, պատահեաց նը-
մա այր մի ՚ի գերեզմանացն՝ զոր ու-
3 նէր այս պիղծ, Որոյ և բնակութիւն
խր իսկ ՚ի գերեզմանս էր. և ո՞չ շեղ-
Թայիւք որ եւս կարէր կապել զնա:
4 Վասն բազում անգամ ոսնակապօք
և շղթայիւք կապելոյ, եւ խղբոյ ՚ի
նմանէ զշղթայսն, եւ զոսնակապսն
խորտակելոյ, եւ ոչ որ կարէր պար-
5 տել զնա. Քանզի հանապաղ զցայտ
և զցերեկ ՚ի գերեզմանս և ՚ի լերինս
աղաղակէր, և կոծէր զանձն իւր քա-
6 բամբք: Իբրեւ ետես զՅիսուս ՚ի հե-
աաստանէ, ընթացաւ և երկիր եղադ
7 նմա. Աղաղակեաց ՚ի ձայն մեծ եւ
ասէ, զի՞ կայ իմ և քո, Յիսուս Որ-

գի Աստուծոյ բարձրերոյ . երդմնեցու-
ցանեմ զքեզ յԱստուած , մի տան-
ջեր զնա : Քանզի ասեր ցնա . էլ այ- 8
օրդ պիղծ 'ի մարդոյ այտի : Եւ հար- 9
ցանէր ցնա՝ թէ զի՞նչ անուռ է քո :
Եւ ասեր ցնա . լէգէսիմ անուռ է իմ ,
քանզի բաղումք եմք : Եւ աղաչէին 10
զնա յոյժ , զի մի առաքելոցէ զնոսա
արտաքս քան զաշխարհն : Եւ անդ 11
էր առ լերամբն երամակ մի խողաց՝
արօտական մեծ : Աղաչեցին զնա ա- 12
մենայն դեւքն և ասեն . առաքեա ըզ-
մեզ 'ի խողան , զի մոցուք 'ի նոսա :
Եւ հրամայեաց նոցա : Եւ իբրեւ ելին 13
այսքն պիղծք՝ մտին 'ի խողան , եւ
գիմեաց երամակն 'ի գարէ անտի 'ի
ծովն . էին իբրեւ երկու հազարք ,
և հեղձնուին 'ի ծովուն : Եւ խողա- 14
բածքն փախեան , և պատմեցին 'ի քա-
ղաքին և յագարակս , և ելին տեսա-
նել զի՞նչ իցէ , որ դործեցաւն : Քան 15
առ Յիսուս , և տեսանեն զիււահա-
րըն , զի նստէր զպեղեալ և զգաստա-
ցեալ , որ ունէր զլէգէսիմն , և զա-
հի հարան : Եւ պատմեցին նոցա , ո- 16
րոց տեսնալն էր . թէ զի՞նչ և որքա՞ն

17 սահարին , և զինչ վասն խողիցն : Եւ
սկսան աղաչել զնա գնալ 'ի սահմա-
18 նաց նոցա : Եւ իբրեւ եմուտ նա 'ի
նաւն , աղաչէր զնա գիււահարն՝ զի
19 ընդ նմա իցէ : Եւ Յիսուս ոչ ևս նը-
մա թոյլ , այլ առէ ցնա . երթ 'ի տուն
քո առ ընտանիս քո , և պատմեա
նոցա , որ ինչ միանգամ Տէր արար քեզ՝
20 և ողորմեցաւ քեզ , Եւ չքաւ և սկը-
տաւ քարոզել 'ի Գեկաղովն , զոր ինչ
արար նմա Յիսուս , և ամենեքին զար-
մանային :
21 Գ.Գ. Եւ իբրեւ անց Յիսուս միւ-
սանգամ յայնկողմն՝ Ժողովեցաւ առ
նա Ժողովուրդ բաղում . եւ էր առ
22 ծովեզերքն : Եւ ահա մի 'ի Ժողովը-
դապետացն դայր , որում անուռ էր
Յայրոս . իբրեւ ետես զնա՝ անկաւ
23 առ սոս նորա , Աղաչէր զնա յոյժ և
ասէր . թէ դուստր նորա մերձ է 'ի
մահ , զի եկեալ զնիցէ նմա ձեւն ,
24 որպէս զի ասրեոցի և կեցցէ : Եւ գը-
նաց ընդ նմա , երթայր և Ժողովուրդ
բաղում զհետ նորա , և նեղէին զնա :
25 Եւ կին մի էր 'ի տեստեսութեան
26 արեան զերկրօտասան ամ . Եւ յոյժ վըչ-

տացեալ 'ի բաղում բժշկաց, և ծա-
խեալ զինչս իւր զամենայն, և չէր
ինչ օգտեալ, այլ եւս առաւել զայ-
րացեալ: Իբրեւ լուաւ զՅիսուսէ, և 27
կրն 'ի մէջ ամբօխին յետոյ' և բուռն
եհար զհանգերձէ նորա. Քանզի իոր 28
հէր 'ի մտի, թէ միայն մերձեցայց 'ի
հանգերձս նւրա' փրկեցայց: Եւ վաղ 29
վաղակի ցամաքեցաւ աղբիւր արեան
նորա, և գիտաց 'ի մարմին իւր թէ
բժշկեցաւ 'ի տանջանայն: Եւ անդէն 30
վաղվաղակի գիտաց Յիսուս յանձն իւր
զզօրութիւնն, որ ել 'ի նմանէ, զար-
ձաւ յամբօխն և ասէ. ո՞վ մերձեցաւ
'ի հանգերձս իմ: Եւ ասեն ցնա աշա. 31
կերտքն. տեսանէս զի ամբօխդ նե-
զէ զքեզ. և ասես' թէ ո՞վ մերձեցաւ
'ի հանգերձս իմ: Եւ շուրջ հայէր տե. 32
սանե՛լ թէ ո՞ զայն արար: Եւ կինն 33
զարհուրեալ և գոզոցեալ վասն որոյ
գաղտն արար. քանզի գիտէր զինչ ե-
ղև նմա, եկն անկաւ առայլ նորա, և
ասաց զամենայն իրնն ոտուգութիւն: Եւ Յիսուս ասէ ցնա. գուտարհաւառք 34
քո կեցուցին զքեզ. երթ 'ի խաղաղու-
թիւն, և եղջիր ողջ 'ի տանջանաց քոց:

35 Դ.Դ. Մինչդեռ նա զայն խօսէր,
զան ոմանք 'ի տանէ ժողովրդապետին
և ասեն. թէ դուստրն քո մեռաւ,
զի՞ ևս աշխատ առնես զվարդապետդ:
36 Իսկ Յիսուս իբրեւ լուաւ զբանն ա-
տացեալ, ասէ յժողովրդապետն. մի՛
37 երկնչիր, բայց միայն հաւատա: Եւ
ուշ զըբ եթող ընդ իւր երթալ, բայց
միայն զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅով-
38 հաննէս զեղբայրն Յակովբայ: Գոյ 'ի
տուն ժողովրդապետին, և տեսանէ
ամբօխ յոյժ և լալականս և սղաղակ
39 յոյժ. Եւ մտեալ 'ի ներքս' ասէ ջը-
նոտս. զի՞ խռովեալ էք և լայք, մա-
40 նուկն ո՞չ է մեռեալ, այլ ննջէ: Եւ
ճաղը առնէին զնա: Եւ նորա հան-
եալ արտաքս զամենեսեան, առնու-
ընդ իւր զհայր մանկանն և զմայր,
և զնոտս, որ ընդ նմայն էին, և մը-
41 տանէ, ուր գնէր մանուկն. Եւ կա-
ընալ զձեռասնէ մանկանն՝ ասէ ցնա.
տալե՛ծա՛ կու՛մի. որ թարգմանի, աղ-
42 ջիկ դու. քեզ ասեմ արի: Եւ վաղ-
վաղակի յարեաւ ողջիկն և գնայր.
քանզի էր ամաց իբրեւ երկոտաա-
նից. և զարմացան մեծաւ զարմանա-

լեօք : Եւ պատուէր տայր նոցա յոյժ, 43
 զի մի ոք զիտասցէ զայն, եւ ասաց՝
 տալ նմա ուտել :

ԳԼՈՒԽ 2.

ԴԵ . Եւ ել անտի, եկն 'ի դա. 1
 ւառ իւր, եւ երթային զհետ նորա
 աշակերտքն իւր : Եւ եղև 'ի շաբա. 2
 թուն, սխաւ ուսուցանել 'ի փողո-
 վերդեանն, և բաղումք իբրև լտէին՝
 զարմանային ընդ վարդապետութիւն
 նորա, և ասէին, ուստի է սմա այս,
 կամ զի՞նչ է իմաստութիւնս, որ
 տուեալ է սմա, զի զօրութիւնք այս- 3
 պիտիք 'ի ձեռաց սորա լինիցին : Ոչ
 սա է մանուկ հիւսանն, և որդին Մա-
 րեմայ, եղբայր Յակոբայ և Յովսեայ
 եւ Յուզայի եւ Սիմոնի, եւ շիցեն
 քորք դորա աստ առ մեզ : Եւ գայ- 4
 թագղէին 'ի նա : Եւ ասէ ցնոսա Յի-
 սուս . ոչ է մարդարէ անարդ, բայց
 եթէ 'ի դաւառի իւրում եւ յաղգա- 5
 տոհմի և 'ի տան իւրում : Եւ ոչ կա-
 րէր անդ եւ ոչ մի ինչ զօրութիւն
 առնել, բայց սակաւ հիւանդայ ձեռն

6 եղևալ բժշկէր զնոսա : Եւ զարմանայր
 վասն անհաւատութեան նոցա :

Դ. 2 . Եւ շրջէր շուրջ զգաւառօքն
 7 և ուսուցանէր : Եւ կոչեաց առ ինքն
 զերկոտասանն, եւ սկսաւ առաքել
 զնոսա երկուս երկուս, և տայր նոցա
 իշխանութիւն 'ի վերայ այսոց սղծոց :
 8 Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ինչ
 բարձցեն 'ի ճանապարհ, բայց միայն
 դաւաղան . մի պարկ, մի հաց, մի
 9 սղինձ 'ի դօտիս . Այլ ագանել հս-
 զաթափս, և մի զգենուցուք ասէ, եր-
 10 կուս պարեգօտուս : Եւ ասէր ցնոսա, յոր
 տուն մտանիցէք, անդէն օթեվանս
 11 կաջլք՝ մինչեւ ելանիցէք անտի : Եւ
 որ ոչ ընկաղցին զձեզ, և ոչ լուիցեն
 ձեզ, յորժամ ելանիցէք անտի՝ թօ-
 թափեալիք զփոշի տոխ ձերոց 'ի վը-
 12 կայութիւն նոցա : Եւ ելեալ քարոզէ-
 13 ին՝ զի ասպաշտարեսցեն . Եւ դեւս
 բաղումս հանէին, և օժանէին իւրով
 զբաղում հիւանդս, և բժշկէին ըզ-
 նոսա :
 14 ԴԵ . Եւ լուաւ արքայ Հերովդէս,
 քանզի յայտնի եղև անուն նորա, և
 ասէր, թէ Յովհաննէս Մկրտիչ յարեաւ

'ի մեռելոց , և վասն այնորիկ զօրու-
 թիւնք լինին նովաւ : Այլք ասէին՝ 15
 թէ Եղիա է . իսկ այլքն՝ թէ մար-
 դարէ է , կամ թէ իբրեւ զմի 'ի մար-
 դարէից : Իբրեւ լուաւ Հերովդէս , ա- 16
 սէ , զտրոյ ես զգլուխն հասի զՅով-
 հաննու՝ սա է , նա յարեաւ 'ի մեռե-
 լոց : Զի ինքն Հերովդէս առաքեսց 17
 կարաւ զՅովհաննէս , և կողեաց զնա
 և եդ 'ի բանաի վասն Հերովդիա կը-
 նոյ՝ Փիլիսոսոսի եղբօր նորա , զի նա
 կին արար զնա , Քանդի ասեր Յով- 18
 հաննէս ցՀերովդէս՝ թէ ոչ է օրէն
 քեզ սւնիլ զկին եղբօր քս : Եւ Հե- 19
 բովդիա սխալեալ էր ընդ նմա , եւ
 կամէր սպանանել զնա , և ոչ կարէր :
 Զի Հերովդէս Երկնէր 'ի Յովհաննէ . 20
 քանդի գիտէր զնա այր արդար եւ
 սուրբ , և սպասէր նմա . և լուեալ 'ի
 նմանէ բազում ինչ՝ առնէր , և քաղց-
 րութեամբ լէր նմա , իբրեւ օր մի 21
 լինէր սպարապոյ , յորժամ ընթրիս
 տայր Հերովդէս յաւուր ծննդոց իւ-
 րոց՝ նախարարաց իւրոց և հազարապե-
 տաց և մեծամեծաց Գալիլեացոց , Եւ 22
 'ի մտանել զստերն Հերովդիայ եւ 'ի

կարաւել , հաճոյ եղև Հերովդի եւ
 բաղմախանայն : Ասէ թագաւորն ցաղ-
 ջիկն . խնդրեա յինէն , զոր ինչ կա-
 23 միս , և տաց քեղ . Եւ երգուաւ նը-
 մա բաղում անգամ , թէ զոր ինչ եւ
 խնդրեացես դու յինէն , տաց քեղ՝
 մինչեւ ցկէս թագաւորութեան իմոյ :
 24 Նա ելեալ ասէ ցմայր իւր . զի ոչ
 խնդրեցից : Եւ նա ասէ , զգլուխն
 25 Յովհաննու Մկրտչի : Եւ մտեալ անդ-
 րէն փութանակի առ թագաւորն՝ ա-
 սէ . կամիմ զի այժմ տացես ինձ վաղ-
 վաղակի 'ի վերայ սկտեղ զգլուխն Յով-
 26 հաննու Մկրտչի : Եւ տրտեցաւ յոյժ
 թագաւորն , այլ վասն երգմանցն եւ
 կոչնականայն՝ ոչ կամեցաւ անարգել
 27 զնա . Եւ առաքեսց վաղվաղակի թա-
 դաւորն՝ Գահիճ , և հրամայեսց բե-
 28 ըլլ զգլուխն նորա : Եւ չողաւ զբը-
 խատեաց զնա 'ի բանաին , Եւ եբեր
 զգլուխն նորա սկտեղը՝ և ես ցաղջի-
 կըն , և աղջիկն տարաւ եւս մօր իւ-
 29 բում : Իբրեւ լուան աշակերտքն նո-
 րա , եկին բարձին զմարմինն և եդին
 'ի դերեղմանի :
 30 Եւ . Երողութեան Առաքեալքն առ

Յիսուս , և պատմեցին նմա զամենայն
 ինչ , զոր արարին և զոր ուսուցին : Եւ 51
 ասէ ցնոսա Յիսուս , եկաք դուք ա-
 ռանձինն յանապատ տեղի , և հանգի-
 շիք սակաւ մի : Զի էին բաղումք որ
 երթային և դային , եւ հաց անգամ
 չժամանէին ուտել : Եւ գնացին նաւու 52
 յանապատ տեղի առանձինն , Եւ տե- 53
 սին զնոսա , զի երթային , և զգացին
 բաղումք . և հետի յամենայն քաղա-
 քաց խուռն ընթանային անդր , և
 մերձենային առ նոսա : Եւ էլեալ ե- 54
 տես ամբոս բաղում , և գլխացաւ 'ի
 նոսա , զի էին իբրև ոչխարք , որոց
 ոչ իցէ հովիւ . և սիրաւ ուսուցանել
 զնոսա յոյժ : Եւ իբրև բաղում ժամ 55
 եղև , մատուցեալ աշակերտքն ասէ-
 ին . տեղիս անապատ է , մինչդեռ
 աւուր իցայ , Արձաիկա զժողովուրդսդ , 56
 զի երթեալ շուրջ յազարակս և 'ի
 գեօղա՝ գնեացին իւրեանց զինչ ուտի-
 ցեն , զի աստ ուտել ինչ ոչ ունին :
 Կսա պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա , 57
 դուք տուք դոցա ուտել : Ասեն ցնա .
 երթիցուք գնեացուք երկերիւր դահե-
 կանի հաց , և տացուք դոցա ուտել :

58 Ասէ ցնոսա , քանի՜ նկանակ ունիք ,
 երթայք տեսէք : Իբրև գիտա-
 ցին , ասն ցնա . հինգ , և երկուս
 59 ձկունս : Եւ հրամայեաց նոցա բաղ-
 միլ երախանս երախոնս 'ի վերայ դա-
 40 շար խոտոյ . Եւ բաղմեցան դասք
 դասք , ուր հարիւր և ուր յիսուն :
 41 Եւ առեալ զհինգ նկանակս և զերկուս
 ձկունս՝ հայեցաւ յերկինս , օրհնեաց ,
 մանրեաց զնկանակսն , և ետ ցաշա-
 կերտսն զի արկցեն նոցա , և զերկուս
 42 ձկունսն բաշխեաց ամենեցուն : Կե-
 43 ռին և յագեցան . Եւ բարձրին զնշ-
 խարսն երկրտասան սակաւի լի , և
 44 'ի ձկանց անտի , Եւ էին որք կերինն՝
 իբրև արք հինգ հազար :
 45 ԵՒ . Եւ նոյնժամայն ձևեաց զա-
 շակերտսն մտանել 'ի նաւ , և յառա-
 ջապոյն քան զնա երթալ յայնկոյս 'ի
 Բեթսայիգա , մինչ ինքն զժողովուրդսն
 46 արձակիլոց : Եւ հրաժարեալ 'ի նոցա .
 47 նէ՛ ել 'ի լեառն կալ յաղօթիս : Եւ
 իբրև երեկոյ եղև , էր նաւն 'ի մէջ
 48 ծովուն , և ինքն 'ի ցամաքի : Եւ ե-
 տես զնոսա հոգմակածեալս 'ի վարին ,
 զի եր հողմն ընդդէմ նոցա , և զչորրորջ

պահուեալ զիշերոյն գոյ առ նոսա զնա-
լով 'ի վերայ ծովուն, և կամէր զանց
առնել առ նորօք: Նորա իբրև տե. 49
սին զն գնայր 'ի վերայ ծովուն, հա-
մարեցան թէ առ աչօք ինչ լինիցի. և
զաղաղակ բարձին. Գանդն ամենե. 50
քեան տեսին զնա՝ և խռովեցան: Եւ
նա անդէն վարդաղակի խօսեցաւ ընդ
նոսա և ասէ. քաջալերացարուք, ես
եմ, մի՛ երկնչէք: Եւ ել 'ի նաւն առ 51
նոսա, և դադարեաց հողմն: Եւ ա-
ռաւել և սյմարեալ էին 'ի միտս իւ-
րեանց, և զարմանային յոյժ. Գանդն 52
և 'ի վերայ հացին ոչ իմացան, զն էր
սիրտ նոցա թմբրեալ:

Եւ իբրև անցին յայնկոյս, և կին 53
յերկիրն Գննեսարէթ: Եւ իբրև ե. 54
լին 'ի նաւէ անտի, իսկ և իսկ ծա-
նեան զնա արք տեղւոյն այնորիկ. Եւ 55
ընթացեալ այոր անգր ընդ ամենայն
գաւառն, սկսան մահճօք բերել զհի-
ւանդս, ուր լսէին թէ անդ իցէ: Եւ 56
ուր և մտանէր՝ 'ի գեօղս կամ 'ի քա-
ղաքս կամ յաղարակս, 'ի հրապարակս
զնէին զախտաժէտոս, և աղաչէին ըզ-
նա՝ զն գնէ 'ի քղանցս հանդերձից

նորա մերձենացեն, և որ միանգամ
մերձեցանն՝ իրկեցան:

ԳԼՈՒԽ Է.

1 Ե՛ր. Եւ ժողովեցան առ նա փա-
րիսեցիքն, և ոմանք 'ի Դպրացն՝ որ
2 եկեալ էին յԵրուսաղէմէ: Եւ տե-
սեալ զոմանս յաշակերտաց անտի՝ զն
խառնակ ձեռօք, այսինքն է՝ անը-
3ւայ ուտէին հաց, բամբասեցին: Զի
փարիսեցիքն և ամենայն Հրէայք՝ եթէ
ոչ բռնալիւր լուանան զձեռօս, հաց ոչ
ուտեն. քանզի ունին զաւանդութիւն
4 ձերոյն. Եւ 'ի հրապարակէ մտեալ ե-
թէ ոչ նախ մկրտցին, ոչ ուտեն. և
այլ ինչ բողբում է՝ զոր ընկալան ու-
նիլ, մկրտութիւնս բաժակաց և ըս-
5տմանաց և պղնձեաց և մահճաց: Ա-
պա հարցանեն ցնա փարիսեցիքն եւ
Դպիրք, թէ ընդէր աշակերտքն քո
ոչ գնան ըստ աւանդութեան ձերո-
ցն, այլ խառնակ ձեռօք հաց ու-
6տեն, Նա պատասխանի ետ և ասէ
ցնոսա, թէ բարւոք մարդարեացաւ
Եսայի վասն ձեր կեղծաւորաց, որպէս

ասաց • Ժողովուրդս այս շրթամբք մե-
 Ժարէ զնս , և սիրողք նոցա հեռացեալ
 'ի բացեայ են յինէն : Զուր պաշտեն 7
 զնս • ուսուցանեն վարդապետութիւ-
 նըս զմարդկան պատուիրեալս : Թո- 8
 զեալ զպատուիրանն Աստուծոյ , ու-
 նիք զմարդկան աւանդութիւնն , միլը-
 սուութիւնս ստումանաց և բաժակայ
 և այլոց նմանեաց սոցին առնէք բա-
 զումն : Եւ ասէ յնոսս , բարւոք 9
 խտտէք զպատուիրանն Աստուծոյ ,
 զի զձեր աւանդութիւնն հաստա-
 տիցէք : Զի Մովսէս ասէ , պատուեա 10
 զՆայր քո եւ զմայր , եւ որ չարա-
 խօսեցէ զՏօրէ կամ զմօրէ , մահու
 վախճանեցի : Եւ դուք ասէք • եւ 11
 թէ ասիցէ որ յՆայր կամ ջմայր՝
 կորբան , որ է պատարագ , զոր յինէն
 օգտեցիս • Եւ ոչ եւս տայք թոյլ 12
 նմա չառնել ինչ հօրն կամ մօր • Եւ 13
 անարգէք զբանն Աստուծոյ ձերով ա-
 շանդութեամբն , զոր աւանդեցիք • և
 բազում ինչ այլ որ այսմ նման է՝ առ-
 նէք : Եւ կոչեալ առ ինքն զամենայն 14
 ժողովուրդն՝ ասէ յնոսս , լուարուք
 ինձ ամենեքեան և 'ի միտ առէք : Ոչ 15

ինչ արտաբուստ 'ի մարդ մտեալ ե-
 թէ կարիցէ պղծել զնա , այլ որ ելա-
 նէ 'ի նմանէ՝ այն է , որ պղծէ զմար-
 16 դքն : Որ ունիցի ականջս լսելո՞ւ Լ-
 յիցէ :
 17 Եր • Եւ իբրև եմուտ 'ի տուն
 յամբօխէ անտի , հարցանէին զնա
 18 աշակերտքն վասն առակին : Եւ ա-
 սէ յնոսս • այդպէս և դուք անմիտ
 էք , ոչ իմանայք , եթէ ամենայն , որ
 արտաբուստ 'ի ներքս մտանէ 'ի մարդ՝
 19 ոչ կարէ զնա պղծել • Զի ոչ եթէ
 'ի սիրտն նորա մտանէ , այլ յորովայն
 և արտաքս ելանէ , և որքէ զամենայն
 20 կերակուրան : Եւ ասէր , թէ որ ինչ
 'ի մարդայն ելանէ՝ այն պղծէ զմարդ :
 21 Զի 'ի ներքուստ 'ի սրտէ մարդկան
 խորհուրդք չարութեան ելանեն , շե-
 22 նութիւնք , պոռնկութիւնք , Գո-
 զութիւնք , սղանութիւնք , ագա-
 հութիւնք , չարութիւնք , նենգու-
 թիւնք , գիլութիւնք , չարակնու-
 թիւն , հայհոյութիւն , ամբարտաւա-
 23 նութիւն , անղգամութիւն : Ս , յս ա-
 մենայն չարիք 'ի ներքուստ ելանեն ,
 և պղծեն զմարդ :

Ե՛ւ անտի յարուցեալ եկն 'ի 24 սահմանն Տիբրոսի և Սիդուլիի, և մտեալ 'ի տուն՝ ո՛չ սւմբ կամեր յայտնել, և ոչ կարաց ծածկել: Լը. 25 ւաւ կին մի զնմանէ, որոյ դուստր իւր նեղեալ էր յայտոյ պղծոյ, և կն անկաւ առաջի նորա: Եւ կինն էր 26 հեթանոս՝ փիւնիկ Ատրիյազդէ, և աղաչէր զնա՝ զի զդէւն հանցէ 'ի դըստերէ նորա: Եւ Յիսուս ասէ ջնա. 27 Թոյլ տուր՝ նախ յագեսցիցն մանկունք, զի ո՛չ է բարւոք առնուլ զհաց մանկանց՝ և արկանել շանց: Նա պա. 28 տասխանի ետ և ասէ. Տէր, և շունք 'ի փշրանաց սեղանոյ մանկանցն կերակրին: Եւ ասէ ջնա. վասն այդք բանի 29 երթ, և լ դէւն 'ի դստերէ բուսմէ: Գնաց 'ի տուն իւր, և եգիտ ելեալ 30 զդէւն, և զդուստրն՝ զի անկեալ զընէր 'ի մահիծաւ:

Եւ ելեալ միւսանգամ՝ ի սահմա. 31 նացն Տիբրոսի և Սիդուլիի, և եկն 'ի ծովեզրն Գալիլեացոցոյ 'ի մէջ սահմանացն 'ի Գեկապոլոս: Եւ բերին ա. 32 ւաջի նորա խուլ մի և համբ, և աղաչէին զի ձեռն զիցէ 'ի վերայ նորա:

33 Եւ առեալ զնա մեկուսի յամբոխէ անտի, արկ զմատունն իւր ընդ ապանջա նորա՝ և եթուք անդր. և կա. 34 լաւ զեղուէ նորա, Հայեցաւ յերկին ըս՝ յոգեոց եհան և ասէ. եփիաթմա. 35 որ է բայիր: Եւ նոյն ժամայն բացան լսելիք նորա, և լուծան կայտնք 36 լեզուի նորա, և խօսէր ուղիղ. Եւ պատուիրեաց նոցա՝ զի մի ումեք ասիցեն: Եւ որչափ նա պատուիրէր նոցա, նորա ևս առաւել քարոզէին. 37 Եւ եւս քան զեւս զարմանային և ասէին. զամենայն ինչ բարւոք գործեաց սա, զի իլից լսել տայ, և համերց խօսիլ:

ԳԼՈՒԽ Ը.

1 Ե՛ւ Յաւուրսն յայնտօիկ դարձեալ ժողովուրդ բազում էր, և ինչ ո՛չ ունէին ուտել. կոչեալ զաշակիրտս 2 իւր՝ և ասէ ջնոոսա. Գթամ ես 'ի վերայ ժողովրդեանդ, զի արդ երեք աւուրք են՝ մինչ առիտ են, և ոչ ու. 3 նին զինչ ուտիցեն. Եւ եթէ արձապի՛մ զչոսս նօթիս 'ի տունն իւրեանց:

նբթիցին 'ի ճանապարհի, զի ոմանք
 'ի գոցանէ 'ի հեռաստանէ եկեալ են :
 Պատասխանի ետուն նմա աշակերտ : 4
 քնն նորա . ուստի կարես յարեցուցա-
 նել զգոտս հացիս յանապատի ատո :
 Եւ հարցանէր զնոսա . քանի՞ նկանակ 5
 հաց ունիրք : Եւ նորա ասն եօթն :
 Եւ հրամայեաց ժողովրդեանն բաղմիլ 6
 'ի մերայ երկրի, եւ ասեալ զեօթն
 նկանակն դոհացաւ . եբեկ՝ եւ տայր
 ցաշակերտան զի արկցէր . և արկին
 առաջի ժողովրդեանն : Եւ ձկունս 7
 սակաւ ունէին . և զայն ևս օրհնեաց .
 եւ հրամայեաց արկանել : Կերինն 8
 և յարեցան . և բարձին զըշտարս կո-
 սորոցն եօթն զամբիւզ : Եւ էին . որ 9
 կերինն . իրբեւ չորք հազարք . և արձա-
 կեաց զնոսա :

Եւ . Եւ նայն ժամայն մտեալ 'ի 10
 նաւ հանդերձ աշակերտօքն՝ եկն 'ի
 կողմանս Գաղմանուենայ : Եկին փա- 11
 ըխեցիքն՝ և սկսան վիճել ընդ նմա .
 և խնդրէին 'ի նմանէ . նշան յերկնից՝
 փորձելով զնա : Եւ զայրացաւ յողի 12
 իւր և ասէ . զի՛ է՝ զի ազգս այս նը-
 շանս խնդրէ . ամէն ս.ս.մ՝ ձեզ , թէ

Ը
 15 տայի նշան ազգիս այսմիկ : Եմոր
 զնոսա , զարձալ եմուտ 'ի նաւ . և
 14 զնայ յայնկոյս : Եւ մուսայան հաց
 բաւեալ . բայց միայն մի նկանակ ու-
 նէին ընդ իւրեանս 'ի նաւին :
 15 Եւ պատուիրէր նոցա և ասէր .
 զգոյշ եղբրուք 'ի խմորոյ անտի փա-
 ըխեցուց եւ 'ի խմորոյ չերովդխանու-
 16 սաց : Եւ խորհէին ընդ միմեանս եւ
 17 ասէին . թէ զի հաց ոչ ունիմք : Գի-
 տաց Յիսուս՝ և ասէ ցնոսա . զի խոր-
 հիք 'ի սիրտս ձեր , թերահաւատք .
 թէ հաց ոչ ունիք , տակաւին 'չ ի-
 մանայք և ոչ յիշէք , ապշու թիւն ու-
 18 նի զսիրտս ձեր : Աչք գոն՝ և ոչ տե-
 սանէք , ականջք են՝ և ոչ լսէք , և
 ոչ իմանայք տակաւին , և ոչ յի-
 19 շէք . Զորժամ զհինգ նկանակն 'ի հինգ
 ձիք զկոտորոցն : Եւ ասեն երկոտա-
 20 սան : Եւ յորժամ զեօթն նկանա-
 կըն 'ի չորս հազարսն , և քանի՞ զամ-
 բիւզ լի բարձիք զկոտորոցն : Եւ նո-
 21 քս ասեն , եօթն : Եւ ասէ ցնոսա .
 իսկ զմարդ ոչ իմանայք :
 22 Գան 'ի Բեթսայիդա և ամէն աւ-

ուսմի նոցա կոյր մի, և աղաչէին ըզ-
 նա՝ զի մերձեցցի 'ի նա : Եւ առեալ 25
 զձեռանէ կուրին՝ և հան արտաքոյ շի-
 նին . և թուք յաչս նորա . և ձեռն
 եդ 'ի վերայ նորա . և հարցանէր յնա՝
 թէ տեսանիցէ՞ ինչ, և քացաւ և ասէր, 24
 տեսանեմ զմարդիկս՝ զի շրջին իրրեւ
 զճառս : Գարձեալ եդ ձեռս 'ի վե- 25
 րայ աչաց նորա, և քաց՝ և տեսանէր,
 ողջացաւ և տեսանէր համարձակ զա-
 մենայն : Արձակեաց զնա 'ի տուն իւր 26
 և ասէ . 'ի շէնդ մի՛ մտանիցես, այլ
 երթ 'ի տուն քո . և յորժամ 'ի շէնն
 մտանիցես, մի՛ ումէք ասիցես 'ի շէնին :
 24 . Եւ ել Յիսուս աշակերտօքն 27
 հանդերձ 'ի շէնս Կեսարեայ ֆիլիպ-
 պեայ, և 'ի ճանապարհին հարցանէր
 ցաշակերտսն և ասէր, զո՞ ուստէք ա-
 սն զինէն մարդիկ թէ իցեմ, Նորա 28
 ետուն պատասխանի և ասն . զՅով-
 հաննէս Վերոնիչ, և այլք զԿիւս . և
 այլք զմի որ 'ի մարգարէից անտիւ Ա. 29
 սէ յնոսա . իսկ զուք զո՞ ուստէք ա-
 սէք զինէն թէ իցեմ : Պատասխանի
 էտ Պետրոս, և ասէ յնա . դու ես
 Քրիստոսն : Եւ սաստեաց 'ի նոսա՝ զի 30

31 մի՛ ումէք ասիցեն զնմանէ : Եւ սկսաւ
 ուսուցանել զնոսա, թէ պարտ է Ուր-
 դույ մարդոյ բազում շարչարանս ըն-
 դունիլ, և անարդիլ յերկցանց և 'ի
 ֆահանայապետից և 'ի Դպրաց, և մե-
 ռանել և յերկր աւուր յաննել : Եւ
 32 համարձակ զբանն խօսեցաւ : Եւ ա-
 ռեալ զնա մեկուսի Պետրոսի՝ սկսաւ
 33 սաստել նմա : Եւ նա դարձաւ ետեո
 զաշակերտսն, սաստեաց Պետրոսի և
 ասէ . երթ յետս իմ, սատանայ, զի
 ոչ խորհիս դու զՍատուծոյն՝ այլ ըզ-
 34 մարդկան : Եւ կոչեցեալ առ ինքն
 զժողովուրդն աշակերտօքն հանդերձ՝
 ասէ յնոսա, և թէ որ կամի գալ ըզ-
 կրնի իմ, ուրաքցի զանձն իւր, և և
 բարձցէ զնաչ իւր և եկեցոյէ զինի իմ :
 35 Զի որ կամիցի ապրեցուցանել զանձն
 իւր, կորուցոյէ զնա, և որ կորուցոյէ
 զանձն իւր վասն Աւետարանին, սպ-
 36 րեցուցոյէ զնա : Զի՞նչ օգուտ է մար-
 դոյ՝ եթէ զաշխարհս ամենայն շահեւ-
 37 ցի, և զանձն իւր տուժեաց . Գան-
 զի զի՞նչ տացէ մարդ իսխանակ ան-
 38 ձին իւրոյ : Զի որ որ սոժթ համա-
 րեցի զնա և զբանս իմ՝ ի նացող և

'ի մեղաւոր ազգիս այսմիկ , և Որդի մարդոց յամօթ արտացէ զնա՝ յորժամ եկեացէ փառօք Հօր իւրոյ և հրեշտակաց որբոց : Եւ ասէ ցնտոս , ամեն տակմ' ձեզ , զի են ոմանք 'ի սոցանէ , որ աստ կան , որք մի՛ ճաշակեցոցեն ըզմահ՝ մինչեւ տեսցեն զարքայութիւն Աստուծոյ եկեալ զըրու՛թեամբ :

ԳԼՈՒԽ Թ .

Եւ յետ մեց աւուր աւնու ընդ իւր Յիսուս զՊետրոս և զՅակովբոս և զՅովհաննէս , և հանէ զնտոս 'ի լեառն մի բարձր առանձինն . և յայլակերպս եղև առաջի նոցա : Եւ ձորձք նորա եղեն փայլուն սպիտակ յոյժ , որպէս թափիչք երկրի ո՛չ կարեն այնպէս ըստ սկիտակացուցանել : Եւ երեւեցաւ նոցա Եղևա մոխտսիւ հանդերձ , և խօսէին ընդ Յիսուսի : Պատասխանի ետ Պետրոս և ասէ ցՅիսուս . Ռաբբի , բարւօք է մեղ աստ լինիլ , և արացուք երիս տաղաւարս , մի քեզ , և մի Մովսէսի և մի Եղևայի . Քանզի ո՛չ գիտեր զինչ խօսեր , զի զարհուրեալ էին : Եւ

59
6
7
8
9
10
11
12
13
14

եղև ամոլ մի հովանի 'ի վերայ նոցա . ձայն եղև յամոլոյ անտի և ասէ . Դա է Որդի իմ սիրելի , դմա լուարուք : 7 Եւ յանկարծակի հայեցեալ այսր անդր , ո՛չ ևս զըք ուրեք տեսին , բայց միայն 8 զՅիսուս ընդ իւրեանս : Եւ մինչդեռ իջանէին 'ի լեռնէ անտի , պատուիրեաց նոցա զի մի ումէք պատմեցեն , զոր տեսինն , բայց յորժամ Որդի մարդոյ 'ի մեռելոց յարիցէ : Եւ նոքա դբանն 'ի մտի ունէին , և Խնդրէին ընդ միմեանս՝ թէ զինչ իցէ 'ի մեռելոց յառնել : Հարցին ցնա և ասեն . զի՞նչ է այն , զոր Գալիլթն ասեն , եթէ 11 նախ Եղևայի պարտ է գալ : Նա պատասխանի ետ նոցա և ասէ . Եղևա նախ եկեալ յարգարեացէ զամենայն , իսկ զևորդ գրեալ է զՈրդւոյ մարդոյ , զի բաղում ինչ չարչարեցի և անգոռնեցի : Այլ ևս ասեմ' ձեզ , եթէ Եղևա եկն , և արարին ընդ նմա զինչ և կամեցան , որպէս և գրեալ է վասն նորա . 13 2Բ . Եւ եկեալ առ օշակերպան՝ տեսին ամբաս շուրջ զնոքօք , և զԳլ- 14 պիրան՝ զի վիճէին ընդ նոսա : Եւ

վազվազակի ամենայն ժողովուրդն իբրև տեսին զնա զարմացան, և ընդ առաջ ընթացեալ ողջոյն տային նմա: Եւ եհարց ջնոսա՝ թէ զի՞նչ վիճէիք ընդ 15 նոսա: Պատասխանի ետ մի ոմն՝ ՚ի 16 ժողովուրդենէն և ասէ. Վարդապետ, ածի զորդի իմ առ քեզ, զոր ունի այս համբ: Եւ ուր հասանէ զարկու- 17 ցանէ զնա. և փրփրէ և կրճտէ զատամուշնս իւր՝ և ցամաքի, և ասացի ցաշակերտոսն քո զի հանցեն, և ոչ կարացին հանել զնա: Պատասխանի 18 ետ նոցա և ասէ, սիլ ազգ անհաւատ, մինչեւ յերբ իցեմ ընդ ձեզ, մինչեւ ցերբ անսայցեմ ձեզ, ածէք զնա առ իս: Եւ ածին զնա առ նա: Իբրև 19 ետես զնա այսն, վազվազակի շարժլեաց զնա, և անկեալ յերկիր թաւալէր և փրփրայր: Եհարց ցհայր նորա և 20 ասէ. քանի՞ ժամանակք են, յորմէ հետէ այդ եղև զմա: Եւ նա ասէ, ՚ի մանկու թենէ, Բազում անգամ՝ ՚ի հուր 21 արկանէ զդա և ՚ի ջուր՝ զի կորուսցէ, արդ թէ կարող ինչ ես, օգնեա մեզ: Տէր, գթացեալ ՚ի վերայ մեր: Եւ 22 Յիսուս ասէ ցնա, ստացեր՝ թէ կարող

ես. ամենայն ինչ հնարաւոր է այնմ, որ 23 հաւատայն: Եւ վազվազակի աղաղակեաց հայր մանկանն և ասէ. հաւատամ, օգնեա անհաւատութեանս ի- 24 մում: Իբրև ետես Յիսուս՝ եթէ կուտի ժողովուրդն՝ ՚ի վերայ, սաստեաց այսոյն պղծոյ և ասէ. համրդ և խուչ այս, ես տամ քեզ հրաման, ել ՚ի դրմանէ, և այլ եւս մի մտանկցես՝ ՚ի 25 դա: Եւ աղաղակեաց և յոժ լլկեաց զնա՝ և ել, և եղև պատանեակն իբրև զմեռեալ, մինչեւ բազմաց իսկ 26 ասել թէ մեռաւ: Եւ Յիսուս կալաւ զձեռանէ նորա՝ յարոյց զնա. և կանգ- 27 նեցաւ: Եւ իբրև եմուտ նա ՚ի տուն, աշակերտքն առանձինն հարցին ցնա. մէք ընդէր ոչ կարոցաք հանել զնա: 28 Եւ ասէ ջնոսա. այդ ազգ ոչ իւրք ելանէ, եթէ ոչ պահովք եւ աղօթիւք: 29 ԶԳ, Եւ անտի ելեալ անցանէին առ Գալիլեացւոյք. և ոչ կամեր եթէ 30 որ գիտայն: Քանզի ուսուցանէր զաշակերտան իւր՝ և ասէր ջնոսա, թէ Որդի մարտոյ մատնելոց է ՚ի ձեռս մարդկան, և սպանցեն զնա. և իբրև

ապանցի, յերկր առուր յարիցէ : Եւ 51 նորա սչ գիտէին զբանն, և երկնչէին հարցանել ցնա :

Եկն 'ի Կարաւնաւում. և իրբւ 52 Լմուտ 'ի տուն, հարցանէր զնոսա, զլ'նչ վնճէիք զճանապարհայն ընդ միմեանս : Եւ նորա լուռ լինէին, 53 քանզի ընդ միմեանս վնճէին 'ի ճանապարհին քէ ճ ով մեծ իցէ :

Եւ իրբւ 54 նստաւ, կոչեաց զերկոտասանն և ասէ ցնոսա, եթէ որ կամի առաջին լինիլ, և զիցի ամենեցուն կրտսէր՝ և ամենեցուն պաշտօնեայ :

Եւ առեալ մանուկ 55 մի կոցոց 'ի մէջ նոցա, և ընթալեալ զնա 'ի գիրիս իւ՝ ասէ ցնոսա : Որ 56 միանգամ յայտարար մանկուոց ընկալցի յանուն իմ, զիս ընդունի, և որ զիս ընդունիցի, սչ զիս ընդունի՝ այլ զայն, որ առաքեալցն զիս : Պա. 57 տաստանի ետ նմա Յովնանէս և ասէ, Վարդապետ, տեսաք զոմն, զի յանուն քո գեւս հանէր՝ և զմեր կնի ոչ չըրջէր, և արգելաք զնա : Եւ նա ասէ, 58 մի արգելաք զնա. զի ոչ որ է, որ առնէ զորու թիւնս յանուն իմ, և կարիցէ հայհոյել զիս, Զի որ սչն է ընդ 59

+

7

40 մեզ հախաւակ, 'ի մեր կոց է : Եւ որ որ արբուցէ ձեզ ջուր բաժակաւ յանունս յայտ՝ թէ դուք Քրիստոսի էք, ամէն ասեմ՝ ձեզ, մի կրբուցէ :

41 զվարձս իւր : Եւ որ որ գայթաղեցուցէ զմի 'ի վարկանցս, որ հաւատան յիս, լաւ էր նմա առաւել՝ եթէ արկեալ էր ընդ պարանոց նորա երկան իշոյ, և ընկեցեալ 'ի ծով :

42 Եւ եթէ գայթաղեցուցէ զքեզ ձեռն քո, հատ՝ ընկեա 'ի քէն. զի լաւ իցէ քեզ խեղ մտանել 'ի կեանն յաւիտենից. քան երկուս ձեռս ունիլ՝ և երթալ 'ի գեհէն 'ի հուրն :

43 անչէջ : Ուր որդն նոցա սչ մեռանի :

44 և հուրն սչ շեջանի : Եւ եթէ ոտն քո գայթաղեցուցէ զքեզ, հատ ընկեա զնա 'ի քէն. զի լաւ իցէ քեզ կաղ մտանել 'ի կեանն յաւիտենից, քան երկուս ոտս ունիլ՝ և անկանիլ :

45 'ի գեհէն 'ի հուրն անչէջ : Ուր որդն նոցա սչ մեռանի, և հուրն սչ շեջա :

46 ՚ի : Եւ եթէ ակն քո գայթաղեցուցէ զքեզ, հան զնա 'ի բոց. լաւ իցէ քեզ միով ակամբ մտանել յարքայու թիւն Աստուծոյ, քան երկուս

7

7

աչա ունիլ՝ և անկանիլ ՚ի գեհնն : Ուր 47
որդն նոցա ոչ մեռանի , և հուրն ոչ
շիջանի . Զի ամենայն ինչ հրով յա . 48
ղեացի : Բարուրք է աղ . և եթէ աղն 49
անհամեայի , իւ համեմեայի : Արդ գուրք
կալարուք յանձինս ձեր զաղն , և խա-
ղաղութիւն արարէք ընդ միմեանս :

ԳԼՈՒԽ Ժ .

27 . Եւ անտի յարուցեալ գայ ՚ի 1
ոահմանս Հրէաստանի՝ յայնկոյս Յոր-
դանանու . և երթայր գարձեալ խըռ-
նեալ Ժողովուրդն առ նա , և սրպէս
սովոր էր միւսանգամ ուսուցանէր ըղ-
նոսա :

Իսկ Փարիսեցիքն մատուցեալ փոր . 2
ձերով հարցանէին զնա և ասէին , ե-
թէ արժան իցէ առն զկին իւր ար-
ձակել : Կա պատասխանի ետ նոցա 3
և ասէ , զի՛նչ պատուիրեաց ձեզ Մով-
սէս : Եւ նոքա ասեն . Մովսէս հրա . 4
ման ետ գիր մեկնելոյ զրեւ , և ար-
ձակել : Պատասխանի ետ Յիսուս եւ 5
ասէ ցնոսա . վասն խտատարութեան
ձերոյ զրեաց զպատուիրանն զայն :

6 Այլ ՚ի սկզբանէ արարածոց արու և
եգ արար զնոսա Աստուած , և ասէ .
7 Վասն այսորիկ թողցէ այր զհայր իւր
և զմայր , և երթիցէ զհետ կնոջ իւ-
8 րոյ : Եւ եղցին երկուքն ՚ի մարմին
մի . և այնուհետեւ ոչ են երկու , այլ
9 մի մարմին : Արդ զոր Աստուած զու-
10 գեաց , մարդ մի մեկնեոցէ : Եւ ՚ի տան
գարձեալ աշտկերտքն զնոյն հարցին
11 ցնա : Եւ ասէ ցնոսա , եթէ այր ար-
ձակեոցէ զկին իւր՝ և արասցէ այլ ,
12 շնայ . Եւ կին , եթէ ելլէ յառնէ իւր-
մէ՝ և եղցի առն այլում , շնայ :
13 28 . Եւ մատուցանէին առ նա
մանկտի՝ զի ձեռն զիցէ նոցա . իսկ
աշտկերտքն սաստէին այնոցիկ , որ մա-
14 տուցանէինն : Իբրեւ ետես Յիսուս ,
բարկացեալ սաստեաց նոցա և ասէ . X
Թոյլ տուք մանկուոյդ զալ առ իս , և
մի արգելուրք զդոսա . զի այդպիսեացդ
15 է արքայութիւն Աստուծոյ : Ամէն ա-
սեմ ձեզ , որ ոչ ընկալցի զարքայու-
թիւն Աստուծոյ իբրեւ զմանուկ , ոչ
16 մոցէ ՚ի նա : Եւ առեալ ցնոսա ՚ի
գիրկս՝ ձեռն եդ ՚ի վերայ եւ օրհ-
նեաց զնոսա :

Եւ ընդ ելանելն նորա անտի 'ի ճաւ 17
 նապարհ , ահաւասիկ ոմն մեծատուն
 ընթացեալ 'ի ծուեր իջանէր , հարցա-
 նէր ջնա և ասէր . Վարդապետ բա-
 րի , զի՞նչ արարից՝ զի զիեանս յաւի-
 տենականս ժառանգեցից : Եւ Յիսուս 18
 ասէ ջնա . զի՞ ասեա զիս բարի . չեք
 ոք բարի՝ բայց մի Աստուած : Զպաւ 19
 տուիրանս գիտես , մի շնար , մի՛ ըս-
 տաններ , մի գողանար , մի սուտ
 վկայեր , պատուեա զհայր քո և զմայր :
 Նա պատասխանի ետ և ասէ ջնա . 20
 Վարդապետ , զպչ գամենայն արարի
 'ի մանկութենէ իմմէ , արդ զի՞նչ ևս
 պակաս իցեմ : Եւ Յիսուս հայեցեալ 21
 'ի նա՝ սիրեաց զնա , և ասէ ջնա . մի
 ինչ պակաս է 'ի քէն . եթէ կամիս
 կատարեալ լինիլ , երթ զըր ինչ ունիս
 վաճառեա և տուր աղքատաց , և ու-
 նիցիս գանձս յերկինս . և սու զնաջն
 և եկ զինի իմ : Եւ նա խոժոռեալ 22
 ընդ բանն՝ զնաց տրտում , զի ունէր
 ինչս բազումս : Եւ հայեցեալ յայսկոյս 23
 յայնկոյս Յիսուս , ասէ ցաշակերտան .
 զիմոք զժուարին է՝ որ զինչոք ունին ,
 մտանն յարքայութիւն Աստուծոյ : Եւ 24

աշակերտքն զարմացեալ էին 'ի վերայ
 բանիցն նորա : Իսկ Յիսուս դարձեալ
 պատասխանի ետ նոցա և ասէ . սը-
 ղեակք , սըշափ դժուարին է յուսա-
 ցելոց յինչո՞՞ մտանն յարքայութիւն
 25 Աստուծոյ . Գիւրբին է մալխոյ ընդ
 ծակ սաղնն անցաննել , քան մեծատան
 յարքայութիւն Աստուծոյ մտաննել :
 26 Եւ նորա առաւել եւս զարմանային՝
 և ասէին ընդ միմեանս . Իսկ ո՞ կա-
 27 բացէ ասլիլ : Հայեցեալ ընդ նոսս
 Յիսուս՝ ասէ . սու 'ի մարդկանէ այգ
 անհնարին է , այլ ո՞չ աւ 'ի յԱստու-
 28 ծոյ :
 29 ԶԶ . Սկսաւ ասել ջնա Պետրոս .
 ահաւասիկ մեք թողաք զամենայն , և
 եկաք զինի քո : Պատասխանի ետ Յի-
 սուս և ասէ . ամէն ասեմ ձեզ , ոչ
 ոք է , որ եթող դուռն , կամ զեղաւ-
 րոս կամ զքորս , կամ զհայր կամ
 զմայր , կամ զըրդիս , կամ զպարակո՞
 վանս իմ կամ վանս Աւետարանին .
 30 եթէ ոչ առնուցու հարիւրապատիկ
 այժմ յայսմ ժամանակի՞ տունս , եւ
 եղբարս , և քորս , և մայր , և որդիս ,
 և ապարակս հալածանօք հանդերձ ,

և յաշխարհին , որ զալոյ է՝ զկեանսն
 յախտենականս : Զի բազումք եղևցին 31
 առաջներ յետներ , և յետներ առա-
 ջներ : Եւ էին 'ի ճանապարհի մինչ 32
 դեռ ելանէին յերուսաղէմ' , և եր-
 թայր Յիսուս առաջն քան զնոսա , և
 զարմացեալ էին , որ զհետն երթային ,
 և երկնչէին :

25. Եւ առեալ միւսանդամ զեր-
 կոտասանն առանձինն՝ սկսաւ ասել
 նոցա զինչ անցք անցանելոյ իցն ընդ
 նա . Թէ ահաւասիկ ելանեմք յերուս 33
 սաղէմ' , և Որդի մարդոյ մատնեցի
 Քահանայապետիցն և Դարբաց , և դա-
 տեցին զնա 'ի մահ , Եւ մատնեցն 34
 զնա հեթանոսաց . Եւ կատակեցն
 զնովաւ . և հարկանիցն զնա , և թը-
 քանիցն 'ի նա , և սպանցն , և յե-
 րիր առուր յարից :

Եւ երթային առ նովաւ Յակով 35
 բոս և Յովհաննէս՝ որդիքն Զէբեդեայ ,
 եւ ասէն զնա . Վարդադեա , կամիմք
 զի զոր ինչ խնդրեսցուք 'ի քէն , արաս-
 ցես մեզ : Եւ նա ասէ զնոսա . զի՞նչ 36
 կամիք յինէն՝ զի արարից ձեզ : Եւ 37
 նորբա ասէն զնա , տուր մեզ՝ զի նըստ-

ցուք մի յամէ քուսմէ և մի յահէկէ
 38 'ի փառնս քում : Պատասխանի ևս
 Յիսուս եւ ասէ զնոսա . ո՞չ զիտէք
 զի՞նչ խնդրէք , կարէք ըմպել զբաժա-
 կին՝ զոր ես ըմպելոց եմ' , կամ զմկր-
 տութիւնն մկրտիլ՝ զոր ես մկրտելոց
 39 եմ' : Եւ նորբա ասն զնա . կարեմք :
 Եւ Յիսուս ասէ զնոսա . զբաժակն զոր
 ես ըմպելոց եմ՝ ըմպելոց , և զմկր-
 տութիւնն , զոր ես մկրտելոց եմ՝ մը-
 40 կրտայիցք : Այլ նստուցանել ընդ աջ-
 մէ իմնէ և ընդ ահէկէ՝ ո՞չ է իմ տալ :
 41 այլ որոց պատրաստեալ իցէ : Եւ լը-
 ւեալ զայն տասանցն , սկսան բարկա-
 42 նալ Յակովբայ և Յովհաննուս : Եւ Յի-
 սուս կաշեաց զնոսա առ ինքն , և ա-
 սէ զնոսա . զիտէք՝ զի որ յանուան
 իշխանքն են հեթանոսք , տիրեն նո-
 ցա . և մեծամեծք նոցա իշխոն նս-
 43 ցա : Ո՛չ նոյնպէս իցէ և 'ի ձերում
 միջի . այլ որ կամիցի 'ի ձէնջ մեծ
 44 ընել , եղևցի ձեր պաշտօնեայ . Եւ
 որ կամիցի 'ի ձէնջ առաջին ընել , և
 45 զիցի ամենեցուն ծառայ : Քանզի և
 Որդի մարդոյ ո՞չ էին առնուլ պաշտօն .
 այլ պաշտել , և տալ զանձն իւր վըք :

կանս փոխանակ բաղճաց :

ԵԿ. Եւ դան յԵրիբով . և ընդ 46
 էրանէն նորա յԵրիբովէ աշակերտօքն
 և բաղճւմ ժողովրդով , որդի Տիմէի
 Բարտիմէոս կոյր նստէր մուրացիկ յան-
 ջըս ճանապարհի : Իբրև լուսւ թէ 47
 Յիսուս նաղովլեցի է . սկսաւ աղաղա-
 կել և ասել . Որդի Դաւթի Յիսուս ,
 ողորմեաց ինձ : Եւ ստատէին նմա 48
 բազումք զի լուսոցէ . և նա առաւել
 էւս աղաղակէր . Որդի Դաւթի , ողոր-
 մեաց ինձ : Զտեղի առ Յիսուս . և 49
 հրամայեաց կոչել զնա . կոչեն զկոյրն՝
 և ասեն յնա . քաջալերեաց , արի կոչէ
 զքեզ : Եւ նորա ընկեցեալ զձօրձս 50
 իւր , յարեաւ Լկն առ Յիսուս :
 Պատասխանի եա նմա Յիսուս եւ ա . 51
 սէ . զի՞նչ կամիս թէ արարից քեզ :
 Ասէ յնա կոյրն . Բաբբունի , զի բա-
 ցայց : Եւ Յիսուս ասէ յնա . երթ , 52
 հաւատք քօ կեցուցին զքեզ : Եւ
 վաղվադակի բացաւ , և երթայր զհետ
 նորա ՚ի ճանապարհին :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ .

- 1 Եւ յորժամ մերձ եղեն յԵրուսա-
 ղէմ ՚ի Բեթփագէ և ՚ի Բեթանիա մօտ
 ՚ի լեառն Զիթենեաց , առաքէ երկուս
- 2 յաշակերտաց անտի . Եւ ասէ յնոսա
 երթայք դուք ՚ի գեօղդ՝ որ ընդդէմ
 ձեր կայ , և նոյն ժամայն իբրև մը-
 տանէք ՚ի նա , գտանէք յաւանակ մի
 կայեալ , յորոյ վերայ ոչ ոք ՚ի մարդ-
 կանէ նստաւ , լուծէք զնա և ածէք :
- 3 Եւ Եթէ որ ասիցէ զձեզ՝ եթէ զի՞ լու-
 ծանէք զյաւանակդ , ստատլէք եթէ
 Տեառն իւրում պիտոյ է . եւ վաղվա-
- 4 զակի առաքեացէ զնա այսր : Զոգան
 եւ գտին զյաւանակն կայեալ առ
 դուրս արտաքոյ ՚ի փողոցի անդ , եւ
- 5 լուծին զնա : Եւ ոմանք , յորոյ անդն
 կային , ասեն յնոսա . զի՞ դործէք , զի՞
- 6 լուծանէք զյաւանակդ : Եւ նոքա ա-
 սեն յնոտա որպէս ասացն Յիսուս . և
- 7 թոյլ ետուն նոցա : Ածեն զյաւանա-
 կըն առ Յիսուս . և արկանեն ՚ի վե-
 րայ նորա հանդերձս , եւ նստաւ ՚ի
- 8 վերայ նորա : Եւ բազումք զհանդեր-

Ճքս իւրեանց տարածանէին 'ի վերայ
ճանապարհին , և այլ ք ոսոս 'ի ծա-
ռոց հատանէին՝ և արկանէին զճա-
նապարհօւն : Եւ որ առաջն և ըզ- 9
կնի երթային՝ ազազակէին և առէին
տխաննա բարձրելոյն . Օրհնեալ որ 10
զատդ յանուն Տեառն . օրհնեալ թա-
զաւորութիւնդ եկեալ ձօր մերոյ Գաւ-
թի . խաղաղութիւն յերկինս և փառք
'ի բարձունս : Եւ ևմուտ Յիսուս յԵ. 11
բուսաղէմ՝ 'ի Տաճարն , և ևայցաւ
շուրջ զամենեքումբք . և զի էր երե-
կոյացեալ ժամն , ել 'ի Բեթանիա եր-
կոտասանիւքն հանդերձ :

ԵՐ . Եւ 'ի վաղիւ անդր մինչդեռ 12
երանէին 'ի Բեթանիայ՝ քաղցեաւ . Եւ 13
էտես թղենի մի 'ի բացուտտ տերեւա-
լից . և եկն՝ թէ գտանիցէ ինչ 'ի նը-
մա . և իբրեւ եկն 'ի նա , ոչ ինչ եւ
զիտ՝ բայց միայն տերեւ . զի ոչ իսկ
էր ժամանակ թղոյ : Պատասխանի ևս 14
և ասէ զնա , մի՛ նա ոք յաւիտեան 'ի
քէն պտուղ կերիցէ : Եւ լսէին աշա-
կերտքն նորա : Գան յըրուսաղէմ . և 15
մտեալ 'ի Տաճարն՝ սկսաւ հանել ըզ-
խաճառականն և զգնողս՝ որ էին 'ի

Տաճարին , և զսեղանս հատալճառա-
ցին զրուեաց , և զաթուս աղանէ-
16 վաճառայն կործանեաց . Եւ ոչ թու-
ղար՝ եթէ որ անօթ ինչ անցուցանի-
17 ցէ ընդ Տաճարն : Բուսուցանէր զնու-
սա և ասէր . Գրեալ է , թէ տու-
նդ իմ տուն աղթ ից կոչեոցի ամե-
նայն հեթանոսաց , և Գուք արարիք
18 զգա այրս աւաղակոց : Լուան Քահա-
նայապետքն և Գայիրք , և խնդրէին
թէ որպէս կորուսեն զնա , բայց եր-
կընչէին 'ի նմանէ . զի ամենայն ժո-
ղովուրդն զարմացեալ էր ընդ ուսումն
19 նորա : Եւ իբրեւ երեկոյ լինէր՝ ար-
20 տաքոյ քան զքաղտքն էլանէին , Եւ
մինչդեռ այգուցն առ նովաւ անցա-
նէին , տեսին զԹղենին ջամաքեալ
21 յարմատոց : Յիշեաց Պետրոս և ասէ
զնա . Ռաբբի , ահաւասիկ թղենին .
22 զոր անիծեր՝ ջամաքեցաւ : Պատաս-
խանի ևս Յիսուս և ասէ զնոսա . Եթէ
23 ունիցիք զհաւատան Աստուծոյ , Ամեն
ասեմ՝ ձեզ , որ որ ոտիցէ լերինս պս-
միկ՝ բարձիր և անկիր 'ի ծով , և ոչ
երկմտիցէ 'ի սրտի իւրում , այլ հա-
ւատայցէ՝ թէ զոր ասնն՝ լինի , և կընէ

նմա, զոր ինչ և ատիցէ : Ասան այսու 24
 բիկ ասեմ ձեզ . զամենայն ինչ վասն
 որոյ աղօթօս արարեալ ինչորիցէք և և
 հաւատայցէք թէ առնուցուք , և զիցի
 ձեզ , Եւ յորժամ յաղօթօս կայցէք , թո . 25
 զուցուք , և թէ ունիցիք ինչ զուժեքե .
 զի և Հայրն ձեր , որ յերկինս է թողցէ
 ձեզ զյանցանս ձեր : Զի եթէ դուք 26
 ոչ թողուցուք , եւ ոչ հայրն ձեր ,
 որ յերկինս է , թողցէ զյանձանս ձեր :

Եր . Գան միւսանգամ յերուսա . 27
 դէմ . և մինչդեռ 'ի Տաճարի անդ ըզ-
 գնայր , գոն առ նա Քահանայապետ .
 բըն և Գողթրք և Ծերբ . Եւ ասն ցը . 28
 նա . որով իշխանութեամբ առնես
 զայդ , և ո՛վ ևս քեզ զիշխանութիւ .
 նըդ զայդ : Պատասխանի ետ Յիսուս 29
 և ասէ ցնոսա . հարցից եւ ես զձեզ
 բան մի , տուք ինձ պատասխանի , և
 ես ասացից ձեզ՝ որով իշխանութեամբ
 առնեմ զայս : Մկրտութիւնն Յովհան . 30
 նու յերկինց էր՝ եթէ 'ի մարդկանէ ,
 տուք ինձ պատասխանի : Խորհէին 31
 ընդ միմեանս՝ և ասէին . եթէ ասեմք
 եթէ յերկինց , ասէ ցմեզ՝ իսկ ընդէր
 ոչ հաւատացիք նմա , Այլ եթէ ա . 32

սեմք՝ 'ի մարդկանէ , երկնցիմք 'ի Ժո .
 զովքդենէն . զի ամենեքին գիտէին
 33 զՅովհաննէս՝ թէ մարգարէ էր : Պա-
 տասխանի ետուն և ասեն ցՅիսուս .
 շփտեմք : Եւ Յիսուս ետ նոցա պա-
 տասխանի և ասէ . եւ ոչ ես ասեմ
 ձեզ՝ որով իշխանութեամբ առնեմ
 զայս :

ԳԼՈՒԽ ԺԲ .

1 Եւ սխաւ խօսիլ ընդ նոսա ա-
 ռաիչք և ասէ . Այլ մի անկեաց այ-
 գի , և աժ շուրջ զնովաւ ցանդ , և
 գուք հնձան փորեաց , և շինեաց աշ-
 տարակ , և ետ զնա ցմշակս , և գը-
 2 նաց 'ի տար աշխարհ : Եւ առաքեաց
 առ մշակսն 'ի Ժամանակի ծառայ մի,
 զի 'ի մշակաց անտի առցէ 'ի պուրջ
 3 այգեոցն : Եւ նոցա կայեալ գսն հա-
 բին զնա . և արձակեցին ունայն ,
 4 Գարձեալ առաքեաց առ նոսա այլ
 ծառայ , և զնա կառապիտեցին՝
 5 և արձակեցին անարգեալ : Եւ դարձ-
 եալ այլ առաքեաց , և զնա ուղանին .
 և զբազումս այլս , զմանս հարկանէին

և զովանս սպանանէին : Ապա որդի 6
 մի էր իւր սիրելի , զնա առաքեաց
 առ նոսա յետոյ , և ստէ . թերեւս
 ամաչեացն յորդոյ առաի իմմէ : Իսկ 7
 մշակքն իրրեւ տեսին զնա թէ գայ ,
 ստեն ջրմեանս . սա է ժառանգն ,
 և կայք սպանոյք զսա , և մեր լիցի
 ժառանգութիւնն : Եւ կալեալ զնա 8
 սպանին , և հանին արտաքս այգւոյն :
 Արդ զն՝նչ արապե տէր այգւոյն : Եւ 9
 կեացէ և կորուցէ զմշակսն , և տացէ
 զայգին 'ի ձեռս այլոց , Եւ ոչ զգի՞ 10
 ըն զայն իցէ ընթերցեալ ձեր . թէ
 զվէմն , զր անարդեցին շինողքն , նա
 եղև զլուս անկեան , ի տեառնէ եղև 11
 այս եւ է սքանչելի յաչս մեր : Եւ 12
 ինդրէին զնա ունել . և երկեան 'ի
 ժողովրդեան անտի , զն գիտացին թէ
 առ նոսա սասց զառակն . և թողն
 զնա և զնացին :

Եւ առաքեն առ նա զովանս 13
 'ի Գարիսեցոց անտի եւ Հերովդիս .
 նոսաց , զի զնա որոսացն բանիւ :
 Եւ նորա եկեալ հարցանէին զնա նեն . 14
 դութեամբ և ստէին . Վարդապետ ,
 գիտեմք զի ճշմարիտ էս , և ոչ ինչ

փոյթ է քեղ զուձքէ , զն ոչ հայիս
 յերես մարդկան , այլ ճշմարտու
 թեամբ զճանապարհն Աստուծոյ ու
 սուցանես . արդ սաս մեղ , արժան
 է հարկ տալ կայսեր՝ եթէ ոչ . տա
 15 ջնւք՝ թէ ոչ տայուք : Եւ Յի
 սուս դիտաց զկեղծաւորութիւն նո
 յա , ստէ զնոսա . զի՞ իորձէք զնա ,
 կեղծաւորք , բերէք ինձ դահեկան մի
 16 զն տեսից : Եւ նորա բերին . և ստէ
 զնոսա . սիր է պատկերս այս կամ
 գիր : Եւ նորա ստեն զնա , կայսեր :
 17 Պատասխանի էտ Յիսուս , և ստէ զը
 նոսա . երթայք տուք վկայսերն՝ կայ
 սեր , և զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ : Եւ
 զարմացան ընդ նա ,
 18 եր . Գրան առ նա Սագուկեցիքն ,
 որ ստեն , թէ չիւր յարութիւն , հար
 19 ցանէին զնա և ստէին . Վարդապետ ,
 Մովսէս գրեաց մեղ . եթէ ուրուք եղ
 բայր մեռանկցի , և թողուցու կին՝
 և որդի ոչ թողուցու , զն աւցէ եղ
 բայր նորա զկինն նորա և յարուցէ
 20 զաւակ եղբոր իւրու՞ : Արդ եղբարք
 եօթն էին առ մեղ , առաջինն առ
 կին և մեռաւ , և ոչ եթող զաւակ .

Եւ երկրորդն առ զնոյն . և մեռաւ , 21
 և ոչ նա եթող զաւակ . նոյնպէս և
 երրորդն առ զնոյն . Եւ եօթնեքեան 22
 իսկ , և ոչ թողին զաւակ . յետ ամե-
 նեցուն մեռաւ և կինն : Արդ 'ի յա. 25
 բութեանն յորժամ յառնիցեն , նոր 'ի
 նոցանէ լինիցի կինն , զի եօթնեքեան
 կալան զնա կին : Պատասխանի ետ 24
 Յիսուս և ասէ ջնոտա . ոչ վասն այ-
 դորիկ իսկ մտըրեալ էք , զի ոչ զի-
 տէք զգիրս և ոչ զըրութիւնն Աս-
 տուծոյ : Զի յորժամ 'ի մեռելոց յա. 25
 ըիցեն , ոչ արք կանայս առնեն , և
 ոչ կանայք արանց լինին , այլ իբրեւ
 զհրեշտակս իցեն որ յերկինս են : Այլ 26
 վասն յորութեան մեռելոց զի յառ-
 նեն , ոչ իցէ ընթերցեալ ձեք 'ի գիր-
 սոյն Մովսէսի , 'ի մորենուջն որպէս
 ասաց ջնա Աստուած . Ես եմ . ասէ ,
 Աստուած Աբրահամու , և Աստուած
 Իսահակայ . և Աստուած Յակովբայ .
 Եւ ոչ է Աստուած մեռելոց' այլ կեն. 27
 գանեաց . և արդ զուք յոյժ մու-
 րեալ էք :

Եւ մատուցեալ մի օմն 'ի Գալլացն' 28
 ընէր նոցա մինչ վիճէինն , իբրև և .

տես եթէ բարեոք ետ նոցա զպատառ-
 խանին , եհարց ջնա և ասէ . ո՞ր պա-
 29 տուիրան է առաջին : Եւ Յիսուս ա-
 սէ ջնա . առաջին քան զամենայն , ըուք
 Խորայէլ , Տէր Աստուած մեր' Տէր մի
 50 է . Եւ սիրեցես զՏէր Աստուած քո
 յամենայն սրտէ քումովէ , և յամենայն
 անձնէ քումովէ , և և յամենայն մը-
 տաց քոց , և և յամենայն զօրութենէ
 քումովէ . այս է առաջին պատուիրան :
 51 Եւ երկրորդն նման ամին . սիրեցես
 զընկեր քո իբրև զանձն քո , մեծ քան
 52 զսոսա այլ պատուիրանն ոչ գոյ : Եւ
 ասէ ջնա Գալիլն . բարեոք է , Վարդա-
 պետ , ճշմարտութեամբ ասացեր' թէ
 մի է Աստուած , և և ոչ գոյ այլ բաց
 53 'ի նմանէ . Եւ սիրելն զնա յամենայն
 սրտէ , և յամենայն զօրութենէ , և
 յամենայն մտոց , և սիրելն զընկերն
 իբրև զանձն , առաւել է քան զող-
 54 ջակէզս և զզոհս : Եւ տեսեալ Յիսու-
 սի թէ իմաստութեամբ ետ զգատառ-
 խանին' ասէ ջնա , շնո հեռի յարքա-
 յութենէն Աստուծոյ : Եւ ոչ եւս ոք
 իշխէր ինչ հարցանել ջնա :

55 Եւ . Պատասխանի ետ Յիսուս և

ասէ՛ մինչ ուսուցանէր 'ի Տաճարին .
 զիսորդ ասեն Գողթբն , եթէ Քրիստոս
 սըն որդի Դաւթի է . Եւ ինքն Դաւթիթ 36
 Հողբուիլն Սրբով ասէ , սասց Տէր ցՏէր
 իմ , նիստ ընդ աջէ իմէ՛ մինչեւ ե-
 ղից զԹշնամիս քո սրտուանդան ստից
 քոց : Արդ եթէ ինքն իսկ Դաւթիթ 37
 զնա Տէր կոչէ , զիսորդ իցէ որդի նա-
 րա : Եւ բազում ժողովուրդ ընէր նմա
 քաղցրութեամբ : Եւ ասէր ուսուցա- 38
 նելով 'ի վարդապետութեան իւրում .
 զգոյշ լերուք 'ի դպրաց անտի՛ որ կա-
 մին 'ի հանդերձս երեւելիս շջկէ , զնա-
 խողջանս խնդրել 'ի հրապարակս , Եւ 39
 զնախաթուս 'ի ժողովուրդս , և զգա-
 հազուխս յընթրիս . Որ ուտեն դուս- 40
 նքս այրեաց , պատճառանօք յերկար-
 եալ զաղօթս , զի աւելի եւս դատաս-
 տանս ընկալցին :

Կայր Յիսուս ընդգէմ դանձանա . 41
 կին , տեսանէր թէ զիսորդ ժողովուր-
 դըն արկանէր սղենձ 'ի դանձանակն .
 եւ բազում մեծատունք արկին բա-
 ղում ինչ : Եվն այրի մի՛ և արկ եր- 42
 կուս լումայս , որ է նաքարակիտ մի :
 Եւ կոչեցեալ առ ինքն զաշակերտան՝ 45

ասէ յնոսա . ամէն ասեմ ձեզ , զի այ-
 րին այն տառապեալ շատ արկ քուն
 զամենեւեան , որ արկին 'ի դանձանա-
 44 կըն . Գանդե ամենեքին յաւելորդաց
 իւրեանց արկին . այլ նա 'ի չքաւորու-
 թենէ իւրմէ՛ դամենայն ինչ , զոր ու-
 նէր՝ արկ , գոյիւ չարի զկեանս իւր :

ԳԼՈՒԽ ԺԳ .

- 1 Եւ յերաննէն նորա 'ի Տաճա-
 րէ անտի , ասէ զնա մի յաշակերտա-
 ցըն նորա . Վարդապետ , տես որպի-
 սի են քարինքս , և որպիսի՛ շինուածք :
- 2 Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ա-
 սէ . տեսանե՛ս զայդ ամենայն շինուա-
 ծըս , ամէն ասեմ ձեզ՝ եթէ սչ թող-
 չի այդք քար 'ի քարի վերայ՝ որ ոչ
 քակտեցի :
- 3 Եւ մինչ նստէր նա 'ի լերինն Զի-
 թենեաց յանդիման Տաճարին , հար-
 ցանէին զնա առանձինն՝ Պետրոս և
 Յակովթոս և Յովհաննէս և Անդրէաս :
- 4 Ասա մեզ՝ երբ լինիցի այդ , և զի՛նչ
 նշան է՝ յորժամ կատարելոց իցէ այդ :
- 5 ամենայն . Պատասխանի ետ Յիսուս

և ասէ ցնոսա . զգոյշ կայէք : մի՛ դք
 զձեզ խաբեոցէ . Զի բազումք եկես . 6
 ցեն յանուն իմ և ասիցեն՝ թէ ես եմ
 քրիստոսն , և բազումք մտրեցուս-
 ցեն : Այլ յորժամ լիցէք պատերազ- 7
 մունս և համբաւս պատերազմաց՝ մի
 խռովիցիք , զի պարտ է լինել , բայց
 չեւ է կատարած : Զի յարիցէ ազդ 8
 յազգի վերայ , և թագաւորութիւն
 'ի թագաւորութեան վերայ . և եղև-
 ցին շարժմունք 'ի տեղև տեղև , սովք
 և սրածու թիւնք և խռովութիւնք .
 այլ այն ամենայն սկիզբն է երկանց :
 Եւ զձեզ խի մատնեցեն յատեանս , 9
 և 'ի Ժողովուրդս տանիցիք , և առա-
 ջի դատաւորաց և թագաւորաց կայ-
 ցէք վասն իմ 'ի վկայութիւն նոցա ,
 եւ ամենայն հեթանոսաց . Բայց նախ 10
 սպարտ է Աւետարանիս քարոզել : Այլ 11
 յորժամ տանիցին զձեզ մասնել , մի՛
 յառաջագոյն հոգայցէք , և մի՛ զմտա-
 ւածիցէք թէ զի՞նչ խօսիցիք , այլ որ ինչ
 տացի ձեզ 'ի Ժամանս յայնսիկ՝ զայն
 խօսիցիք , զի ոչ դուք էք , որ խօսիցի-
 քն՝ այլ Հոգին Սուրբ : Մատնեցէ 12
 եղբայր զեղբայր 'ի մահ , և հայր՝ զոր-

17

զի . և յարիցեն որդիք 'ի վերայ հարց՝
 13 և սպանանիցեն զնոսա . Եւ եղև ջիբ ա-
 տեցեալք յամենեցունց վասն անուան
 իմոյ . այլ որ համբերեցէն իսպառ-
 14 նա կեցցէ : Եւ յորժամ տեսանիցէք
 զպղծութիւն աւերածին՝ զի կայցէ 'ի
 տեղուջ՝ ուր շիցէ արժան . որ ընթեռ-
 նուն , 'ի մի առցէ , Յայնժամ որ 'ի
 հրէաստանի իցեն՝ վասիցեն 'ի լերինս .
 15 Եւ որ 'ի վերայ տանեացն իցէ՝ մի իջ-
 ցէ 'ի տուն , և մի մոցէ բառնալ ինչ
 16 'ի տանէ իւրմէ . Եւ որ յարեգակին
 իցէ՝ մի՛ դարձցի յետս առնուլ զձոր-
 17 ձըս իւր : Բայց վնայ իցէ յընաց և ըս-
 18 տընտուաց յաւուրսն յայնոսիկ : Յա-
 ղօթս կայցէք՝ զի մի՛ ձմերանի լինիցի
 19 այն : Եղցին աւուրբն այնքիկ նե-
 ղութեանց , որպիսի ոչ եղեն երբէք
 այնպիսիք 'ի սկզբանէ արարածոց մին-
 20 չեւ ցայժմ , և մի՛ այլ լիցին : Եւ ե-
 թէ ոչ էք կարձեալ Աստուծոյ զա-
 ւուրսն զայնոսիկ՝ վասն ընտրելոցն իւ-
 րոց , ոչ ապրէք ամենայն մարմին . այլ
 21 ձեաց զաւուրսն զայնոսիկ : Յայնժամ
 եթէ ոք ասիցէ ձեզ՝ եթէ ահաւասիկ

է քրիստոսն կամ աւանիկ , մի՛ հաւա-
 տայցէք , Զի յարիցեն սուտ քրիստոսք 22
 և սուտ մարգարէք , և տացեն նշանս
 և արուեստս՝ առ ՚ի մոլորեցուցանելոյ
 էթէ հնար ինչ իցէ և զընտրեալսն :
 Բայց դուք զգոյշ էրուք , ահաւասիկ 23
 յառաջագոյն ասացի ձեզ զամենայն :
 Այլ յառուրսն յայնտիկ յետ նեղու- 24
 թեանն այնորիկ՝ արեգակն խաւարես-
 ցի , և լուսինն ո՛չ տացէ զլոյս իւր ,
 Եւ աստեղք յերկնից թօթափեացին : 25
 Եւ զօրութիւնք յերկինս՝ շարժեացին :
 Եւ յայնժամ տեսցեն զՈրդի մարգոյ ե- 26
 կեալ ամսոյժք՝ զօրութեամբ և փառօք
 բազմօք : Եւ յայնժամ առաքեացէ ըզ- 27
 հրեշտակս իւր , և ժողովեացէ զընտ-
 րեալս իւր ՚ի շորից հոգմոց՝ ՚ի ծագաց
 երկրի մինչև ՚ի ծագս երկնից : Բայց 28
 դուք ՚ի թղենւոյ անտի ուսկէք զա-
 ռակն . յորժամ տակաւ ոտքն նորս
 կակղանայցեն , եւ տերեւ արձակիցի
 ՚ի նոս , գիտէք թէ մերձ է ամառն .
 հոյնոյէն և դուք՝ յորժամ տեսանի- 29
 ցէք զայս ամենայն եղեալ , գիտաս-
 ջիք թէ մերձ է առ դուքս : Ամեն ա- 30
 սեմ ձեզ , թէ ո՛չ անցցէ աղբս այս՝

31 մինչև այս ամենայն եղևցի : Երկինք
 և երկիր անցեն , և բանք իմ ո՛չ ան-
 ցանիցեն :
 32 Այլ վասն առուրն այնորիկ և ժա-
 մու ոչ քր գիտէ , ո՛չ հրեշտակք յեր-
 կինս՝ և ո՛չ Որդի , բայց Հայր միայն .
 33 Զգոյշ եղբուք , սկիցէք և կացէք յա-
 զօթս . զի ո՛չ գիտէք երբ ժամանակն
 34 իցէ : Որպէս այր մի գնացեալ ՚ի տար
 աշխարհ , թողուցաւ զտուն իւր , և
 տացէ ծառայից իւրոց իշխանութիւն ,
 և իւրաքանչիւր զգործս իւր , և զըւ-
 նապանին պատուէր տայցէ զի արթուեն
 35 լինիցի : Արդ արթուեն կացէք , զի ո՛չ
 գիտէք երբ տէր տանն գայցէ , յերկու-
 րեայ , էթէ ՚ի մէջ գիշերի , էթէ ՚ի հա-
 36ւափօսի , էթէ ընդ առաւօտս , Գուցէ
 եկեալ յանկարծակի՝ գտանիցէ զձեզ
 37 ՚ի բուն : Բուց զոր ձեզգ ասեմ , ամե-
 նեցուեն ասեմ՝ արթուեն կացէք :

ՔԼՈՒԽ ԺԴ .

1 Եւ եր զատիկն և բազարջա-
 կերոք յետ երկուց առուրց , խնդրէին
 Քահանայապետքն և Գոյիլքք՝ էթէ զը-
 տրդ զնա ննեցաւ կայեալ սպանանի-

յեն . Բայց ասէին՝ Թէ մի 'ի տօնի 2
աստ . զի մի խառնութիւն լինիցի 'ի
ժողովրդեանն .

Եւ մինչ էր 'ի Բեթանիա 'ի տան 5
Միմանլի բորտաի բաղմեալ , եկն կին
մի , որ ունէր շիշ խղզ նարդեան աղ-
նուի մեծագնայ , և բեկեալ զշիշն՝ ե-
հեղ 'ի վերայ զլտոյ նորա : Եւ աշա- 4
կերտքն զշարեին և ասէին . ընդէր ե-
զեւ կորուստ իւղոյդ այգորիկ . Մարթ 5
էր զայդ իւղ վաճառել աւելի քան ե-
րեքհարիւր դահեկանի , եւ տալ աղ-
քատոց . և զայրանային նմա յայժ : Եւ 6
Յիսուս ասէ յնոսա . Թոյլ տուք դմա .
զի՛ աշխատ առնէք , զի գործ մի բա-
րի գործեաց դա յիս : Յամենայն ժամ 7
զաղքատս ընդ ձեզ ունիք , եւ յոր-
ժամ կամիք՝ կարող էք առնել նոցա
բարիս , այլ զիս ոչ յամենայն ժամ ընդ
ձեզ ունիք : Գա զոր ունէրդ՝ արար . 8
յառաջագոյն խնկեաց զմարմին իմ 'ի
նշան պատանայ . Ամէն ասեմ՝ ձեզ . 9
ուր և քարոզեցի Աւետարանս այս ընդ
ամենայն աշխարհ , և զոր արար դա՝
խօսեցի վասն յիշատակի դորին . Եւ 10
Յուդա Իսկարիօվտացի մի յերկուտա-

ասնից անտի՝ դնաց առ քահանայա-
11 պետոն՝ զի մատնեացէ զնա նոցա : Նո-
քա իբրև լուսն՝ խնդացին , և խոս-
տացան տալ նմա արծաթ . և խնդրէր՝
Թէ զխնդ պարագով մատնեացէ զնա :
12 Էւ յառաջնում աւուր բազարչա-
կերացն յորժամ զգատիկն զենուին ,
ասեն յնա աշակերտքն . ո՛ւր կամիս՝
երթիցուք պատրաստեցուք , զի կե-
13 ղիցեա զգատիկն : Եւ առաքէ երկուս
յաշակերտաց անտի՝ և ասէ յնոսա .
երթայք 'ի քաղաքն , և իբրև մտա-
նիցէք 'ի քաղաքն՝ պատահեացէ ձեզ
այր մի , որ ստիօր չոյ յուս ունիցի :
14 Էրթայք զհետ նորա , Եւ յոր տուն
մտանիցէ , ասալէք ջտանուտէրն .
Վարդապետն ասէ՝ ո՛ւր են իջաղանքն ,
ուր աշակերտօքս ուտիցեմ զգատիկն :
15 Եւ նա ցուցէ ձեզ վերնատուն մի մեծ
զարդարեալ . անդ պատրաստեալէք
16 մեզ : Եւ գնացին պատրաստել աշա-
կերտքն նորա . և կին 'ի քաղաքն , և
գաին որպէս ասացն նոցա . և պատ-
17 բաստեցին զգատիկն : Եւ իբրև երե-
կոյ եղև՝ գոյ երկուտասանիւքն հան-
դերծ :

Եւ իբրեւ բազմեցան և դեռ ու 18
 տէին, ասէ Յիսուս . ամէն ասեմ՝ ձեզ՝
 զի մի ոմն 'ի ձէնց՝ մատնեաց է զիս ,
 որ ուտէ իսկ ընդ իս : Եւ նոքա սկսան 19
 տրտմել և ասել մի ըստ միովէ . միթէ
 էս իցեմ , և միւսն՝ միթէ էս իցեմ :
 Նա սրտասխտանի ետ և ասէ ցնոսա . 20
 մի յերկրտասանից այտի , որ մխեաց
 ընդ իս 'ի սկաւառակդ : Այլ որդի 21
 մարդոյ երթայ՝ որպէս եւ զրեալ է
 վասն նորա . բայց վնց իցէ մարդոյն
 այնմիկ՝ յոյր ձեռս որդին մարդոյ մատ-
 նեցի . լաւ էր նմա՝ թէ չէր իսկ
 ծնեալ մարդն այն : Եւ մինչդեռ ու 22
 տէին , առեալ Յիսուսի հաց՝ Օրհնեաց
 և եբեկ՝ ետ նոցա , և ասէ . առէք .
 այդ է Մարմին իմ : Եւ առեալ բաժակ՝ 23
 գոհացաւ , և ետ նոցա . եւ արբին 'ի
 նմանէ ամենեքեան : Եւ ասէ ցնոսա . 24
 այս է Արիւն իմ՝ նորոյ ուխտի , որ
 փոխանակ բազմաց հեղանի : Ամէն ա . 25
 սեմ՝ ձեզ , թէ ոչ ևս յաւելից բնդել
 'ի բերոյ որթոյ մինչեւ ցօրն ցայն՝ յոր-
 ժամ արբից զնա նոր յարբայութեան
 Ստուծոյ : Եւ գոհացեալ՝ ելին 'ի 26
 լեռան Զիթենեաց :

Վ.Զ

27 Եւ ասէ ցնոսա Յիսուս . ամենեքին
 դայթագղեաց էք յինէն յայսմ՝ գիշե-
 րի , զի զրեալ է , թէ հարից զհովիւն
 28 և ոչխարքն ցրուեսցին : Այլ յետ յա-
 րութեան իմոյ՝ յառաջագոյն երթայց
 29 քան զձեզ 'ի Գալիլեա : Պատասխանի
 ետ Պետրոս և ասէ ցնա . թէպէտ և
 ամենեքեան դայթագղեացին , այլ ես
 30 ոչ : Եւ ասէ ցնա Յիսուս . ամէն ասեմ՝
 քեզ , թէ դու իսկ յայսմ՝ գիշերի
 մինչեւ հաւու խօսեալ իցէ՝ Երկոս
 31 ուրասցես զիս : Իսկ Պետրոս առաւել
 ևս սնդէր և ասէր . եթէ մեռանիլ ևս
 հասանիցէ ընդ քեզ , զքեզ ոչ ուրա-
 ցայց : Նշնայէտ և ամենեքեան ասէին :
 32 Գան 'ի գեօղն՝ որում անուն էր
 Գեթսեմանի . և ասէ ցաշակերտան .
 'նտարուք աստ՝ մինչեւ ես յաղօթմ
 33 կայից : Եւ առնու ընդ իւր զՊետրոս
 և զՅակովբոս և զՅովհաննէս , և ըս-
 34 կրաւ արբիլ և հողալ : Յայնժամ ա-
 սէ ցնոսա . տրտում է անձն իմ մին-
 չեւ 'ի մահ . մնացէք աստ և արթուն
 35 կացէք : Եւ մատուցեալ սակաւիկ մի
 յառաջ , անկաւ 'ի վերայ երեսաց իւ-
 րոց յերկիր . և՛ կայր յաղօթմ , զի ե-

Թէ հնար ինչ է՝ անցցէ 'ի նմանէ ժամին : Եւ ասէ . արբա՛ Հայր , ամենայն 56 ինչ քեզ հնարաւոր է , անոյս զբաժակս զայս յինէն . բայց ո՛չ որպէս ես կամիմ , այլ որպէս դու կամիր : Եւ գայ 57 դռանէ զնստս , զի ննջէին , և ասէ ցըրեալսն . Սխմիւն , ննջև . ոչ կարացեր ժամ մի արթուն կալ : Արթուն կացէք 58 եւ յաղօթս կացէք , զի մի մտջիք 'ի փորձութիւն . ոպիս յօժար է՝ բայց մարմինս տկար : Եւ դարձեալ շոգաւ 59 եկաց յաղօթս , և զնոյն բանս ասաց : Դարձաւ միւսանգամ անդրէն , և եւ 60 դիտ զնոսա 'ի քունս . քանզի էին սչք նոցա ծանրացեալ , և ոչ գիտէին թէ զի՛նչ պատասխանի տայցեն նմա : Բայ 61 երրորդ անգամ , և ասէ յնոսա . ննջեցէք այսուհետեւ և հանդերուք , զի հասեալ է վախճանս . եկն ժամ՝ և ահա մատնի Որդի մարդոյ 'ի ձեռս մեզաւորաց : Օ՛ն արիք գնացուք , զի ահա 62 հաւաստիկ մերձեցաւ՝ որ մասնեղցն է զիս : Եւ մինչդեռ նա զայն խօսէր , 63 գայ Յուդա խկարիովտացի՝ մի յերկստասանից անտի , և ընդ նմա ամբօխ առսերօք և բրօք , 'ի Քահանայապետիցն

44 և 'ի Գլորաց և 'ի Ծերոց : Տուեալ էր նշան մատնջին՝ և ասէր , ընդ որում՝ ես համբուրեցից՝ նա է , կաջիք զնա 45 եւ տարջիք զգուշուրթեամբ : Եւ մատուցեալ վաղվաղակի՝ ասէ յնա : Ռարբի , Ռարբի . եւ համբուրեաց զնա : 46 Եւ նորա արկին 'ի նա ձեռս՝ և կա 47 լան զնա : Եւ մի ոմն յայնցանէ , որ ըզնովան կային՝ ձգեաց սուր և եհար զձառայ Քահանայապետին , և 'ի բաց 48 եհան զունկն նորա : Պատասխանի ետ Յիտուս և ասէ յնոսա . իբրեւ 'ի վերայ աւաղակի ելիք սուսերօք և բրօք 49 ունիլ զիս : Հանապաղ առ ձեզ էի և ուսուցանէի 'ի Տաճարին , և ոչ կալարուք զիս . այլ զի լցին Գիլք մար 50 դարեկցն : Յայնժամ թողին զնա աշակերտքն ամենեքին և փախեան : 51 Եւ ոմն երիտասարդ զհետ երթայր նորա՝ արկեալ զեւրեւ կտաւ մի 'ի մերկուց , ունէին զնա երիտասարդքն : 52 Եւ նորա թողեալ զկտան՝ փախեաւ մերկ 'ի նոցանէ : 53 Եւ տարան զՅիտուս առ Քահանայապետն Կայիափա . և գային ընդ նմա ամենայն Քահանայապետքն և Դը-

պիբք և Թերք : Եւ Պետրոս երթայր 54
 'ի հեռատանէ զհետ նորա մինչև 'ի
 ներքս իսկ 'ի դաւիթ Քահանայապե-
 տին , և նստէր ընդ սպասաւորսն և
 ջեւնայր առ լուսին : իսկ Քահանա . 55
 յապետքն և ամենայն ատեանն իրն-
 դրէին հակառակ Յիսուսի վկայութիւն
 ինչ , զի սղանակիցն զնա , և ոչ գտա-
 նէին : Զի բազումք սուտ վկայութիւն 56
 վկայէին զմանն , և նման միմանց ոչ
 էին վկայութիւնք : Այլք յարուցեալ 57
 վկայէին սուտ զմանն և ասէին , թէ 58
 մեք լուար 'ի դմանն , զի ասէր . ես
 քակեցից զտաճարդ զայդ ձեռագործ ,
 և զերիս աւուրս շինեցից այլ , առանց
 ձեռագործի : Սակայն և այնպէս չէր 59
 նման վկայութիւնն նոցա : Ապա յա- 60
 բուցեալ Քահանայապետն 'ի մէջ՝ հար-
 ցանէր զՅիսուս և ասէր . ո՛չ ինչ տաս
 պատասխանի , զինչ դուք պքէն վկա-
 յեն : Եւ նա լուռ և եթ կայր , եւ 61
 չտայր ինչ պատասխանի : Դարձեալ
 Քահանայապետն հարցանէր զնա կրկին
 անգամ և ասէր . Դու ե՛ս Քրիստոս Որ-
 դի Աստուծոյ օրհնելոյն : Պատասխա- 62
 նի ետ Յիսուս և ասէ ցնա . դու ասա .

ցեր թէ ես եմ . բայց տեսանիցէք
 զՈրդի մարդոյ նստեալ ընդ աջէ զօ-
 րութեանն , և եկեալ ընդ ամսս երկ-
 63 նից : Եւ Քահանայապետն պատառեաց
 վաղվաղակի զպատմուածսն իւր և ա-
 սէ . զի՞նչ եւս պիտոյ ըն ձեզ վկայք .
 64 Ահա լուար ամենեքին զհայտութիւն
 'ի բերանոյ դորա , զիայնք թուի ձեզ :
 Եւ ամենեքանս դատապարտեցին զնա՝
 65 թէ մահապարտ է : Եւ ոմանք սկսան
 թքաննել ընդ երես նորա . ձորձք ըղ-
 զլսով արկանել՝ կռփել և ասել մար-
 դարեաց մեզ , Քրիստոսդ , ո՞վ է այն ,
 որ և հարն զքեզ : Եւ սպասաւորքն
 66 ապտակս հանէին նմա : Եւ Պետրոս
 մինչդեռ էր 'ի խոնարհ 'ի դաւիթն ,
 զայ աղախին մի Քահանայապետին ,
 67 Եւ տեսնէ զնա զի ջեւնայր . հայե-
 ցաւ ընդ նա եւ ասէ . և գու ընդ
 Յիսուսի Նազովրեցւոյ էիր :
 68 Նա ուրացաւ և ասէ . ոչ ճանա-
 չեմ և ո՛չ գիտեմ զի՞նչ դուդ ասես :
 Եւ իբրեւ ել յարտաքին դաւիթն , և
 69 հաւ խօսեցաւ : Դարձեալ ետես զնա
 աղախինն , և սկսաւ ասել ցայնոսիկ .
 որ շուրջն կային , թէ և սա 'ի նոցա .

նէ է : Եւ նա դարձեալ ուրացաւ : Եւ 70
յետ սահաւ միոյ դարձեալ որ շուրջն
կային , ասեն յՊետրոս • արդարեւ և
գու ՚ի նոցանէ ես , քանզի Գալղիէացի
ես • և խօսքդ իսկ քո նման են : Եւ 71
նա սկսաւ նղովիլ՝ երգնուլ և սոսել ,
Թէ ոչ գիտեմ զայրն , զբմէ դուքդ ա-
սէք : Եւ նոյն ժամայն կրկին հաւ խօ- 72
սեցաւ : Եւ յիշեաց Պետրոս զբանն՝
զոր ասաց զնա Յիսուս , Թէ չնւ իցէ
հաւու երկիցս խօսեալ՝ զի դու երկցս
ուրացես զիս , և սկսաւ լալ :

ԳԼՈՒԽ ԺԵ .

Եւ վաղվազակի ընդ աւաւտան 1
խորհուրդ արարեալ Քահանայապետի-
ցըն հանդերձ Երևոյքն և Դպրօք՝ և
ամենայն առեանն , կապեցին զՅիսուս
և տարան մատնեցին Պիղատոսի : Եւ 2
հարց զնա Պիղատոս և ասէ . զո՞ւ ես
Թագաւորն Հրէից : Նա պատասխանի
ետ նմա և ասէ . դու ասես : Եւ չա . 3
բախօսէին զնմանէ յոյժ Քահանայա-
պետքն , և նա ոչ ինչ տոյր պատաս-
խանի : Իսկ Պիղատոս դարձեալ հար- 4

ցանէր զնա • ո՞չ ինչ տաս պատասխա-
նի . տես քանի՞ ամբաստանեն զքէն •
5 Եւ Յիսուս այնուհետեւ ոչինչ ետ պա-
տասխանի , մինչև և զարմանալ յոյժ
Պիղատոսի :
6 Բայց ըստ տօնի արձակէր նոցա ըզ-
մի ոք զկապեալ՝ զոր ինքեանք խընդ-
7 րէին : Եւ էր , որում անուն էր Բա-
րաբբայ , կապեալ ընդ խռովչան , որոց
8 ՚ի խռովիլն՝ այր մի սպանեալ էր • Ի
ձայն բարձր սկսաւ աղաղակել ամբու-
խըն և խնդրել՝ որպէս սովոր էր , զի
9 արձակեսցէ նոցա զԲարաբբայն : Պա-
տասխանի ետ Պիղատոս և ասէ զնա-
տա • կամի՞ր զի արձակեցից ձեզ զար-
10 քայն Հրէից : Քանզի գիտէր՝ Թէ աւ-
նախանձու մատնեցին զնա Քահանա-
11 յապետքն • Որք և զամբօխն հաւա-
նեցուցին՝ զի արձակեսցէ նոցա զԲա-
12 բաբբայն : Դարձեալ պատասխանի ետ
Պիղատոս և ասէ զնոսա , իսկ զի՞նչ
կամիք Թէ արարից զարբայն Հրէից :
13 Եւ նոքա դարձեալ աղաղակէին՝ յու-
ղեալք ՚ի Քահանայապետիցն , ՚ի խաչ
14 հան զդա : Ասէ զնոսա Պիղատոս զի՞նչ
ինչ չար արարեալ իցէ դորա : Եւ նոքա

առաւել եւս աղաղակէին և ասէին . 'ի
խաչ հան զդա : Իսկ Պիղատոս իբրև 15
զմիտս կամեցաւ հաճել զամբոխին ,
արձակեաց նոցա զՏարաբբայն , և ըզ-
Յիսուս դան հարեալ էտ 'ի ձեռս , զի
'ի խաչ ելանիցէ :

Եւ զինուորքն տարան զնա 'ի ներ . 16
քլս 'ի գաւիթն' ուր հրատարակն էր ,
և կոչն միանդամայն զամենայն ըզ-
գունդն . Եւ զգեցուցանեն նմա քլա . 17
միդ կարմիր և ծիրանիս , և եղին 'ի
դուլս նորա սրակ արարեալ 'ի վշոց .
Եւ սկսան ողջոյն տալ նմա և ասել . 18
օղջ էր , սրբայդ Հրէից , Եւ ձեռէին 19
զգլուխն եղեգամբ , և թքանէին ընդ
երեսս , և 'ի ծուներ իջեալ երկիր սա-
դանէին նմա : Եւ իբրև կատակցին 20
զնա , մերկացուցին զքղամիդն և ըզ-
ծիրանիս , և զգեցուցին նմա զիւր
հանդերձն , և ամին արտաքս՝ զի 'ի
խաչ հանցեն զնա : Եւ ունէին սա . 21
հակ զՍիմոն Ախիբնայի՝ որ ընդ այն
անցանէր եկեալ յազարակէ , զհայրն
Աղէքսանդրի և Ռուփայ , զի բարձցէ
զխաչափայտն նորա :

Եւ ամեն զնա 'ի Գողգոթա տեղի մի՝ 22

23 որ թարգմանի տեղի կառափելոյ : Եւ
տային նմա գինի զմուսեալ , և նա ոչ
24 առ . և հանին զնա 'ի խաչ : Եւ բա-
ժանեցին զհանդերձս նորա , արկեալ
վիճակս 'ի վերայ՝ թէ ոչ զինչ առնու-
25 ցու : Եւ ժամ երրորդ՝ և հանին ըզ-
26 նա 'ի խաչ : Եւ էր գիր վնասու նո-
բա գրեալ , թէ թապաւոր է Հրէից :
27 Եւ ընդ նմա հանին 'ի խաչ երկուս
աւաղակս , մի ընդ աջմէ և մի ընդ ա-
28 ձեկէ նորա , Եւ լցաւ գիրն , որ ասէ .
29 թէ ընդ անօրէնս համարեցաւ : Եւ
որք անցանէինն՝ հայհոյէին զնա՝ շար-
ժեալ զգլուխս իւրեանց , և ասէին .
վահ , որ քակէիր զտաճարն՝ և զերիս
30 աւուրս շնէիր . Այդիցս զանձն քո
31 և էջ 'ի խաչէդ : Նշնոյէս և Քահա-
նայապետիցն այդն արարեալ՝ ընդ մի-
մեանս հանդերձ Գողգոթն ասէին , զայ-
լլս ապրեցոյց՝ զանձն ոչ կարէ ապրե-
32 ցուցանել . Քրիստոսդ սրբայդ Խորա-
յէլի , իջցէ այժմ 'ի խաչէ այտի , զի
տեսցուք և հաւատաւորք դմա : Եւ
որ ընդ նմա 'ի խաչն ելեալ էին՝ նա-
33 խատէին զնա : Եւ իբրև վեց ժամ
էղէւ՝ խաւար կալաւ զամենայն երկիր

մինչեւ ցինն ժամ : Եւ յիններորդ ժա. 54
մուն աղաղակեաց Յիսուս 'ի ձայն մեծ ,
և ասէ . Ելև , Ելև , լամա օտաբաբ թանի .
որ թարգմանի , Աստուած իմ , Աս-
տուած իմ : Ընդէր թողեր զիս , Եւ 55
օմանք 'ի նոցանէ , որ շուրջն կային զՆո-
վաւ . իբրեւ լուան , ասէին՝ Թէ զՆ-
զիա կարգայ : Եւ ընթացեալ մի ամն՝ 56
եկց սպունգ մի քացախով , և հար-
եալ յեղեգան՝ ապր ըմպել նմա . և
ասէ . Թոյլ տուր , տեսցուք՝ գայ Ե-
զիա իջուցանել զդա : Եւ Յիսուս ար- 57
ձակեաց ձայն մեծ՝ և եհան զոգի : Եւ 58
վարագոյր Յաճարին պատառեցաւ յեր-
կուս 'ի վերուստ մինչեւ 'ի խոնարհ :

Եւ տեսեալ հարիւրապետին , որ կայր 59
անդ՝ եթէ աղաղակեաց և եհան զո-
գի , ասէ . արգարեւ այրս այս Որդի
Աստուծոյ էր : Եին և կանայք , որ հա- 40
յէին 'ի հեւաստանէ , յորս էր Մարի-
ամ Մաղդաղենացի , և Մարիամ Թա-
կովուս փոքրիան և Յովնայ մայրն ,
և Սողոմէ . Որք յորժամ էրն 'ի Գա. 41
լիւս՝ զհետ շրջէին նորա և պաշտէին
զնա . և այլ բազում կանայք՝ որք ընդ
նմա իսկ ելեալ էին յերուսաղէմ :

42 Եւ իբրեւ Էրեկոյ եղև , քանզև
ուրբամ էր՝ որ 'ի շաբաթն մտանէր ,
43 Եկեալ Յովսէփ , որ յԱրխամթեայն էր ,
այր պարկշտ , նախարար , որ և ինքն
խոյ ակն ունէր արքայութեան Աստու-
ծոյ , համարձակեցաւ եմուտ առ Պի-
ղատոս , և ինդրեաց զմարմինն Յիսու-
44 սի : Եւ Պիղատոս զարմացաւ թէ այն-
չափ վաղ մեռաւ . և կոչեցեալ առ
ինքն զհարիւրապետն , և հարց զնա և
ասէ , Թէ արդարեւ այնչափ վաղ մե-
45 ռաւ : Եւ իբրեւ ստուգեաց 'ի հա-
րիւրապետն անտի , շնորհեաց զմար-
46 մինն Յովսէփայ : Եւ Յովսէփ գնեաց
կտաւ , և իջուցեալ զնա՝ պատեաց կը-
տաւովն , և եդ 'ի գերեզմանի՝ զոր էր
փորեալ 'ի վիմէ , և թաւալեցոյց վէմ՝
47 մի 'ի դուռն գերեզմանին : Իսկ Յա-
րիամ Մաղդաղենացի և Մարիամ Թա-
կովայ և Յովսէփ տեսին զտեղին ուր
եգաւ :

ԳԼՈՒԽ ԺԶ.

Եւ իբրեւ անց շարաթն , Մարի- 1
ամ Մաղգաղենացի ե Մարիամ Յակով-
բայ ե Սողովմէ՝ չոգան պատրաստե-
ցին խունկս , ղի եկեղեցն ե օծցնե-
ղնա : Եւ ընդ առաւօտս միաշարա- 2
թուն ի գերեզմանն ընդ արեւո-
գալն , ե տեսին ցմիմեանս . ո՞վ թա- 3
ւալեցուցէ մեզ զվէմն ՚ի դրաց դե-
րեզմանին : Եւ հայեցեալ տեսին ղի 4
թաւալեցուցեալ էր զվէմն ՚ի գերեզ-
մանէն . քանզի էր մեծ յոյժ , Եւ մը- 5
տեալ ՚ի ներքս ՚ի գերեզմանն՝ տեսին
երիտասարդ մի ղի նստէր ընդ աջմէ
կողմանէ՝ զդեցեալ սրտամուճան ոսկի-
տակ , ե զարհուրեցան : Եւ նա ասէ 6
ցնոսա . մի երկնչէք , զՅիսուս խընդ-
րէք զՆաղավորեցի ղիսաչելեանն , յա-
րեաւ՝ չէ ասա . ահաւազիկ տեղին ,
ուր եղին զնա : Այլ երթայք ասացէք 7
ցաշակերտս նորա ե ցղետրոս , եթէ
ահա յառաջագոյն երթայք քան ձեզ ՚ի
Գաղիլեա , անդ տեսանիցէք զնա՝ որպէս
ասացն ձեզ : Եւ իբրեւ լուան՝ ելին ե 8

ժախեան ՚ի գերեզմանէն , քանզի զա-
հի հարեալ էին . ե ո՞չ ումեք ինչ ա-
սացին , ղի երկնչէին :

9 Յարուցեալ Յիսուս առաւօտուն
առաջին միաշարաթունն՝ երեւեցաւ Մա-
րիամու Մաղգաղենացու , յորմէ հա-
10 նեալ էր ղեօթն դեմն : Եւ նա եր-
թեալ պատմեաց այնոցիկ , որ ընդ նը-
մայն էին , միշտեռ լային ե սգային .
11 Նորա իբրեւ լուան թէ՛ կենդանի է
ե երեւեցաւ նմա , ո՞չ հաւատացին :
12 Յետոյ երեւեցաւ այլով կերպարանաւ՝
13 որք երթային յանդատան : Նորա
չոգան պատմեցին այլոց , ե ո՞չ նոցա
14 հաւատացին : Յետոյ մինչդեռ բաղ-
մեալ էին մեռասանքն , երեւեցաւ նո-
ցա , ե թշնամանեաց զանհաւատու-
թիւնն նոցա ե ղիստատարու թիւնն , ղի
որ երեւեցաւ նոցա յարուցեալ ՚ի մե-
15 ռելոց , ե նորա ո՞չ հաւատացին : Եւ
ասէ ցնոսա . երթայք յաշխարհ ամե-
նայն , ե քարոզեցէք զԱւետարանն ա-
16 մենայն արարածոց : Որ հաւատայ ե
մկրտեցի՛ կեցցէ , ե որ ոչն հաւատայ՝
17 դատապարտեցի : Նշանք այնոցիկ՝ որ
հաւատանն , երթոյցն ղհետ այոցիկ .

յանունն իմ դեւս հանցեն, լեզուս խօսեացին, 'ի ձեռս իւրեանց օձս բարձ- 18
ցեն, և եթէ մահացու ինչ դեղ արբ-
ցեն՝ նոցա ինչ ոչ յիստեացէ, 'ի վե-
րայ հիւանդաց ձեռս դիպեն՝ և բը-
ժչիւեցեն :

Եւ ինքն Տէր Յիսուս յետ խօսելոյն 19
ընդ նոսա՝ համբարձաւ յերկինս, և
նստաւ ընդ աջմէ Հօր :

Եւ նոքա ելեալ քարոզէին ընդ ա- 20
մենայն երկիր՝ Տեառն գործակցու-
թեամբ, և զլսանն հաստատէին ամենայն
նշանօք՝ որ երթայր զհետ նոցա :

Ն Ա Խ Ա Դ Բ Ո Ի Թ Ի Ի Ն

ՂՈՒԿԱՅ Ա.Ի.ԵՏԱՐԱՆԻՆ

Աւետարանս, որ ըստ Ղուկայ,
գրեալ է: Նոյն ինքն Ղուկաս աշակերտ
էր Պետրոսի, և ձեռնադրեցաւ ընթա-
ցակից Պօղոսի, և վկայեցաւ 'ի նմա-
նէ, սա գրեաց զԱւետարանս զայս :
Ակիզըն առնէ 'ի ծննդէնէն Յովհաննու,
և զոր ըստ նմին, պատմէ և զմարմնա-
նալ Փրկչին, աղգաթիւ առնէ և ելանէ
'ի Յովսեփայ 'ի Դաւիթ, և 'ի Դաւթայ
մինչեւ յԱդամ: Պատմէ սա և զվեր-
տութիւնն Յովհաննու, և և լինելով 'ի
լեառնն զիսրձիին 'ի սատանայէ, և և
զընտրութիւնն աշակերտացն, և այլ եօ-
թանասունս, եղոյց նշանս և տրուեստս
բազումս եղեալս, և զիսորհուրդ մատ-
նութեան, և զկատարածն, որ մատ-
նեցաւ Քիզատոսի Պոնտացւոյ, և խա-

չեցաւ մարմնով : զի զինուորքն բաժա-
նեցին զհանդերձս նորա : և որք խա-
չեցան, յերկուց աւաղակացն մին աղաչ-
խարեաց խոտտովանութեամբ : Եւ զի
մարմին նորա եղաւ 'ի գերեզմանի, և
յարեաւ յերրորդ առուն : և յետ այ-
սորիկ համբարձաւ յերկինս՝ տեսանե-
լով չրեշտակացն :

Ղուկաս արուեստիւ բժիշկ գոլով,
սա սշակերտեցաւ փրկչին : և համարեալ
յրոչեցաւ 'ի թիւս եօթանանիցն : Իսկ
յետոյ աշակերտեցաւ Պողոսի, վասն
որոյ ասի գովութիւն սորա յԱւետա-
րանին : Սա հրամանաւ Պողոսի գրեաց
զԱւետարանս իւր յԱնտիոք քաղաքի
'ի լեզու Սսորի, զինի եօթնտասներորդ
աժի համբառնալոյ փրկչին :

Գ Լ Ո Ւ Խ Ք

ՂՈՒԿԱՅ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՆ

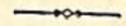
	Գ.Լ.	ԸՖ
Վասն աշխարհագրին	Բ	1
Վասն բացօթեայ հովուացն	Բ	8
Վասն Սիմէոնի	Բ	25
Վասն մարգարէին Աննայի	Բ	36
Վասն լինելոյ բանին Աստուծոյ առ Յովհաննէս	Գ	2
Վասն որոյ հարցանէինն զՅով- հաննէս	Գ	10
Վասն փորձութեանց փրկչին	Դ	2
Վասն՝ որ ունէր զհոգին զի- ւական	Դ	55
Վասն զոքանչին Պետրոսի	Դ	38
Վասն որոյ բժշկէին 'ի պէսպէս հիւանդութեանց	Դ	40
Վասն որոյ ձկանց	Ե	4
Վասն բորտին	Ե	12
Վասն անդամալուծին	Ե	15
Վասն Ղեւեայ մաքսաւորին	Ե	27

Վասն դոսացեալ ձեռինն	Ձ	6
Վասն առաքելոյն համարոյ	Ձ	15
Վասն երանութեանցն	Ձ	20
Վասն հարիւրապետին	Է	2
Վասն որդւոյ այբուոյն	Է	12
Վասն որոց առաքելոսնն 'ի Յովհաննէ	Է	19
Վասն օճանելոյ զՏէրն մեռու նաւն	Է	38
Վասն առակի սերմնացանին	Ը	5
Վասն սաստելոյ ջուրոյն	Ը	24
Վասն՝ որ ունէր զէնդէոյնն	Ը	27
Վասն դատեր ժողովոցապե- տին	Ը	41
Վասն տեռաատես կնոջն	Ը	45
Վասն Առաքելոյ զերկտա- տանն	Թ	2
Վասն հինգ հայոյնն և երկու ձկանոցն	Թ	15
Վասն ցաշակերտոսն հարցա- նելոյ	Թ	18
Վասն այլակերպութեանն Յի- սուսի	Թ	29
Վասն լուսնահարին	Թ	59
Վասն խորհելոյն՝ թէ ո՞վ մեծ իցէ	Թ	46

Վասն չտալոյն հրաման զինի երթալ	Թ	57
Վասն երեւեցուցանելոյ զեօ- թանասունն	Ժ	1
Վասն հարցանելոյ օրինականին	Ժ	25
Վասն անկանելոյն 'ի ձեռս ա- ւաղակաց	Ժ	50
Վասն Մարիամոն և Մարթայի	Ժ	38
Վասն յաղօթս կարնն	ԺԱ	1
Վասն խուլ դուին	ԺԱ	14
Վասն՝ որ կինն ձայն եւարձ 'ի Ժողովոցեանն	ԺԱ	27
Վասն նշան խնդրելոյն	ԺԱ	29
Վասն՝ որ փարիսեցիին կոչեաց զՏէրն	ԺԱ	57
Վասն վայ տալոյ ջրինակա- նացն	ԺԱ	46
Վասն խմորոյ զարիսեցուցն	ԺԲ	1
Վասն բաժանելոյ զինչն ընդ եղբօրն	ԺԲ	15
Վասն պողպաքերելոյ անոոյ մե- ծատանն	ԺԲ	16
Վասն Գալիլեացուցն՝ և որոց 'ի Սելովամ՝ և վասն թղենուոյն	ԺԳ	1
Վասն կարկամեալ կնոջն այ- սահարի	ԺԴ	11

Վասն առականցն	ԺԳ	19
Վասն՝ թէ ոսկաւք լցեն որ ապրելոց լցեն	ԺԴ	25
Վասն՝ որք ասային ցՅխառս ղէկբովքէէ	ԺԳ	51
Վասն՝ որ չորդեալ էր	ԺԴ	2
Վասն՝ որք սիրեն զնախա- գահսն	ԺԴ	7
Վասն կոչեցելոյն յընթրին	ԺԴ	12
Վասն շինելոյ աշտարակին	ԺԴ	28
Վասն հարիւր ոչտարայն	ԺԵ	4
Վասն անառակ որդւոյն	ԺԵ	11
Վասն անիրաւ սնտեսին	ԺԶ	1
Վասն մեծատանն և Ղաղարու	ԺԶ	19
Վասն տանն բորոտացն	ԺԵ	12
Վասն անիրաւ դատաւորին	ԺԸ	2
Վասն ֆարխեցւոյն և մար- տաւորին	ԺԸ	10
Վասն հարցանելոյ մեծատանն զՅխառս	ԺԸ	18
Վասն կուրին	ԺԸ	55
Վասն Զարէոսի	ԺԹ	2
Վասն գնալոյ առնուլ իւր թա- գաւորութիւն և դառնալ	ԺԹ	12
Վասն առնելոյ զտանն մնասն	ԺԹ	15
Վասն յաւանակին	ԺԹ	50

Վասն հարցանելոյ քահանայիցն զՏէր	Ի	1
Վասն առակի այդւոյն	Ի	9
Վասն դահէկանին	Ի	25
Վասն Սաղուկեցւոյն	Ի	27
Վասն՝ թէ զնորք է որդի Դաւթի Գրիստոս	Ի	41
Վասն երկու լումայի այրւոյն	ԻԱ	2
Վասն հարցմանն կատարածին	ԻԱ	7
Վասն Զատակին	ԻԲ	1
Վասն վիճելոյն՝ թէ սլ մեծ իցէ	ԻԲ	24
Վասն ինդրելոյն սատանայի փորձել զՍիմովն	ԻԲ	51
Վասն նախատանայ չերովքի զՏէրն	ԻԳ	11
Վասն կոծելոյ կանանցն	ԻԳ	27
Վասն աղաչտարելոյ աւաղա- կին	ԻԳ	40
Վասն ինդրելոյ զՏէրուհական մարմինն	ԻԳԳ	52
Վասն իւզաբեր կանանցն	ԻԴ	1
Վասն Կղէտիլեանցն	ԻԴ	15
Վասն համբառնալոյն Տեառն	ԻԴ	51

ՄԻ ՂՈՒԿԱՍ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻԶ

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն
Ը Ս Տ ՂՈՒԿԱՍՈՒ

ԳԼՈՒԽ Ա .

1 ԲԱՆՁԻ բազումք յօժարեցին վերստին կարգել զպատմութիւնն լիան 2 իրացն հաստատելոց 'ի մեզ, որչէս աւանդեցին մեզ՝ որ 'ի սկզբանէ ահանատեցք և սպասաւ որք եղեն բանին : 3 Կամ եղև և ինձ, որ 'ի սկզբանէ ըզհետ երթեալ էի ամենայնի ճշմարտութեամբ, կարգաւ գրել քեզ, քաջէ 4 Թեոփիլէ . Զի ծանոցես զբանիցն, որոց աշակերտեցար՝ զճշմարտութիւն :

Եւ եղև յառուրս Հերովդի ար- 5
 քայի Հրէաստանի, քահանայ ոմն ա-
 նուն Զաքարիա 'ի դասակարգէ Աբի-
 այ, և կին նորս 'ի դասերաց Ահա-
 բովի, և անուն նորա Եղիսաբէթ :
 Եւ էին արդարք երկօրին առաջի Աս- 6
 տուծոյ, գնային՝ յամենայն պատուի-
 րանս և յիրաւունս Տեառն անարատք :
 Եւ ոչ գոյր նոցա որդեակ, քանզի 7
 Եղիսաբէթ ամուէր, և երկօրեան
 անցեալ էին զառուրբք իւրեանց : Եւ 8
 եղև 'ի քահանայանայն նորա ըստ կար-
 գի առուրցն հասանելոյ՝ առաջի Աս-
 տուծոյ, Ըստ օրինի քահանայութեա- 9
 նքն՝ եհաս նմա խուռնկ արկանել մը-
 տեալ 'ի Տաճարն Տեառն, Եւ ամե- 10
 նայն բազում թիւն ժողովրդեանն կա-
 յին յազօթս արտաքոյ 'ի ժամու խըն-
 կոցն : Եւ երեւեցաւ նմա Հրեշտակ 11
 Տեառն, զի կայր ընդ ալմէ սեղանոյ
 ինկոցն : Եւ խռովեցաւ Զաքարիա՝ իբ- 12
 րև ետես, և անկաւ ահ 'ի վերայ նո-
 րա : Առէ ցնա Հրեշտակն Տեառն, մի՛ 13
 երկնչիր, Զաքարիա, զի լսելի եղևն
 աղօթքքս, և կին քո Եղիսաբէթ ծնցի-
 քեղ որդի, և կոչեցես զանուն նորա

14 Յովհաննէս : Եւ եղև ի քեզ ուրախու-
 թիւն և ցնծութիւն. և բազումք 'ի
 15 ծննդեան նորա խնդաացեն. Զի եղև ի
 մեծ առաջի Տեառն. և զինի և օղն
 մի արբցէ, և Հոգւով Սրբով լցցի ան-
 16 զըստին յորովայնէ մօր իւրոյ. և ըզ-
 բազումս յորդուցն յարանելի դարձուս-
 17 ցէ 'ի Տէր Աստուած իւրեանց : Եւ
 ինքն եկեցէ առաջի նորա հոգւով զօ-
 րութեամբ Եղևայի դարձուցանել ըզ-
 սիրտս հարց յորդիս, և և զանհաւանս
 յիմաստութիւն արդարոց. պատրաս-
 18 տել Տեառն ժողովուրդ կազմեալ : Եւ
 ասէ Զաքարիա ցՀրեշտակն. և իւ գի-
 տացից զայդ. զի ես ծեր եմ, և կին
 19 իմ անցեալ զառուրբք իւրովք : Պա-
 տասխանի ետ Հրեշտակն և ասէ ցնա.
 ես եմ Գաբրիէլ՝ որ կամ առաջի Աս-
 տուծոյ, և և առաքեցոյ խօսիլ ընդ
 20 քեզ և Աւետարանել քեզ զայդ : Եւ
 ահա եղև իս համր, և և մի կարացես
 խօսիլ մինչև ցօրն՝ յորում այդ լինի-
 ցի. յիտանակ զի ոչ հաւատացեր բա-
 նից իմոց՝ որք լցին 'ի ժամանակի իւ-
 21 րեանց : Եւ ժողովուրդն ակն ունէր
 Զաքարիայ, և զարմանային ընդ յա-

մեն նորա 'ի Տաճարին : Եւ իբրեւ ել' 22
 ոչ կարէր խօսիլ ընդ նոսա . և խմա-
 ցան թէ տեսիլ ետես 'ի Տաճարին . և
 նա նշանացի խօսէր ընդ նոսա և կայր
 պապանձեալ Եւ եղև իբրեւ լցան ա . 25
 ւուրք պաշտաման նորա , գնաց 'ի
 տուն իւր : Եւ յետ աւուրցն այնոցիկ 24
 յղացաւ Եղիսարէթ կինն նորա , եւ
 Թաբուցանէր զանձն ամիսս հինգ , և
 ասէր . Ձի'նչ գործ գործեաց ընդ իս 25
 Տէր' յաւուրս յորս հայեցաւ յիս , բաւ-
 նալ զնախատինս իմ 'ի մարդկանէ :

Եւ յամենան վեցերորդի առա . 26
 քեցաւ Գաբրիէլ հրեշտակ յԱստուծոյ
 'ի քաղաք մի Գալիլեացոց , որում ա-
 նուն էր Նազարէթ , Առ կոչս խօսե . 27
 ցեալ առն' որում անուն էր Յովսէփ'
 'ի տանէ Դաւթի , եւ անուն կուսին
 Մարիամ : Եւ եկեալ առ նա' ասէ . 28
 ւարսի լեր , բերկրեալդ , Տէր ընդ քեզ :
 Եւ նա ընդ բանն խռովեցաւ , եւ 29
 խորհէր ընդ միտս' թէ որպիսի' ինչ
 իցէ ողջնս այս : Եւ ասէ ցնա Հրեշ 30
 տակն . մի երկնչիւր Մարիամ , զև դտեր
 շնորհս յԱստուծոյ . Եւ ահա յղաջիր 31
 և ծնցիս որդի , և կոչեցես զանուն

32 նորա Յիսուս : Նա եղևցի մեծ , և Ար-
 զի բարձրելոյ կոչեցի . և տացէ նմա
 Տէր Աստուած զաթուռն Դաւթի հօր
 նորա , եւ Թագաւորեաց 'ի վերայ
 33 աման Յակովբայ 'ի յաւիտեանս . Եւ
 Թագաւորութեան նորա վախճան մի'
 34 լիցի : Եւ ասէ Մարիամ ցՀրեշտակն .
 զիսրդ լինիցի ինձ այդ , քանզի զայր
 35 ոչ գիտեմ : Պատասխանի ետ Հրեշտա-
 կէն և ասէ ցնա . Հոգին Սուրբ եկեաց
 'ի քեզ , և զօրութիւն Բարձրելոյն հօ-
 վանի լիցի 'ի վերայ քո . քանզի և որ
 ծնանելոյն է 'ի քէն' Սուրբ է , և Ար-
 36 զի Աստուծոյ կոչեցի : Եւ ահա Եղև
 սաբէթ ազգական քո' և նա յղի է 'ի
 ծերութեան իւրում . և այս վեցերորդ
 ամիս է նորա , որ ամուսն կոչեցեալ է .
 37 Զի ոչ տկարացի առ յԱստուծոյ ա-
 38 մենայն բան : Եւ ասէ Մարիամ . ա-
 հաւաստիկ կամ աղախին Տեառն , եղևցի
 ինձ ըստ բանի քում . և գնաց 'ի նմա-
 նէ Հրեշտակն :
 39 Յարուցեալ Մարիամ յաւուրն յայ-
 նոսիկ' գնաց 'ի լեւանաղղմն փութա-
 40 պէս 'ի քաղաքն Յուզայ , Եւ եմուտ
 'ի տուն Զաքարիայ , և ետ ողջնս Եւ

ղևաբէթի : Եւ եղև իբրև լուաւ 41
 զողջայնն Մարիամն Եղևաբէթ . խա-
 զաց մանուկն յորովայնի նորա . և լը-
 ցաւ Եղևաբէթ Հոգւով Սրբով . Եւ 42
 'ի ձայն բարձր աղաղակեաց և ասէ .
 Օրհնեալ էս դու 'ի կանայս , և օրհ-
 նեալ է պտուղ որովայնի քո . Եւ ուս . 45
 տի է ինձ այս , զի Եկեցեք մայր Տեա-
 ւքն իմոյ առ իս : Զի ահաւասիկ իբ . 44
 բև եղև ձայն ողջունի քո յականջս
 իմ , խաղաց ջնձալով մանուկս յոր-
 վայնի իմնմ : Եւ երանի որ հաւատայ . 45
 ցէ՛ եթէ եղեցի կատարումն ասացե-
 լոցս նմա 'ի Տեառնէ : Եւ ասէ Մա . 46
 բիամ . Մեծացուցէ անձն իմ զՏէր ,
 Եւ ջնձացաւ հոգի իմ յԱստուած Փրբ . 47
 կիչ իմ' զի հայեցաւ 'ի խոնարհութիւն
 աղախնոյ իւրոյ : Զի ահա յայսմ հետէ 48
 երանեցեն ինձ ամենայն ազգք . Զի 49
 արար ինձ մեծամեծս հղօրն , և սուբբ
 է անուն նորա , Եւ զըրմուժիւն նո . 50
 րա ազգաց յազգս երկիւղածաց իւ-
 րոյ : Արար զըրուժիւն բաղկաւ իւ . 51
 րով . ջրուեսաց զամբարտաւանս մտօք
 սրտից իւրեանց . Քակեաց զհղօրս յա . 52
 թուոց , և և բարձրացոյց զխոնարհս :

53 Զբաղցեալս լոյց բարութեամբ , և
 զմեծատունս արձակեաց ունայնս :
 54 Պաշտպանեաց իսրայէլի ծառայի իւ-
 55 րում՝ յիշել զըզրմուժիւնս . Որպէս
 խօսեցաւ առ հարս մեր՝ Սբրահամն .
 56 և և զաւակի նորա յաւիտեան : Եկաց
 Մարիամ առ նմա իբրև ամիսս երիս ,
 և դարձաւ 'ի տուն իւր :
 57 Եւ Եղևաբէթի լցան ժամանակք
 58 ծնանելոյ , և ծնաւ որդի : Եւ լուան .
 որ շուրջ զնովաւ էին՝ և ազգատոհմ
 նորա , զի մեծ արար Տէր զըզրմու-
 թիւն իւր ընդ նմա , և խնդային ընդ .
 59 նմա : Եւ եղև յաւուրն ութերորդի
 եկին թլխատել զմանուկն , և կոչէին
 60 զնա յանուն հօր իւրոյ Զաքարիա : Պա-
 տասխանի ետ մայր նորա և ասէ . ո՛յ .
 61 այլ կոչեցի Յովհաննէս : Եւ անէն ջը-
 նա . քանզի ոչ որ է յազգի քում՝ ո-
 62 յոյ կոչի անուն Յովհաննէս : Ակնար-
 կէին հօրն նորա՝ թէ զի՛նչ կամիցի կո-
 63 շել զնա : Եւ խնդրեաց տախտակ .
 գրեաց և ասէ . Յովհաննէս է անուն
 64 դորա : Եւ զարմացան ամենեքին : Եւ
 բացաւ բերան նորա վաղվաղակի և լե-
 ջուէ նորա , և խօսէր և օրհնէր զԱս-

տուած : Եւ եղև ահ 'ի վերայ ամե- 65
 նեցուն , որ լսէին դայս , և որ շուրջ
 բնակեալն էին զնոքօք , և ընդ ամենայն
 լեռնակողմնն Հրէաստանի պատմէին
 ամենայն բանքս այսոքիկ : Եւ եղին 66
 ամենեքեան , որ լսէինն , 'ի սիրտս իւր-
 եանց և ասն . զի՞նչ լինիցի մանուկս
 այս : Եւ ձեռն Տեառն էր ընդ նմա :
 Եւ Զաքարիա Հայր նորա լցաւ Հոգւով 67
 Սրբով , մարգարէացաւ և ասէ . Օրհ- 68
 նեալ Տէր Աստուած Իսրայելի , զի
 յայց ել մեզ՝ և արար փրկութիւն ժո-
 ղովոդեան իւրում : Եւ յարոյց եղջիւր 69
 փրկութեան մեզ 'ի տանէ Գաւթի ծա-
 ռայի իւրոյ , Որպէս խօսեցաւ բերա- 70
 նով սրբոց՝ որ յախտենից մարգարէքն
 նորա էին : Փրկութիւն 'ի թշնամեաց 71
 մերոց , և 'ի ձեռաց ամենայն ատեղեաց
 մերոց . Աւենել ողորմութիւն ընդ հա- 72
 բըս մեր , և յիշել զըւխտս իւր սուրբ :
 Զերբումնն , զոր երգուաւ Աբրահամու 73
 հօր մերում՝ տալ մեզ Աւանց երկիւղի , 74
 'ի ձեռաց թշնամեաց մերոց փրկելուս .
 Պաշտել զնա սրբութեամբ և արդա- 75
 րութեամբ առաջն նորա՝ զամենայն
 աւուրս կենաց մերոց : Եւ դու , մա , 76

նուկ , մարգարէ բարձրելոյն կուէտջր .
 զի երթիցես առաջն երեսաց Տեառն՝
 77 պատրաստել զճանապարհս նորա : Տալ
 զիտու թիւն փրկութեան ժողովոց եան
 նորա , 'ի թողութիւն մեղաց նոցա :
 78 Աւանց զթուլեանց ողորմութեան Աս-
 տուծոյ մերոյ , որովք այց արացցէ մեզ
 79 սրեգակն 'ի բարձանց : Երեւիլ սրոց
 'ի խաւարի և 'ի ստուերս մահու նըս-
 տէին , ուղղել զոտո մեր 'ի ճանա-
 պարհս խաղաղութեան :
 80 Եւ մանուկն աձէր և զօրանայր Հո-
 գւով , և էր յանապատս մինչև յօր
 երեւելոյ նորս Իսրայելի :

ԳԼՈՒԽ Բ .

1 Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ այնո-
 սիկ ել հրաման յՕղոստոս կայսերէ՝
 աշխարհագիր առնել ընդ ամենայն տի-
 2 եզերս : Այս առաջնն աշխարհագիր
 եղև 'ի դատաւորութեան Ասորոց
 3 Վիւրենեայ : Եւ երթային ամենեքեան
 մասնեկ յաշխարհագիր յիւրաբանչիւր
 4 քաղաքի : Եւ և Յովսէփ 'ի Գալիլէէ
 'ի քաղաքէ Նազարեթէ 'ի Հրէաստան ,

'ի քաղաք Քաւթի, որ կոչի Բեթղէ-
 էմ, վասն ընելոյ նորա 'ի տանէ եւ
 յաղգէ Քաւթի, Մտանել յաշխար- 5
 հազիր Մարեմու հանգերձ, զոր խօ-
 սեալն էր նմա, եւ էր յղև : Եւ ե- 6
 ղեւ 'ի հասանելն նոցա անդր, լցան
 աւուրք ծնանելոյ նորա : Եւ ծնաւ 7
 զՅրդին իւր զանգրանիկ, և սրտեաց
 'ի խանձարուրս, և եզ զնա 'ի մը-
 սուր. զի ոչ գայր նոցա տեղև յիջե-
 վանին :

Եւ Հովհէք էին 'ի տեղուջն յայն. 8
 միկ բացթեայք, որ սահէին զպահ,
 պանութիւնս գիշերոյ հօտից իւրեանց :
 Եւ հրեշտակ Տեառն երևեցաւ նոցա, 9
 և փառք Տեառն ծագեցին աւ նոսա,
 և երկեան երկիւղ մեծ : Եւ ասէ ցը- 10
 նոսա հրեշտակն, մի երկնչիք, զի ա-
 հաւասիկաւետարանեմ ձեզ ուրախու-
 թիւն մեծ, որ եղլիս ամենայն ժողո-
 վըրդեանն. Զի ծնաւ ձեզ այսօր վրք. 11
 կիչ, որ է օժեալ Տէր, 'ի քաղաքի
 Քաւթի : Եւ այս նշանակ ձեզ, 4ը- 12
 տանիցէք մանուկ սպտեալ 'ի խան-
 ձարուրս, եւ եզեալ 'ի մասւր : Եւ 13
 յանկարծակի եղեւ ընդ հրեշտակին

ընդ այնմիկ բաղմուցիւն զօրաց երկ-
 նաւորաց, որ օրհնէին զԱստուած և
 14 ասէին : Փառք 'ի բարձունս Աստու-
 ծոյ, և յերկիր՝ խաղաղութիւն, 'ի
 15 մարդիկ հաճուցիւն : Եւ եղև իրրև
 վերացան 'ի նոցանէ հրեշտակքն յեր-
 կինս, ասեն ցովմեանս հովիւքն. ե-
 կայք երթիցուք մինչև ցԲեթղէհէմ,
 և տեսցուք զի՛նչ է բանս այս, որ ե- 16
 ղեւ, զոր Տէր եցոյց մեզ : Եւ եկին
 փութմանակի, և գտին զՄարիամ և
 զՅովնէփի, և զմանուկն եզեալ 'ի մասւր,
 17 Եւ ծանեան վասն բանին՝ որ ասա-
 18 ցաւ նոցա զմանկանէն : Եւ ամենե-
 քին, որ լսէին՝ զարմանային վասն բա-
 նիցն, զոր խօսեցան ընդ նոսա հովիւ-
 19 քըն : Եւ Մարիամ զամենայն զբանս
 զայստիկ սրահէր, և խելամուտ լինէր
 20 'ի սրտի իւրում : Եւ դարձան հովիւ-
 քըն՝ փառաւոր ասնէին և օրհնէին
 զԱստուած վասն ամենայնի, զոր լուան
 և տեսին, որպէս սրտովցաւ նոցա :
 21 Եւ իրրև լցան աւուրք ութ թլիա-
 տել զնա, և կոչեցաւ անուն նորա Յի-
 սուս, որ կոչեցեալն էր 'ի հրեշտակէն,
 մինչև. յղացեալ էր զնա յորովայնի :

Եւ իբրև լցան աւուրբ սրբութեան 22
 նորա ըստ օրինացն Մովսէսի , ածին
 զնա յԵրուսաղէմ՝ յանդիման առնել
 Տեառն . Որպէս և գրեալ է յօրէնս 25
 Տեառն . Թէ ամենայն սրբու , որ բանայ
 զարդանդ՝ սուրբ Տեառն կոչեցի : Եւ 24
 տալ պատարագս՝ ըստ ասացելոյն յօ-
 րէնս Տեառն , զոչոս տատրակոց կամ
 երկուս ձօգս աղանեաց :

Եւ ահա էր այր մի յԵրուսաղէմ , 25
 որայ անուն էր Սիմէոն . և էր այրն
 այն սրգոս և երկիւղած , և ակն ու-
 նէր միխթարութեանն խորայելի , և
 Հօգի Սուրբ էր 'ի նմա : Եւ էր նորա 26
 հրաման առեալ 'ի Հոգւոյն Սրբոյ՝ մի
 տեսնել զմահ , մինչև տեսցէ զօժեա-
 լըն Տեառն : Եւ եկին Հոգւոն 'ի Տա-
 ճարն : Եւ իբրև ածին ծնողքն զմա . 27
 նուկն Յիսուս՝ առնել նոցա ըստ սո-
 վորութեան օրինացն 'ի վերայ նորա ,
 Եւ նա սու ընկալաւ զնա 'ի գիրկս 28
 իւր , և օրհնեաց զԱստուած և ասէ ,
 Արդ արձակես զճառայս քո , Տէր , 29
 ըստ բանի բուժմ 'ի խաղաղութիւն ,
 Զի տեսին աչք իմ զգիրկութիւն քո , 30
 Զոր պատրաստեցեր առաջի ամենայն 31

- 32 Ժողովորոց : Լյսս 'ի յայտնութիւն
 հեթանոսաց , և ժառու ժողովորեանն
 33 բուժմ իսրայելի : Եւ էին հայր և մայր
 նորա զարմացեալ 'ի վերայ բանոյն ,
 34 որ խօսէին զնմանն : Եւ օրհնեաց ըզ-
 նոսա Սիմէոն , և ասէ ցՄարիամ մայր
 նորա . ահա սա կայ 'ի գլբումն և 'ի
 կանգնումն բազմաց 'ի մէջ խորայելի ,
 35 և 'ի նշան հակառակութեան : Եւ ընդ
 քո իսկ անձն անցցէ սուր . զի յայտ-
 նեցին 'ի բազում սրտից խորհուրդք :
 36 Եւ անդ էր Աննա մարգարէ՝ դուս-
 տրը Փանուէլի յազգէ Ասերայ . սա
 ինքն անցեալ էր զաւուրբք բաղմբ ,
 կեցեալ ընդ առն ամն եօթն 'ի կու-
 37 սութեանն իւրիկ : Եւ էր այրի ամաց
 իբրև ութնամեա և չորից , որ ոչ մեկ-
 նէր 'ի Տաճարէն , այլ պահօք և աղօ-
 38 թիւք սլաշտէր զցայգ և զքերեկ : Եւ
 սա 'ի նմին ժամու յարուցեալ գոհա-
 նայր զՏեառնէ , և խօսէր զնմանէ ընդ
 ամենեանն՝ որ ակն ունէին իրկու-
 թեանն յԵրուսաղէմի :
 39 Եւ իբրև կատարեցին զամենայն
 ըստ օրինացն Տեառն , գարձան անդ-
 րէն 'ի Վաղիւեա 'ի բաղաքն իւրեանց

Նաղարէթ : Եւ մանուկն աճէր և դօ- 40
րանայր լի խնաստութեամբ : և շնորհք
Աստուծոյ էին 'ի վերայ նորա :

Եւ երթային ծնողք նորա ամի 41
ամի յԵրուսաղէմ 'ի տօնի զատկին :

Եւ իբրեւ եղէն նորա ամբ երկուտա- 42
սան , յելանել նոցա յԵրուսաղէմ ըստ
սովորութեան տօնին , Եւ կատարել 43

զաւուրսն՝ և դառնալ անդրէն , մնաց
Յիսուս մանուկն յԵրուսաղէմ , և ոչ

գիտացին ծնողքն նորա : Կարծէին ըզ- 44
նմանէ՝ թէ ընդ ուղեկիցսն խցէ , եկին

իբրեւ տուր միայ ճանապարհ , եւ
խնդրէին զնա ընդ դրացիսն եւ ընդ

ծանօթս , Եւ իբրեւ ոչ գտին , դար- 45
ձան անդրէն յԵրուսաղէմ խնդրել ըզ-

նա : Եւ եղև յետ երկից աւուրց՝ զը- 46
տին զնա 'ի Տաճարին , զի նստէր ընդ

վարդապետսն , լսէր 'ի նոցանէ եւ
հարցանէր զնոսա : Զարմանային ամե- 47

նէքեան , որ լսէին 'ի նմանէ՝ ընդ ի-
մաստութիւնն և ընդ պատասխանիս

նորա : Եւ իբրեւ տեսին զնա՝ սքան- 48
չացան : Եւ ասէ ցնա մայրն իւր . 'իր-

դեակ , զի՛նչ գործ գործեցեր դու ընդ
մեզ , ահաւասիկ հայր քու և ես տա-

մեզ , ահաւասիկ հայր քու և ես տա-

49 ապէտք խնդրէաք դքբն : Եւ ասէ
ցնոսա . զի՛ խնդրէիք զնա . ոչ գիտէիք

եթէ 'ի տան Հօր խնց պարտ է ինձ <

50 լինիլ : Եւ նոքա ոչ խմցան , զբանն զոր

51 խօսեցաւ ընդ նոսա : Եւ էջ ընդ նո-
սա , և գնաց 'ի Նաղարէթ , և եր նոցա

հնազանդ , և մայրն նորա պահէր զա-

52 մենայն զբանսն 'ի սրտի իւրում : Եւ
Յիսուս զարգանայր իմաստութեամբ
և հասակաւ , և շնորհք յԱստուծոյ
և 'ի մարդկանէ :

ԳԼՈՒԽ Գ .

1 Ի հնգետասաներորդի ամի տէրու-

թեանն Յիբերեայ կայսեր , 'ի դատա-

ւորութեան Հրէաստանի Քիլաստոսի

Քնետացոյ , և 'ի շորթորդպետութեան

Քալիլեացոյ Հերովդի , և 'ի Ֆիլիպոսի

եղջօր նորա շորթորդպետութեան Ի-

տուրացոց և Տրաքոնացոց սշխարհին ,
և 'ի շորթորդպետութեան Լիւսանեայ՝
2 Արիլենացոց , Եւ 'ի Քահանայապե-
տութեան Աննայի և Կայխաիայ , եղև
բան Աստուծոյ 'ի վերայ Յովնանու-
որդւոյ Զաքարիայ յանապատի անդ :

Եւ եկն յամենայն կողմն Յորդանանու՝ 5
 քարոյն վերաբերեալն ապաշխարու-
 թեան ՚ի թողութիւն մեղաց : Որպէս 4
 և գրեալ է ՚ի գիրս պատգամաց Եսայ-
 եայ մարգարէի . Ձայն բարբառոյ յա-
 նապատի , պատրաստ արարէք զճանա-
 պարհ Տեառն , և ուղիղ արարէք ըզ-
 շաւիղս նորա . ամենայն ձորք լցցին ,
 Եւ ամենայն լեռինք և բլուրք խոնար- 5
 հեցին , և եղիցին դժուարինքն ՚ի դիւ-
 րինս , և առաջարքն ՚ի հարթ ճա-
 նապարհս . Եւ տեսցէ ամենայն մար- 6
 մին զփրկութիւն Աստուծոյ : Եւ ա- 7
 սեր զժողովուրդան ելեալս մկրտիլ ՚ի
 նանէ . ճնունդք ի թից , ս' ցոյց ձեզ
 յախշիլ ՚ի բարկութենէն որ գալաց է :
 Արարէք այսուհետեւ պտուղս արժա- 8
 նի ապաշխարութեան , և եւ մի սկսա-
 նիցիք ասել՝ Եթէ ունիմք հայր զԱբ-
 բահամ . զայս ասեմ ձեզ , եթէ կա-
 բող է Աստուած ՚ի քարանցս յայցա-
 նէ յարուցանել որդիս Աբրահամու : 9
 Բայց ահաւասիկ տապար առ արմին
 ծառոց կայ , ամենայն ծառ , որ ոչ առ-
 նէ զպտուղ բարւոք , հատանի և ՚ի
 հսւր արկանի :

10 Հարցանէին զնա ժողովուրդքն եւ
 ասէին . իսկ արդ զի՞նչ գործեսցուք :
 11 Պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա . յոր
 լցեն երկու հանդերձք՝ տացէ զմին
 այնմ , յոր ոչ գուցէ , և յոր կայցէ կե-
 12 բակուր՝ նոյնպէս արացէ : Եկին և
 մաքսաւորք մկրտիլ , եւ տուն ցնա .
 13 Վարդապետ , զի՞նչ գործեսցուք : Եւ
 նա ասէ ցնոսա . մի՛ ինչ աւելի քան
 14 զհրամայեալսն ձեզ առնիցէք : Հարցա-
 նէին զնա և զնուորքն և ասէին , և
 մէք զի՞նչ գործեսցուք : Ասէ ցնոսա .
 մի՛ զոք խուլիցէք՝ եւ մի՛ զոք զբար-
 15 տիցէք , շատ լցցին ձեզ թոշակքն ձեր :
 15 Մինչ ակն ունէր ժողովուրդն , և
 խորհէին ամենեքեան ՚ի սիրտս իւ-
 բեանց զման Յովնանու՝ մի՞թէ սա՛ ի-
 16 ցէ Քրիստոսն : Պատասխանի ետ ա-
 մենեցուն և ասէ . ես մկրտեմ զձեզ
 ջրով . բայց գայ զորագոյն քան զիս ,
 17 զորոյ չեմ բաւական բառեալ զիջիկս ,
 նա մկրտեսցէ զձեզ Հոգւով Սրբոյ
 17 և հրով : Որոյ հեծանոցն ՚ի ձեռին
 իւրում սրբել զկալ իւր , և ժողովել
 զցորեանն ՚ի շտեմարանս իւր , և ըզ-
 18 յարդն այրեսցէ անշէջ հրով : Բա-

ղում և այլ ինչ միտիթարաթեամբ աւ-
ւետարանէր ժողովողեանն :

Բայց Հերովդէս շորթորդայեա յան. 19
դիմանեալ 'ի նմանէ վասն Հերովդիայ
կնոջ եղբոր իւրոյ, և յժոն ամենայն
չարեացն, զոր գործեայ Հերովդէս, Յա. 20
ւել և զայն եւս 'ի վերայ ամենայնի,
և եղ 'ի բանտի զՅովհաննէս :

Եւ եղև 'ի մկրտիլ ամենայն ժո. 21
ղովդեանն, և ընդ Յիսուսի մկրտին
և կալ յաղթօ, բանալ երկնից, Եւ 22
իջանել Հոգւոյն Սրբոյ մարմնաւոր տես-
լեամբ իբրև զաղաւնի 'ի վերայ նորա,
և գալ ձայն յերկնից՝ որ ասէր. Գու
ես Որդի իմ՝ սիրելի, ընդ քեզ հաճե-
ցայ :

Եւ ինքն Յիսուս եր ամաց իբրև 23
երեսնից, սկսեալ՝ որոց որպէս կարծէր
որդի Յովնէիայ, որ Յակովբայն, որ
Հեղեայն, որ Մատթեայն, Որ Ղեւ. 24
եայն, որ Մեղքեան, որ Յաննեան,
որ Յովնէիեայն, Որ Մատթեայն, որ 25
Ամովսեայն, որ Նաւումայն, որ Իս-
ղեայն, որ Նանգեայն, Որ Մատթեայն, 26
որ Մատթեայն, որ Սեմեայն, որ
Յովնէքեայն, որ Յովդայն, Որ Յովնա. 27

նայն, որ Բեսեայն, որ Զորաբաբելն,
28 որ Սաղաթիէլէն, որ Ներեայն, Որ
Մեղքեայն, որ Աբդեայն, որ Կովա-
մայն, որ Ելմովբադայն, որ Երայն,
29 Որ Յեսուայն, որ Եղիազարայն, որ
Յովլամայն, որ Մատթեայն, որ Ղեւ-
30 եայն, Որ Միմէնովին, որ Յուդային,
որ Յովնէիայն, որ Յովնամայն, որ Ե-
31 ղեկիմայն, Որ Մեղթեայն, որ Մեն-
նայն, որ Մատթեայն, որ Նաթանայն,
32 որ Ղաւթին, Որ Յեսուայն, որ Ով-
բեդայն, որ Բոսայն, որ Սաղմանայն,
33 որ Նասսովինին, Որ Ամիադաբայն,
որ Արամայն, որ Ադմեայն, որ Առ-
նեայն, որ Եորովմայն, որ Փարէսին,
34 որ Յուդային, Որ Յակովբայն, որ Ի-
սահակայն, որ Աբրահամունն, որ Թա-
35 ռային, որ Նաբովբայն, Որ Սերու-
բայն, որ Ռազաւայն, որ Փաղեկայն,
36 որ Եբերայն, որ Սաղային, Որ Կայ-
նանայն, որ Արիաքսադայն, որ Սե-
37 մայն, որ Նոյին, որ Ղամբայն, Որ
Մաթուռադային, որ Ենովբայն, որ
Յարեդին, որ Մաղաղայելէն, որ Կայ-
38 նանայն, Որ Ենովմայն, որ Սեթայն,
որ Ադամայն, որ Աստուծոյն :

ԳԼՈՒԽ Գ .

Եւ Յիսուս լինողբով Սրբով դարձաւ 'ի Յորդանանէ . և վարէր Հոգւովն յանապատ, Աւուրս քառասուն փորձեալ 'ի սառանայէ . և ոչ եկեր և ոչ արք յաւուրն յայնտիկ, և 'ի կատարեին նոցա՝ քաղցեալ : Եւ ասէ ցնա սառանայ . եթէ Որդի ես Աստուծոյ, ասա քարիդ այդմիկ՝ զի հայ լիցի Պատասխանի ետ նմա Յիսուս եւ ասէ . զրեալ է, եթէ ոչ հացիւ միայն կեցցէ մարդ, այլ ամենայն բանիւ Աստուծոյ :

Եւ հանեալ զնա 'ի լեառն մի բարձր՝ եցոյց նմա զամենայն թագաւորութիւնս աշխարհի 'ի վայրկեան ժամանակի . Եւ ասէ ցնա սառանայ . բեղ տաց զայս ամենայն իշխանութիւն եւ զիստոս սոցա, զի ինձ տուեալ է, և ում կամիմ՝ տամ զսա . Արդ դու եթէ անկեալ երկիր պահանջես առաջի իմ, բեղ եղիցի ամենայն : Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ . զրեալ է, երկիր պահես

Տեառն Աստուծոյ քում, և զնա միայն պաշտեցես :

9 Եւ աճ զնա յերուսաղէմ, և կացոյց 'ի վերայ աշտարակի Տաճարին, և ասէ ցնա . եթէ Որդի ես Աստուծոյ, 10 արկ զբեղ աստի 'ի վայր : Զի զրեալ է, եթէ հրեշտակաց իւրոց պատուիւ 11 րեալ է վասն քո՝ պահել զբեղ : Զի 'ի վերայ ձեռաց բարձցն զբեղ, մի 12 երբէք հարցես զքարի զոսն քո : Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ասէ . ասացեալ է, թէ ոչ փորձեցես զՏէր 13 Աստուած քո : Եւ կատարեալ զամենայն փորձութիւնս սառանայի, 'ի բաց եկաց 'ի նմանէ առ ժամանակ մի : 14 ԲԿ . Եւ դարձաւ Յիսուս զօրութեամբ Հոգւոյն 'ի Գալիլեա, և ել համբա զնմանէ ընդ ամենայն կողմանքս դաւառին . Եւ նա ուսուցանէր 'ի ժողովուրդս նոցա՝ փառաւորեալ 16 յամենեցունց : Եւ եկին 'ի Նազարեթ՝ ուր անեալն էր, և եմուտ ըստ սովորութեան իւրում յաւուր շաբաթու 17 'ի ժողովուրդն : Եւ ետուն նմա զիրս զԾոպեայ մարգարէի . և յարեալ ընթեռնուլ, և իբրեւ եբաց զգիրսն՝ եւ

գիտ զայն տեղիւ, յորում գրեալն էր .
 20 Հոգի Տեառն 'ի վերայ իմ, վասն ու
 18 րոյ և օծ իսկ զիս . աւետարանել աղ-
 քատաց առաքեաց զիս : բժշկել զքե-
 կեալս սրտիւ . Քարողել գերեաց զԹու . 19
 զուժիւն, և կուրաց տեսանել, ար-
 ձակել զվիրաւորս 'ի Թողւթիւն . քա-
 րողել զտարեկան Տեառն ընդունելի :
 Եւ խփեալ զգիրսն՝ ետ ցարշտօնեայն, 20
 և նստաւ . և ամենեցուն, որ 'ի Ժող-
 վրդեանն էին աչք՝ 'ի նա հայէին : Եւ 21
 սկսաւ ասել ցնոսա . այսօր լցան գիր-
 քըս այս յականջս ձեր : Եւ ամենեքին 22
 վկայէին նմա , և զարմանային ընդ բա-
 նըս շնորհացն , որ ելանէին 'ի բերանոյ
 նորա , և ասէին . ո՛չ սա է որդին Յով-
 սեփայ : Եւ ասէ ցնոսա . ապաքէն ա . 25
 սիցէք առ իս զառակս զայս . բժիշկ ,
 բժշկեա զանձն քո . որչափ լուաք , զլր
 արարեր 'ի Կափառնատում , արա և աստ
 'ի քում գաւառի : Եւ ասէ . ամէն ա . 24
 սեմ ձեզ , Թէ չէ մարգարէ ընդունե-
 լի 'ի քաղաքի իւրում : Արդարեւ ա . 25
 սեմ ձեզ , զի բաղում այրիք էին յա-
 ռուրս Նղեայի 'ի մէջ իորայելի , յոր-
 ժամ փակեցանն երկինք զերիս ամս և

զվեց ամիս , և եղև սով մեծ ընդ ա .
 26 մենայն երկիր . Եւ ո՛չ առ մի 'ի նո-
 ցանէ առաքեցաւ եղև , բայց միայն
 'ի Սարեփդա Սիդոնիտացոյ՝ առ կին
 27 մի այրի . Եւ բաղում բորոտք էին
 յիորայելի առ Նղեհիւ մարգարէիւ .
 և ոչ որ 'ի նոցանէ սրբեցաւ , բայց մի-
 28 այն Նէեման Ատրի : Եւ լցան ամե-
 նեքին բարկութեամբ 'ի Ժողովրդեա .
 29 նըն՝ իրբեւ լէին զայս . Եւ յարու-
 ցեալ հաճի՛ն զնա արտաքոյ քաղաքին ,
 և ամին զնա մինչեւ յարտեւան լի-
 րինն , յորոյ վերայ քաղաքն նոցա շի-
 30 նեալ էր , գահավէժ առնել զնա : Եւ
 նա անցեալ ընդ մէջ նոցա՝ գնայր ,
 51 ԲՐ . Եւ էջ 'ի Կափառնատում 'ի
 քաղաքն Գալիլեացոց , և ուսուցանէր
 32 զնոսա 'ի շարաթան : Եւ զարմանային
 ընդ վարդապետութիւն նորա , զի իշ-
 խանութեամբ էր բանն նորա :
 33 Եւ էր 'ի Ժողովրդեանն այր մի .
 զոր ունէր այս զիւի օրձոյ , և աղա-
 34 զակեաց 'ի ձայն մեծ՝ և ասէ . Թու-
 լացո , զի՞ կոյ մեր և քո , Յիսուս նա-
 զավեցի . եկիր կորուսանել զմեզ , գի-
 տեմք զքեզ սով ես , Սուրբք Աստու-

ծոյ : Սաստեաց 'ի նա Յիսուս և ասէ . 35
 պապանձեաց և ել 'ի դմանէ : Զգետ-
 նեաց զնա դեւն 'ի միջև անդ և ել 'ի
 նմանէ , և ինչ ոչ վնասեաց նա . Եւ 36
 եղևն զարմանալիք 'ի վերայ ամենեցուն ,
 խօսէին ընդ միմեանս և ասէին . զի նչ
 է բանս այս , զի իշխանու թեամբ եւ
 զօրութեամբ սաստէ այսոյ պղծոյ , և
 ելանեն : Եւ երթայր հոշակ զնմանէ 37
 ընդ ամենայն անդիս շորջ զգաւա-
 սաւն :

Եւ յարուցեալ 'ի ժողովոցինէ ան . 38
 աի , եմուտ 'ի տուն Սիմոնի , Զս . 38
 քանչ Սիմոնի տաղնասկեր ջերմամբ
 մեծաւ , և աղաչեցին զնա վան նո-
 քա . Եկաց առ նմա , սաստեաց ջերմս . 40
 նքն , և եթող զնա , և վարկաղակի
 յարեաւ և պաշտեր զնոսա :

Եւ ընդ արեւուն մտանել՝ ամենէ . 41
 քիան՝ որոց էին հիւանդք 'ի պէսպէս
 ցաւս , բերէին զնոսա առ նա : Եւ
 նա իւրաքանչիւր ուռէք 'ի նոցանէ զը-
 նէր ձեռս՝ և բժշկէր զնոսա : Ելանէ . 42
 ին և դեք 'ի բաղմոյ , աղաղակէին
 և ասէին . եթէ դու ես Որդի Աստու-
 ծոյ , և նա սաստեր և ոչ տայր նոցա

թոյլ խօսիլ , զի գիտէին զնա թէ քը-
 րխտասն է :

- 43 ԲԳ . Եւ իբրև տիւ եղև . ել զը-
 նաց յանապատ անդև . և ժողովուրդ-
 քն ինդրէին զնա . եկին մինչև առ
 նա , և արգելութիւն զնա՝ զի մի գնաս .
 44 ցէ 'ի նոցանէ : Եւ նա ասէ զնոսա .
 և այլոց քաղաքաց պարտ է ինձ աւե-
 տարանել զարքայութիւնն Աստուծոյ ,
 45 զի յայն իսկ առաքեցայ : Եւ քարո-
 զէր 'ի ժողովուրդն Գալիլեացոց :

ԳԼՈՒԽ Ե .

- 1 Եւ եղև 'ի խառնել զնովաւ ժողո-
 վուրեանն և լսել զբանն Աստուծոյ , և
 ինքն կայր առ ծովակին Գեննետարե-
 2 թայ . Եւ ետես երկուս նաւս զև կա-
 յին առ ծովակին , և ձկնորոքն ե-
 լեալ 'ի նոցանէ՝ լուսնային զգործիսն :
 3 Եւ նա 'ի մի նաւուցն՝ որ էր Սիմոնի
 և աղաչեաց զնա՝ սակաւիկ մի տա-
 նիլ 'ի ներքս 'ի ցամաքէն . նստաւ՝ և
 ուսուցանէր 'ի նաւէ անտի զժողո-
 վուրդն :
 4 Եւ իբրև լուսնայ 'ի խօսոյն , ա-

ան ջՄիմնին • խաղացո 'ի խորն , և
 արկէք զգործիս ձեր յորս : Պատաս . 5
 խանի ետ Միմնին և ասէ ցնա . Վար-
 դապետ , զամենայն գիշերս աշխատ
 Էղեաք՝ և ոչ ինչ կալաք : բայց վասն
 քո բանիդ արկցուք զգործիս : Զայս 6
 քբբև արարին՝ փակեցին 'ի ներքս բաղ-
 ճուծիւն ձկանց յոյժ , մինչեւ պար-
 պատէին ուռկանք նոցա . և ակնոր . 7
 կէին որսակցացն 'ի միւս նաւն՝ զալ
 օգնել նոցա , և եկին , և լցան երկու-
 քին նաւքն՝ մինչեւ մերձ յընկովիլ նս-
 ցա : Իբրև և տես Միմնին Պետրոս , 8
 անկաւ առ ծուռկան Յիսուսի և ասէ .
 'ի բաց դնա յինէն , Տէր , զի այր մե-
 զաւոր եմ ես : Քանզի ահ պատեաց 9
 զնա և զամենեսեան , որ ընդ նմայն ե-
 ցին՝ վասն որոց ձկանցն , զորս ըմբռնե-
 ցին • Նոյնպէս և զՅակովէոս և զՅով . 10
 հաննէս զբաղիսն Զեբեդեաց , որ էին
 որսակիցք Միմնինի : Եւ ասէ ջՄիմնին
 Յիսուս . մի երկնչիբ , յայոմ հետէ ըզ-
 ճարդիկ որսայցես 'ի կեանս : Եւ հա . 11
 նեալ զնաւն 'ի ցամօք՝ թողին զամե-
 նայն , և գնացին զհետ նորա :

ԲԻ • Եւ եղև 'ի հասանելն նորա 12

'ի մի 'ի քաղաքսցն , ահա այր մի լն
 բարտու թեամք , իբրև եսես զՅի-
 սուս՝ անկեալ 'ի վերայ երեսաց աղա-
 շեաց զնա և ասէ . Տէր , եթէ կամիս
 13 կարող ես զիս սրբել : Զգետց զձեռն
 իւր՝ հասոցց 'ի նա և ասէ . կամիմ ,
 սրբեաց : Եւ վաղվաղակի գնաց 'ի նը .
 14 մանէ բարտու թիւնն : Եւ նա պա-
 տու իրեաց նմա՝ մի ումէք ասել , այլ
 թէ երթ ցոց զսնձն քո քահանային ,
 և մատ պատարագ վստն սրբու թեան
 քո , որպէս և հրամայեաց Մովսէս 'ի
 15 վկայութիւն նոցա : Եւ յորդէր առա-
 շել բանն զնմանէ . և ժողովէին ժո-
 ղովորդք բաղումք լսել և բժշկիլ 'ի
 16 հիւանդութենէ իւրեանց : Եւ նա խոյս
 տայր յանապատ տեղիս , և կայր յա-
 ղօթս :
 17 ԲԵ • Եւ եղև 'ի միւսմ առաւրց՝
 և ինքն ուսուցանէր , և փարիսեցիքն
 և օրինացն վարդապետք նստէին . որք
 ժողովեալ էին յամենայն քաղաքաց
 Գալիլեացոց և Հրեաստանի և Նրու-
 սաղեմի . և զօրութիւն Տեառն էր 'ի
 18 բժշկել զնոսա : Եւ ահա արք բերե-
 ին մահձօք զայր մի՝ որ էր անդամս .

լոյժ , և խնդրէին զնա մեծանել 'ի ներքս և զնել առաջն նորա . Եւ իբ- 19
րևս ս'ջ գտանէին թէ ընդ որ մեծա-
նիցեն զնա 'ի ներքս' վասն ամբոխին ,
եղին 'ի տանիս , և 'ի ցուղոյն կախե-
ցին զնա , և իջուցին մահճօքն հան-
գերձ 'ի մէջ առաջն Յիսուոսի : Եւ տե- 20
սեալ զհաւատոն նոցա' ասէ զնա . այր
գու . թողեալ լիցին քեզ մեղք քո :
Սկսան խորհիլ Գոլիթքն և Փարիսեցիք , 21
և ասեն . ս' է սա' որ խօսի զհայհոյու-
թիւնս , ս' լ կարէ թողուլ զմեզս , բայց
միայն Աստուած : Իբրևս գիտաց Յի- 22
սուս զխորհուրդսն նոցա , պատասխա-
նի ետ և ասէ զնոսա . զի' խորհիք 'ի
սիրտս ձեր . Զի' նչ դիւրագոյն է , ա- 23
սել թողեալ լիցին քեզ մեղք քո , ե-
թէ ասել արի և գնա : Այլ զի' գի- 24
տասցէք' եթէ իշխանութիւն ունի Որ-
դի մարդոյ յերկրի թողուլ զմեզս , ասէ
ջանդամալոյժն , քեզ ասեմ' արի առ
գմահիճս քո , և երթ 'ի տուն քո :
Եւ առժամայն յարուցեալ առաջն 25
ամենեցուն' սու զիւրևս յորոյ վե-
րայ անկեալ զնէր , զնաց 'ի տուն
իւր , և մտաւար առնէր զԱստուած :

26 Զարմանք կարան զամենեոսն , և յա-
ռաւոր առնէին զԱստուած . լի եղին
ահիւ եւ ասեն , եթէ տեսաք այսօր
նոր նշան :
27 ԲՁ . Եւ յետ այնորիկ ել անտի ,
և ետես մաքսաւոր մի' որում անուն
էր Ղեւի , զի նստէր 'ի մաքսաւորու-
թեան . եւ ասէ զնա . եկ զինի իմ' :
28 Եւ թողեալ զամենայն յարեաւ գնաց
29 զինի նորա : Եւ արար ընդունելու-
թիւն մեծ նմա Ղեւի 'ի տան իւ-
րում . եւ էր ժողովուրդ բազում
մաքսաւորաց և այլոյ , որ էին բազ-
30 մեալ ընդ նոսա : Եւ տրտնջէին Փա-
րիսեցիքն եւ Գոլիթքն նոցա զնմանե-
առ աշակերտսն նորա' եւ ասէին .
ընդէր ընդ մաքսաւորս եւ ընդ մե-
31 ղաւորս ուտէք և ըմպէք : Պատաս-
խանի ետ Յիսուս և ասէ զնոսա , ոչ
ինչ են պիտոյ բժիշկք սղոց , այլ
32 հիւանդաց , Եւ ս'ջ եկի կոչել զարդա-
րըս , այլ զմեղաւորս յապաշխարու-
33 թիւն : Եւ նոքա ասեն զնա . ընդէր
աշակերտքն Յովնանու պահեն ստէպ ,
և խնդրուածս առնեն , նոյնպէս եւ
Փարիսեցւոցն , և քոյքք ուտեն և ըմ-

պէն : Եւ նա ասէ ցնոսա . մի թէ կա . 34
 ըող էք մանկանց առագաստի՛ մինչ փե-
 ոայն ընդ նոսա իցէ՛ հրաման տալ
 պահել . Եկեոցեն աւուրք՝ յորժամ 35
 բարձի՛ ՚ի նոցանէ փեսայն , ապա պա-
 հեոցեն յաւուրսն յայնոսիկ , Ասաց և 36
 առակ մի առ նոսա , թէ ոչ որ ար-
 կանէ ՚ի նոր հանդերձէ ՚ի վերայ հը-
 նացեալ ձործոյ , ապա թէ ոչ՝ և զնորն
 պատուէ , եւ ընդ հնոյն շփաբանի
 կապերան՝ որ ՚ի նորոյն . Եւ ոչ որ 37
 արկանէ զինի նոր ՚ի տիկս հինս . ա-
 պա թէ ոչ՝ պայթուցանէ գինին նոր
 զտիկան հինս . ինքն հէզու , և տիկքն
 կորնչին : Այլ զինի նոր ՚ի տիկս նորս 38
 արկանելէ է , և երկրքին պահին , Եւ 39
 ոչ որ բմոցէ զհինն՝ և կամոյցի զնորն .
 քանզի ասէ՝ թէ հինն քաղցրագոյն է :

ԳԼՈՒԽ 9 .

ԲԷ . Եւ եղեւ ՚ի շաբաթու յերկ- 1
 ըորդում՝ առաջնոյն՝ անցանել նմա
 ընդ արտօրայնս , և աշակերտքն նորա
 կորզէին հասկ՝ շիէին ընդ ափ և ու-
 տէին : Եւ ոմանք ՚ի ֆարիսեացոյն ա- 2

տէն ցնոսա . զի՛նչ գործէք , զոր չէ
 3 որէն ՚ի շաբաթու : Պատասխանի ես
 նոցա Յիսուս և ասէ , շիցէ՞ ընթեր-
 ցեալ ձեր , զոր արարն Գաւթիթ . յոր-
 ժամ քաղցեաւն ինքն և որ ընդ նը-
 4 մայն էին . Զխորդ եմուտ նա ՚ի տունն
 Աստուծոյ , և զհասն զառաջաւորու-
 թեանն իկեր՝ և ես այնոցիկ , որ ընդ
 նմայն էին . զոր ոչ էր օրէն ումք
 ուտել , բայց միայն Քահանայապետիցն :
 5 Եւ ասէ ցնոսա . Յեր է Որդի մադդոյ
 և շաբաթու :

6 Եւ եղեւ ՚ի միւսում՝ շաբաթուն
 մտանել նմա ՚ի Բողղուբոն և ու-
 սուցանել , և էր անդ այր մի , եւ
 7 ձեռն իւր աջ գօսացեալ էր . Եւ բո-
 պասէին նմա Գպիլքն և ֆարիսեցիք՝
 թէ ՚ի շաբաթուն բժշկիցէ , զի զը-
 տանիցեն շարախօսութիւն զնմանէ ,
 8 Եւ նա զիտէր զնորհուրդս նոցա . ասէ
 ցայրն՝ որոյ ձեռնն գօսացեալ էր .
 արի անց ՚ի մէջ : Եւ նա յարուցեալ ,
 9 Եկաց : Ասէ ցնոսա Յիսուս . հարցից
 ինչ զձեզ . զի՛նչ արժան է ՚ի շաբա-
 թու , բարի՛ ինչ առնել՝ Եթէ շար
 գործել , ոգի մի ասրեցուցանել՝ թէ

կորուսանել, Եւ հայեցեալ շուրջ զա. 10
 մենեքուսմբ զտարագին՝ սսէ ցնա • ձը-
 դեա զձեռն քո : Եւ նա ձգեաց, եւ
 հաստատեցաւ ձեռն նորա իբրեւ ըզ-
 միւսն : Կորա լցան յիմարութեամբ, 11
 եւ խօսէին ընդ միմեանս՝ Թէ զի՛նչ
 առնեցեն Յիսուսի :

Գ. Եւ եղև ընդ աւուրսն ընդ 12
 այնոսիկ ել ՚ի լեառն կալ յաղթմս •
 եւ հանէր զգիշերն ՚ի զլուս յաղթմս
 Աստուծոյ :

Եւ իբրև այդ եղև՝ կոչեաց զա. 15
 շակերտն իւր, եւ ընտրեաց ՚ի նո-
 ցանէ երկուսասնա, զորս եւ Առա-
 քեալս անուանեաց : ԶՍիմոն՝ զոր եւ 14
 Պետրոսն անուանեաց, եւ զԱնդրէաս
 եղբայր նորին, եւ զՅակովբոս, եւ ըզ-
 Յովհաննէս, եւ զՓիլիպպոս • եւ զՏար-
 թուղիմէոս, Եւ զՄատթէոս, եւ ըզ- 15
 Թովմաս, եւ զՅակովբոս Արիւեայ, եւ
 զՍիմոն՝ զկոչեցեալն նախանձոյոյդ,
 Եւ զՅուզա Յակովբայ, եւ զՅուզա իս. 16
 կարիովտացի՝ որ եղև իսկ մասնիչ :
 Եւ իջեալ նորք հանդերձ ՚ի սեղն մի 17
 տարարակ, եւ ժողով աշակերտացն
 նորա, եւ բազմութիւն յոյժ ժողովուր,

դեանն յամենայն Հրէաստանէ եւ յԵ-
 բուսաղէմէ, եւ յայնմ կողմանէ, եւ ՚ի
 18 Ծովեղերէն Տիւրսոսի եւ Սիդոնի, Որ
 եկին լսել ՚ի նմանէ, եւ բժշկիլ ՚ի հի-
 ւանդութենէ իւրեանց • եւ նեղեալքն
 19 յայտոյ տղճոց՝ բժշկէին : Եւ ամենայն
 ժողովուրդն ինդրէր մերձեալ ՚ի նա,
 զի զօրութիւն բազում ելանէր ՚ի նը-
 մանէ՝ եւ բժշկէր զամենեսին :

20 Եւ նա ամբարձ զաչս իւր յաշա-
 կերտոն իւր՝ եւ սսէ • Երանի՛ աղքատ-
 տացդ հոգւով, զի ձեր է արքայու-

21 Թիւն Աստուծոյ : Երանի՛ որ քաղ-
 ցեալ են այժմ, զի յազեացին : Երա-
 նի՛ որ լսն այժմ, զի ծիծաղեացին :

22 Երանի՛ է ձեզ՝ յորժամ ասիցեն ըզ-
 ձեզ մարդիկ, եւ յորժամ որոշիցեն
 զձեզ եւ նախատիցեն, եւ հանիցեն ա-
 նուն չար զձէնջ վասն Որդւոյ մարդոյ :

23 Ուրախ լինէ՛ք յաւուր յայնմիկ եւ ցլն-
 ծասլէք, զի ահա վարձք ձեր բաղում
 են յերկինս • ըսա զմին օրինակի առ-
 նէին մարգարէիցն հարք իւրեանց :

24 Բայց վայ ձեզ մեծատանցդ, զի ընկա-

25 լայք զմտիթարութիւն ձեր : Վոյ՛
 ձեզ, որ յազեալք էք այժմ, զի քաղ-

ցիցիք . վսյ ձեղ , որ ծիծաղեցք այժմ :
 զև սգայցէք և լայցէք : Վսյ ձեղ՝ յոր . 26
 ժամ բարի ասկեցն զձէնջ ամենայն
 մարդիկ , զև այդպէս առնէին սուտ
 մարգարէիցն հարբ նոցա :

Այլ ձեղ ասեմ որ լէքք . սիրեցէք 27
 զԹշնամիս ձեր , բարի արարէք ատե-
 լեաց ձերոց . Օրհնեցէք զանծիխս ձեր . 28
 աղօթս արարէք 'ի վերայ նեղաց ձե-
 րոց : Որ հարկանէ զձնօտ քո , մատո 29
 նմա և զվիւսն . և որ հանէ 'ի քէն
 զքաճկոն քո , մի արգելուր 'ի նմանէ
 և զշապիկս : Ամենայնի , որ խնդրէ 'ի 30
 քէն՝ տուր , և զոր ինչ հանէ որ 'ի
 քէն՝ մի պահանջեր : Եւ որպէս կա . 31
 միք թէ արասցեն ձեզ մարդիկ , այն-
 պէս արասլէք և գուբ նոցա : Եւ եթէ 32
 սիրէք դուք զսիրելիս ձեր , զն՝նչ շը-
 նորհ է ձեր . զև և մեղաւորք սիրեն
 զսիրելիս իւրեանց : Եւ եթէ բարի 33
 առնէք բարեբարաց ձերոց , որ շնորհ
 է ձեր . զև և մեղաւորք զնայն գոր-
 ծեն : Եւ եթէ տայք փոխ այնոցիկ՝ 34
 յորոց ակն ունիցիք առնուլ , որ շնորհ
 է ձեր . քանզև և մեղաւորք մեղաւորաց
 փոխ տան , զև առցեն անգրէն զվը-

35 շինն , Բայց սիրեցէք զԹշնամիս ձեր ,
 և բարի արարէք ատեւեաց ձերոց , և
 տուք փոխ՝ ուստի ոչ ակն ունիցիք
 առնուլ . և եղևցին վարձք ձեր բա-
 զոււմ , և եղևլէք որդիք բարձրեց , զև
 նա քաղցր է 'ի վերայ շարս և ա-
 36 պաշնորհաց : Եղևուրք զԹածք՝ որ-
 37 պէս և Հայրն ձեր զԹած է , Սի դա-
 տիք՝ և ոչ դատիցիք . մի պատժէք՝
 և ոչ պատժիցիք , արձակեցէք և ար-
 38 ձակիցիք . Տուք՝ և տացի ձեզ . չափ
 բարուր , Թաթաղուն , շարժուն , զե-
 զուն տացեն 'ի գոգս ձեր , նովին չա-
 փով . որով չափէք՝ չափեացի ձեզ .
 39 Սուսց և առակ մի առ նոսա . մի-
 թէ կարիցէ՛ կայր կուրի առաջնորդել ,
 ոչ ապաքէն երկրքին 'ի խորխորատան .
 40 կանիցին : Ոչ է աշակերտ լաւ քան
 զվարդապետ իւր . ամենայն կատա-
 րեալն եղևի իբրև զվարդապետ իւր :
 41 Ձի տեսանես զելուղ յական եղբոր
 քո , և 'ի քում ական զգերանդ ոչ
 42 նշմարես : Կամ զևսորդ կարես ասել
 ցեղքայր քո . եղևայր , Թող հանից
 զելուղդ յականէ քումմէ , և գու 'ի
 քում ական զգերանդ ոչ տեսանես :

Կեղծաւոր , հան նախ զգերանդ յա-
 հանէ բումմէ , և ապա հայեալն զհա-
 նել զչիւղ յախանէ եղբօր քո : Զի ոչ 45
 է ծառ բարի՝ որ առնէ պտուղ չար ,
 և ոչ դարձեալ ծառ չար՝ որ առնէ
 պտուղ բարի . Զի իւրօքանիւր ծառ 44
 'ի պողոյ իւրմէ ճանաչի : Զի ոչ եթէ
 'ի փշոց քաղեն թուղ , և ոչ 'ի մօրեն-
 ւոյ կթեն խաղող : Մարդ բարի՝ 'ի 45
 բարի գանձուց սրտի իւրոյ բղկն ըզ-
 բարի , և մարդ չար՝ 'ի չարէն բղկն
 զչար . քանզի 'ի յաւելուածոյ սրտին
 խօսի բերան նորա :

Զի կոչէք զիս՝ Տէր , Տէր , և զսր 46
 ասեմն ոչ առնէք : Ամենայն , որ գայ 47
 առ իս և լսէ զբանս իմ և առնէ զնա-
 սա , ցուցից ձեզ ում նման է : Նման 48
 է առն՝ որ շինիցէ տուն , որ փորեաց
 և խորեաց , և եզ հիմն 'ի վերայ վե-
 մի . 'ի յառնել հեղեղաց՝ բաղխեաց
 գետ զտունն , և ոչ կարաց շարժել
 զնա . զի հաստատեալ էր հիմնն 'ի վե-
 բայ վեմի : Իսկ որ լսէ զբանս իմ և 49
 ոչ առնէ , նման է առն՝ որ շինիցէ
 տուն 'ի վերայ հողոյ առանց հիման .
 զսր բաղխեաց գետ , և վաղվաղակի

անկաւ , և եղև կործանումն տանն
 այնորիկ մեծ :

ԳԼՈՒԽ Է .

- 1 Գ. Եւ իբրև կատարեաց դամե-
 նայն բանս իւր 'ի լսելիս ժողովոգեա-
 նուն , եմուտ 'ի Կաթառնում :
- 2 Հարիւրապետի ուրումն ծառայչա-
 րաչար հիւանդացեալ՝ մերձ էր 'ի վախ-
 3 ճանիղ , որ էր նմա պատուական : Իբ-
 րև լուաւ զՅիսուսէ , առաքեաց ըզ-
 4 ձերսն 'ի Հրէից , աղաչէր զնա՝ զի ե-
 կեսցէ , ապրեցուցէ զծառայն նորա :
 4 Եւ նորա եկեալ առ Յիսուս աղաչէին
 զնա ստեղ և ասէին , թէ արժանի
 5 է՝ որում զնորհօ զայս առնես . Զի
 սիրէ զազգս մեր , և զժողովոգանոցն
 6 նա շինեաց մեզ : Եւ Յիսուս գնաց ընդ
 նոսա . իբրև ոչ ինչ կարի հեռի էր
 'ի տանէն , յղեսց առ նա հարիւրա-
 պետն բարեկամս , և ասէ ցնա . Տէր ,
 մի ինչ աշխատ լինիր , զի չեմ բաւա-
 կան եթէ ընդ յարկաւ իմով մտանի-
 7 ցես . Վասն որոյ և ոչ զանձն համա-
 րեցայ արժանի առ քեզ գալոյ , այլ

ասա բանիւ՝ և բժշկեցի մանուկս իմ :
 Քանզի և էս այր մի եմ կարգեալ ընդ 8
 իշխանութեամբ . ունիմ ընդ ինեւ զի-
 նուորս , և տեսմ' սմա՝ երթ , և եր-
 թայ . և այլում՝ թէ եկ , և դայ . և
 ծառայի իմում՝ թէ արա զայս , և
 առնէ : Եւ իբրեւ լուաւ զայս Յիսուս՝ 9
 զարմացաւ , դարձաւ առ ժողովուրդն ,
 որ երթային զհետ նորա և առէ . ա-
 մէն առեմ ձեզ , թէ և ոչ յիտրայելի
 այսչափ հաւատոս դառի : Եւ դարձան 10
 անդրէն սլատգամաւորքն ՚ի տուն , և
 դժոխն զծառայն հիւանդ բժշկեալ :

ԴԴ . Եւ եղև ՚ի վաղին երթայր 11
 ՚ի քաղաք մի որում անուն էր Նային .
 երթային ընդ նմա և աշակերտքն նորա
 և ժողովուրդ բազում : Իբրև մերձ ե- 12
 ղև դուռն քաղաքին , և ահա ելանէր
 մեռեալ մի՝ որդի միամօր մօր իւրոյ .
 և նա էր այրի . և ժողովուրդ բազում
 քաղաքին էր ընդ նմա , իբրեւ ետես 13
 զնա Տէր , զԹացաւ ՚ի նա և առէ՝ մի
 լար . Եւ մատուցեալ մերձեցաւ ՚ի դա- 14
 դաղն . և որ բարձեալն տանէին՝ ըզ-
 տեղի առին . և առէ , սլատանի դու ,
 քեզ առեմ , արի : Կանգնեցաւ եւ 15

նստաւ մեռեալն , և սկսաւ խօսիլ .
 16 և ետ զնա ցմայր իւր : Եւ ահ կարաւ
 զամենեոին , և ևս մտաւար առնէին
 զԱստուած՝ և առէին , թէ մարգարէ
 սին մեծ յարուցեալ է ՚ի միջև մերում :
 և թէ՛ այց արար Աստուած ժողովուր-
 17 դեան իւրում ՚ի բարութիւն : Եւ ել
 զըջոյս այս ընդ ամենայն Հրէաստան
 վասն նորա , և ընդ ամենայն կողմանս
 աշխարհին :
 18 Եւ պատմեցին Յովհաննու աշա-
 կերտքն իւր վասն ամենայնի այսորիկ :
 19 Եւ կոչեաց առ ինքն երկուս ոմանս
 յաշակերտացն իւրոց Յովհաննէս , ա-
 ուարեաց առ Տէր և առէ . դու ես որ
 գալոյն ես , և թէ այլում ակն կայցուք :
 20 Եւ եկեալ առ նա արքն տսեն . Յով-
 հաննէս Մկրտիչ առաքեաց զմեզ առ-
 քեզ և առէ , դու ես , որ գալոյն ես .
 21 եթէ այլում ակն կայցուք : Եւ ՚ի նը-
 մին ժամու բժշկեաց զբազումս ՚ի հի-
 ւանդութեանց և ՚ի հարուածոց և
 յայտոց շարաց , և կուրաց բազմաց ը-
 22 նորհեաց տեսանել : Պատասխանի ետ
 նոցա և և առէ . երթայք սլատմեցէք
 Յովհաննու՝ զոր տեսիքք և լուայք :

զև կայրք տեսանեն . և կաղք գնան .
բորոտք սրբին , խուլք լնեն , մեռ-
եալք յառնեն , աղքատք աւետարա-
նին . Եւ երանի իցէ՝ որ ոչ զայլ թակ- 25
ղեացի յիս :

Եւ իբրև գնացին հրեշտակքն Յով- 24
հաննու , սիսաւ խօսիլ ընդ ժողո-
վուրդսն վասն Յովհաննու . զի՛նչ էլիք
յանադատն տեսանել . եղէ՛ցն շար-

ժուն ՚ի հողմոյ : Այլ զի՛նչ էլիք տե- 25
սանել . այր ՚ի հանդերձս փափկու-

թեան զարգարեալ . ահաւանիկ որ ՚ի
հանդերձս երեւելիս և ՚ի փափկու- 26
թեան են՝ յարքունիս են , Այլ զի՛նչ

էլիք տեսանել . մարգարէ՛ . այո , ա-
սեմ՝ ձեզ՝ առաւել եւս քան զմարգա-
րէ : Զի առ է՛ վասն որոյ զրեան է , 27
թէ ահա առաքեմ զհրեշտակ իմ առա-

ջի քոյ՝ որ յարգարեացէ զճանապարհ
քո առայլ . քոյ : Ամէն ասեմ ձեզ . մեծ 28
՚ի ծնունդս կանանց մարգարէ քան զլու-

Յովհաննէս ոչ որ է . բայց փոքրիկն
յարքայու թեան Աստուծոյ՝ մեծ է քան
զնա : Եւ ամենայն ժողովուրդն իբրև 29
լուաւ՝ և մարտաւորքն , արգարացուցին
զԱստուած , զի մկտեցան ՚ի մկտու-

30 թիւնն Յովհաննու : Իսկ փարիսեցիքն
և օրինականք զխորհուրդն Աստուծոյ
անարգեցին յանձինս իւրեանց , զի ոչ

31 մկտեցան ՚ի նմանէ : Արք ու՛մ նմա-
նեցուցից զմարդիկ աղբիս այսորիկ ,
32 և ու՛մ իցեն նմանողք . Նման են ման-

կըսույ՝ որ ՚ի հրապարակս նստիցին ,
կարգայցեն զսիմանս և ասիցեն . փու-
ղըս հարսք ձեզ՝ և ոչ կարբաւցիք ,
33 սղբացաք՝ և ոչ լացիք : Եկն Յովհան-

նէս Մկրտիչ՝ ոչ ուտէր և ոչ ըմպէր ,
34 և ասէիք՝ զեւ զոյ ՚ի նմա : Եկն Ար-
դի մարդոյ՝ ուտէ և ըմպէ , և ասէք .

ահա այր կերող և արբեցող , բարե-
35 կամ՝ մարտաւորաց և մեղաւորաց : Եւ
արդարացաւ իմաստութիւն յորդուոց
իւրոց :

36 ԳԻ . Աղաչէր ոմն զնա ՚ի փարի-
սեցւոյն՝ զի կիրիցէ ճաշ ընդ նմա , և
մտեալ ՚ի տուն փարիսեցւոյն՝ բազ-

37 մեցաւ : Եւ կին մի էր ՚ի քաղաքին
մեղաւոր , իբրև գիտոց թէ բազ-
մեալ է ՚ի տան փարիսեցւոյն , բե-

38 թեալ շիշ մի իւղոս աղնուի , կայր յե-
տոյ առ ոտս նորա , լայր , և արտա-
տուօքն սկսաւ թանալ զոտս նորա , և

հերով գլխոյ իւրոյ ջնջէր, եւ համբուրէր զոտս նորա, և օծանէր իւրովն: Եւ տեսեալ Փարիսեցոյն, որ 59 կոչեացն զնա, ասէր ընդ միտս իւր. սա թէ մարգարէ որ էր, ապա զիտէր թէ ո՞վ և որպիսի՞նք կին մեռնեացի 'ի սա. զի մեղաւոր է: Պատասխանեացն զնա. ասէր ցնա. Սիմոն, ունիմ ինչ ասելքեզ: Եւ նա ասէ. սաա Վարդապետ: Եւ ասէ. Երկու սրբոտապանք էին ուրումն մո. 41 խառուի. մին սարտեր հինգ հարիւր դահեկան, և միւսն յիսուն. Եւ իբ. 42 բեւ ոչ գոյր նոցա հատուցանել. երկոցունցն շնորհեաց. արդ սաա՞ ո՞վ առաւել սիրեցէ զնա: Ասէ Սիմոն. 43 ինձ այսպէս թուի՛ եթէ որում դբադումն շնորհեաց: Եւ նա ասէ ցնա. ուղիղ դատեցար: Եւ դարձեալ 'ի կինն 44 կողմն, ասէ Յիմոնին. տեսանէս զայս կին, մտի 'ի առնքս, ջուր ոտից իմոց սչ ետուր. իսկ սա արտասուօք իւրովք եթաց զոտս իմ, եւ հերով իւրով ջնջեաց. Համբոյր մի դու ոչ 45 ետուր ինձ, սա աւասիկ, յորմէ հետէ մտեալ եմ՝ ոչ դագարեաց 'ի համբու-

46 բերց զոտս իմ, իւրով զղլուիս իմ ոչ 47 օծեր, սա իւրով անուշիւ օծ: Վասն որոյ ասեմք եզ. թողեալ լիցին սմա մեղք իւր բաղում. զի յոյժ սիրեաց, զի որում շատ թողուցու՝ շատ սիրէ: 48 եւ որում սակաւ՝ սակաւ: Եւ ասէ ցնա. թողեալ լիցինք եզ մեղք քս: 49 Եւ սկսան, որ բաղմեանն էին ընդ նրմա՝ ասել ընդ միտս իւրեանց. ո՞վ է 50 սա՞ որ զմեզս թողա: Եւ նա ասէ ցկինն. Հաւատք քս կեցոյցին զբեզ, երթ 'ի խաղաղութիւն:

ԳՂՈՒԽ Ը.

- 1 ԳԵ. Եւ եղև յետ այնորիկ, եւ ինքն շրջէր ընդ քաղաքս և ընդ գետըս, բարողէր և աւետարանէր զարքայութիւն Աստուծոյ, և երկոտա-
- 2 սանքն ընդ նմա. Եւ կանայք ոմանք՝ որ բժշկեալ էին յայտոց ջարաց և 'ի հիւանդութեանց, Մարիամ՝ որ կուշէր Մագդաղէնայի, յորմէ եօթն դեռն 3 ելեալ էր. Եւ Յովնանն կին Քուզայ հաղարապետին Հերովի, և Շուշան, և այլք բաղումք, որք պաշտէին զնա յբնից իւրեանց:

Եւ 'ի ժողովել բազում ժողովքը 4
 դոց , և ըստ քաղաքաց քաղաքաց ե-
 կելոցն առ նա , ասէ առակաւ : Եւ 5
 սերմանացան սերմանել զսերմանիս իւր ,
 և 'ի սերմանելն իւրում ' հր , որ ան-
 կաւ առ ճանապարհաւ եւ եղև կս-
 իանն , և թուչունք երկից կերին զնա :
 Եւ այն անկաւ յապառաժի , և ընդ 6
 բուսանելն չորացաւ առ 'ի չգոյէ հիւ-
 թոյ : Եւ այն անկաւ 'ի մէջ ժըց , և 7
 ընդ նմին բուսեալ ժըցն ' հեղձուցին
 զնա : Եւ այն անկաւ յերկիր բարի և 8
 պարարտ , և բուսեալ արար պտուղ
 հարիւրապատիկ : Չայս իբրեւ խօտե-
 ցաւ ' ասէ . որ ունիցի ախանջս լեւը ' 9
 լուիցէ : Հարցանէին զնա աշակերտքն ,
 թէ զի՞նչ իցէ առակն : Եւ նա ասէ . 10
 ձեզ տուեալ է գիտել զխորհուրդս
 արքայութեան Աստուծոյ , բայց պ-
 լոցն առակօք , զի տեսցն ' և մի տես-
 ցն , և լուիցեն ' և մի իմացին : Բայց 11
 առակն այս ինչ է : Սերմն ' բանն Աս-
 տուծոյ է . Եւ որք առ ճանապարհաւն , 12
 այնոքիկ են , որ լսենն , և ապա գայ
 սատանայ հանէ զբանն 'ի սրտից նո-
 ցա , զի մի հաւատացեն և ապրես .

13 ցին , Եւ որք յապառաժին , որք յոր-
 ժամ լիցեն ' ինդութեամբ ընդունին
 զբանն , և արմատս ոչ ունիցին , որք
 առ ժամանակ մի հաւատան , և 'ի ժա-
 14 մանակի փորձութեան հեռանան : Իսկ
 որ 'ի մէջ ժըցն անկաւ ' նոքա են , որ
 իբրեւ լսեն զբանն ' և 'ի հոգս և 'ի
 մեծութիւն և 'ի ցանկութիւն աշխար-
 հիս զբաղէալ հեղձուուն և անպտուղ
 15 ընին : Իսկ որ յերկիրն պարարտ , ս-
 բոց բարեոք և զուարթագին սրտիւ
 լուսալ զբանն ' ընդունին , եւ տան
 պտուղ համբերութեամբ :
 16 Ոչ որ լուցանէ ճրագ և թագու-
 ցանէ ընդ կարտեաւ , կամ զնէ ընդ
 մահճօք , այլ 'ի վերայ աշտանակի դը-
 նէ , զի որ մտանեն ' զլոյս տեսցեն :
 17 Չիք ինչ ծածուկ ' որ ոչ յայտ լիցի ,
 և ոչ գաղանի ' որ ոչ ծանիցի եւ ե-
 18 կեսցէ 'ի յայտ : Տեսէք այսուհետեւ
 զխարդ լէքք , զի յոր գուցէ ' տացի
 նմա , և յոր ոչն գուցէ ' և զոր կար-
 ծէն թէ ունիցի ' բարձցի 'ի նմանէ :
 19 Եկին առ նա մայրն եւ եղբարք
 իւր , եւ ոչ կարէին հասանել 'ի նա
 20 վասն բազմութեանն : Աղք եղև նմա

և ասեն . մայր քո և եղբարք քո կան
արաարոյ՝ և կամին զքեզ տեսանել :
Եւ ասէ ցնոսա . մայր իմ և եղբարք 21
իմ սոքա են : որ զբանն Աստուծոյ
լսեն և առնեն :

Գ. 2 . Եւ եղև 'ի միում յա. 22
ւուրց՝ ինքն ել 'ի նաւ և աշակերտքն
նորա , և ասէ ցնոսա . եկայք անց-
ցուք յայնկոյս ծովակիրս : Եւ գնացին :
Եւ մինչդեռ նաւէին՝ 'ի քուն եմուտ 23
և էջ մրրիկ հողմոյ 'ի ծովակն՝ և ուռ-
նայր , և տադնապէին : Մատուցեալ 24
զարթուցին զնա եւ ասեն . Վարդա-
պետ , Վարդապետ , կորնչեմք աւասիկ :
Եւ նա յարուցեալ սաստեաց հողմոյն
և խուսլուժեան ջուրցն , և հանդար-
տեցին , և եղև խաղաղութիւն : Ասէ 25
ցնոսա . ո՞ր են հաւատք ձեր : Եւ զա-
հի հարեալ զարմոցան , և ասէին ցը-
միմեանս . ո՞վ արդեօք խցէ սա՞ զի և
հողմոյ և ջրոյ հրաման տայ , և հնա-
զանդին ոմա :

Եւ նաւեցին իջին յաշխարհն Գեր. 26
գեոսացւոյ . որ է յայնկոյս հանդէս
Գալիլէայ : Եւ ընդ երանելն նորա 'ի 27
ցամաք՝ պատահեաց այր մի 'ի քա .

զաքէն , յորում էին դեւք . և բազում
ժամանակս չէր հանդերձ զգեցեալ և
ոչ 'ի տան բնակեալ . այլ 'ի գերեզ
28 մանս : Եւ տեսեալ զՅիսուս , աղաղա-
կեաց և անկաւ առաջի նորա , և ա-
սէ մեծածայն . զի՞ կայ իմ և քո , Յի-
սուս՝ Արդի Աստուծոյ բարձրելոյ . ա-
29 զաչեմ՝ զքեզ մի՞ տանջեր զիս : Քանզի
հրաման տայր այոյցն պղծոյ ելանել
'ի մարդոյ անտի , զի բազում ժամա-
նակս յախշտակեալ էր զնա , եւ կա-
պէր 'ի շղթայս , և պահէր յերկաթս ,
և խզէր զկապանն և վարէր 'ի դի-
30ւէն յանապատս : Եհարց ցնա Յիսուս
և ասէ . զի՞ նշ անուն է քեզ : Եւ նա
ասէ . լեզեօսիս . զի դեւք բազումք
31 մտեալ էին 'ի նա . Եւ աղաչէին ըզ-
նա՞ զի մի՞ հրաման տայէ նոցա եր-
32 թալ յանդունդս : Եւ էր անդ երամակ
մի խողից բազմոց արօտական 'ի լե-
րինն . և աղաչեցին զնա զի հրաման
տայէ նոցա մտանել 'ի նոսա . և հրա-
33 մայեաց նոցա : Եւ ելեալ դեւքն յառ-
նէն՝ մտին 'ի խողեանն , եւ դիմեաց
երամակն 'ի գահէ անտի 'ի ծովակն՝
34 և հեղձաւ : Իբրեւ տեսին խողարածքն

զիրան, որ եղևն՝ փախեան, և պատմե-
ցին ՚ի քաղաքին և յաղարակն : Եւ 55
իրբեւ երկն տեսանել զդորձան, և ե-
կին առ Յիսուս, և դաին զայրն, ուս-
տի գեւքն երեալ էին, զգեցեալ և ըզ-
գատտոցեալ նստէր առ ոտնն Յիսուսի,
և երկեան : Պատմեցին նոցա, որոց տե- 56
սեալն էր՝ թէ զնորդ փրկեցաւ զի-
ւահարն : Եւ աղաչէր զնա ամենայն 57
բաղմուծիւնն շուրջ զկողմամբն Գեր-
գետացոց՝ զնալ ՚ի սահմանայն նոցա,
քանզի ահիւ մեծաւ տաղնայէին. և
նա մտեալ ՚ի նաւ՝ զարձաւ անդրէն :
Աղաչէր զնա այրն, ուստի գեւքն ելեալ 58
էին՝ շրջել ընդ նմա, արձակեաց զնա
և ասէ. Գարձ ՚ի տուն քո, և պատ 59
մեա զոր միանգամ արար քեզ Աս-
տուած : Դնաց ՚ի քաղաքն և քարոզէր
զոր ինչ արար նմա Յիսուս :

Եւ իբրեւ դարձաւ անդրէն Յի- 40
սուս, ընկալաւ զնա ժողովուրդն,
քանզի ամենեքեան ակն ունէին նմա :

Եւ ահա եկն այր մի՝ որում անուն 41
էր Յարոս, և նա էր իշխան ժողովը-
դեանն. անկեալ առ ոտնն Յիսուսի՝
աղաչէր զնա մտանել ՚ի տուն նորա :

42 Զի գուտոր միամոր էր նորա, ամաց
իրբեւ երկոտասանից, և էր մերձ ՚ի
մահ. և ընդ երթալն նորա՝ ժողովուրդ-
քն նեղէին զնա :

43 Եւ կին մի էր ՚ի տեւատեաութեան
արեան յամաց երկոտասանից, որ ՚ի բժիշ-
կքս ծախեալ էր զամենայն ինչս իւր, ու-
րում ոչ էր լեալ հար յումեքե բժշկիլ :

44 Մատուցեալ յետոյ մերձեցաւ ՚ի քը-
ղանցս հանդերձի նորա, և նոյնժամայն

45 եկաց բղխումն արեան նորա : Եւ ասէ
Յիսուս. ո՞վ է, որ մերձեցաւն յիս Իբ-
րեւ ամենեքեան ուրանային, ասէ Պետ-
րոս եւ որ ընդ նմայն էին. Ղարդա-
պետ, ժողովուրդքդ այնդն և նեղն

46 զքեզ : Եւ ասէ Յիսուս. ոմն մերձե-
ցաւ յիս, քանզի զիտայի՝ եթէ զօ-

47 բու թիւն եւ յինէն : Իբրեւ ետես
կինն՝ եթէ ոչ ծածկեցաւ ՚ի նմանէ,
եկն դողալով՝ և անկաւ առաջն նորա,
թէ վասն որոյ իրաց մերձեցաւ ՚ի նա՝
պատմեաց առաջն ամենայն ժողովը-
դեանն, և թէ սրպէս բժշկեցաւ առ

48 ժամայն : Եւ ասէ. քաջաբերեաց, դուս-
տր, հաւատք քո կեցուցին զքեզ,
երթ ՚ի խաղաղութիւն :

Եւ մինչդեռ նա խօսէր , գայ ոմն 'ի 49
տանէ ժողովրդապետին և ասէ ջնա .
մեռաւ դուստրն քո , մի' ինչ աշխատ
առնէր զդա : Իսկ Յիսուս իբրև Լ. 50
ւաւ , պատասխանի ետ նմա և ասէ .
մի' երկնչիւր , միայն հաւատա՛ և կեց-
ցէ : Եւ մտեալ 'ի սուռնն , ոչ զոք Ե. 51
Թող մտաննէ՛լ բայց միայն զՊետրոս և
զՅակովբոս և զՅովհաննէս , և զհայր
մանկանն և զմայր նորա : Լայնի ամե. 52
նքեան և կոճէին զնա . և նա ասէ .
մի' լայք , զի չէ մեռեալ՝ այլ ննջէ :
Եւ նորա ծաղը առնէին զնա , զի գի. 53
տէին թէ մեռաւ : Եւ նորա հանեալ 54
զամենեկսին արտաքս , Կալաւ զձեռա. 55
նէ նորա , բարբառեցաւ և ասէ . աբի
կաց մանուկ դու : Եւ դարձաւ ոգի 56
նորա , և կանգնեցաւ վաղվաղակի . և
հրամայեաց տալ նմա ուտել : Եւ զար. 57
մացան ծնողքն նորա . և նա պատուի-
րէր՝ մի' ումէք ասել , որ ինչ եղեւն :

ԳԼՈՒԽ Թ.

ԴԵ . Եւ կոչեցեալ զերկոտասան 1
առաքեալսն , ետ նոցա զբուրթիւն և
իշխանութիւն 'ի վերայ ամենայն զի-

ւաց , եւ բժշկել զհիւանդութիւնս :
2 Եւ առաքեաց զնոսա քարոզել զար-
քայութիւնն Աստուծոյ , և բժշկել
3 զսխտածէտոս : Եւ ասէ ջնոսա . մի'
ինչ բառնայք 'ի ճանապարհ , մի' գա-
ւազան , և մի' մախաղ , մի' հոց , և
մի' արծաթ , մի' երկուս հանդերձս ու-
4 նիցիք : Եւ յոր տուն մտանկցէք՝ անդ
5 աղչէք , և անտի գնացէք : Եւ որք
ոչ ընդունիցին զձեղ , յորժամ ելանի-
ցէք 'ի քաղաքն յայնմանն , զփոշի
ոտից ձերոց թօթախիսչէք 'ի վկայու-
6 թիւն նոցա : Եւ ելեալ շրջին ընդ
քաղաքս և ընդ գեղոս , աւետարանե-
լին և բժշկէին ընդ ամենայն տեղիս :
7 Լուաւ Հերովդէս շարրորդապետ
զգործոն ամենայն , և զարմանայր վա-
8 ոլն ասելոյն յոմանց , եթէ Յովհաննէս
յարեաւ 'ի մեռելոց , և յոմանց՝ թէ
եղև յայանեցաւ , եւ յայոց՝ թէ
մարգարէ ոմն յառաջնոցն յարեաւ :
9 Ասէ Հերովդէս , զՅովհաննէս ես զըլ-
խատեցի , իսկ սա ո՞վ կցէ , զորմէ զայս-
պիսի իրս լու՛մ : Եւ խնդրէր տեսա-
նել զնա :
10 Գարձան առաքեալքն և պատմե-

ցին նմա զամենայն, զոր արարին : Եւ
 առեալ զնոսա՝ խուսեաց առանձինն
 'ի տեղի անապատ քաղաքի միոյ : Եւ
 բուսմանուն էր Բեթսայիդա : Եւ ժո- 11
 ղովուրդքն իբրեւ գիտացին, գնացին
 զհետ նորա . և ընկալեալ զնոսա՝ խո-
 սէր ընդ նոսա վասն արքայութեանն
 Աստուծոյ, և որոց պէտք էին բժրչ-
 կութեան՝ բժշկէր :

Եւ օրն սկսաւ տարաժամիլ . մա- 12
 տեան երկոտասանքն և ասէն ցնա . ար-
 ձակեա զժողովուրդսդ, զի երթեալ
 շուրջ 'ի դեօղն և յաղարակս՝ հան-
 գիցեն և զտցեն կերակուր . զի աստ
 յանապատի տեղուջ եմք : Ասէ ցնո- 13
 սա . դուք տուք դոցա ուտել : Եւ նո-
 քա ասէն . ոչ գոյ մեր աւելի քան ըզ-
 հինգ նկանակ և զերկուս ձիունս . բայց
 եթէ երթիցուք գնեսցուք բաւական
 ժողովուրդեանդ կերակուր : Վասնզի էին 14
 արք իբրեւ հինգ հազար : Ասէ ցաշա-
 կերտսն . բաղմեցուցէք զդոսա դասս
 դասս, յիսուն յիսուն : Եւ արարին 15
 այնպէս, և բաղմեցուցին զամենեւեան,
 Եւ առեալ զհինգ նկանակն և զերկուս 16
 ձիունսն, հայեցաւ յերկինս՝ օրհնեաց,

և եբեկ, և տայր ցաշակերտսն արկա-
 17 նել ժողովուրդեանն : Կերին և յագե-
 ցան ամենեքեան, և բարձին զշնա-
 ւըս կոտորոցն երկոտասան սակառի :
 18 Դ. Եւ եղև 'ի կաշն նորա յա-
 ղօթս առանձինն՝ էին ընդ նմա և ա-
 շակերտքն նորա . եհարց զնոսա և ա-
 սէ . զո՞րք ասեն զինէն ժողովուրդքն
 19 թէ իցեմ : Եւ նոցա պատասխանի տը-
 ւեալ ասէն . զՅովհաննէս Մկրտիչ . և
 այլք՝ զԵղիա, իսկ այլք՝ թէ մարգա-
 20 րէ որ յառաջնոցն յարեաւ : Ասէ ցը-
 նոսա . դուք զմի՞ զք ասէք զինէն թէ
 իցեմ : Պատասխանի ետ Պետրոս եւ
 21 ասէ . զԲրիտոսն Աստուծոյ : Նա սաս-
 տեաց 'ի նոսա, և պատուիրեաց մի
 22 ումեք ասել զայն . Եւ ասէ, թէ պարտ
 է Որդւոյ մարդոյ բազում չարարիլ և
 անարդիլ 'ի քահանայապետոյ և 'ի ծե-
 րոց և 'ի դպրաց, և սպանանիլ, և
 յերիր աւուր յառնել :
 23 Եւ ասէր առ ամենեսին . եթէ որ
 կամի զկնի իմ գալ, ուրացի զանձն,
 և առցէ զնաչ իւր հանասաղ, և եւ-
 24 կեցէ զհեա իմ : Զի որ կամիցի զան-
 ձըն իւր կեցուցանել՝ կորուսցէ զնա,

4

և որ կորուսցէ զանձն իւր վասն իմ՝
 կեցուցցէ զնա : Զի՞նչ օգուտ է մար- 23
 զոյ եթէ զաշխարհ շահեացի, և զանձն
 իւր կորուսցէ կամ տուժեացի : Զի որ 26
 ամօթ համարեացի զիս և զբանս իմ,
 զնա և Որդի մարդոյ յամօթ արասցէ՝
 յորժամ գայցէ փառօք իւրովք և Հօր
 և հրեշտակոց սրբոց : Բայց արդարեւ 27
 ասեմ ձեզ, եթէ են ոմանք ՚ի դոցանէ,
 որ այդր կան, որք մի ճաշակեցեն
 զմահ, մինչև տեսցեն զարքայութիւն
 Աստուծոյ :

Եւ եղև յետ այոց բանից իբրև 28
 առարք ութ, առեալ զՊետրոս և ըզ-
 Յակովբոս և զՅովհաննէս՝ ել ՚ի լեառն
 կալ յաղօթս . Եւ ՚ի կալն նմա յա- 29
 ղօթս՝ եղև տեսիլ երեսաց նորա այ-
 լակերպ, և փոխեցաւ հանդերձ նորա
 և եղև սպիտակ փայլուն . Եւ ահա 30
 արք երկու խօսէին ընդ նմա, որ էին
 Մովսէս և Եղիա, Երեսեալ փառօք : 31
 և ասէին զելլոցն նորա՝ զոր կատարե-
 լոց էր յԵրուսաղէմ : Իսկ Պետրոս և 32
 որ ընդ նմայն էին՝ ծանրացեալք ՚ի
 քնոյ, զարթեան տեսին զփառան նո-
 րա և զերկուս արսն, որ կային առ

33 նմա : Եւ եղև ՚ի մեկնին նոցա ՚ի
 նմանէ, ասէ Պետրոս ցՅիսուս, Վար-
 դապետ, բարեոք է մեզ աստ լինիլ,
 եւ արասցուք երիս տաղաւարս . մի
 քեզ, և մի Մովսէսի, և մի Եղիայի-
 34 և ոչ գիտէր զի՞նչ խօսէր : Եւ իբրև
 զայս ասաց, եկն ամզ և հովանի ե-
 ղև ՚ի վերայ նոցա . և երկեան ՚ի մը-
 35 տանէն նոցա ընդ ամոյրին : Զայն ե-
 ղև յամոյն և ասէ, Դս է Որդի իմ՝
 36 ընտրեալ, զմա լուսարուք : Եւ ընդ
 լինիլ բարբառոյն՝ գտաւ Յիսուս մի-
 այն . և ինքեանք լուեցին, և ոչ ու-
 մէք պատկեցին յառուրսն յայնտսիկ
 և ոչ ինչ՝ յորոց տեսինն :
 37 ԴԲ . Եւ եղև ՚ի վաղիւն մինչ ի-
 ջանէին նորա ՚ի լեռնէ անտի, ընդ
 առաջ եղև նմա ժողովարդ բազում
 38 Եւ ահա այր մի ՚ի ժողովոյնէն ան-
 տի աղաղակեաց և ստէ Վարդապետ,
 աղաչեմ զքեզ, հայեաց յորդի իմ, զի
 39 միամօք է ինձ . Եւ ահա այս հարկա-
 նի ՚ի նմա, եւ յանկարծ գոչէ, և
 զարկուցանէ, և թաւալեցուցանէ զնա
 և փրկիբեցուցանէ, և հաղիւ մեկնի ՚ի
 40 նմանէ խորտակեալ զնա . Եւ աղաչե-

ցի զաշակերտան քո, զի հանցեն զնա,
 և ոչ կարացին: Պատասխանի ետ Յի 41
 սուս և ասէ. ո՛վ սողգ անհաւատ և
 թիւր, մինչեւ յերբ եղէց ընդ ձեզ,
 և անսայցեմ ձեզ. մատա սյար, զորդին
 քս: Եւ մինչեւ մատչէր, զարկոյց 42
 զնա դեւն եւ շարժեաց, Սաստեաց 43
 Յիսուս այսոյն սղո՞յ, եւ բժշկեաց
 զմանուկն, և ետ զնա ցհայր իւր: Եւ 44
 զարմանային ամենեքեան 'ի վերայ մե-
 ծամեծացն Սաստեծոյ: Եւ 'ի զարմու-
 նալն ամենեցունց 'ի վերայ ամենայնի,
 զոր առնէր, ասէ ցաշակերտան իւր.
 Քիբ դուք 'ի լսելիս ձեր զբանս զայ-
 տոսիկ, 'ի Որդի մարդոյ մասնեւրց է
 'ի ձեռս մարդկան: Եւ նոքա ոչ գի- 45
 տէին զբանն, և էր ծածկեալ 'ի նո-
 ցանէ՛ զի մի գիտացեն, և երկնէին
 հարցանել ցա վասն բանին այնորիկս
 Եմուտ խորհուրդ 'ի նոսա, թէ ո՞ւր 46
 արդեօք մեծ խէ 'ի նոցանէ: Յիսուս 47
 իրբեւ ծաննաւ զխորհուրդս որտից
 նոցա, էսո՞ւ մանուկ մի, կայոց 'ի մէջ
 նոցա առ իւր, Եւ ասէ ցնոսա. որ 48
 ոք ընկալցի զմանուկս զայս յանուն
 իմ՝ զիս ընդունի, և որ զիս ընդու-

նկցի՛ ընդունի զառաքիչն իմ, զի որ
 փոքրիկն է յամենեօսին 'ի ձեզ՝ նա եւ
 զիցի մեծ:
 49 Պատասխանի ետ Յովհաննէս եւ
 ասէ. Վարդապետ, տեսաք զոմն զի
 յանուն քո դեւս հանէր, եւ արգե-
 50 լաք զնա, զի ոչ շքեմ ընդ մեզ: Ասէ
 ցնոսա Յիսուս. մի արգելուք զնա, զի
 որ ոչն է ձեր թշնամի՛ 'ի ձեր կողմն է:
 51 ԴԻ. Եւ եղև 'ի կատարել աւուրց
 վերանալոյ նորա՝ և ինքն զերեսս հաս-
 52 տատեաց երթալ յԵրուսաղէմ: Եւ
 առաքեաց հրեշտակս առաջն երեսաց
 իւրոց, և էր իրբեւ չոզան, մտին 'ի
 գեօղ մի Սամարացոց՝ սպարաւտել
 53 ինչ նմա: Եւ ոչ ընկալան զնա, զի
 դէմ եղեալ էր նորա երթալ յԵրու-
 54 սաղէմ: Իրբեւ տեսին աշակերտքն
 Յակովբոս և Յովհաննէս՝ ասեն. Տեր,
 կամի՞ս զի սասացուք եւ իջէ հօր
 55 յերկնից և սատակեացէ զնոսա: Գար-
 ձաւ սաստեաց 'ի նոսա և ասէ, ոչ
 56 գիտէք որոյ հօգւոյ էք դուք: Չի
 Որդի մարդոյ ոչ եկն զոգիս մարդկան
 կորուսանել՝ այլ կեցուցանել: Եւ զը-
 նացին յայլ գեօղ:

Եւ մինչդեռ երթային նորա 'ի ճաւ 57
 նապարհի , ասէ ամն ցնա , եկից զկնի
 քո՝ յոր վայր եւ երթացես : Ասէ ցնա 58
 Յիսուս . աղբետուց որջք դոն , եւ
 թռչնոց երկնից դադարք , եւ Որդւոյ
 մարդոյ ոչ դոյ՝ ուր գիցէ զգլուխ :

Ասէ ցնաւս եւս , եկ զկնի իմ : Եւ 59
 նա ասէ , Տէր , հրաման աուր ինձ՝ եր-
 թալ նախ թաղել զՆայր իմ : Ասէ ցնա 60
 Յիսուս . թող զմեռեալն թաղել ըզ-
 մեռեալս իւրեանց , եւ դու երթ պատ-
 մեա զարքայութիւնն Աստուծոյ :

Ասէ եւ այլ ամն . եկից զկնի քո , Տէր 61
 բայց նախ հրաման տուր ինձ հրամա-
 րել 'ի տանէ իմնէ : Ասէ ցնա Յիսուս . 62
 ոչ որ արկանէ ձեռն զմաճախ՝ եւ հա-
 յիցի յետս , եթէ յաջողեալ իցէ ար-
 քայութեան Աստուծոյ :

ԳԼՈՒԽ Ժ .

Դ.Դ . Յետ այսորիկ երևեցոյց Տէր 1
 եւ այլ ևս եօթանասուն եւ երկուս եւ
 առաքեաց զնոսա երկուս երկուս ա-
 ռաջի իւր յամենայն քաղաքս եւ 'ի տե-
 ղիս՝ ուր ինքն երթալոց էր : Եւ ասէ 2

ցնոսա . հունձք բազում են եւ մշակք
 ոսկաւ . արդ աղաչեցէք զտէր հնձոց ,
 3 զի հանցէ մշակս 'ի հունձս իւր : Եր-
 թայք , ահա առաքեմ զձեղ իբրեւ
 4 զգառիսն 'ի մէջ գալոց : Այլ բաւ-
 նայք քսակ , մի՛ մտխաղ , մի՛ կոշիկս .
 եւ 'ի ճանապարհի ումէք ողջոյն մի՛ տայ .
 5 ցէք : Յոր տուն մտանիցէք՝ նախ ա-
 6 սասցէք թէ ողջոյն տանս այսմիկ . Եւ
 եթէ իցէ անդ որդի ողջունի , հանգի-
 ցէ 'ի վերայ նորա ողջոյնն ձեր , ա-
 7 պա թէ ոչ՝ 'ի ձեղ դարձցի : Եւ 'ի
 նմին տան աղանիջէք . ուտիջէք եւ ըմ-
 8 պիջէք 'ի նոցանէ , զի արժանի է մը-
 9 շակն վարձու իւրոյ , մի՛ փոխիցիք տա-
 10 նէ 'ի տուն : Յոր քաղաք մասնիցէք
 եւ ընդունիցին զձեղ , ուտիջէք զինչ
 11 առաջի դնիցեն ձեր . Եւ բժշկեալք որ
 'ի նմա հիւսնդք իցեն , եւ ասասցէք նա-
 ցա . մերձեալ է 'ի վերայ ձեր արքա-
 10 յութիւն Աստուծոյ : Իսկ յոր քաղաք
 մասնիցէք եւ ոչ ընդունիցին զձեղ ,
 իբրեւ ելանիցէք 'ի հրադարակս նորա՝
 11 ասասցէք . Եւ զփոշիս , որ կուռեալ է
 'ի քաղաքէ ձերմէ յտոս մեր՝ թօթա-
 փեցուր 'ի ձեղ , բայց զայս զիտաս .

Չէք՝ ղև մերձեալ է արքայութիւն Աստուծոյ : Ասեմ՝ ձեզ, ղև Սողոմոնցւոց 12 ընդարձակագոյն լիցի յաւուր յայնմիկ՝ քան քաղաքին այնմիկ :

Վայ քեզ, Քորազին, վայ քեզ, Բեթ. 15 սայիդա . ղև եթէ 'ի Տիրոս և 'ի Սիդոն եղեալ էին զօրութիւնքն, որ եղին 'ի ձեզ, վաղւոց եւս արդեօք 'ի խորգ. և 'ի մոխիր նստեալ ապաշխարեալ էր : Բայց Տիրոսի և Սիդոնի 14 ընդարձակագոյն լիցի 'ի դատաստանի քան ձեզ : Եւ դու, Կափառնաւում, որ 15 մինչեւ յերկինս բարձրացեալ ես, մինչեւ 'ի դժոխս իջցես :

Որ ձեզ լւէ, ինձ լւէ . և որ ըզ. 16 ձեզ անարգէ, ղև անարգէ, և որ ղև անարգէ, զառաքիչն իմ անարգէ . և որ ինձ լւէ, լւէ այնմիկ, որ ղևն առաքեաց :

Գարձան եօթանասուն և երկուքն 17 ինդութեամբ և ասեն . Տէր, և դեւք հնազանդին մեզ յանուն քո : Եւ ասէ 18 ցնոսա . տեսանէի զսատանայ անկեալ յերկնից իբրեւ զիայլակն : Ահա ե. 19 տու ձեզ իշխանութիւն կոխել զօձս և ղկարիճս, և զամենայն զօրութիւն

8

թշնամւոցն, և ձեզ ոչինչ մեղանչիցեն : 20 Բայց ընդ այն մի խնդայք՝ եթէ այսք հնազանդին ձեզ, այլ խնդացէք՝ ղև անուանք ձեր գրեալ են յերկինս :

21 Ի նմին ժամու ցնծացաւ Յիսուս Հուզուին Սրբով և ասէ . գոհանամ ըզքեն, Հայր, Տէր երկնից և երկրի, ղև ծածկեցեր զայս յիմաստնոց եւ 'ի գիտնոց, և յայտնեցեր զայս տղայոց . այո՛, Հայր, ղև այսպէս հաճոյ եղեւ

22 առաջն քո : Ամենայն ինչ տուաւ ինձ 'ի Հօրէ իմմէ . և ոչ ոք գիտէ թէ ո է Որդի՛ եթէ ոչ Հայր, և ո է Հայր՝ եթէ ոչ՝ Որդի, և ում կամիցի Որդին

23 յայտնել : Եւ դարձեալ առանձինն առ աշակերտսն ասէ . երանի աչաց՝

24 որ տեսանիցեն, զոր տեսանէք : Ասեմ՝ ձեզ, ղև բաղում մարգարէք և թագաւորք կամեցան տեսանել, զոր դուքք տեսանէք՝ և ոչ տեսին, և լուսել, զոր լւէքք՝ և ոչ լուան :

25 ԴԵ . Եւ ահա յարեաւ ոմն օրինական՝ յորձէր զնա և ասէր . Վարդապետ, ղև՛նչ դորձեցից՝ ղև ղկեանս

26 յաւիտենական ժառանգեցից . Եւ նա ասէ ցնա . յօրէնս ղև՛նչ գրեալ

4

է, սրբոյն ընթեռնուս : Նա պատաս 27
խանի ետ և ասէ . սիրեցես զտէր
Աստուած քո յամենայն սրտէ քում .
մէ , եւ յամենայն անձնէ քում մէ ,
և յամենայն զօրութենէ քում մէ , եւ
յամենայն մտաց քոց , և զքնկեր քո
իրբեւ զանձն քո : Եւ ասէ ջնա . ու 28
զիզ ետուր զպատասխանիդ . զայդ ա-
րա՝ և կեցես : Նա իրբեւ կամեցաւ 29
զանձն արդարացուցանել՝ ասէց՝ Յիսուս .
և ո՞վ է իմ ընկեր : Պատասխանի ետ 30
Յիսուս և ասէ . այր մի իջանէր յերու-
սաղեմէ յԵրիբով , և անկաւ 'ի ձեռս
աւաղակաց , որք մերկացուցին զնա , և
վէրս 'ի վերայ եղին , թողնն կիսամահ
և գնացին : Դէպ եղեւ քահանայի մի . 31
ոչ իջանել ընդ նոյն ճանապարհ , եւ
տեսեալ զնա՝ զանց արար : Նայնպէս 32
և Ղեւտացի մի եկեալ ընդ նոյն տե-
ղն , ետես՝ և զանց արար : Սամարա . 33
ցի ոմն ճանապարհորդեալ՝ Էկն ընդ
նոյն առ նովաւ , և տեսեալ զնա՝ զը-
թացաւ . Եւ մատուցեալ պատեաց ըզ 34
վէրս նորա՝ արկեալ 'ի վերայ ձէթ և
զխնի . և Եղեալ 'ի վերայ գրաստու
իւրոյ՝ աճ զնա 'ի պանդոկ մի , եւ

35 դարմանեաց զնա : Եւ 'ի վաղիւ անդր
իրբեւ Էլանէր անտի , հանեալ ետ ջը-
պանդոկապետն երկուս դահեկանս , և
ասէ . դարման տար դմս , և զըր ինչ
ճախեսցես 'ի դա , 'ի միւսանդամ գա .
36 լստեան իմում հատուցից քեզ : Արդ՝
մ' յերեցուեց 'ի նոցանէ թուի քեզ մեր-
ձաւոր լեալ անկէլոյն 'ի ձեռս աւա-
37 զակաց : Եւ նա ասէ . սր արար զոչըր-
մութիւնն 'ի վերայ նորա : Ասէ ջնա
Յիսուս . երթ և դու արա նոյնպէս :
38 Եւ եղև 'ի գնալն նոցա , և ինքն
եմուտ 'ի գեօղ մի . և կին ոմն անուռն
Մարթա՝ ընկալաւ զնա 'ի տան իւ-
39 բում : Եւ նորա էր քայր մի , որում
անուռն էր Մարթամ , որ և Էկն նստաւ
առ ոտան Տեառն , և լսէր զբանս նո-
40 բա : Եւ Մարթա զբաղեալ էր 'ի բա-
ղում սպասու . եկն Էկաց առ նմա և
ասէ . Տէր , ոչինչ է վայթ քեզ , զի
քայրդ իմ միայն եթող զնս 'ի սպա-
սու . արդ ասա դմս զի օգնեցէ ինձ :
41 Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ասէ .
Մարթա , Մարթա , դու հոգաս և զբա-
42 ղում իւրք զբաղեալ ես . Բայց աստ
սակաւ ինչ պիտոյ է . Մարթամ մասն

բարի ընտրեաց , որ ոչ բարձրի 'ի սը-
մանէ :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ.

Դ. 2 • Եւ էղէւ 'ի տեղւոջ ուրեք 1
կալ յաղօթս . և իբրեւ դագարեաց՝
ասէ ցնա ոմն յաշակերտացն իւրոց .
Տէր , ուստ մեզ յաղօթս կալ , որոյնս և
Յովհաննէս ուսոյց աշակերտացն իւ-
րոց : Ասէ ցնոսա . յորժամ կայցէք յա- 2
ղօթս , ասա՛ջիք . Հայր մեր , սուրբ
և զիցի անուն քո . Եկեացէ արքայու-
թիւն քո : Զհայ մեր հանապազորդ 3
տուր մեզ զօրրստօրէն . Եւ թող մեզ 4
զմեզս մեր , զի և մեր թողումք ամե-
նայնի՝ որ պարտիցի մեզ . և մի՛ տա-
նիր զմեզ 'ի փորձութիւն :

Եւ ասէ ցնոսա . ո՞վ է 'ի ձէնջ՝ որոց 5
իցէ բարեկամ , և երթայցէ առ նա 'ի
մէջ գիշերի , և ասիցէ ցնա . բարե-
կամ , տուր ինձ փոխ երիտնկանակս ,
Զի բարեկամ իմ եկն առ իս յաղւաջ , 6
և ոչ ինչ ունիմ գնել առաջն նորս :
Եւ նա 'ի ներքուստ տայցէ պատաս . 7
խանի և ասիցէ . մի՛ աշխատ աւաներ

ղևս , զի դուրքդ փակեալ են , և ման-
կուներս ընդ ինեւ կան յանկողնի . ոչ
8 կարեմ յառնել և տալ քեզ : Ասեմ՝
ձեզ , եթէ ոչ յարուցեալ տայցէ նմա
վասն բարեկամութեանն , սակայն վասն
ժառութեանն յարուցեալ տայցէ նմա՝
9 զինչ և պիտոյ իցէ : Եւ ես ասեմ ձեզ .
խնդրեցէք և տացի ձեզ . հայցեցէք՝ և
10 դա՛յլք . բախեցէք՝ և բացցի ձեզ . Չի ա-
մենայն , որ խնդրէ՝ աւնու , և որ հայցէ՝
11 դասնէ . և որ բախէ՝ բացցի նմա : Յո՛ւ որ
'ի ձէնջ հայր՝ խնդրիցէ որդի իւր ձուկն ,
միթէ փոխանակ ձկանն օձ տայցէ նմա .
12 Եւ կամ խնդրիցէ ձու , միթէ կարծ՝
13 տայցէ նմա : Իսկ եթէ դուք որ շարք-
էք՝ գիտեք պարզեւս բարիս տալ որ-
դուց ձերոց , ո՞րչափ ևւս առաւել Հայր
ձեր յերկնից տայցէ բարիս այնոցիկ ,
որ խնդրենն 'ի նմանէ :

14 Դ. 5 • Եւ հանէր դեւ մի համր . և
եղև յելանել դիւին խօսեցաւ համրն ,
և զարմացան ամենայն ժողովուրդքն :
15 Եւ ոմանք 'ի նոցանէ ասեն . բէեղղե-
բուղաւ իշխանաւն դիւաց հանէ դա
16 զդեւս : Եւ այլք փորձէին ևւ նշան
17 յերկնից խնդրէին 'ի նմանէ : Իսկ նորա

գիտացեալ զխորհուրդս նոցայ, ասէ ջը-
 նոսա, ամենայն թագաւորութիւն բա-
 ժանեալ յանձն՝ աւերի, և տուն բա-
 ժանեալ յանձն՝ կործանի: Ապա է. 18
 թէ և սատանայ բաժանեցաւ յանձնէ,
 զիտորդ կայցէ թագաւորութիւն նորա.
 զի ասէք զինէն եթէ բէեղղբուղաւ
 իշխանաւն զիւայ հանէ դա զգեւս:
 Եթէ ևս բէեղղբուղաւ հանեմ ըզ. 19
 գեւս, որդիքն ձեր իւ հանիցեն. վասն
 այգորիկ նորա եղիցին ձեր դատաւորք:
 Իսկ եթէ մատամբ Աստուծոյ հանեմ 20
 զգեւս, ապա հասեալ է ՚ի վերայ ձեր
 արքայութիւն Աստուծոյ:

Յորժամ հզօր վառեալ պահիցէ 21
 զտուն իւր, ՚ի խաղաղութեան են
 ինչք նորա: Բայց եթէ հզօրագոյն 22
 քան զնա ՚ի վերայ եկեալ յաղթեսցէ
 նմա, զսպառազնութիւնն նորա հա-
 նէ՝ յոր յուսացեալ էր, և զաւար նո-
 րա բաշխեսցէ: Որ ոչ է ընդ իս, հա- 23
 կառակ իմ է. և որ ոչ ժողովէ ընդ
 իս, ցրուէ: Յայնժամ այսն երանիցէ 24
 ՚ի մարդոյ՝ շրջի ընդ անջողին տեղիս
 ինդրէ հանդիստ, և իբրեւ ոչ գտա-
 նէ, ասէ, դարձայց անդրէն ՚ի տուն

25 իմ ուստի ելի. Եւ դայ դտանէ մար-
 26 թեալ և յարգարեալ: Յայնժամ էր-
 թայ և առնու եթին սյլ այսս չար ևս
 քան զինքն, և մտանէ բնակի անդ.
 և լինի յետինն մարդոյն այնորիկ չար
 քան զառաջինն:

27 Եւ եղև մինչդեռ խօսէր զայս,
 ձայն եբարձ կին մի ՚ի ժողովոցնէ
 անտի և ասէ. երանի է որովայնին՝
 որ կրեսցն զքեզ, եւ ստեանցն՝ որ
 28 զիեցուցին զքեզ: Եւ նա ասէ. նա
 երանի այնոցիկ է, որ ընն զբանն Աս-
 տուծոյ, և սրհիցեն:

29 Եւ ՚ի դիզանեւ ՚ի վերայ նորա ժո-
 ղովոցոցն՝ սկսաւ ասել. ազգս այս՝
 աղք չար է. նշան ինդրէ, և նշան
 յերկնից ոչ տայի ամա՛, բայց նշանն

30 Յովնանու: Զի որպէս եղև Յովնան
 նշան ՚ի նուէհացւոց, այսպէս եղիցի և

31 Որդի մարդոյ ազգիս այսմիկ: Դշխոյն
 հարաւոյ յարիցէ ՚ի գատաստանի ընդ
 որս ազգիս այսորիկ, և դատաւար-
 տեսցէ զտոսա, զի եկն ՚ի ծագաց երկ-
 րի ընէլ զմատուութիւնն Յաղմովնի.
 և ահա առաւել քան զՄաղմովն է
 32 աստ: Աբբ ՚ի նուէհացիք յարիցեն ՚ի

դատաստանի ընդ աղբիս այսմիկ , և
 դատաստարտեոցեն զաա , զի ապաշխա-
 րեցին 'ի քարոզութեանն Յովնանու ,
 և ահա առաւել քան Յովնան է աստ :
 ԵԿ • Ո՛չ ուրուք լուցեալ ճրագ՝ դնէ 55
 'ի թարտեան և ոչ ընդ գրուանաւ ,
 այլ 'ի վերայ աշտանակի , զի որ
 մտանենն՝ լցս տեսանիցեն : Ճրագ 54
 մարմնոյ ակն է , յորժամ ակնն ա-
 ռատ է , ամենայն մարմինն լուսա-
 ւոր եղիցի , և երբ ակնն չար է , և
 մարմինն խաւարին եղիցի • Արդ ըզ- 55
 գայչ լեր , գուցէ լցադ , որ 'ի քեզ է՝
 խաւար իցէ : Եթէ մարմինդ քո ա. 56
 մենայն լուսաւոր է , և չգուցէ մասն
 ինչ խաւարին , եղիցի լուսաւոր ամե-
 նայն՝ որպէս յորժամ ճրագն նշուղիւք
 լուսաւորիցէ դքեղ :
 Եւ մինչդեռ խօսէր զայս , աղաչէր 57
 զնա ոմն փարիսեցի՝ զի ճաշ կերիցէ
 առ նմա , և նա մտեալ բաղմեցաւ :
 Իբրեւ ետես փարիսեցին՝ զարմացաւ 58
 զի նախ ոչ մկրտեցաւ յառաջ քան ըզ-
 ճաշն : Ասէ ցնա Տէր . այժմ դուք փա. 59
 րիսեցիք զարտաքին բաժակին և զպը-
 նակին սրբէք , եւ ներքինն ձեր լն է

յախշտակութեամբ և չարութեամբ :
 40 Անմիտք , ո՛չ ապաքեն որ զարտաքինն
 41 արար՝ և զներքինն նոյն արար : Բայց
 աղէ զարժանն իսկ՝ տուք ողորմու-
 թիւն , և ահա ամենայն սուրբ է ձեր :
 42 Այլ վայ՝ ձեզ փարիսեցւոց , զի տա-
 սանորդէք դանանաւի և զիւեզենայ և
 դամենայն բանջար , եւ անցանէք զե-
 բաւամբք և զսիրովն Ասաուծոյ , զայս
 արժան էր առնել՝ եւ զայնու ոչ ան-
 43 ցանել : Այն ձեզ փարիսեցւոց , զի
 սիրէք զբարձրագահս 'ի ժողովուրդս ,
 44 զնախօղջոյնս 'ի հրատարակս : Այն
 ձեզ , զի էք դուք իբրեւ զգերեզմա-
 նքս անյայտս , և մարդիկ դնան 'ի
 վերայ և ոչ գիտեն :
 45 Պատասխանի ետ ոմն յորինականա-
 ցին և ասէ ցնա , վարդապետ , զայդ
 բանս ասելով եւ զմեզ թշնամանես :
 46 Եւ նա ասէ . և ձեզ վայ՝ օրինականա-
 ցրդ , զի բառնայք մարդկան բեռի-
 նքս դժուարակիրս , և դուք մատամբ
 47 միով 'ի բեռինս ոչ մերձենայք : Այն
 ձեզ , զի շինէք զչեբիմս մարգարէիցն ,
 48 և հարքն ձեր սպանին զնոսա • Ապա
 ուրեմն վիայէք՝ եթէ կամակից էք գոր-

ծոց հարցն ձերոց . զի նոքա կուտարե-
ցին զնոսա , և դուք զգերեղմանս նո-
ցա շինեք : Վասն այնորիկ իմաստու- 49
թիւնն Աստուծոյ ասաց . առաքելցից
ի նոսա մարգարէս և առաքեալս , և
ի նոցանէ սպանանիցին և հալածիցին .
Զի խնդրեսցի արիւն ամենայն մար- 50
գարէից հեղեալ ՚ի սկզբանէ աշխարհի՝
յազգէ յայդմանն , Յարենէն Աբելի 51
մինչև յարիւնն Չաքարիայ կորուսելոյ
ընդ սեղանն և ընդ Տաճարն . այս ա-
սեմ ձեզ , խնդրեսցի յազգէ յայդմա-
նէ : Վայ ձեզ օրինականացդ , զի թա- 52
գուցանեք զփականս գիտութեանն .
դուք ոչ մտանէք , և որ մտանելոցն են՝
արդէլուք : Եւ ՚ի խօսիլն զայս ամե . 53
նայն ուռ նոսա առաջի ամենայն ժո-
ղովրդեանն , զամօթի հարկանէին : Եւ
սկսան Գալիլքն և Փարիսեցիք զչարել
և զրդուել ընդ նմա վասն բազում ի-
րաց . Եւ սպասել որսալ ինչ բանս ՚ի 54
բերանոյ նորա , զի չարախօսեսցեն ըզը
նմանէ :

ԳԼՈՒԽ ԺԲ .

- 1 Որովք ՚ի կուտել բիւրաւորաց ժո-
ղովրդեանն՝ մինչև կոխել զմիմեանս ,
սկսաւ ասել ցաշախերտոնն իւր . նախ
զգոյշ լերուք ամձանց ՚ի խմորոյ Փարի-
2 սեցւոցն , որ է կեղծաւորութիւն : Զի
ոչինչ է ՚ի ծածուկ՝ որ ոչ յայտնեա-
3 ցի , և գաղտնի՝ որ ոչ ծանօցի : Վասն
զի զոր ինչ ասիցէք ՚ի խաւարի , լսել
լիցի ՚ի լոյս . և զոր յունկանէն խօսե-
ցարուք ՚ի շտեմարանս , քարոզեսցի ՚ի
վերայ տանեաց :
- 4 Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց իմոց . մի
զարհուրիցիք յայնցանէ , որ սպանանն
զմարմին , և յետ այնորիկ աւելի ինչ
5 ոչ ունիցին առնել : Այլ ցուցից ձեզ
յուժէ երկնչիցիք . երկնչիցիք յայնմա-
նէ՝ որ յետ սպանանելոյ ունի իշխա-
նութիւն արկանել ՚ի գեհէն . այս ,
ասեմ ձեզ , յայնմանէ երկնչիցիք :
- 6 Ոչ ասպքեն հինգ ձագ երկուց
զանդոց վաճառել , եւ մի ՚ի նոցանէ
ոչ է մուսացեալ առաջի Աստուծոյ :
- 7 Այլ ձեր և ամենայն իսկ հեր զլիցոյ

Թուեալ է . մի երկնչիք , զի քան ըզբազում ձագս լաւ էք դուք :

Ասեմ ձեզ , զի ամենայն , որ խոս 8 տովանեացի յիս առաջի մարդկան , և Որդի մարդոց խոստովանեացի զմանէ առաջի հրէշտակաց Աստուծոյ : Եւ 9 որ ուրացի զիս առաջի մարդկան , ուրացեալ լիցի առաջի հրէշտակաց Աստուծոյ : Եւ ամենայն , որ ասէ բան 10 զՍրբոց մարդոց՝ Թողցի նմա , բայց որ զՀոգին Սուրբ հայնչիցէ՝ մի Թողցի նմա :

Այլ յորժամ տանիցին զձեզ 'ի 11 Ժողովուրդս եւ 'ի պետութիւնս եւ յիշխանութիւնս , մի հոգայցէք՝ որ . պէս թէ զի՞նչ պատասխանի ապացէք , կամ զի՞նչ ասիցէք . Զի Հոգին Սուրբ 12 ուսուցէ ձեզ 'ի նմին ժամանակն զինչ պարտ իցէ խօսել :

Եւ . Ասէ ոմն 'ի Ժողովուրդենէնցը 13 նա . Վարդապետ , առա յեղևայր իմ բաժանել ընդ իս զժառանգութիւնս : Եւ նա ասէ յնա . այր դու , ո՞ կացոց 14 զիս դատաւոր կամ բաժանարար 'ի վերայ ձեր : Եւ ասէ յնոսա . տեսէք և 15 զգոչ լէրուք յամենայն ազահոսութենէ .

զի ոչ եթէ 'ի մթերից ընչից ուրուք 16 իցեն կեանք նորա : Խօսեցաւ առ նոսա առակ մի և ասէ . առն ուրումն մեծատան ետուն անդք՝ առհմականս . 17 Եւ խորհէր 'ի միտս իւր և ասէր . զի՞ գործեցից՝ զի ոչ գոյ տեղիս ուր ժողո 18 վեցից զարդիւնս իմ : Եւ ասէ . զի . տեմ զինչ արարից . քահեցից զշտեմաբանս իմ . և եւս մեծամեծս շինեցից . և անդք Ժողովեցից զցորեան և զամե 19 նայն բարութիւնս իմ . Եւ ասացից ջանձն իմ . անձն , ունիս բազում բարութիւնս համբարեալ ամաց բազմաց . հանգիր , կեր , պք , և ուրախ լեր : 20 Ասէ յնա Աստուած . անմիտ , յայտմ գիշերի զոգիտ 'ի քէն 'ի բաց պահանջիցեն , իսկ զոր պատրաստեցերն սւամ 21 լինիցի : Նոյնպէս և որ գանձէ անձին , և ոչ Աստուած մեծանայցէ : 22 Ասէ ցաշակերտան իւր . վասն այդորիկ ասեմ ձեզ , մի հոգայք ընդ ուղեոյ՝ թէ զինչ ուստիցէք , և մի ընդ 23 մարմնոյ՝ թէ զինչ զդէնուցուք . Զի ուզի առաւել է քան զկերակուր , և 24 մարմին քան զհանդերձ : Հայեցարուք ընդ ազուաւս , զի ոչ սերմանեն և ոչ

հնձեն , որոց ոչ դոն շտեմարանք և
 ոչ համբարանոցք , և Աստուած կե-
 րակրէ զնոսս . որչափ եւս առաւել
 դձեղ՝ որ լաւ էք քան զԹռչունս : Ո՞վ 25
 'ի ձէնջ առ հոգալ՝ կարիցէ յաւելլու
 'ի հասակ իւր կանգուն մի : Իսկ արդ 26
 էթէ փոքուն չէք բաւական , վասն այ-
 րոցն զի՛ հոգայցէք : Հայեցարուք ընդ 27
 շուշանն , որպէս աճէ , ոչ ջանայ և ոչ
 նիւթէ . ասեմ՝ ձեզ՝ և ոչ Սողոմոն
 յամենայն 'ի փառսն իւր զգեցաւ իբ-
 րեւ զմի 'ի նոցանէ : Իսկ էթէ զսո . 28
 տըն , որ այսօր 'ի բայի է և վաղեւ 'ի
 հնոց արկանելի՝ Աստուած այնպէս ըղ-
 գեցուցանէ , որչափ եւս առաւել ըղ-
 ձեղ թերահաստք : Եւ դուք մի՛ խըն . 29
 դրէք՝ զինչ ուտիցէք կամ զինչ ըմպի-
 ցէք , և մի զբաղնուք . Ձի զայն ա . 30
 մենայն հէթանոսք աշխարհի խընդ-
 րեն . այլ ձեր Հայրն՝ զիտէ՝ զն պիտոյ
 է այն ամենայն : Բայց ինդրեցէք զար . 31
 քայու թիւն Աստուծոյ , և այն ամե-
 նայն յաւելցի ձեզ :

ԵԳ . Մի՛ երկնչիր հօտ փոքրիկ , 32
 զի՛ հաճեցաւ Հայր ձեր տալ ձեզ զար-
 քայու թիւն : Վաճառեցէք զինչս ձեր , 33

և տուք ողորմութիւն , և արարէք ձեզ
 քսակս առանց հնանարց , գանձ ան-
 սրակաս յերկինս . ուր ոչ գող մերձե-
 34 նայ , և ոչ ցեց սպախանէ : Ձի ուր
 գանձն ձեր է , անդ և սիրտք ձեր ե-
 ղնցին .
 35 Եղիցին դատիք ձեր այնդեալ ընդ
 36 մէջս , և ճրագունք լուցեալք . Եւ
 դուք նմանողք մարդկան , որ ակն ու-
 նիցին տեառն իւրեանց՝ թէ էրք դառ-
 նայցէ 'ի հարսանեաց , զի յորժամ դոյ-
 ցէ և բախիցէ , վաղվաղակի բանայ-
 37 ցեն նմոն : Երանի՛ իցէ ծառայցն այ-
 նոցիկ՝ զորս եկեալ տէրն գտցէ ար-
 թունս . ամէն ասեմ ձեզ , զի դոտի
 ընդ մէջ աճցէ , և բազմեցուցէ զնո-
 38 սս , և անցեալ պաշտիցէ զնոսս . Եւ
 էթէ յերկրորդ կամ յերրորդ պահու
 եկեացէ և գտցէ այնպէս , երանելի են
 39 ծառայքն այնոքիկ : Բայց զայն զի-
 տասնէք , էթէ զիտէր տանուտէրն յու-
 բում ժամու դող գայ , հոկէր , շտայր
 թոյլ ական հատանել 'ի տան իւրում :
 40 Եւ դուք Եղբուք սրտորատուք , զի յու-
 բում ժամու ոչ կարծիցէք՝ դայ Որդի
 մարդոյ :

Ասէ Պետրոս : Տէր , առ մե՞ղ ա . 41
սացեր զառաիգ զայդ՝ թէ առ ամենե-
սեան : Եւ ասէ Տէր . սի՛կ իցէ հաւա . 42
տարիմ սնտես և իմաստուն , զոր կա-
ցոյց տեր իւր 'ի վերայ գերդաստանի
իւրոյ տալ 'ի ժամու ղիերակուրս :
Երանի՛ իցէ ծառային այնմիկ՝ զոր ե . 43
կեալ տեր իւր գտանիցէ արարեալ այն-
պէս : Արդարեւ ասեմ ձե՛ղ , ղի՛ 'ի 44
վերայ ամենայն ընչից իւրոյ կայուս-
ցէ զնա : Ապա եթէ ասիցէ ծառայն 45
այն 'ի սրտի իւրում , յամէ տէր իմ 'ի
գալ , և սկսանիցի հարկանել զծառայ-
սն և զաղախնայս , ուտել և ըմպել
և արբենալ . Եկեոցէ տէր ծառային 46
այնորիկ յաւուր , յորում ակն ոչ ունի-
ցի , և 'ի ժամու , յորում ոչ գիտիցէ ,
ընդ մէջ կտրեոցէ զնա , և զմանն նո-
րա ընդ անհաւատս գիցէ : Եւ ծառայ , 47
որ գիտիցէ ղիամն տեսառն իւրոյ՝ եւ
ոչ պատրաստեոցէ ըստ կամոց նորա ,
արբցէ գան բաղում : Եւ որ ոչն գի . 48
տիցէ՝ և արժանի գանի ինչ գործի-
ցէ , արբցէ գան սակաւ : Ամենայնի՛
որում շատ տուաւ , շատ խնդրեսցի
'ի նմանէ , և որում բաղում աւանդե-

ցաւ , առաւել եւս պահանջեսցեն 'ի
նմանէ :
49 Եր . Հուր եկի արկանել յերկիր .
և և ղի՛նչ կամիմ , թէ արդէն իսկ
50 բորբոքեր : Եւ մկրտութիւն մի ու-
նիմ մկրտիլ , և ղևորդ , փութամ մին .
51 շէւ կատարեսցի : Համարիք եթէ իա-
ղաղութիւն եկի տալ յերկիր . ոչ ,
52 ասեմ ձե՛ղ , այլ բաժինս : Զի եղիցին
յայսմ հետէ հինգ 'ի տան միում բա-
ժանեալք , երեքն յերկուց , և երկու-
53 բնն յերկից : Բաժանեսցի՝ հայր յորդ-
ւոյ՝ և որդի 'ի հօրէ , մայր 'ի դստե-
րէ՝ և դուստր 'ի յօրէ , սկեսուր 'ի
հարսնէ՝ և հարսն 'ի սկեսորէ իւրմէ :
54 Ասաց և ցժողովուրդսն , յորժամ
տեսանիցէք ամոյ ծագեալ յարևմտից ,
իսկոյն ասէք թէ անձրեւ գայ , և լի-
55 նի այնպէս . Եւ յորժամ հարաւ շն-
չեալ , ասէք թէ խորշակ լինի , և և
56 լինի այնպէս : Կեղծաւորք , ղերեսս
երկնի և երկրի գիտէք փորձել , իսկ
զժամանակս զայս ղևորդ ոչ փորձէք :
57 Ընդէր եւ յանձանց իսկ ոչ ընտրէք
58 զարժանն : Յորժամ երթայցես ընդ ու-
ստիս քում առ իշխան , 'ի ճանապար-

հի տուր զհաշիւն զերժանիլ 'ի նմանէ . զի զուցէ քարշիցէ զքեզ առ դատաւորն , և դատաւորն մատնիցէ դահճի , և դահիճն արկանիցէ 'ի բանտ : Ասեմքեզ , ոչ ելանիցես անտի' մին . 59
 Հէւ հատուցանիցես զյետին բնիսն :

ԳԼՈՒԽ ԺԳ .

Եկին ոմանք 'ի նմին ժամանակի , 1
 և պատմեցին նմա վրան Գալիլեացուցըն , որոց զարիւնն Պիղատոս խառնեաց ընդ զսհան նոցա : Պատասխանի ետ և ասէ ցնտա . համարիք եթէ այն Գալիլեացիք եղեն մեղաւորք քան զամենայն Գալիլեացիս , զի զայնպիսի անցըս կրեցին . Ը , ասեմ ձեզ , այլ եթէ ոչ աղաչխարիցէք , ամենքեին նոյնպէս կորնելիլք : Կամ նոքա ութուտասանքն յորոց վերայ աշտարակն անկաւ 'ի Սերուստ և սոյան զնտա , համարիք եթէ նոքա պարտադո՞ւնք եղեն քան զամենայն մարդիկ , որ բնակեալ են յերուսաղէմ . Ը , ասեմ ձեզ , այլ եթէ ոչ արաչխարիցէք , ամենքեան նոյնպէս կորնելիլք :

6 Ասաց և զառակս զայս . Թղենի մի էր ուրումն տնկեալ յայգոջ իւրում , և եկն խնդրել պտուղ 'ի նմանէ 7 նէ' և ոչ եղիտ : Ասէ ցայգեգործն . ահա երեք ամբ են , յորմէ հետէ գամ խնդրել պտուղ 'ի Թղենուջդ' և ոչ գտանեմ' արդ կտրեա զդա , ընդէր 8 և զերկիրդ խափանէ : Նա պատասխանի ետ և ասէ . Տէր , Թող զդա յայմ' առ եւս , մինչև շուրջ զդու 9 վաւ բրեցից և արկից աղբ , Թերեւս արաւցէ պտուղ , ապա թէ ոչ յամէ եւս հատցես զդա :
 10 Եւ . Եւ ուսուցանէր 'ի միում
 11 Ժողովորդանոցայն 'ի շաքաթս . Եւ ահա կին մի զոր ունէր այս հիւանդու թեան ամս ութուտասան , և էր կարկամեալ , եւ ոչ կարէր ամենեւին 'ի 12 վեր հայել : Եւ տեսեալ զնա Յիսուսի' կոչեաց առ ինքն եւ ասէ ցնա , կին դու , արձակեալ ես 'ի հիւանդութենէ 13 քումմէ . Եւ եդ 'ի վերայ նորա ձուռն , և առ ժամայն ուղղեցաւ . եւ 14 իառուար առնէր զԱստուած : Պատասխանի ետ ժողովորդայեան ցատուցեալ , թէ ընդէր' 'ի շաքաթու բջ-

ժշկեաց Յիսուս . և ասէ ցժողովուրդին . վից որ է , յորս արժան է գործել , յայնս եկայք բժշկեցարուք , և մի յաւուր շարաթու : Պատասխանի 15
 Ետ նմա Տէր եւ ասէ . կեղծաւորք , իւրաքանչիւրոք 'ի ձէնջ 'ի շարաթու ոչ արձակէ զեղն իւր կամ զէշ 'ի միւսրոյ , եւ տանի տայ չուր : Իսկ այս 16
 զուստր Աբրահամու էր , զոր կապեաց սատանայ՝ ահաւաղիկ ութու տասան ամ , ոչ էր արժան արձակել 'ի կապանաց անտի 'ի շարաթու : Եւ զայս իբրեւ 17
 ասաց , յամօթ լինէին ամենեքին , որ հակառակն կային նմա . եւ ամենայն ժողովուրդն սերախ լինէր 'ի վերայ ամենայն փառաւորութեանցն՝ որ գործէին 'ի նմանէ :

Եւ ասէր . ուժ նման է արքայու 18
 Թիւն Աստուծոյ , և որո՞ւմ նմանութեան նմանեցուցից զնա . Նման է հա 19
 տայ մանանկայ , զոր աւելալ մարդոյ՝ արկ 'ի սպարտեղ իւր , աճեաց և եղև ծառ , և թուշուէք երկնից բնակեալ էին յոստս նորա : Եւ դարձեալ ասէ , 20
 ուժ նմանեցուցից զարքայու թիւն Աստուծոյ , Նման է խմորոյ , զոր աւելալ 21

կնոջ թոքոց յալեր երկց գրուաց՝ մինչեւ խմորեցաւ ամենայն :
 22 Եւ շրջէր ընդ քաղաքս եւ գետոյս , ուսուցանէր . և ճանապարհ 23
 արարեալ յերուտողէմ , Ասէ ոմն ցնա . Տէր , եթ՞ յակնք իցեն , որ այրե 24
 լաց իցեն , եւ նա ասէ ցնոսա . Չանցարուք մտանել ընդ գուռն նեղ . ասեմ ձեզ , զի բազումք խնդրեցեն 25
 մտանել՝ և ոչ կարացեն : Յորմէ հետէ մոյցէ տանուտէրն եւ փակեացէ զգուռնն . և սկսանիցիք կալ արտաքոյ և բախել զգուռնն , և ասել . Տէր , Տէր , բաց մեզ . և սրտատխանի տըւեալ ասիցէ ձեզ . ոչ դիտեմ զձեզ 26
 ուստի էք : Յայնժամ սկսանիջէք ասել . կերպք աւաջի քո և արբաք , և 27
 'ի հրապարակս մեր ուսուցեր : Եւ ասիցէ , ասեմ ձեզ , ոչ դիտեմ զձեզ ուստի էք , 'ի բաց կացէք յինէն 28
 մենայն մշակքդ անիրաւութեան : Անդ եղիցի լալ և կրճէլ ստամանց , յորժամ տեսանիցէք զԱբրահամ եւ զԻսահակ և զՅակովբե՝ և զամենայն մարգարէս յարքայութեան Աստուծոյ , և 29
 զձեզ հանեալ արտաքոյ : Եւ եկեացն 21

յարեւելից և յարեւմտից և 'ի հիւսիսոց և 'ի հարաւոց , և բազմեացին յարքայութեան՝ Աստուծոց : Եւ ահա ի- 50
ցեն յետինք՝ որ եղիցին առաջինք , և իցեն առաջինք՝ որ եղիցին յետինք :

Ի նմին աւուր մատեան ոմանք փա- 51
րիսցելք և ասեն ցնա . ել և գնա աստի , զի Հերովդէս կամի սպանանել զքեզ , Եւ ասէ ցնոսա . երթայք ա- 52
սացէք ազուեսուն այնմիկ . ահաւասիկ հաննամ դեւս և բժշկութիւնս կատարեմ այսօր և վաղիւ , և յերկր աւուր կատարիմ : Բայց պարտ է այսօր եւ- 53
վաղիւ և 'ի միւսում աւուր գնալ . զի ոչ է մարթ մարդարէի կորնչել արտաքոյ քան զերուսաղէմ :

Երուսաղէմ , Երուսաղէմ . որ կո- 54
տորէիր զմարգարէս , և քարկոծ առնէիր զԱւսաբեալն առ քեզ . քանիցս անգամ կամեցայ ժողովել զբոլորս քո , որպէս հաւ զձագս իւր ընդ թեւովք , և ոչ կամեցարուք . Ահա թողեալ լի- 55
ցի ձեզ տունդ ձերս : Բայց ասեմ ձեզդ եթէ ոչ եւս տեսնիցէք զիս , մինչեւ ասիցէք՝ օրհնեալ եկեալն յանուն Տեառն :

Գ Լ Ո Ւ Խ Ժ Դ .

- 1 Եւ Եւ եղև 'ի մտանէն նորա 'ի տուն ուրումն իշխանացն ֆարիսեացոց 'ի շաբաթու՝ ուտել հաց , և
- 2 նորա սպասէին նմա : Եւ ահա այր ոմն էր անդ ջրօղեալ առաջև նորա :
- 3 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցժրինաւորսն և ցֆարիսեցիսն , եթէ սոր- 4
ժան իցէ 'ի շաբաթու բժշկել . Եւ նորա լուս եղեն : Եւ բուռն հարեալ զնմանէ՝ բժշկեաց զնա և արձա-
- 5 կեաց : Եւ ասէ ցնոսա . շոյր ուրուք 'ի ձենջ էշ կամ եղն անկանիցի 'ի ջրհոր , և ոչ վաղվաղակի հանիցէ ըզ-
- 6 նա յաւուր շաբաթու : Եւ ոչ կարացին տալ նմա պատասխանի առ այն :
- 7 Ասաց և առ կոչնականնն առակ մի , հայեցեալ թէ զկարդ բարձրն -
- 8 տիր լինէին , ասէ ցնոսա . Յորժամ կոչիցէ որ զքեզ 'ի հարանիս կամ 'ի կոչունս , մի բազմիցիս յառաջն բարձին . դուցէ պատուականագոյն եւս քան զքեզ իցէ կոչեցեալ 'ի նր- 9
մանէ . Եւ եկեալ , որ զքեզն և զնա

կոչեաց՝ ասիցէ ցքեղ . տուր սմա տեղին , և ապա սկսանիցիս ամօթով ըզյետին տեղին ունեւ . Այլ յորժամ 10 կոչիցիս , երթի՛նք , բաղմի՛նք 'ի յետին տեղեոյ . զի յորժամ գայցէ , որ կոչեացն զքեղ՝ ասիցէ ցքեղ . բարեկամ 'ի վեր մատիւր . յայնժամ եղիցին քեղ փառք առաջի բարձակցայն քոց : Զի ամենայն , որ բարձրացուցանէ զան . 11 ձրն , խոնարհեցի , և որ խոնարհեցուցանէ զանձն , բարձրացի :

Ասէ և ցիւնատէրն . յորժամ առ 12 նիցես ճաշ կամ ընթրիս , մի կոչեր զբարեկամս քո , և մի ղեղբարս քո , և մի զաղքականս քո , և մի զղբացիս քո , և մի զվեճամեծս . զի մի և նոքա փոխարէն կոչեցնէ զքեղ . և լինիցի քեղ հատուցումն : Այլ յոր 15 ժամ առնիցես ընդունելութիւն , կուշեա զաղքատս և զվեղս , զկաղս և զկոյրս . Եւ երանելի լինիցիս . զի ոչ 14 ունին փոխարէն հատուցանելոյ քեղ , և հատուցի քեղ փոխարէն 'ի յարութեան արդարոց : Իբրեւ լուաւ զայս 15 ոմն 'ի բազմակիանացն՝ ասէ ցիս . երանի՛ , որ կերիցէ ճաշ յարբայութեան

16 Ատուածոյ : Եւ նա ասէ . այր ոմն գործեաց ընթրիս , և հրաւիրեաց զբա- 17 զումն : Եւ առաքեաց 'ղծառայ իւր 'ի ժամուս ընթրեացն կոչել զհրաւիրեալն՝ թէ եկայք , զի ահաւասիկ 18 պատրաստ ե ամենայն ինչ : Եւ սկսան մի ըստ միոջէ ամենեքեան հրաժարիլ . Առաջինն ասէ . ագարակ գընեցի , և հարկէ եղանել տեսանել ըզնա , աղաչեմ զքեղ՝ կալ զիս հրա- 19 ժարեալ : Եւ միւսն ասէ . լուծս հինգ եղանց գնեցի , և երթամ փորձել ըզնոսս , աղաչեմ զքեղ՝ կալ զիս հրա- 20 ժարեալ : Եւ միւսն ասէ . կին ամի , 21 և վանս այնորիկ ոչ կարեմ գալ . Եւ եկեալ ծառայն պատմեաց զայն տեառըն իւրում : Յայնժամ բարկացեալ 16 ասէ ցծառայն իւր . ել վաղվաղակի 'ի հրապարակս և 'ի փողոցս քաղաքիդ , և զաղքատս և ըզխեղս և զկաղս և զկոյրս մեյժ այսր 22 Եւ ասէ ծառայն . տէր , եղեւ զոր 23 հրամայեցերն , և կայ եւս տեղն : Եւ ասէ տէրն ցծառայն . ել 'ի ճանապարհս և 'ի ցանկս , եւ արա այր 24 մտանել՝ զի լցցի տունս իմ . Ասեմ՝

ձեզ, զի ոչ որ յայնց կոչեցերայ ճա-
շակեցէ յընթրեաց իմոց :

Եւ երթային ընդ նմա ժողովուրդք 25
բողոճմք • զարձաւ և ասէ ցնտա •

Եթէ որ գոյ առ իս, և ոչ ատեայ 26

ղճայր իւր և զմայր և զկիւն և զորդիս

և զեղբարս և զքորս, նա և զանձն

եւս իւր, ոչ կարէ իմ աշակերտ լի-

նել, Զի որ ոչ բառնայ զեսաչ իւր և 27

գոյ զկնի իմ, ոչ կարէ իմ աշակերտ
լինել :

Ո՞վ որ ՚ի ձէնջ կամլցի շինել աշ. 28

աարակ, և ոչ նախ նստեալ համարլցի

զճախան՝ եթէ ունիցի բաւական ՚ի կա-

տարումն, Զի գուցէ իբրև արկանիցէ 29

հիմն և ոչ կարլցէ կատարել, ամենե-

բին, որ տեսանիցեն՝ սկսանիցին ծաղը

առնել զնա, Եւ ասել, թէ այս այր 30

սկսաւ շինել, և ոչ կարաց կատարել :

Կամ ո՞ր թագաւոր երթեալ տայցէ սրա. 31

տերաղմ ընդ այլում թագաւորի, և

ոչ նստեալ նախ խորհլցի, եթէ կա-

րո՞ղ իցէ տասն հաղարաւ զքէմ՝ ունել

զայնորիկ՝ որ գայցէ ՚ի վերայ նորա բը-

տան հաղարաւ • Ասա թէ ոչ՝ մինչ. 32

դեւ հեռաղայն իցէ, հրեշտակու թիւն

աւաքեալ՝ աղաչեացէ ՚ի խաղաղու-
թիւն :

33 Արդ այսպէս ամենայն որ ՚ի ձէնջ՝

որ ոչ հրաժարեացէ յամենայն ընչից լու-

րոց, ոչ կարէ իմ աշակերտ լինել :

34 Բարւոք է աղ • ասա թէ աղն սն-

35 համեցի, ի՛ն համեմեցի • Ոչ յեր-

կիր և ոչ յաղը է սխտանացու • այլ

ընկենուլ զնա արտաքս • որ ունիցի

սկսանջս լուրս՝ լուրցէ :

ԳԼՈՒԽ ԺԵ •

1 Եւ էին մերձ առ նա ամենայն մաք-

սուորք և մեղաւորք՝ լուլ ՚ի նմանն •

2 Տրտնջէին փարիսէյքքն և Գալիլք և

ասէին • ընդէր սա զմեղաւորս ընդու-

3 նի, և ուտէ ընդ նոսա : Ասաց առ

4 նոսա զաւակս զայս • Ո՞վ որ իցէ ՚ի

ձէնջ մարդ՝ քոյց իցէ հարիւր ոչխար,

և կորուսանիցէ մի ՚ի նոցանն, ո՞չ թու-

ղուցու զիննսուն և զինն յանապատի,

և երթայցէ զհետ կորուսելոյն՝ մինչև

5 դատանիցէ զնա • Եւ իբրև գտանն,

գնէ զնա ՚ի վերայ ուսոց իւրոց իբն-

6 շարլլ, Եւ երթայ ՚ի տուն • կոչէ

զըարեկամն և զըրացիս , և ասէ յնո-
 սա . ուրախ եղերուք ընդ իս : զի զը-
 տի զըշխարս իմ զկորուսեալ : Ասեմ 7
 ձեզ , զի այսպէս է ուրախու թիւն
 յերկինս վասն միոյ մեղաւորի , որ ա-
 պաշխարիցէ , քան վասն իննսուն եւ
 ինն արդարոյ՝ որոց չկցէ պիտոյ ապաշ-
 խարու թիւն : Եւսմ ո՞վ կցէ կին , որոյ 8
 կցեն դրամք տասն , և եթէ կորուսա-
 նիցէ դրամ մի , ո՞չ լուցանիցէ ճրագ , և
 ամիցէ աւել ՚ի տան , և խնդրիցէ ըս-
 տեպ , մինչեւ գտանիցէ : Եւ իբրեւ 9
 գտանէ , կոչէ զըարեկամն և զըրացիս
 և ասէ . ուրախ ըրուք ընդ իս , զի
 գաի զդրամն իմ , զոր կորուսի : Այն 10
 պէս , ասեմ ձեզ , ուրախու թիւն ե-
 զկցի առաջի հրեշտակաց Աստուծոյ ՚ի
 վերայ միոյ մեղաւորի , որ ապաշխա-
 րիցէ :

Եւ ասէ . առն միաջէին երկու որ 11
 քիք . Ասէ կրտսերն ՚ի նոցանէ յհայ 12
 բըն . հայր , տուր ինձ բաժին , որ ան-
 կանի յընչիցդ . Եւ նա բաժանեաց նո-
 ցա զկեանսն : Եւ յետ ոչ բազում ա 13
 շուրջ՝ մողովեալ զամենայն կրտսեր
 օրդւոյն՝ գնաց յաշխարհ հեռի . և

անդ վատնեաց զինչս իւր , զի կեայք
 14 անառակութեամբ : Եւ իբրեւ սպա-
 ռեաց դամենայն , և զեւ սովաստիկ
 յաշխարհին յայնմիկ , և սկսաւ ինքն
 15 չքաւորել : Եւ գնացեալ յարեցաւ ՚ի
 մի անն ՚ի քաղաքացւոց աշխարհին այ-
 նորիկ , և յըեաց զնա յապարակ իւր
 16 արածել խոյս . Եւ ցանկայր ընու զս-
 բովայն իւր յեղջերէն , զոր խոզքն ու-
 17 տէին , և ոչ որ տայր նմա : Եւ ե-
 կեալ ՚ի միտս իւր՝ ասէ . քանի վարձ-
 կանք կցեն ՚ի տան հօր իմոյ հայա-
 ըլցք , և ես աստ սովամահ կորնչիմ .
 18 Յարուցեալ գնացից առ հայր իմ , և
 ասացից ցնա . հայր , մեզայ յերկինս
 19 և առաջի քս . Եւ ոչ եւս եմ արժա-
 նի կոչիլ որդի քո : արա զիս իբրեւ
 20 զմի ՚ի վարձկանաց քոց : Եւ յարու-
 ցեալ եկն առ հայր իւր : Եւ մինչ-
 գեւ հեռագոյն էր , ետես զնա հայրն՝
 և զթացաւ , յարեաւ և ընթացաւ ընդ
 առաջ . անկաւ զպարսնոցաւն նորա ,
 21 և համբուրեաց զնա : Եւ ասէ ցնա որ-
 դին , հայր , մեզայ յերկինս և առաջի
 քո . ոչ եւս եմ արժանի կոչիլ որդի
 22 քո : Ասէ հայրն յծառւայսն իւր . վաջ-

վաղակի հանէք զպատմութեանն առաջինն , և ագուցէք նմա . և տուք զմատանին 'ի ձեռն նորա և կոչիկս յոտս նորա . Եւ ամէք զեղն պարարակ՝ զէ. 25 նէք , կերիցուք և ուրախ լիցուք . Զի 24 այս որդի իմ մեռեալ էր՝ և եկեաց , հորուսեալ էր՝ և գտաւ . և սկսան ուրախ լինել , Եւ էր երէց որդի նորա 25 յագարակի , և մինչդեռ գայր և մերձ եղև 'ի տունն , ըսաւ զձայն երգոցն և զպարուց . Եւ կոչեցեալ առ ինքն 26 զմի 'ի ծառայոցն՝ հարցանէր թէ զինչ իցէ այն : Եւ նա ասէ ցնա . զի եղ 27 բայր քո եկեալ է , և եղեն հայր քո զեղն պարարակ , զի ողջմաք ընկալաւ զնա : Բարկացաւ և ոչ կամէր մտաւ . 28 նել : Եւ հայրն ելեալ արտաքս՝ տղաւ շէր զնա : Պատասխանի ետ եւ ասէ 29 ցհայրն . այս քանի՞ ամբ են՝ զի ծառայեմքեզ , և երբէք զպատուիրանաւ քով ոչ անցի . ուլ մի երբէք ոչ ետուր ինձ՝ զի ուրախ եղէց ընդ բարեկամս իմ . Յորժամ եկն որդիք քո՝ այդ , որ 30 եկեր զկեանս քո ընդ պռուիկս , զեներ զմա զեղն պարարակ : Եւ ասէ 31 ցնա . որբեակ , դու հանապաղ ընդ իս

ես , և ամենայն , որ ինչ իմ է՝ քո է . 32 Այլ ուրախ լինել և խնդալ պարտ էր , զի եղբայր քո այս մեռեալ էր՝ և եկեաց , կորուսեալ և գտաւ :

ԳԼՈՒԽ ԺԶ .

- 1 ԶԲ . Եւ ասէ առ աշակերտսն . այր մի էր մեծատուն , որոյ էր սնտես . և եղև զնմանէ ամբաստանու թիւն՝ որ .
- 2 պէս թէ վատնիցէ զինչս նորա : Առջեաց և ասէ ցնա , զինչ է այս , զոր Լսեմս զբէն . տուր զհամար սնտեսու թեան քո , զի ոչ եւս կարեն լինել
- 3 սնտես : Ասէ ընդ միտս իւր սնտեսուն . զինչ գործեցից , զի տէր իմ հանէ զսնտեսու թիւնս . գործել ոչ կարեմ ,
- 4 մաւրանալ ամաշեմ . Գիտեմ զինչ արարից , զի յորժամ 'ի բաց լինիցիմ՝ 'ի սնտեսու թեանէս՝ ընկալցին զես 'ի տու-
- 5 նքս իւրեանց : Եւ կոչեցեալ առ ինքն մի ըստ միովէ 'ի պարտապանաց տեառքն իւրոյ , ասէ ցառաջինն . քանի՞
- 6 ինչ պարտիս տեսուն իմում : Եւ նա ասէ . հարիւր մար ձիթոյ . ասէ ցնա . կա զգիր քո , և նիստ գրեա վաղլա-

զակի յիտուն : Դարձեալ ասէ ջմուսն . 7
 դու քանի՞ ինչ պարտիս : Եւ նա ասէ .
 հարիւր քու ցորենոյ : Եւ ասէ ջնա .
 կա զզիր քո , և նիստ գրեա ութսուն :
 Եւ գովեաց տէրն զանտեսն անիրաւու . 8
 թեան , զի իմաստութեամբ արար , զի
 որդիք աշխարհիս այսորիկ իմաստնա-
 գոյնք են քան զորդիս լուսոյ յազգս
 իւրեանց :

Եւ ես ձեզ ասեմ . արարէք ձեզ 9
 բարեկամս ՚ի մամնայէ անիրաւու-
 թեան . զի յորժամ պակասիցէ այն ,
 ընկալցին զձեզ ՚ի յարկսն յաւիտենա-
 կանս :

Որ ՚ի փոքուն հաւատարիմ է , և 10
 ՚ի բազմին հաւատարիմ է , և որ ՚ի
 փոքուն անիրաւ , և ՚ի բազմին անիրաւ
 է : Իսկ արդ եթէ յանիրաւ մամնա . 11
 յին շեղէք հաւատարիմք , զճշմարիտն
 ձեզ ո՞ հաւատացէ : Եւ եթէ յօտա . 12
 բին շեղէք հաւատարիմք , զձերն ո՞ տա-
 ցէ ձեզ : Ոչ որ կարէ երկուց տերանց 13
 ծառայել , զի եթէ զմին ատիցէ , ըզ-
 միւսն սիրիցէ . կամ զմին մեծարիցէ , և
 զմիւսն արհամարհիցէ , ոչ կարէք Աս-
 տուծոյ ծառայել և մամնայի :

14 Իբրեւ լսէին զայս ամենայն ֆարի-
 սեցիքն , քանզի արձաթասէրք էին ,
 15 անգոսնէին զնա : Եւ ասէ ջնոսա . դուք
 էք , որ արդարայուցանէք զանձինս ա-
 ռաջի մարդկան , սակայն Աստուած
 զիտէ զսիրտս ձեր . զի որ առաջի
 մարդկան բարձր է , պիղծ է առաջի
 16 Աստուծոյ : Օրէնքն և մարգարէք մին-
 չեւ ցՅովհաննէս , յայնմ հետէ արքա-
 յու թիւն Աստուծոյ աւետարանի , և
 17 ամենայն որ զնա բռնաբարէ : Գիւ-
 բին իցէ երկնից եւ երկրի անցանել ,
 քան յօրինացն միոյ նշանախնցի ան-
 18 կանիդ : Ամենայն , որ արձակէ զիկն
 իւր և առնէ այլ շնայ , և որ զար-
 ձակեալն առնէ՝ շնայ ,
 19 Այր ոմն էր մեծատուն , և աղա-
 ներ բեհէզս և ծիրանիս , և ուրախ
 20 լինէր հանապաղ առատապէս : Եւ
 աղքատ ոմն անուն Ղազարոս՝ սն-
 կեալ զներ առ դրան նորա վերաւոր-
 21 եալ . Եւ ցանկայր յապենալ ՚ի վշբանա-
 ցին՝ որ անկանէին ՚ի սեղանոյ մեծա-
 տանն , այլ և շունք եւս գային , և
 22 լիղուին զվէբս նորա : Եղև մուսանիդ
 աղքատին , և տանել հրեշտակացն զնա

'ի գոգն Սբբահամու. մեռաւ և մեծա-
 տունն և թաղեցաւ . Եւ 'ի դժոխսն 25
 ամբարձ զաչս իւր մինչ 'ի տանջանն
 էր , ետես զՍբբահամ 'ի հեռատու-
 նէ , և զՂաղարոս 'ի գոգ նորա հան-
 գուցեալ : Եւ նա աղաղակեաց և ա. 24
 սէ . հայր Սբբահամ , սղբմեաց ինձ ,
 և առաքեա զՂաղարոս , զև թացցէ
 զծագ մատին իւրոյ 'ի ջուր , և զովա-
 ցուցէ զէղու իմ , զի սպասակիմ 'ի
 տապոյ աստի : Եւ ասէ ցնա Սբբա. 25
 համ . որդեակ , յիշեա զև ընկալար ան-
 դէն զբարիս քո 'ի կեանն քում , եւ
 Ղաղարոս նոյնպէս զարչարանն . արդ
 սա աստ միտթարի , և զու այրբ պա-
 պակիս . Եւ 'ի վերայ այր ամենայնի 46
 վնհ մեծ է ընդ մեզ և ընդ ձեզ . եթէ
 կամիցին աստի առ ձեզ անցանել՝ ոչ
 կարեն , և ոչ այտի որ առ մեզ անցա-
 նել : Եւ ասէ . արդ աղաչեմ զքեզ , 27
 հայր , զև արձակիցես զդա 'ի տուն հօր
 իմոյ . Են իմ անդ եղբարք հինգ , որ. 28
 պէս զև տայցէ նոցա վխայտ թիւն . զև
 մի և նորա գայցեն յայտ տեղև տանջա-
 նաց : Եւ ասէ Սբբահամ , ունին ըզ. 29
 Մովսէս և զմարգարէսն , նոցա լուի-

30 ցեն : Եւ նա ասէ . ոչ , հայր Սբբա-
 համ , բայց թէ 'ի մեռելոց որ երթի-
 31 ցէ առ նոսա , և ապաշխարիցեն : Եւ
 ասէ ցնա . եթէ Մովսէսի և մարգա-
 րէիցն ոչ լսեն , և ոչ թէ 'ի մեռելոց
 որ յաւնիցեն՝ հաւանեցին :

ԳԼՈՒԽ ԺԷ .

- 1 29 . Ստաց և առ աշակերտսն իւր
 ոչ է մարթ չգալ զայթագղու թեան .
 բայց վայ այնմիկ է՝ յոյր ձեռն գայ .
- 2 ցէ : Լաւ էր նմա թէ վէմ երկանա-
 քար կախէր զպարանոցէ նորա՝ և ան-
 կանէր 'ի ծով , քան թէ գայթագղու-
 ցուցանիցէ զվի որ 'ի փոքրկանոց յայտ-
 ցանէ :
- 3 Զգոյշ կոտէք անձանց . եթէ մե-
 ղեցէ եղբարք , սաստեա նմա . եւ
- 4 եթէ ասպաշխարիցէ , թող նմա . Եւ
 եթէ եօթն անգամ մեղեցէ քեզ , եւ
 եօթն անգամ դարձցի 'ի քեզ և ա-
 սիցէ՝ ասպաշխարեմ , թողցես նմա :
- 5 Եւ ասեն Առաքեալքն ցՏէր . յա-
 6 ւել մեզ հաւատու : Եւ ասէ Տէր . Ե-
 թէ ունիցիք հաւատու քան զհատ մա-

նանկայ, և ասիցէք թթեհնւոյս այս-
միկ, խլեաց և անկեսայ 'ի ծոլու, և
հնարանգեսցի ձեզ:

Իսկ ո՞վ որ 'ի ձէնջ, որ ունիցի 7
ծառայ հողագործ կամ հովիւ, որ
իրբեւ մտանիցէ յազարակէ՝ ասիցէ
ցնա վարվաղակի, թէ անջ բաղմեց.
Այլ ոչ ասիցէ ցնա, թէ պատրաստես 8
ղննչ ընթրելոյ իցեմ, և դօտի ամեալ
պաշտես զնա՝ մինչև կերայց և արբից,
և ասպ կերիցես և արբցես դու: Մի- 9
թէ չնորհ ինչ ունիցի ծառային այն-
միկ, զև արար զամենայն հրամանս:
Նոյնպէս և դուք յորժամ աւնիցէք 10
զամենայն հրամայեալն ձեզ, ասաս-
ջիք՝ թէ ծառայք անողխանք եմք,
զոր պարտ էաքն աւնել՝ արարաք:

Եւ եղև մինչև երթայր նա յԵ. 11
բուսաղէմ, և ինքն անցանէր ընդ մէջ
Սամարեայ և Գալիլեացոյ: Եւ մինչ- 12
զեռ մտանէր 'ի գեօղ ուրեմն, պա-
տահչեցան նմա տանս այր բորոտ, սրբ
կացին 'ի հեռաստանէ, Բարձին զձայնս 13
և ասեն, Յիսուս վարդապետ, սղոր-
մեաց մեզ: Եւ իրբեւ ետես զնոսա, 14
ասէ ցնոսա. երթայք ցուցէք զան-

ձինս քահանայիցն: Եւ եղև իբրև-
15 գնացին, առժամայն որբեցան: Մի ոմն
'ի նոցանէ իրբեւ ետես՝ եթէ բժշկե-
ցաւ, գարձաւ անդրէն՝ 'ի ձայն մեծ
16 փառաւոր աւնէր զԱստուած. Սնկաւ
'ի վերայ երեսաց իւրոց առ ոտս նո-
րա, և գոհանայր զնմանէ, և ինքն էք
17 Սամարացի: Պատասխանի ետ Յիսուս
և ասէ. ո՞չ տանս սոքա սրբեցան, իսկ
18 արդ իննուէնքն ո՞ր են: Զի ոչ գտան
գառնալ տալ իառևս Աստուծոյ, բայց
19 միայն այլազգիս այս: Եւ ասէ ցնա.
որի գնա, զև հաւատք քո կեցուցին
զբեզ:
20 Զի. Իբրև հարցաւ 'ի փարիսեց-
ւոցն՝ թէ երբ գայցէ արքայութիւն
Աստուծոյ, պատասխանի ետ նոցա և
ասէ. ոչ գայ արքայութիւն Աստու-
21 ծոյ խարանօք. Եւ չասիցեն, թէ ա-
հաւասիկ աստ է՝ կամ անդ, զև ահա
արքայութիւն Աստուծոյ 'ի ներքս 'ի
22 ձեզ է: Ասաց և առ աշակերտսն, ե-
կեցեն աւուրք ցանկանալոյ ձեզ մի
յաւուրցն Որդւոյ մարդոյ տեսանել՝
23 և ոչ տեսանիցէք: Եւ եթէ ասիցեն
ձեզ, եթէ ահաւասիկ է՝ կամ անդ,

մի երթացէք զհետ : Զի որպէս ժայ- 24
լակն ժայլատակեալ 'ի ներքոյ երկնից'
ընդ երկնիւք ծագիցէ, նոյնպէս և Որ-
գի մարդոյ յաւուրն իւրում: Բայց նախ 25
պարտ է նմա բազումն շարչարիլ և և
խոտիլ յազգէս յայսմանէ :

Եւ որպէս եղև յաւուրնն Նոյի, 26
նոյնպէս եղիցի և յաւուրս Որդւոյ
մարդոյ . Ուտէին, ըմպէին, կանայս 27
առնէին, և արանց լինէին մինչև յօրն,
յորում եմուտ Նոյ 'ի տապանն, և եկն
չբհեղեղն' և կորոյս զամենեօնս Նոյն- 28
պէս, և որպէս յաւուրնն Ղովտայ և
ղէւ, ուտէին, ըմպէին, գնէին, վա-
ճառէին, անկէին, շինէին . Եւ յո- 29
րում աւուր ևլ Ղովտ 'ի Սողովնոյ,
տեղաց հուր և ծծումբ յերկնից և կո-
րոյս զամենեօնս, Ըստ նմին օրինակի 30
եղիցի և յաւուրն' յորում Որգի մար-
դոյ յայտնելոց է: Յայնմ աւուր, որ 31
կայցէ 'ի տանիս' և կարասի իւր 'ի
տան, մի իջէ առնուլ զայն, և և որ
յանգի իցէ, նոյնպէս մի դարձցի
յետս: Յիշեցէք զկինն Ղովտայ: 32
Որ ինդրիցէ զանձն իւր ապրեցուցա- 33
նել, կորուոյց զնա, և որ կորուոյցէ:

34 ապրեցուցէ զնա: Ասեմ՝ ձեզ. յայ-
նքմ զիշերի' թէ եղիցին երկու 'ի մի
մահիճս, մին առցի' և միւսն թողցի.
35 Եւ եթէ եղիցին երկու աղալ 'ի միա-
սին, մին առցի' և միւսն թողցի, և
եթէ իցն երկու յանգի, մին առցի'
36 և միւսն թողցի: Պատասխանի ետուն
37 և ասնն ցնա. յո՞ Տէր: Եւ նա ասէ
ցնոսա, ուր մարմին է, անգր և ար-
ձուիք ժողովեացին:

ԳԼՈՒԽ ԺԸ.

- 1 26. Ասաց և առակ մի նոցա՝ առ-
այն թէ պարտ է յամենայն ժամ կալ
- 2 նոցա յաղթիս և մի՛ ձանձրանալ. Ա-
սէ, դատաւոր մի էր 'ի քաղաքի ու-
րեմն, յԱստուծոյ ոչ երկնչէր, և 'ի
- 3 մարդկանէ ոչ ամաչէր: Եւ այր մի էր
'ի նմին քաղաքի, գայր առ նա և ա-
սէր. դատ արա ինձ յոտխէ իմմէ,
- 4 Եւ ոչ կամէր 'ի բազում ժամանակս:
Յետ այնորիկ ասէ 'ի մաի իւրում,
թէ և յԱստուծոյ ոչ երկնչեմ, և 'ի
- 5 մարդկանէ ոչ ամաչեմ, Գոնէ վասն
աշխատա առնելոյ զիս այրոյն՝ արարից

նմա դատ, զև մի՛ իսպառ եկեալ թա-
 խանձիցէ զիս : Եւ ասէ Տէր . լուա- 6
 ընք զինչ գատաւորն անիրաւու-
 թեան ասէր . Իսկ Աստուած ո՛չ առ- 7
 նիցէ վրեժխնդրութիւն ծառայից իւ-
 ըոյ , որ աղաղակէն առ նա 'ի տուէ
 և 'ի գիշերի . և երկայնամիտ միայն
 լինիցի առ նոսա . Այս՛ ասեմ՝ ձեզ , 8
 զև արայցէ վրեժխնդրութիւն նոցա
 վաղվաղակի . Իսկ Որդի մարգարէ կեեալ
 գտանիցէ՞ արդեօք հաւատս յերկրի :
 Ասաց և առ ոմանս պանծացեալս 9
 յանձինս թէ արդարք իցեն և խտի-
 ցեն զբազումս , զառակս զայս : Արք 10
 երկու ելին 'ի Տաճարն կալ յաղօթմ ,
 մին փարիսեցի և միւսն մաքաւոր :
 Փարիսեցին կայր մեկուսի և զայս ա- 11
 ռտնձինն աղօթմ մատուցանէր . Աս-
 տուած իմ՝ գոհանամ զքէն , զի ոչ
 եմ իբրև զայս 'ի մարդկանէ՛ զյա-
 փշտակողս և զանիրաւս և զշունս ,
 կամ իբրև զայս մաքաւոր . Այլ պա- 12
 հեմ երկիցս 'ի շարաթու , և տամ
 տասանորդս յամենայն օտացուածոց ի-
 մոյ : Եւ մաքաւորն կայր մեկուսի , 13
 և ոչ կամէր և ոչ զաչնն ընդ երկինս

տմբառնալ , այլ կոծէր զիւրծս իւր
 և ասէր . Աստուած , քաւեա զիս ըզ-
 14 մեղաւորս : Առեմ՝ ձեզ , էջ սա ար-
 զարացեալ 'ի տուն իւր քան զնա : Զի
 ամենայն որ բարձրացուցանէ զանձն
 իւր , խնայրհեցի . և որ խոնարհե-
 ցուցանէ զանձն , բարձրացի :
 15 22 . Մատուցանէին առ նա և և
 մանկախ՛ զև մերձեւայցէ 'ի նոսա . Իբ-
 րև տեսին աշակերտքն՝ սաստէին նո-
 16 ցա : Իսկ Յիսուս կոչեցեալ զնոսա առ
 ինքն՝ ասէ . Թոյլ տուք մանկուոյդ գալ
 առ իս , և մի՛ արգելուք զդոսա , զև
 այդպիսեացէ է արքայութիւն Աստու-
 17 ծոյ : Ամէն ասեմ՝ ձեզ , որ ոչ ընդու-
 նիցի զարկացութիւն Աստուծոյ իբրև
 զմանուկ , ոչ մոցէ 'ի նա :
 18 Եւ եհարց զնա ոմն իշխան և ասէ .
 Վարդապետ բարի , զի՛նչ գործեցից , զև
 զկեանսն յաւիտեականս ժառանգե-
 19 ցից : Ասէ ցնա Յիսուս . զի՛ ասեա զիս
 բարի . չէք որ բարի՛ բայց մի Աստ-
 20 ուած : Զպատուիրանս գիտես . մի չը-
 նար , մի սպանաներ , մի գողանար ,
 մի սուտ վկայեր , պատուեա զհար
 21 քս և զմայր : Եւ նա ասէ , զայդ ա-

4

4

մենայն պահէցի 'ի մանկութենէ իմնէ :
 Իբրեւ լուաւ զայն Յիսուս՝ ասէ ցնա . 22
 միւս եւս պակաս է քեզ . զամենայն
 ինչ, զոր ունիս՝ վաճառեաւ և տուր աղ-
 քատաց , և ունիցիս գանձս յերկինս .
 և եկ զինի իմ : Նա իբրեւ լուաւ զայս՝ 23
 տրտմեցաւ , քանզի էր մեծատուն յայտ :
 Իբրեւ ետես զնա Յիսուս տրտմաւ , 24
 ասէ . սրպէս դժուարաւ , որ ինչս ու-
 նիցին՝ մտանիցեն յարքայութիւն Աս-
 տուծոյ : Դիւրագոյն իցէ մալխոյ ընդ 25
 ծակ ասղան անցանել , քան մեծատան
 յարքայութիւն Աստուծոյ մտանել :
 Եւ որ լուանն՝ ասէին . և ո՞ կարիցէ 26
 ապրել : Եւ նա ասէ . անհնարինք առ 27
 'ի մարդկանէ՝ հնարաւորք են յԱստու-
 ծոյ : Եւ ասէ Պետրոս . ահաւասիկ 28
 մեք թողաք զամենայն ինչ զմեր , եւ
 եկաք զինի քս : Եւ նա ասէ ցնոսա . 29
 ամէն ասեմ՝ ձեզ , եթէ ոչ որ է , որ ե-
 թող զառնս կամ զճնոցս կամ զեղբարս
 կամ զկին կամ զորդիս՝ վասն արքայու-
 թեան Աստուծոյ , եթէ ոչ առնուցու 30
 բազմապատիկ 'ի ժամանակի յայսմիկ .
 և յաշխարհին , որ գալոցն է՝ զիեանսն
 յաշխտենականս ժառանգեսցէ :

+

31 Եւ առեալ զերկուասանսն առաւ-
 ձինն՝ ասէ ցնոսա . ահաւասիկ էլանեմք
 յերուսաղէմ , և կատարեսցին ամե-
 նայն գրեալքն մարդարեւք վասն Որդ-
 32 ւոյ մարդոյ . Զի մտանեցի հեթանո-
 33 սաց և կատակեացի , Եւ հարկանիցին
 և պանանիցեն զնա , և յերկր աւուր
 34 յարիցէ : Եւ նորա ոչ ինչ իմացան
 յայնցանէ , այլ էր բանն ծածկեալ 'ի
 նոցանէ , և ոչ զիտէին զասացեալսն :
 35 Զե . Եւ եղեւ 'ի մօտելն նորա յԵ-
 րիբով , կոյր ամն նստէր առ ճանապար-
 36 հաւն մարացիկ : Իբրեւ լուաւ զան-
 ցանել ժողովրդեանն՝ հարցանէր թէ
 37 զինչ իցէ այն : Եւ պատմեցին նմա .
 38 թէ Յիսուս Նազարէցի անցանէ : Աղա-
 զակեաց և ասէ . Յիսուս Որդի Դաւ-
 39 թի , ողորմեաց ինձ : Եւ որ առաջին
 էրթոյին՝ սատտէին նմա զի լռեսցէ .
 և նա եւս առաւել սղաղակէր . Որդի
 40 Դաւթի , ողորմեաց ինձ : Զտեղի առ
 Յիսուս , և հրամայեաց ամէլ զնա առ
 իւր . և իբրեւ մերձ եղեւ առ նա .
 41 Եհարց զնա և ասէ . Զինչ կամիս դու ,
 զի արարից քեզ : Եւ նա ասէ , Տէր ,
 42 զի բացցին աչք իմ՝ և տեսից : Եւ Յի-

սուս ասէ ջնա • հայեաց , հաւատք քս
 կեցուցին զքեզ : Եւ առ ժամայն ետես , 45
 և երթայր զհէա նորա եւ փառաւոր
 առնէր զԱստուած • և ամենայն ժո-
 զովորեանն ականաւ՝ տայր օրհնութիւն
 Աստուծոյ :

ԳԼՈՒԽ ԺԹ .

Եւ մտեալ շրջէր ընդ երկրով • 1
 Եւ ահա այր մի անուն կոչեցեալ Զա- 2
 քէոս , և նա էր մտքսապետ , և ինքն
 մեծատուն . Եւ խնդրէր տեսանել թէ 3
 ո՞վ իցէ Յիսուս , և ոչ կարէր 'ի բազ-
 մութենէն , զի կարճ էր հասակաւ .
 Եւ ընթացեալ յառաջս , ել 'ի ժան- 4
 տաթղենին զի տեսանիցէ զնա . քան-
 զի ընդ այն խի անցանեցոյ էր • Իբ- 5
 րեւ եկն 'ի տեղին , հայեցաւ 'ի վեր
 Յիսուս՝ և ասէ ջնա . Զաքէ , փութա
 եջ այտի , զի այսօր 'ի տան քու մար- 6
 ժան է ինձ ազանիլ . Փութացաւ և 6
 էջ՝ և ընկալաւ զնա ուրախութեամբ :
 Իբրեւ տեսին ամենեքին , տրտնջէին 7
 և ասէին՝ թէ առ առն մեղաւորի ե-
 մուտ լուծանել : Եկն եկաց Զաքէոս 8

և ասէ ցՏէր , Տէր , ահա զիչս ընչից
 խնց տաց աղքատաց . եւ եթէ զչք
 9 զրկեցի , հատուցից չորեքկին . Եւ ա-
 սէ ջնա Յիսուս • այսօր եղև վրկու-
 թիւն տանս այսմիկ • քանզի և սա որ-
 10 զի Աբրահամու է : Զի եկն Որդի մար-
 դոյ խնդրել եւ կեցուցանել զկորու-
 սեանն :
 11 Եւ մինչդեռ նոքա զայն լսէին , յա-
 ւել առակ մի և ասէ՝ վասն մերձենա-
 լոյ նորա յերուսաղէմ , և համարեց
 նոցա եթէ առ ժամայն յայտնեցոյ է
 12 արքայութիւն Աստուծոյ . Ասէ . այր
 ոմն աղնուական գնաց յաշխարհ հեռի՝
 առնուլ իւր թագաւորութիւն և դառ-
 13 նալ : Եւ կոչեցեալ զճառայօ իւր՝ ետ
 նոցա տասն մնաս , եւ ասէ ջնոսա •
 14 յարգեցէք զայդ մինչև եկից • Եւ քա-
 զաքացիքն նորա ատէին զնա • առա-
 քեցին հրեշտակս զկնի նորա և ասեն ,
 թէ ոչ կամիմք թագաւորել դմա 'ի
 15 վերայ մեր : Եւ եղև դառնալ նմա՝
 առեալ զթագաւորութիւնն • և կո-
 չեալ զճառայսն՝ որոց տուեալ էր զար-
 ծաթն , զի գիտացէ թէ ո՞ զի՞նչ շա-
 16 հեցաւ : Եկն առաջինն և ասէ . տէք

մնասն քո տասն մնաս արար . Եւ ա. 17
 սէ ցնա . աղնիւ , ծառայ և բարի , զի
 'ի փոքուք հաւատարիմ եղեր , լնլր
 իշխանութիւն ունել 'ի վերայ տասն
 քաղաքի : Եկն երկրորդն և ասէ . մը. 18
 նասն քո արար հինգ մնաս : Ասէ և 19
 ցնա , և դու լնլր 'ի վերայ հինգ քա-
 ղաքաց : Եկն միւսն և ասէ . տէր , ա. 20
 հա մնասն քո , զոր ունէի ծրարեալ 'ի
 վարչամակի . Երկնչէի 'ի քէն , զի այր 21
 մի ստամբակ ես , բառնաս , զոր ոչ ե-
 դիր , և հնձես , զոր ոչ սերմանեցեր :
 Եւ ասէ ցնա . 'ի բերանոց քու մէ դա. 22
 տեցայց զքեզ ծառայ սնհաւաս . զի
 տէիր թէ ես այր մի ստամբակ եմ ,
 բառնամ , զոր ոչ եգի , և հնձեմ , ուր
 ոչ սերմանեցի . Եւ ընդէր ոչ ետուր 23
 զարծաթն իմ 'ի սեղանաւորս , և ե-
 կեալ ես տոկոսեօք պահանջի : Եւ ա. 24
 սէ ցողասաւորսն . առէք 'ի դմանէ
 զմնասն , և տարայք տուք այնմ՝ որ
 ունիցի զտասն մնասն : Եւ ասեն ցը. 25
 նա . տէր , ունի տասն մնաս : Ասեմ 26
 ձեզ , եթէ ամենայնի , որ ունիցի , տա-
 ցի . և յայնմանէ , որ ոչն ունիցի , և
 զբր ունիցին , բարձցի 'ի նմանէ : Բայց 27

զթշնամիսն իմ զայնոսիկ , որ ոչն կա-
 մէին զիս թաղաւորել 'ի վերայ նոցա ,
 ամէք այսր՝ և սպանէք առաջն իմ :
 28 Եւ իբրեւ զայս ասաց , զնաց յա-
 ռաջ՝ երանել յերուսաղէմ :
 29 Եւ . Եւ եղև իբրեւ մերձեցաւ 'ի
 Բեթփաղէ եւ 'ի Բեթանիա մօտ 'ի
 լեառնն , որ կոչի Զիթենեաց , առա-
 քեաց երկուս յաշակերտացն իւրոց և
 30 ասէ . Երթայք դուք 'ի գեօղն , որ հան-
 դէպ մեր կայ , յոր իբրև մտանէք՝ զը-
 տանիցէք յաւանակ կապեալ , յորում
 որ 'ի մարդկանէ երբէք ոչ նտտա .
 31 լուծէք զնա եւ ամէք : Եւ եթէ սք
 հարցանիցէ զձեզ՝ եթէ ընդէր լուծա-
 նէք , այսպէս ասասյ՛ք ցնա , թէ Տեա-
 32 ուն իբրում պիտոյ է : Իբրև չորսն ,
 որ առաքեցանն , գտին որպէս ասա-
 33 ջըն ցնոսա . կայր յաւանակն : Եւ մինչ-
 դեռ լուծանէին զյաւանակն , ասնն
 տեսարն նորա ցնոսա . զի՞ լուծանէք
 34 զյաւանակդ : Եւ նորա ասեն . Տեա-
 35 ուն իբրում պիտոյ է : Եւ ամին զնա
 առ Յիսուս . և արկին զնովաւ հան-
 36 դերձս , և հեծուցին զՅիսուս : Եւ
 մինչդեռ երթայր , զհանդերձս իւր-

եանց տարածանէին առ ճանտոյարհաւ
 ւըն : Եւ իբրեւ այն ինչ մերձ եղև 57
 'ի դառ 'ի վայր լերինն Ձիթենեաց ,
 սկսաւ ամենայն բազմութիւն աշակեր-
 տայն ուրախութեամբ օրհնել զԱսա-
 ուած 'ի ձայն մեծ վասն ամենայն ե-
 ղեւոյ զօրութեանցն , զոր տեսին : Եւ 58
 ասէին . օրհնեալ որ դայ թագաւորդ
 յանուն Տեառն . խաղաղութիւն յեր-
 կինս , և վառք 'ի բարձունս : Եւ ու 59
 մանք 'ի զարխեցւոյն յամբօխէ անտի
 ասեն ցնա . Վարդապետ , սաստեա ա-
 շակերտացդ քոյ : Պատասխանի ետ և 40
 ասէ . ասեմ ձեզ՝ զի և թէ դոքա լը-
 ուեսցեն , քարինքդ ազաղակեսցեն :

Եւ իբրեւ մերձեցաւ , տեսեալ ըզ 41
 քաղաքն՝ եւաց 'ի վերայ նորա և ասէ .
 Եթէ գիտէիր դու , զանէ յաւուրս յայս . 42
 միկ , զխաղաղութիւնն քո , բայց այժմ՝
 ծածկեցաւ յերեսոյ քոյ , Զի եկեսցեն 43
 աւուրք 'ի վերայ քո , եւ պատեսցեն
 զքեւ թշնամիք քո պատնէշ , և պա-
 շարեսցեն զքեզ , և նեղեսցեն զքեզ
 յամենայն կողմանց . Եւ յատակեսցեն 44
 զքեզ , և զրոգիս քո 'ի քեզ , և ոչ
 թողուցուն քար 'ի քարի վերայ յամե-

նայնի 'ի քեզ , վրիսանակ զի ոչ ծա-
 նեար զժամանակ այցելութեան քո :
 45 Եւ մտեալ 'ի Տաճարն սկսաւ հա-
 նել զաղաւնեւիլաճառսն և զգնողս , և
 զտեղանս հատալաճառսն ցրուեսոյ .
 46 Եւ ասէ ցնոսա . գրեալ է՝ Եւ եղիցի
 սուս իմ սուսն աղօթից , և դուք ա-
 բարիք զդա այս աւաղակայ :
 47 Եւ ուսուցանէր զնոսա հանապաղ
 'ի Տաճարին : Իսկ Քահանայապետն
 և Վալիք և զլսաւօրք ժողովրդեանն
 48 ինդրէին զնա կրօնաւորն . Եւ ոչ
 գտանէին՝ թէ զի՞նչ՝ արասցեն , զի
 ժողովուրդն ամենայն կախեալ կային
 զնմանէ 'ի լսել :

ԳԼՈՒԽ Ի .

1 ԵՐ . Եւ եղև 'ի միւս աւուրցն
 յայնցանէ , մինչդեռ ուսուցանէր զժա-
 ղովուրդն 'ի Տաճարի սնդ՝ և Աւետա-
 բանէր , հասին 'ի վերայ Քահանայա-
 պետն և Վալիք Ծերովքն հանդերձ ,
 2 Եւ ասեն ցնա . առա մեզ , որով իշ-
 խանութեամբ գործես դու զայդ՝
 կամ սով է , որ ետ քեզ զայդ իշխա-

նութիւն : Պատասխանի ետ և ասէ 3
 ցնոսա , հարցից և ես զձեղ բան մի ,
 և ասացէք ինձ . Մկրտութիւնն Յով- 4
 հաննու յերկնից էր՝ եթէ 'ի մարդկա-
 նէ : Եւ նոքա խորհեցան 'ի միտս իւ- 5
 բեանց և ասեն , Եթէ ասեմք յերկ- 6
 նից , ասէ . իսկ ընդէր ոչ հաւատա-
 ցիք նմա . եւ եթէ ասեմք 'ի մարդ-
 կանէ , ամենայն ժողովուրդն քարկոծ
 առնեն զմեզ , զի հատուտեալ է 'ի
 միտս զՅովհաննէ , թէ մարգարէ է :
 Եւ պատասխանի ետուն չգիտել թէ 7
 ուստի իցէ : Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա ,
 և ոչ ես ասեմ ձեզ , որով իշխանու-
 թեամբ առնեմ զայս :

ԷԳ . Սիսաւ ասել առ ժողովուր- 9
 դըն զառակս զայս . Այր ոմն անկեաց
 այգի , և ետ զնա մշակաց , և ինքն
 գնաց ճանապարհ ժամանակս բազումս :
 Եւ 'ի ժամու առաքեաց առ մշակսն 10
 ծառայ , զի 'ի պտղոյ այգւոյն տացեն
 նմա , և մշակքն դան հարին զնա , և
 արձակեցին ունայն : Եւ յաւել միւս 11
 եւս ծառայ յղել , նոքա և զնա եւս
 դան հարին՝ անարգեցին և առաքեցին
 ունայն : Եւ յաւել զերրորդն առաքել 12

նոքա և զնա վերադրեցին , և հանին
 13 արտաքս : Ասէ տէր այգւոյն . զի՞նչ
 արարից , առաքեցից զըրդի իմ սիրե-
 լի , թերեւս 'ի սմանէ պատկառես-
 14 ցեն : Իբրև տեսին զնա մշակքն , խոր-
 հեցան ընդ միմեանս և ասեն . սա է
 ժառանգն . սպանցուք զսա , զի մեր
 15 ընկիցի ժառանգութիւնն : Եւ հանին
 զնա արտաքս քան զայգին և սպանին :
 Արդ զի՞նչ արացէ ընդ նոսա տէր
 16 այգւոյն . Ո՞չ ապաքէն դայցէ եւ կո-
 բուսանիցէ զմշակսն զայնոսիկ , եւ
 ասցէ զայգին այլոց , իբրև լուան՝
 17 ասեն . քաւ , մի՛ լլցի : Եւ նա հայե-
 ցեալ ընդ նոսա՝ ասէ . իսկ զի՞նչ ի-
 ցէ այն , որ գրեալն է , եթէ վէմն , զոր
 անարգեցին շինողքն՝ նա եղև զլուս
 18 անկեան : Ամենայն , որ ընդհարցի ընդ
 վէմն ընդ այս՝ խորտակեցի , և յորոյ
 19 վերայ անկցի՝ հոսեցէ զնա : Եւ
 ինդրէին Գալիլքն և Քահանայապետք
 արկանել 'ի նա ձեռս 'ի նմին ժա-
 մու , և երկեան 'ի ժողովդէնէն , զի
 գիտացին՝ թէ առ նոսա ասաց զա-
 20 ւակն զայն : Եւ ապա սպասեցին և առաքեցին

գաւաճանն կեղծաւորեալս զանձինս
 առ արդարս ունել, զի ըմբռնեսցեն
 զնա բանիւք, քա ՚ի մատնել զնա
 պետութեան և իշխանութեան գա-
 տաւորին: Հարցին ցնա և ասեն, Վար- 21
 գապետ, զիտեմք եթէ ուղիւ խօսիս
 և ուսուցանես, և ոչ առնուս ակն.
 այլ ճշմարտութեամբ զճանապարհն
 Աստուծոյ ուսուցանես. Արժան է 22
 մեզ կայսեր հարկս տալ, թէ ոչ: Եւ 23
 նայեցեալ ընդ խորամանկութիւն նո-
 ցա՝ ասէ ցնոսա. Յուցէք ինձ զբահէ- 24
 կանն. և նոքա ցուցին: Եւ ասէ. զ՞նք
 պատկեր և զչիք ունի: Պատասխանի
 ետուն և ասեն՝ զկայսեր: Եւ նա ասէ 25
 ցնոսա՝ արդ երթայք տուք զկայսերն՝
 կայսեր, և զԱստուծոյն՝ Աստուծոյ:
 Եւ ոչ կարացին զնա ըմբռնել բանիւք 26
 առաջի ժողովրդեանն, և զարմացեալ
 ընդ պատասխանին նորա՝ լռեցին:

Եր. Մատուցեալ ոմանք ՚ի Սա- 27
 գուկեցւոյն՝ որք հակառակէին շինել
 յարութեան, հարցին ցնա՝ Եւ ասեն, 28
 Վարդապետ, Մովսէս գրեաց մեզ,
 եթէ ուրուք եղբայր մեռանիցի՝ որոյ
 իցէ կին, և նա անորդի իցէ, զի առ-

նուցու եղբայր նորա զկինն ՚և յա-
 29 բուսցէ զաւակ եղբօր իւրում: Արդ
 եօթն եղբայր էին. և առաջնոյն ա-
 30 սեալ կին՝ մեռաւ անորդի. Ա՛ռ զնա
 և երկրորդն, մեռաւ և նա անորդի.
 31 Ա՛ռ զնա և երրորդն. նոյնպէս և եօ-
 32 թաներին, և ոչ թողին որդիս. Մե-
 33 աւա և կինն. Արդ ՚ի յարութեանն
 ում ՚ի նոցանէ լինիցի կին. զի եօ-
 34 թաներին կալան զնա կին: Պատաս-
 խանի ետ նոցա Յիսուս և ասէ. որ-
 զիք աշխարհիս պարբիկ կանայս առ-
 35 նեն, եւ արանց լինին, իսկ որ ար-
 ժանի լինիցին այնմ՝ աշխարհի հասա-
 նել՝ և յարութեանն՝ որ ՚ի մեռելոց,
 ոչ կանայս առնեն, և ոչ արանց լի-
 36 նին, Քանզի և ոչ մեռանել եւս կա-
 րեն, զի հաւասար հրեշտակաց են և
 Որդիք Աստուծոյ, քանզի յարութեան
 37 որդիք են: Այլ զի յառնեն մեռեալք,
 և Մովսէս գուշակեաց ՚ի մարնեօջն,
 որպէս ասէ զտեառնէ Աստուծոյ Աբ-
 րահամաւ և զԱստուծոյ Սահակայ և
 38 զԱստուծոյ Յակովբայ: Եւ Աստուած
 չէ մեռելոց՝ այլ կենդանեաց, զի ա-
 39 մեներին նմա կենդանի են: Պատաս-

խանի ետուն նմա ոմանք 'ի Գպրայն
և ասեն . Վարդապետ , բարւոք ասա-
ցեր : Եւ ոչ եւս որ իշխեր հարցա . 40
նեւ զնա և ոչինչ :

Եւ . Ասէ և առ նոսա . զխորդ ու 41
սեն զՔրիստոսէ՛ թէ Որդի է Գաւթի .
Զի ինքն Գաւթիս ասէ 'ի գիրս Սաղ- 42
մնաց . Ասաց Ցէր ցՑէր իմ , նիստ
ընդ աջմէ իմմէ , Յինչէւ եղից զթըշ- 43
նամիս քս պատուանդան ոտից քոց :
Իսկ արդ եթէ Գաւթիս զնա Տէր կու 44
չէ , զխորդ որդի նորա իցէ : Եւ լու 45
'ի լու ամենայն ժողովրդեանն՝ ասէ ցա-
շակերասն . Զգոյշ լերուք 'ի Գպրայն՝ 46
որ կամին պատմունճանօք շրջել , և սի-
րեն ողջցնս 'ի հրատարակս և զնախա-
թոսս 'ի ժողովուրդս և զբարձերէցս
յընթրիս : Որ ուտեն զտունս այրեաց , 47
և պատճառանօք յերկարեն զաղօթս ,
նորա ընկալցին աւելի դատաստանս :

ԳԼՈՒԽ ԻԱ .

Եւ հայեցեալ ետես զմեծատունոն՝ 1
որ արկանէին զտուրս իւրեանց 'ի գան-
ձանակն : Ետես և զկին ոմն այրի աղ- 2

քատ , որ արկ անդր երկուս լուծայս ,
3 Եւ ասէ . արդարեւ ասեմ՝ ձեզ , զև այ-
րին այն աղքատ աւելի արկ քան զա-
4 մենեսին : Ամենեքին նորա 'ի մթերից
իւրեանց արկին յընծայնս Աստուծոյ .
բայց նա 'ի կարօտու թեռնէ իւրմէ զա-
մենայն զկեանս իւր , զոր ունէր՝ արկ :
5 Եւ . Եւ յասել ամանց զՏաճարէն՝
թէ գեղեցիկ վնօք եւ աշտարակօք
6 զարդարեալ է , ասէ . Զայդ ամենայն
զոր տեսէք , եկեացեն աւուրք , յորս
ոչ թողցի այդք քար 'ի քարի վերայ՝
7 որ ոչ քակտեցի : Հարցին զնա և ա-
սեն . Վարդապետ , երբ լինիցի այդ ,
և զինչ նշան իցէ , յորժամ այդ լինե-
8 լոց իցէ : Եւ նա ասէ . զգոյշ կացէք ,
մի՛ խարիցիք . զև բազումք դայցեն
յանուն իմ և ասիցեն՝ թէ ես եմ . և
մերձեցաւ ժամանակ , մի՛ երթայցէք
9 զկնի նոցա : Եւ յորժամ լիցէք սու-
տերազմուննս եւ խուովութիւնս՝ մի՛
զարհուրիցիք , զև սարտ է նախ այնմ՝
լինել , այլ ոչ առժամայնն կատարած :
10 Յայնժամ ասէ զնոսա . յարիցէ աղք-
յաղզի վերայ , եւ թագաւորութիւն
11 'ի թագաւորութեան վերայ . Եւ շարժ-

մուշք մեծամեծք , և 'ի տեղև տեղև սովք և որածութիւնք եղիցին . արհաւիրք և 'նշանք մեծամեծք յերկնից : Բայց յառաջ քան զայս ամենայն՝ մը- 12 խեցեան զձեռս իւրեանց 'ի ձեղ , եւ հալածեցեն , մասնեցեն 'ի ժողովուրդքս և 'ի բանտս , և ասնիցին առաջի գատաւորաց և թագաւորաց վասն անուան իմոյ . Եւ լինիցի ձեղ այն 'ի 15 զկայու թիւն : Արդ զիք 'ի սիրտս ձեր՝ 14 մի՛ յառաջագոյն կրթել տալոյ պատասխանի . Զի ես տաց ձեղ բերան 15 և իմաստութիւն , որում ոչ կարիցեն կալ հակառակ կամ տալ պատասխանի ամենայն հակառակորդքն ձեր :

Դասնեսցիք և 'ի ծնողաց և յեղ- 16 բարց և յաղգականաց և 'ի բարեկամաց , և սպանանիցեն 'ի ձէնջ . Եւ ե- 17 զիջիք ատեցեալք յամենեցունց վասն անուան իմոյ . Եւ մաղ մի 'ի զլսոյ 18 ձերմէ ոչ կորիցե . Եւ համբերու- 19 թեամք ձերով ստասցիք զպիս ձեր :

Այլ յորժամ տեսանիցէք շուրջ 20 պատեալ զօրօք զԵրուսաղէմ , յայնժամ զիտասցիք թէ մերձ է աւերանալ : Յայնժամ որ 'ի Հրէաստանի ի- 21

ցեն՝ փախիցեն 'ի լերինս , և որ 'ի միջև նորա իցեն՝ խուսեցեն , և որ 'ի 22 գաւառան իցեն՝ մի՛ մոցեն 'ի նա . Զի սուրբ վրէժինդբութեան են այնքրիկ՝ առ 'ի կատարելոյ ամենայն գրե- 23 լոց : Բայց վնչ իցե յլեաց և սորնուաց յաւուրան յայնսսիկ . զի եղիցի տագնաոյ մեծ 'ի վերայ երկրի , և բար- 24 կութիւն ժողովրդեանն այնմիկ : Եւ անկցին 'ի սուր սուսերի , և գերեսցին յամենայն հեթանոսս . և Երու- սաղէմ եղիցի կոխան յաղգոց մինչեւ կատարեցին ժամանակք հեթանոսաց : 25 Եւ եղիցին նշանք յարեգակն և 'ի լուսին և յաստեղս . և յերկրի տագնաոյ հեթանոսաց՝ 'ի յահեղ բարբառոյ իբ- 26 բեւ ծովու և խռովութեան , ցերանելոյ ոգւոց մարդկան յերկիւղէ և 'ի կարծեաց եկելոց 'ի վերայ տիեղերաց . զի զօրութիւնք երկնից շարժեցին : 27 Եւ յայնժամ տեսցեն զՈրդի մարտոյ եկեալ ամպովք զօրութեամք և փա- 28 ռօք բաղձօք : Եւ յորժամ սկսանիցի այս լինել , ամբարձիք և բարձրացուցիք զգլուխս ձեր , զի մերձ է փրկութիւն ձեր :

Եւ ասաց առակ մի նոցա . տեսէք 29
 զԹ զէնիդ և զամենայն ծառ . Յորժամ 30
 ջուզցանիցեն զպտուղ իւրեանց , տե-
 սանէք եւ 'ի նոցանէ ճանաչէք եթէ
 մերձ է ամառն : Նոյնպէս և դուք՝ 31
 յորժամ տեսանիցէք զայս ամենայն ե-
 ղեալ , գիտասջիք թէ մերձ է արքա .
 յուժիւնն Աստուծոյ : Ամէն ասեմ 32
 ձեզ , թէ ոչ անցցէ ազգս այս , մին
 շեւ այս ամենայն եղևցի : Երկինք և 33
 Երկիր անցեն , և բանք իմ ոչ անցա-
 նիցեն :

Գրոյշ լերուք անձանց , գուցէ ծան . 34
 բանայցեն սիրտք ձեր շուայտութեամբ
 և արբեցութեամբ և հոգովք աշխար-
 հականօք , և յանկարծակի հասանիցէ
 'ի վերայ ձեր օրն այն . Զի իբրև զՊ . 35
 բողոյթ հասանիցէ 'ի վերայ ամենե-
 ցուն , որ բնակեալ են ընդ ամենայն ե-
 րեսս երկրի : Արթուռն կոցէք այսու . 36
 հետեւ . յամենայն ժամ աղօթս արա-
 րէք , զի արժանի լինիջիք զերժանիլ
 յայնմ ամենայնէ , որ լինելոյ է , և
 կալ առաջի Որդւոյ մարդոյ :

Եւ 'ի տուէ 'ի Տաճարին ուռուցա . 37
 նէր , և զղիշերս ելեալ ազանէր 'ի լե-

38 րինն՝ որ կոչէր Զիթնեաց : Եւ ա-
 մենայն ժողովուրդն կանխէր ընդ ա-
 սուշտս առ նա 'ի Տաճարն լուլ 'ի
 նմանէ :

ԳՂՈՒԻՆ ԻԲ .

- 1 Մերձեցաւ տնն բազարջակերաւ .
- 2 ջրն՝ որ կոչէր պաղքա : Եւ խնդրէ-
 ին Քահանայապետքն և Գոյիլը՝ թէ
 չ'սրպէս սպանանիցեն զնա , բայց եր-
 կընչէին 'ի ժողովըզնէն անտի :
- 3 Ապա եմուտ աստանայ 'ի Յուդա
 'ի կոչեցեալն Իսիրիսովտայի , որ էր
 4 'ի Թուոյ երկուտասանիցն : Չոդաւ եգ-
 բանս ընդ Քահանայապետն և ընդ
 Գոյիլոս և ընդ իշխանս ժողովըզեանն ,
 5 զի մատնեաց զնա նոցա : Եւ խնդա-
 ջին , և խոտացան տալ նմա արծաթ .
 6 Եւ յանձն առ , և խնդրէր պարապ
 մատնել զնա նոցա՝ մեկուսի յամբոխէն :
 7 Եկն օր բազարջակերայն , յորում օրէն
 8 էր զենուլ զպատէքն . Եւ առաքեաց
 զՊետրոս և զՅովհաննէս՝ և ասէ , եր-
 9 թայք պատրաստեցէք ձեզ զպատէքն
 10 զի կ'երկոցուք : Եւ նոքա ասեն . ուք

կամիս զի պատրաստեցաւք : Եւ ասէ 10
 ցնոսա . ահա իբրև մտանիցէք 'ի բա-
 ղաքն , պատահեցէ ձեզ այր մի բար-
 ձեալ սափոր ջրոյ . երթ իջէք զհետ նա-
 բա 'ի տունն ' յոր մտանիցէ , Եւ ա- 11
 սառջէր ցտանուտէր տանն . Վարդա-
 պետ ասէ քեզ , ո՞ւր են վանքն իմ '
 յորում զսրտեքն ուտիցեմ աշակեր-
 տօքս հանգերձ . Եւ նա ցուցցէ ձեզ 12
 վերնատուն մի մեծ զարդարեալ , եւ
 անդ պատրաստեալք : Եւ զնացեալ 13
 գտին որպէս ասացն նոցա , և պա-
 բաստեցին զպատեքն :

Եւ իբրև ժամ եղև ' բազմեցաւ , 14
 և երկոտասան առաքեալքն ընդ նմա :
 Եւ ասէ ցնոսա , ցանկանալով ցանկա- 15
 ցայ զայս պատեք ուտել ընդ ձեզ ' մինչ-
 չև շարչարեալ խցեմ : Բայց ասեմ ձեզ , 16
 թէ ոչ եւս կերպոյ 'ի սմանն ' մինչեւ
 լցի յարբայու թեան Աստուծոյ : Եւ 17
 ընկալեալ բաժակ ' գոհացաւ և ասէ .
 առէք զայդ ' և բաժանիցէք 'ի ձեզ :
 Ասեմ ձեզ , թէ յայմ հետե աչ ար- 18
 բից 'ի բերայ արթոյ ' մինչև եկեցե
 արբայութիւն Աստուծոյ : Եւ աս- 19
 եալ հաց ' գոհացաւ , երեսկ ' և ետ նո-

ցա և ասէ . այս է Մարմին իմ ' որ
 վասն բազմոց տուեալ , զայս արաս-
 20 ջէք առ իմոյ յիշատակի : Նշնողէս և
 զբաժակն յետ ընթրեացն առ ' և ա-
 սէ . այս Բաժակ է նոր ուխտ իմով
 21 արեամբ վասն ձեր հեղոյ : Բայց ա-
 լաօիկ ձեռն մատնել իմոյ ընդ իս 'ի
 22 սեղանս . Եւ Արդի մորոպս ըստ սահ-
 մանելոյն երթայ , բայց վայ մարդոյն ,
 23 յոյր ձեռն մատնիցի : Եւ նոքա սկը-
 ասն խնդրել ընդ միմեանս , թէ ո՞վ է
 'ի նոցանն ' որ զայն գործելոց իցէ :
 24 Եւ եղև հակառակութիւն 'ի մեջ
 նոցա , թէ ո՞ 'ի նոցանն համարիցի
 25 մեծ : Եւ նա ասէ ցնոսա . թագա-
 ռորք ազգաց արեւն նոցա , և որ իշ-
 26 խենն նոցա ' բարերարք կրչին . Այլ
 գուք ոչ այնպէս . այլ որ մեծն է 'ի
 ձեզ ' եղիցի իբրև զկրտսերն , և ա-
 27 սառջնորդն իբրև զպատասաւորն : Ո՞վ
 է մեծ , բազմաճին ' եթէ սպասաւորն .
 ո՞չ ապաքէն բազմեալն . բայց ես եմ
 'ի միջի ձերում իբրև զպատասաւոր :
 28 Եւ գուք էք , որ ցանդ կայիք ընդ
 29 իս 'ի փորձութիւնս իմ ' . Եւ ես ուխ-
 տեմ ձեզ ' որպէս և շար իմ ' օրտեսաց

ինձ զարքայու թիւն . Զի ուտիցէք և 30
քմեղիցէք 'ի սեղան իմ յարքայու թեա-
նըն իմում : և նստիցիք յերկոտասան
աթուս' դատել զերկոտասան աղգ Իս-
րայել :

Եւ ասէ Տէր . Սիմոն Սիմոն , ա . 31
հա սատանայ խնդրեաց զձեզ խարբա-
քել իբրեւ զդորեան . Այլ ես աղաչե . 32
ցի վասն քո' զի մի պակասեցեսն հա-
սասք քո . և դու երբեմն դարձցիս' և
հաստատեցես զեղբարս քո : Եւ նա 33
ասէ զնա . Տէր , ընդ քեզ պատրաստ
եմ և 'ի բանտ և 'ի մահ երթալ : Եւ 34
նա ասէ զնա . ասեմ քեզ , Պետրէ , զի-
ցէ այսօր հառու խօսեալ' մինչեւ ե-
րկուս ուրասցիս զիս չղիտել :

Եւ ասէ զնոսա . յորժամ առաքեցի 35
զձեզ առանց քասկի և մտխաղի և կոշ-
կաց , մի թէ կարօտացայք իմիք : Եւ 36
նորա ասեն . և ոչ իմիք : Ապա ասէ .
այլ այժմ որ ունիցի քասկ' բարձցէ ,
նոյնպէս և մտխաղ . և որ ոչն ունիցի ,
վաճառեցէ զծորս իւր' եւ գնեացէ
իւր սուսեր : Բայց ասեմ ձեզ , զի այս 37
եւս , որ գրեալ է' պարտ է զի կատա-
քեցի յիս , թէ ընդ անօրէնս համա-

րեցաւ , զի որ վասն իմ ինչ է' վճա-
38 րեալ է : Եւ նորա ասեն . Տէր , ահա-
ւասիկ են ատտ երկուս սուրբ : Եւ նա
ասէ զնոսա . բաւական են :

39 Եւ ելեալ զնայ ըստ սովորութեա-
նըն 'ի լեւան Զիթենեաց , պնացին
40 զհետ նորա և աշակերտքն : Իբրեւ ե-
հաս 'ի տեղին' ասէ զնոսա . յաղօթս
կացէք չմտանել 'ի փորձութիւն :

41 Եւ ինքն մեկնեցաւ 'ի նոյսանէ իբ-
րեւ քարընկէց մի , եղ ծուներ , կայր

42 յաղօթս' Եւ ասէր . Հայր , եթէ կա-
միս' անցո զբաժակս զայս յինէն , բայց

43 ոչ իմ կամք' այլ քոյք լիցին , Եւ ե-
րեւեցաւ նմա հրեշտակ յերկնից և զօ-
րացուցանէր զնա . և էր 'ի տասնա-

պի , և մտադիւրութեամբ եւս կայր
44 յաղօթս : Եւ հոսէին 'ի նմանէ բրբ-
տունք իբրեւ զիւլյակս արեան' սլուն

45 ոլուն հեղեալ յերկիր : Եւ յարու-
ցեալ յաղօթիցն' եկն առ աշակերտ-

պն , եղիտ զնոսա 'ի քուն 'ի տըրտ-
46 մութենէն . և ասէ զնոսա . զի' ննջէք ,
արիք կացէք յաղօթս' զի մի մտանի-

ցէք 'ի փորձութիւն :

47 Եւ մինչդեռ խօսէր , ահաւասիկ

ամբոս . և որ կոչէրն Յուզա՝ մի յեր-
կատասանիցն՝ առաջնորդէր նոցա : Իբ-
րև մերձեցաւ առ Յիսուս՝ համբու-
րեաց զնա . քանզի զայն նշան տուեալ
էր նոցա . թէ ընդ որում էս համբու-
րեցից՝ նա է , զնա ունիցիք : Ատէ ջը . 48
նա Յիսուս . Յուզա , համբուրելով
մասնես զՈրդի մորդոյ : Իբրև տեսին 49
որ զնովան էին՝ որ ինչ եղէւն , ա-
ռևն յնա : Տէր , հարցուք զնսսս սը-
րով : Եւ եհար մի ոմն ՚ի նոցանէ ըզ . 50
քահանայապետին ծառայ , և ՚ի բաց
եհան զաջոյ ունկն նորա : Պատասխա . 51
նի ետ Յիսուս և ասէ . թոյլ տուք
մինչեւ ցայդ վայր : Եւ մատուցեալ
յուսկինն՝ բժշկեաց զնա : Եւ ասէ յե . 52
կեաղնն ՚ի վերոյ նորա ցքահանայա-
պետսն և ցիշխանս Տաճարին և ջճե-
րըս , իրրև ՚ի վերաց աւաղակի ելք
տուերօք և բրօք : Հանապազ ընդ 53
ձեզ էի ՚ի Տաճարին և ոչ ձգեցիք ձե-
ւըս յիս . այլ այս է ձեր ժամ , և իչ
խանութիւն խաւարի :

Եւ կալեալ զնա՝ ամին և մուծին 54
՚ի տուն Քահանայապետին . և Պետրոս
երթայր զինի նորա հեռագոյն : Իբրև 55

ըւցին կրակ ՚ի մէջ դաւթին՝ և նըս-
տան շուրջ , նստաւ և Պետրոս ՚ի մէջ
56 նոցա : Ետես զնա ազախին ոմն զի
նստէր առ ըսնն , հայեցաւ ընդ նա և
ասէ . եւ սա ընդ նոսա էր՝ որ ընդ
57 նմայն էին : Իսկ Պետրոս ուրացաւ և
58 ասէ . ոչ զիտեմ զնա , կին դու . Եւ
յետ սակաւ միոյ այլ ոմն ետես զնա ,
և ասէ . եւ դու ՚ի նոցանէ էս : Եւ
Պետրոս ասէ . այր դու , չեմ ՚ի նո-
59 ցանէ : Եւ իբրև ժամ մի անց ՚ի վե-
րայ , այր ոմն վիճէր և ասէր , ստոյգ
և սա ընդ նմա էր , քանզի Գալիլեացի
60 է : Ատէ Պետրոս , այր դու , չգիտեմ
զե՞նչ խօսիսք : Եւ առ ժամայն մինչ-
դեռ նա զայն ասէր՝ խօսեցաւ հաւ :
61 Դարձաւ Տէր և հայեցաւ ՚ի Պե-
րոս , և յիշեաց Պետրոս զբանն Տեառն
զոր ասաց յնա . մինչև հաւ ու խօսեալ
լցէ , երկոյս ուրոցոյս չգիտեղ զնա .
62 Եւ ելեալ արտաքս ելոց դառնապէս :
63 Եւ արբն , որ պահէին զնա , այսին
64 առնէին զնովաւ և հարկանէին . Մած-
կէին զերես նորա և տանջէին , և հար-
ցանէին յնա և ասէին . մորգարեաց
65 ո՞վ է որ եհար զբեղ : Եւ այլ բաղում

ինչ հոյհոյութեամբ խօսէին 'ի նա :
Եւ իբրեւ այդ եղև , ժողովեցաւ 66
 Ծերակոյտ ժողովրդեանն՝ Քահանայա-
 պետքն և Գալիբք , և հանին ամին ըզ-
 նա յատեանն իւրեանց և ասեն , եթէ
 դու ես Քրիստոսն , ասա մեզ : Ասէ 67
 ցնոսա . եթէ ասացից ձեզ , սակայն
 ոչ հաւատայք . Եւ եթէ հարցից ինչ 68
 զձեզ , չտայք ինձ պատասխանի՝ կամ՝
 արձակիցէք : Բայց յայտ հետէ նստցի 69
 Որդի մարդոց ընդ աջմէ զբոլթեանն
 Աստուծոյ : Եւ ասեն ամենքեան , ու 70
 բռնն դու ես Որդին Աստուծոյ : Եւ
 նա ասէ ցնոսա . դուք ասէք թէ ես
 եմ : Եւ նոքա ասեն , զի՛նչ եւս պիտոյ 71
 է մեզ վկայութիւն , զի մեզէն իսկ
 լուաք 'ի բերանց դոյրա :

ԳԼՈՒԽ ԻԳ .

Եւ յարուցեալ ամենայն բազմաւ 1
 թիւնն նոցա , ամին զնա առ Պիղատոս :
 Եւ սկսան շարախօս լինել զնմանէ եւ 2
 ասել . գոտք զոս զի թիւրեր զազգո
 մեր , և արգելոյր 'ի տալոյ հարկս կայ-
 սեր , եւ ասէր զանձնէ՝ եթէ Քրիս-

Տ տոսն իցէ թագաւոր : Իսկ Պիղատոս
 Եհարց զնա և ասէ . դու ես թագա-
 ւորն Հրէից : Նա պատասխանի և տ
 4 նմա և ասէ . դու ասացեր : Ասէ Պի-
 զատոս ցՔահանայապետոն և ցժողո-
 վաւրդսն . չգտանեմ ինչ զկաս յառնս
 5 յայսմիկ : Եւ նոքա տնդէին և ասէին ,
 թէ խռովէ զժողովաւրդս . ուսուցա-
 նէ ընդ ամենայն Հրէաստան՝ սկսեալ
 6 'ի Քալիւէէ մինչեւ ցայսր : Իսկ Պի-
 զատոս իբրեւ լուաւ զՔալիւէէ , Եհարց
 7 եթէ Քալիւեացի իցէ այրն : Եւ իբրև
 զխտաց թէ յիշխանութենէ Հերովդի
 է , և տ ամսիլ զնա առ Հերովդէս .
 քանզի եւ նա յԵրուսաղէմ էր յա-
 ւուրսն յայնոսիկ :
 8 Եւ Հերովդէս իբրև և տես զՅի-
 սուս , ուրախ եղև յոյժ . զի ցանկալր
 'ի բազում ժամանակաց տեսանել ըզ-
 նա . քանզի լէր բազում անգամ ըզ-
 նմանէ , և ակն ունէր նշան ինչ լեալ՝
 9 տեսանել 'ի նմանէ : Հարցանէր զնա
 բանիւք բազմօք , եւ նա ոչ ինչ և տ
 10 նմա պատասխանի : Կային Քահանայա-
 պետքն և Գալիբք՝ և տնդագոյնս շա-
 11 բախօսէին զնմանէ : Արհամարհաց

ղնա եւ Հերովդէս հանդերձ իւրովք
 դորականօքն, և այսն արարեալ՝ արկ
 զնովաւ հանդերձս սպիտակս, և ետ
 տանիլ անդրէն առ Պիղատոս :

Եւ եղևն բարեկամք Պիղատոս եւ 12
 Հերովդէս յաւուր յայնմիկ . քանզի
 յառաջ թշնամիք էին միմեանց :

Կոչեաց Պիղատոս զՔահանայապետ . 15
 սըն և զԻշխանս և զԺողովուրդն, Եւ 14
 ասէ ցնոսս . ածիք մատուցիք ինձ
 զայս զայս իբրև զխտորեցուցիչ
 Ժողովրդեանն . եւ ահաւասիկ առա-
 ջի ձեր գատեցայ, և փնաս ինչ ոչ
 գտի յառնս յայտմիկ՝ զորոց գուք չա-
 բարտեքք զգմանէ, և Ս. և ոչ Հե. 15
 բովդէս, քանզի ետու տանել զգա առ
 նա . և արդ ոչինչ մահու արժանի է
 գարձեալ զորս . Խրատեցից զգա եւ 16
 արձակեցից, Զի հարկ էր մի մի ըստ
 տօնի արձակել նոցա : Եւ նորա աղա. 17
 զակէին ամենայն բաղմու թեամբն և
 ասէին . Բարձ զգա, և արձակեա մեզ 18
 զՄարտիրոս, Որ էր վասն խռովութեան 19
 իբէք եղելոյ՝ ՚ի քաղաքին և սպանու-
 թեան մտեալ ՚ի բանտ : Դարձեալ Պի. 20
 զատոս սկսաւ խօսել . քանզի կամէր

- 21 արձակել զՅիսուս : Եւ նորա անդրէն
 աղաղակէին և ասէին . ՚ի խաչ հան
 22 զգա : Եւ նա երկցս ասէ ցնոսս, զի՞նչ
 չար արար սա, ոչինչ փնաս մահու
 գտի ՚ի սմս, Խրատեցից զսա և ար. 23
 ձակեցից : Եւ նորա ստիպէին մեծա-
 ձայն՝ և խնդրէին զնա ՚ի խաչ հանել,
 և զօրանային բարբառք նոցա և Քա. 24
 հանայագետիցն : Եւ Պիղատոս հաւա. 25
 նեցաւ առնել զհայցուածս նոցա : Ար-
 ձակեաց նոցա զՄարտիրոսն՝ զոր վասն
 խռովութեան և սպանութեան ար-
 կեալ էր ՚ի բանդ, զոր և խնդրէինն
 իսկ և եւ զՅիսուս մատնեաց կամոց
 նոցա :
 26 Իբրև առին գնացին զնա, ըմ-
 բրունեցին զմն Սիմօն Վերենացի,
 որ Քայր յանդէ, եղին ՚ի վերայ նորա
 զԽաչն բերել զկին Յիսուսի :
 27 Եւ երթայր զհետ նորա՝ բաղմու-
 թիւն Ժողովրդեանն, և կանանց, որ
 28 կոծէին և աշխարէին զնա : Դարձաւ
 Յիսուս եւ ասէ ցնոսս, գտեքք Ե-
 բուսաղէմի, մի լայք ՚ի վերայ իմ,
 այլ լայք էր ՚ի վերայ անձանց և ՚ի վե-
 29 լայ որդւոց ձերոց : Զի եկեցին ա-

և ուրբ, յորս ասիցեն՝ թէ երանի՛ ամ-
 րաց և որովայնից՝ որ ոչ ծնան, և ըս-
 տեանց՝ որ ոչ դիեցուցին, Յայնժամ 30
 սկսանիցին ասել լերանց՝ թէ անկե-
 բուբ 'ի վերայ մեր, և բլրոց՝ թէ ծած-
 կեցէք զմեզ, Զի եթէ ընդ փայտ դա. 31
 լար զայս առնեն, ընդ շոյն զե՛նչ
 լինիցի :

Ամին և այլ երկուս շարագործս՝ 32
 սպանանել ընդ նմա : Իբրև չոգան 'ի 33
 տեղին կոչեցեալ Գազաթն, անդ հա-
 նին զնա 'ի խաչ, և զշարագործսն
 զամն ընդ աջն և զամն ընդ ձախմե
 խաչեցին :

Եւ Յիսուս ասէ, Հայր, թող դո. 34
 ցա, զի ոչ գիտեն՝ զե՛նչ գործեն :

Եւ 'ի բաժանել զհանդերծս նորա,
 արկին վիճակս. Եւ կայր ժողովուրդն 35
 հայեցեալ :

Անգրոսնէին զնա իշխանքն հանդերծ
 նորբ և և ասէին, զայս սարեցոյց,
 աղբեցուցէ և զանձն՝ եթէ գա է
 Յրիստոս Որդի Աստուծոյ ընտրալն :
 Այսն առնէին զնա և զենուսքն, և 36
 կեալ առաջի՝ մատուցանէին նմա քա-
 ջախ, Եւ ասէին, եթէ դու ես լիա. 37

գաւորն Հրէից՝ փրկեա զանձն քո :

38 Եւ էր զիր գրեալ 'ի վերայ նորա
 յունարէն և զաղմատերէն և եբրայե-
 ցերէն գրով, թէ սա է արքայն Հրէից :

39 Իսկ մի ոմն 'ի կախելաց չարագոր-
 ծացն հայհոյէր զնա, և և ասէր, ոչ
 դու ես Յրիստոսն, փրկեա զանձն քո

40 և զմեզ, Պատասխանի ես ընկերն
 սաստելով նմա և և ասէ, շերկչիս
 դու Աստուծոյ՝ զի 'ի նմին պատմի

41 կաս. Եւ մէք յիրաւի, զի արժանի
 որոց գործեցաքն՝ առնումք զհատու-

յումն, և սա ապիրատ ինչ ոչ գոր-
 42 ծեաց : Եւ ասէ ցՅիսուս, յիշեա զիս
 Տէր, յորժամ գայցես արքայութեամբ

43 քով : Եւ ասէ ցնա Յիսուս, ամէն ա-
 սեմ քեզ, այսօր ընդ իս իցես 'ի զը-
 բախտին :

44 Եւ էր իբրև վեցերորդ ժամ, և
 խաւար եղև 'ի վերայ ամենայն երկ-

45 րեցաւ արեգակն : Եւ հերձաւ վարա-
 46 ցայր Տաճարին ընդ մէջ, Եւ կարդաց
 Յիսուս 'ի ձայն մեծ և ասէ, Հայր,

'ի ձեռս քո առանդեմ զհոգի իմ :
 Զայս իբրև ասաց, եհան զոգի :

Եւ տեսեալ հարիւրապետին զոր 47
ինչ եղեւն , փառաւոր արար զԱստ-
ուած եւ ասէ . արդարեւ այրս այս
արդար էր : Եւ ամենայն ժողովուրդքն , 48
որ եկեալ էին , եւ տեսանէին զտեսիլն
զայն եւ զգործ , բախէին զկուրծս եւ
դառնային : Կային եւ ամենայն ծա . 49
նօթքն նորա 'ի հեռաստանէ . եւ կա-
նայք , որ եկեալ էին զհետ նորա 'ի
Գալիլէէ՝ տեսանէին զայն :

Եւ ահա այր մի անուն Յովէի , 50
որ էր նախարար , այր բարեգործ եւ
արդար . Սա շէր միաբանեալ ընդ 51
խորհուրդս եւ ընդ գործս նոցա , Յա-
րեմովեայ քաղաքէ Հրէից , որ եւ ինքն
խոկակն ունէր արքայութեան Աստու-
ծոյ : Սա մատուցեալ առ Պիղատոս՝ 52
խնդրեաց զմարմինն Յիսուսի . Եւ ի . 53
ջուցեալ զնա սպտեաց սպստառակա-
լաւ , եւ եղ 'ի կռածոյ գերեզմանին ,
ուր շէր բնաւ զոք եղեալ . Եւ օրն 54
էր ուրբաթ եւ շաբաթ լուսանայր :
Եւ երթային զհետ նորա կանայք՝ որ 55
եկեալ էին ընդ նմա 'ի Գալիլէէ , տե-
սին զգերեզմանն , եւ որպէս եղաւ
մարմինն նորա : Գարձան եւ սպտ . 56

բատեցին խոռնկս եւ իւղս . եւ 'ի շա-
բաթուն հանդարտեցին վասն սպտ-
ուիրանին ,

ԳԼՈՒԽ ԻԳ .

- 1 Բայց 'ի միաշարաթուն վաղքաջ ընդ
առաւօտն եկին 'ի գերեզմանն . բերին
զխոռնկսն , զոր սպտրատեցին եւ այլ
- 2 կանայք ընդ նոսա : Եւ զտին զվէն
թաւալեցուցեալ 'ի գերեզմանէ անտի :
- 3 Եւ մտեալ 'ի ներքս՝ ոչ զտին զմար-
- 4 մինն Տեառն Յիսուսի : Եւ եղև ընդ
հիանալն նոցա վասն այնորիկ , եւ ահա
արք երկու հասին առ նոսա 'ի հան-
- 5 քերձս լուսաւորս : Եւ իբրեւ զհնի
հարսն , եւ խնարհեցուցին զերեսս
իւրեանց յերկիր , ասն ջնոսա . զն՝
ինզրէք զկենդանին ընդ մուտալս . շէ
- 6 աստ՝ այլ յարեաւ : Յիշեցէք որպէս
խօսեցաւ ընդ ձեզ մինչ էրն 'ի Գալի-
- 7 լեա , Եւ ասէր՝ թէ սարտ է Որդւոյ
մարդոյ մատնիլ 'ի ձեռս մարդոց մե-
ղաւորաց , եւ 'ի խաչ ելանել , եւ յեր-
- 8 բորդ աւուր յառնել : Եւ յիշեցին ըզ-
բանն նորա :

Եւ գարձան սլատեցին զայս ամե 9
 նայն մետասանիցն և այլոցն ամենե-
 ցուն : Եւ էին Մարիամ Մաղդաղե 10
 նացի և Գովհաննա և Մարիամ Յակով-
 բայ և այլք ընդ նոսա՝ որ սլատեցին
 զայս առաքելոցն : Եւ երևեցան ա 11
 ռաջի նոցա շաղիաղփու թիւն բանքն
 նոցա , և չհաւատային նոցա : Բայց 12
 Պետրոս յարուցեալ ընթացաւ 'ի դե-
 բեզմանն , և հայեցեալ սեռանէ զկը-
 տաւսն լոկ՝ զի կային . և գնաց՝ ընդ
 միտս զարմացեալ թէ զի՞նչ եղև :
 Եւ ահա երկուք 'ի նոցանէ երթաւ 13
 յին 'ի նմին առուր 'ի գեօղ մի , որ
 հեռի էր յերուսաղեմէ հարիւր և և
 վաթսուն ասարիսաւ . և էր անուն
 նորա Եմմաուս : Եւ նոքա խօսէին 14
 ընդ միմեանս վասն ամենայն անցիցն
 անցելոց : Եւ եղև ընդ խօսելն նոցա 15
 և ընդ վիճել՝ և ինքն իսկ Յիսուս մեր-
 ձեցաւ՝ և երթայր ընդ նոսա . Եւ նո 16
 ցա այք կայեալ էին առ 'ի շճանաչե-
 լոյ զնա : Եւ ասէ ցնոսա . զի՞նչ են 17
 բանքդ վասն որոց վիճիքդ ընդ միմեա-
 նրս մինչդեռ գնայքդ , և տրամեալ
 էք : Պատասխանի ետ մի ոմն 'ի նո 18

ցանէ՝ որում անուն էր Կղէսիլցաս ,
 և ասէ ցնա . գնւ միայն կաս յերու-
 սաղէմ՝ որ ոչ գիտացեր զի՞նչ գործե-
 19 ցաւ 'ի նմա յաւուրսս յայտոսիկ : Եւ
 ասէ ցնոսա . զի՞նչ : Եւ նոքա ասեն .
 զՅիսուսէ Նաղովեացւոյ , որ եղև այր
 մարդարէ հզօր արդեամբք և բանիւք
 առաջի Աստուծոյ և ամենայն ժողո-
 20 վրդեանն : Որպէս մատնեցին զնա Քա-
 հանյապետքն և իշխանքն մեր 'ի դա-
 տաստան մահու , և հանին զնա 'ի
 21 խաչ : Ըէք ակն ունէար՝ թէ նա է ,
 որ վրկեղցն է զԵսրայէլ . Այլ և հան-
 գերձ այսու ամենայնիւ՝ այս երրորդ
 22 օր է , յորմէ հետէ այն գործեցաւ : Այլ
 և կանայք ոմանք 'ի մէնջ զարմացու-
 ցին զմեզ . որք կանխեալ ընդ առա-
 23 լօտս չողան 'ի գերեզմանն , Եւ ոչ
 գտին զմարմինն նորա . եկին և ասեն ,
 թէ և տեսիլ եւս հրեշտակաց տեսին ,
 որք ասէին զմանն՝ թէ կենդանի է :
 24 Եւ քնացին ոմանք 'ի մէնջ 'ի գերեզ-
 մանն , և գտին նայնպէս որպէս և կա-
 նայքն ասացին , բայց զնա ոչ տեսին :
 25 Եւ նա ասէ ցնոսա . սկ անմիտք և
 հեղգասիրոք 'ի հաւատալ ամենայնի ,

քոր խօսեցան մարգարէքն • Ոչ զնոյնս 26
 պարտ էր չարչարիլ Քրիստոսի, և մտա-
 նել 'ի իսաւս իւր : Եւ սկսեալ 'ի Մով. 27
 սէսէ և յամենայն մարգարէից՝ մեկնէր
 նոցա , որ ինչ յամենայն զիրս զրեալ
 է զնմանէ : Իբրեւ մըձեցան 'ի գեօ. 28
 զըն , յոր երթձային , և նա պատճառէր
 հեռագոյն և ս ուրէք երթալ : Եւ բըռ. 29
 նադատեցին զնա և ասեն , առ մեզ
 ագիր : զի ընդ երեկս է և տարածա-
 մեալ է օրս : Եւ եմուտ ազանել անդ
 ընդ նոսա : Եւ եղև 'ի բաղմնն նս. 50
 բա ընդ նոսա , առեալ զհացն՝ օրհ-
 նեաց , էբեկ՝ և ետ նոցա • Եւ նոցա 51
 բացան աչք և ծանկան զնա , և նա
 եղև 'ի նոցանէ անբեւեայթ :

Եւ ասն ցմիմանս • ոչ իսկ եւ 52
 սիրտք մեր ճիկէին 'ի մեղ՝ մինչ խօ-
 սէրն ընդ մեղ զճանապարհայն • և որ-
 պէս բանայր մեղ զգիրս : Եւ յարու. 53
 ցեալ նայնժամայն գարձան յերուսա-
 զէմ՝ և գտին ժողովեալ զվետասան-
 սըն , և զլոր ընդ նոսայն էին • Եւ ա. 54
 սեն՝ Թէ արգարեւ յարեա Տէր , և
 երեւեցաւ սիմովնի : Եւ նորա պատ. 55
 մէին զայն , որ զճանապարհայնն , եւ

Թէ զխորդ էտ ծանօթս նոցա 'ի բե-
 կանել հացին :

- 56 Մինչդեռ զայն խօսէին , ինքն իսկ
 Յիսուս Լկաց 'ի մէջ նոցա , և ասէ ցը-
 նոսա • Խաղաղութիւն ընդ ձեզ . ես
- 57 եմ , մի երկնչք : Եւ զահի հարեալ
 երկնչէին , և համարէին սղի ինչ տե-
- 58 սանել : Եւ ասէ ցնոսա , զի՛ խռովեալ
 էք , և ընդէր խորհուրդք ելանեն 'ի
- 59 սիրտս ձեր : Տեսէք զձեռս իմ՝ և զս-
 արս , զի ես նոյն եմ . շօշախեցէք զնս
 և սեռէք , զի սղի՛ մարմին և սակերս
 ոչ ունի , որպէս զնս տեսանէք զի
- 40 ունիմ : Եւ զայս ասացեալ՝ եցոյց նս-
 ցա զձեռսն և զտոս :
- 41 Եւ մինչդեռ տակաւին չհաւատա-
 յին 'ի խնդութենէն , և զարմացեալ
 էին , ասէ ցնոսա • ունիք ինչ կերա-
- 42 կուր աստ : Եւ նոքա ետուն նմա ձը-
 կան խորովելոյ մասն , և խորխոս մե-
- 43 ղու : Եւ առ Եկեր առաջն նոցա , և
- 44 զմնացորդն ետ ցնոսա : Եւ ասէ ցնո-
 սա • այս բանք են , զոր խօսեցայ ընդ
 ձեզ մինչ առ ձեզն էի , Թէ պարտ է
 ընուլ ամենայն զրելոյն յորէնսն Մով-
 սէսի և 'ի մարգարէս և 'ի սաղմոսան

լլանն իմ : Յայնժամ եբաց զմիտս նո. 45
յա իմանալ զգիրս :

Եւ ասէ զնոսա , թէ այտղէս պարտ 46
էր շարշարիլ Քրիստոսի , և յառնել
'ի մեռելոց յառուր երրորդի : Եւ քա. 47
բողիլ յանուն նորա ապաշխարու թիւն
և թողու թիւն մեղաց յամենայն ազգս՝
սկսեալ յերուսաղէմէ . Եւ դուք էք 48
վկայք այսոցիկ : Եւ ահա ես առաքեմ 49
զաւետիս հօր իմոյ 'ի ձեզ . և դուք
նստարուք 'ի քաղաքիս յերուսաղէմ՝
մինչև զդէնուցուք զօրու թիւն 'ի բար-
ձանց :

Եհան զնոսա մինչև 'ի Բեթանիա . 50
եւ ամբարձեալ զձեռս իւր օրհնեաց
զնոսա . Եւ եղև յօրհնելն նորա զնո. 51
սա , մեկնեցաւ 'ի նոցանէ , և վերա-
նայր յերկինս : Եւ նոցա երկիր պա. 52
գեալ նմա՝ դարձան յերուսաղէմ ու-
րախու թեամբ մեծաւ : Եւ էին հա. 53
նասպաղ 'ի տաճարին , զովէին և օրհ-
նէին զԱստուած :

Ն Ա Խ Ա Դ Ր Ո Ի Թ Ի Ի Ն

ՅՈՎ ՀԱՆՆՈՒ Ա. Ի. ԵՏԱՐԱՆԻՆ

Յովհաննու Աւետարանն զրեալ է
Յովհաննու , որ եղբայր է Յակովբայ Զե-
բեթեայ . որ անկաւ 'ի վերայ լանջացն
Տեառն . նոյն սա գրեաց զԱւետարանս
զայս : Եւ սկիզբն առնէ յԱստուածա-
կան բանէն . և զլստ մարմնոյ ծնունդն
յիշատակէ յասելն . Եւ բանն մարմին ե-
ղև : Եւ յիշատակէ զմկրտութիւնն
Յովհաննու և զընտրութիւն աշակեր-
տացն . այլ և զնշանս և զարուեստս ,
որ եղևն . եւ զկատարածն , որ մատ-
նեցաւ Պնտոպոյ Պիղատոսի , և և
խաչեցաւ , յորում և զինուորքն բա-
ժանեցին զհանգերձս նորա , և 'ի վերայ
պատմուածանի նորա վիճակ արկին . և և
մարմին նորա եղաւ 'ի գերեզմանի , և
յարեաւ յերրորդ առուր , երեւեցաւ
աշակերտացն ինքն :

Յովհաննէս՝ որ և Որդի որսուման՝
 զվերինն որտալով պատմեաց մեզ : Սա
 զինի յիսներորդի երբորդի ամի համ-
 բառնալց ֆրկչն գրեաց զԱւետարանս
 իւր յԵփեսոս քաղաքի ՚ի խնդրոյ եկե-
 ղեցւոյն Ասիայ՝ ՚ի լեզու Յոյն :

Գ Լ Ո Ի Խ Բ

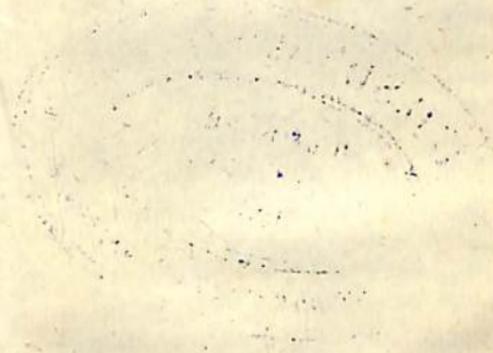
ՅՈՎՀԱՆՆՈՒ ԱԻԵՏԱՐԱՆԻՆ

	Գ Լ	Ը Ֆ
Վասն՝ զի անսկիզբն է բանն Աստուած	Ա	1
Վասն Յովհաննու վկայելոյն Բանին Աստուծոյ	Ա	15
Վասն գալոյն առ նա դառինն Աստուծոյ	Ա	29
Վասն աշակերտացն առ Յիսուս ագանելոյն	Ա	39
Վասն գտանելոյն զՄեսիա	Ա	41
Վասն ՚ի Կանա հարսանեացն	Բ	1
Վասն արտաքս հանելոյն ՚ի Տաճարէն	Բ	15
Վասն Նիկողիմոսի	Գ	1
Վասն ՚ի Յայենսօխ մկրտելոյն	Գ	25
Վասն խնդիր լինելոյ վասն որբուժեան	Գ	25
Վասն կնոջն Սամարացոյ	Գ	7
Վասն թագաւորադէնն	Գ	46

Վլասն Լրեուան և սթամեայ հիւանդին	Ե	5
Վլասն՝ զի Հար սիրէ զՈրդի	Ե	20
Վլասն հինգ հացին , և Լրիւ ձկանն	Զ	9
Վլասն գնալոյն՝ ՚ի վերայ ծովուն	Զ	19
Վլասն մարանչելոյն ընդ մի- մեանս Հրէից	Զ	41
Վլասն շրջելոյն Յիսուսի ՚ի Գա- լիլէ , և իրատու եղբայրն	Ե	1
Վլասն խնդրելոյն Հրէից ունել զՅիսուս	Ե	50
Վլասն ՚ի ծնէ կուրին	Թ	1
Վլասն գնելոյն Յիսուսի զանձն ՚ի վերայ ոչխարացն	Ժ	15
Վլասն նաւակատեացն յԵրու- սաղէմ	Ժ	22
Վլասն Ղազարու յարութեան	ԺԱ	1
Վլասն օձանելոյն զՏէրն	ԺԲ	5
Վլասն՝ որ ասաց Յուդա զԼեղոյն	ԺԳ	5
Վլասն յալմնակին	ԺԴ	14
Վլասն մատչելոց հաթանտացն առ Տէր	ԺԵ	21
Վլասն հատին ցորենոյ	ԺԶ	24
Վլասն Յիսուսի լոյս գալոյն յաչխարհ	ԺԷ	46

Վլասն ընթրեացն , և լուս- նալոյ զուտս աշակերտացն	ԺԳ	11
Վլասն շարչարանացն Յիսուսի . և սիրովելոյ զաշակերտոն	ԺԴ	15
Վլասն գալոյ Հոգւոյն՝ և միւի- թարելոյ զաշակերտոն	ԺԵ	26
Վլասն մատնութեանն Յիսուսի	ԺԶ	5
Վլասն ուրացութեանն Պետրո- սի , և հաւուն խօսելոյ	ԺԷ	25
Վլասն ածելոյն զՅիսուս ՚ի վա- նացն կայիափայ	ԺԸ	28
Վլասն տանելոյն զՅիսուս ՚ի Գողգոթմա	ԺԹ	17
Վլասն աւանդելոյն Յիսուսի ըլլ- հոգին	ԺԹ	50
Վլասն խնդրելոյն զտէրունա- կան մարմինն	ԺԹ	58
Վլասն բերելոյն նիկոդիմոսի զմուռս	ԺԹ	59
Վլասն գալոյ կանանցն ՚ի զե- րեղմանն	Ի	1
Վլասն դրօքն վիակելովք մա- նելոյն Յիսուսի առ աշա- կերտան	Ի	19
Վլասն զԹովման հաստատելոյ Տեառն	Ի	27

Վասն ուտելոյն ընդ նոսա , և հարցմանն զՊետրոս	ԻԱ	15
Վասն սիրելոյ աշակերտին , և զրեւոյ զԱւետարանն	ԻԱ	24

ՄԻ ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ ԱՒԵՏԱՐԱՆԻՉ

Ա Ի Ե Տ Ա Ր Ա Ն
 Ը Ս Տ Յ Ո Վ Հ Ն Ա Ն Ն Ո Ւ

Գ Լ Ո Ւ Խ Ա .

- 1 Բ Կ . Ի Ս Կ Ջ Բ Ա Ն Ե կր թանն , և և
 Բանն էր առ Աստուած , և Աստուած
- 2 էր թանն . Նա էր 'ի սկզբանէ առ
- 3 Աստուած : Ամենայն ինչ նովաւ և
 զեւ , և առանց նորա եղև և ոչինչ :
- 4 որ ինչ եղևն : Նովաւ կեանք էր , և
- 5 կեանքն էր լյս մարդկան . Եւ լյսն
 'ի խաւարի անդ լուսաւորէ , և խաւար
 նմա ոչ եղև հասու :
- 6 Եղև այր մի առաքեալ յԱստու-
- 7 ծոյ . անուն նմա Յովհաննէս : Սա եկն
 'ի վրայութիւն՝ զև վրայեցէ վասն

լուսոյն . զի ամենեքին հաւատաւոցեն նովաւ : Աչ էր նա լլսան , այլ զի վե . 8
 կայեցեց վասն լուսոյն : Էր լլսան ճըշ . 9
 մարիտ , որ լուսուեոր առնէ դամենայն մարդ՝ որ դարոց է յաշխարհ : Յաշխար . 10
 հի էր , և աշխարհ նովաւ եղեւ , եւ աշխարհ զնա ոչ ծանեաւ : Յիւրսն է . 11
 կըն , և իւրքն զնա ոչ ընկալան : Իսկ 12
 որք ընկալանն զնա , ետ նոցա իշխաւ նու թիւն որդիս Աստուծոյ լինէ՛լ՝ որոց հաւատաւոցեն յանուն նորա . Այք ոչ 13
 յարենէ և ոչ 'ի կամոց մարմնոց եւ ոչ 'ի կամաց առն , այլ Աստուծոյ ծնան : Եւ Բանն մարմին եղեւ՝ և բը . 14
 նակեաց 'ի մեղ , եւ տեսաք զփառս նորա՝ զփառս իբրեւ զՄիածնի առ 'ի Հօրէ , լի շնորհօք և ճշմարտութեամբ :
 Յովհաննէս վկայէ վասն նորա , ա . 15
 զաղակեաց և ասէ . սա է՝ զորմէ առնէի , որ զինի իմ՝ զալոցն էր՝ առաջին իմ եղեւ , զի նախ քան զնա էր : Զի 'ի լուսութենէ անտի նորա մեք ա . 16
 մենեքին առաք շնորհս փոխանակ չընորհաց : Զի օրէնքն 'ի ձեռն Մովսիսի 17
 տուան , շնորհքն եւ ճշմարտութիւն 'ի ձեռն Յիսուսի Քրիստոսի եղեն :

18 ԲԲ . ԶԱստուած ոչ որ ետես երբէք . բայց Միածինն Որդի՝ որ է 'ի 19
 ծոց Հօր՝ նա սլատմեաց : Եւ այս է վկայութիւնն Յովհաննու , յորժամ աւաքեցին առ նա Հրեայքն յերուսաղեմէ Քահանայս եւ Ղեւտացիս , զի 20
 հարցցեն զնա՝ եթէ դու ս ես : Եւ խոստովան եղեւ՝ եւ ոչ ուրացաւ . խոստովան եղեւ , եթէ ես ոչ եմ՝ 21
 Քրիստոսն : Եւ հարցին զնա , իսկ սով ես դու . Եղևս՛ ես . և ասէ . ոչ եմ : Իսկ մարգարէն էս դու : Պատաս 22
 խանի ետ՝ թէ ոչ : Իսկ ասա մեղ՝ դու սով ես , զի սլատասխանի տարցուք , որոց առաքեցինն զմեզ . զի՛ ա . 23
 սես վասն քո : Ասէ . ես ձայն բարբառոյ յանապատի , ուղիղ արարէք զձանապարհս Տեսուն , որպէս ասաց՝ 24
 Նայի մարգարէ : Եւ որք առաքեցանն՝ 25
 'ի Փարիսեցւոց անտի էին , Հարցին զնա և ասեն , իսկ զի՞ մկրտես՝ եթէ դու չես Քրիստոսն , և ոչ Եղև , և 26
 ոչ մարգարէն : Պատասխանի ետ նոցա Յովհաննէս և ասէ . ես մկրտեմ զձեզ չեով . 'ի միջև ձերում կայ՝ զոր դուքն 27
 ոչ գիտէք : Որ զինի իմ՝ զալոցն է ,

որում չեմն արժանի եթէ լուծից ըզ-
խրացս կոշկաց նորա : Ա. յս 'ի Ռեթա. 28
բբա եղև յայնկոյս Յորդանանու , ուր
էին Յովհաննէս և մկրտէր :

ԲԳ. Ի վաղև անդր տեսանէ ըզ- 29
Յիսուս՝ զի գայր առ նա , և ասէ . ա-

հաւաստիկ Գառն Աստուծոյ՝ որ բառ-
նայ զմեզս աշխարհի : Սա է՝ վասն որոյ 30
եսն ասէի , զկնի իմ գոյ այր՝ որ առա-

ջի իմ եղև , զի յառաջ իսկ էր քան
զես : Եւ ես ոչ գիտէի զնա . այլ զի 31
յայտնի լինիցի իսրայելն , վասն այն-

բիկ եկի ես չքով մկրտել , Ակայեաց 32
Յովհաննէս եւ ասէ , թէ տեսանէի

զչոգին՝ զի իջանէր իբրև զաղաւնի
շերկից , և հանգչէր 'ի վերայ նորա :
Եւ ես ոչ գիտէի զնա . այլ որ առա. 33

քեայն զիս մկրտել չքով նա ասաց
ցիս , յոր վերայ տեսանիցես զչոգին ,
զի իջանիցէ և հանգչիցի 'ի վերայ նո-
րա , նա է որ մկրտէ չոգւովն Սրբով :
Եւ ես տեսի և վկայեցի՝ եթէ սա է 34

Որդին Աստուծոյ :

ԲԴ. Ի վաղև անդր կայր Յովհան. 35
նէս , և յաշակերտաց անտի նորա եր-
կու : Եւ նայեցեալ ընդ Յիսուսի , զի 36

զգնայր , ասէ . ահաւաստիկ Գրիստոս
37 Գառն Աստուծոյ : Լուան 'ի նմանէ
երկու աշակերտքն՝ զի խօսէր , և զը-

38 նային զհետ Յիսուսի : Իբրև գար-
ձաւ Յիսուս և ետես զնոսա՝ զի եր-
թային զհետ նորա , ասէ ցնոսա , զինչ
ինդրէք : Նոքա ասէն ցնա . Ռաբբի ,
որ թարգմանեալ կոչի վարդապետ , ուր

39 են օթեվանք քս : Ասէ ցնոսա . եկայք
և տեսէք : Եկին և տեսին ուր էին
օթեվանք նորա , եւ առ նոսա ագան
այն օր , զի ժամ էր իբրև տասն-

բորդ :

40 Էր Անդրեաս եղբայր Սիմոնի վի-
մի , մի յերկուց անտի , որ լուանն 'ի
Յովհաննէ , եւ գնացին զկնի նորա :

41 Գտանէ սա նախ զեղբայր իւր զՍի-
մոն , և ասէ ցնա . գտաք զՄեսիա՝

42 որ թարգմանի Գրիստոս : Սա ամ ըզ-
նա առ Յիսուս : Հայեցեալ ընդ նա
Յիսուսի՝ ասէ . դու ես Սիմոն որդի
Յովհանու . դու կոչեցիս Աւեիաս , որ

թարգմանի Պետրոս :

43 ԲԵ. Ի վաղև անդր կամեցաւ ելա-
նել 'ի Գաղիլեա . գտանէ զՓիլիպպոս ,
44 և ասէ ցնա Յիսուս , եկ զկնի իմ : Եւ

էր փիլիսոսոս 'ի Բեթսայիդայ , 'ի քա-
 ղաքէ Անդրեայ և Պետրոսի : Գտանէ 45
 փիլիսոսոս զՆաթանայէլ . և ասէ զը-
 նա . զորմէ գրեաց Մովսէս յօրէնան՝ և
 մարգարէքն , գտաք զՅիսուս զորդի
 Յովսեփայ 'ի Նազարեթէ : Ասէ ջնա 46
 Նաթանայէլ . իսկ 'ի Նազարեթէ մարթ
 ինչ իցէ բարւոյ իմիք լինել : Ասէ զը-
 նա փիլիսոսոս . եկ և տես : Կրբեւ 47
 ետես Յիսուս զՆաթանայէլ . զի գայր
 առ նա , ասէ վասն նորա . ահա ար-
 դարեւ իօրայելացի՝ յորում նենգու-
 թիւն ոչ գոյ : Ասէ ջնա Նաթանա . 48
 յէլ . ուստի՞ ճանաչես զիս : Պատաս-
 խանի ետ Յիսուս և ասէ ջնա . մինչ-
 շեւ էր փիլիսոսոսի կոչեցեալ զքեզ՝ զի
 էիր 'ի ներքոյ թղենւոյն , տեսի ըզ-
 քեզ : Պատասխանի ետ նմա Նաթա . 49
 նայէլ և ասէ . Ռաբբի , դու ես Որդի
 Աստուծոյ . դու ես թագաւորն իսրա-
 յէլ : Պատասխանի ետ նմա Յիսուս 50
 և ասէ . փոխանակ զի ասացի քեզ՝ թէ
 տեսի 'ի ներքոյ թղենւոյն՝ հաւատաս ,
 մեծամեծս ևս քան զայս տեսես : Եւ 51
 ասէ ջնտոս , ամէն ամէն ասեմ ձեզ ,
 տեսանիցէք զերկինս բայեալ և զհրեշ-

տակս Աստուծոյ՝ զի երանիցեն և Ի-
 ջանիցեն 'ի վերայ Որդւոյ մարդոյ :

ԳՂՈՒԽ Բ .

- 1 ԲԶ . Եւ յաւուրն երրորդի հար-
- անիք էին 'ի Կանա Գալիլեացոց . և
- 2 անդ էր մայրն Յիսուսի : Կոչեցաւ և
- Յիսուս և աշակերտքն նորա 'ի հար-
- 5 սանիսն , Եւ 'ի սակասել զինւոյն՝ ա-
- սէ մայրն յՅիսուս . զինի ոչ ունին :
- 4 Եւ ասէ ջնա Յիսուս . զի՞ կայ իմ եւ-
- քս , կին դու , շեւ է հասեալ ժամա-
- 5 նակ իմ : Ասէ մայրն նորա ցտպասա-
- ւորսն . որ զինչ ասիցէ ձեզ՝ արաս-
- 6 ջիք : Անդ էին Թաղիսիք կճեայք վեց՝
- լոս սրբութեան Հրէից . տանէին մի
- մի 'ի նոցանէ մարս երկուս կամ երիւ-
- 7 Ասէ ջնոսա Յիսուս . լքէք զԹաղիսիք
- ջոով . և լին զնոսա մինչեւ 'ի վեր :
- 8 Եւ ասէ ջնոսա , արդ առէք և բերէք
- 9 տաճարացեալիդ : Եւ նորա բերին : Եւ
- իրբեւ ճաշակեաց տաճարացեան ըզ-
- ջուրն զինի եզեալ . և ոչ զիտէր ուս-
- տի իցէ . բայց սրբաստուորքն զիտէին՝
- որք արկին զջուրն : Խօսի բնջ փեսա .

յին տաճարացեալսն՝ Եւ ասէ . ամե . 10
 նայն մարդ զանոյշ գինին յառաջագոյն
 պաշտէ . և յորժամ արբենան , յայն-
 ժամ զյոռին . դու պահէցեր զանոյշ
 գինիդ մինչև ցայժմ : Զայս արար ըս . 11
 կիրլն նշանաց Յիսուս 'ի կանա Գալի-
 լեացոց , և յայտնեաց զփառս իւր . և
 հաւատացին 'ի նա աշակերտքն նորա :
 ԲԵ . Յետ այսորիկ էջ Յիսուս 'ի 12
 կախառնառւմ , ինքն և մայր իւր եւ
 եղբարք իւր . և անդ լինէր ոչ բա-
 զում ինչ առուր : Եւ էր մերձ Զա . 13
 տին Հրէից , և էլ Յիսուս յերուսա-
 ղէմ : Եւ եգիտ 'ի Տաճարին՝ զի վա . 14
 ճառէին զարջառս և զոյխարս և զա-
 զաւնիս , և զլումայափսիսն , որ նստէ-
 ին : Եւ արար խարազան չուանեաց , 15
 և եհան զամենտին 'ի Տաճարէն՝ զոչ-
 խարսն և զարջառս , և զպղինձս հա-
 տափաճառացն ցրուեաց , և զսեղանն
 կործանեաց : Եւ որ զազաւնիսն վա . 16
 ճառէին՝ ասէ ցնոսա , առէք զայդ աս-
 տի , եւ մի առնէք զտուն Հօր իմոյ
 տուն վաճառի : Ապա յիշեցին աշա . 17
 կերտքն նորա՝ թէ գրեալ է , նախանձ
 տան քո կերիցէ զիս : Պատասխանի եւ 18

տուն Հրեայքն և ասեն ցնա . զի՞նչ
 նշան ցուցանես դու մեզ՝ զի զայդ առ-
 19 նես : Պատասխանի ետ Յիսուս և ա-
 սէ ցնոսա . քահէցէք զՏաճարդ զայդ՝
 և և զերիս առուրս կանգնեցից զդա :
 20 Ասեն ցնա Հրեայքն . զքառասուն և
 զվեց ամ շինեցաւ Տաճարս այս , և է
 դու զերիս առուրս կանգնես զսա :
 21 Բայց նա ասէր վասն տաճարի մար-
 22 մնայն իւրոյ . իսկ յորժամ յարեաւն
 'ի մեռելոց , յիշեցին աշակերտքն նո-
 րա՝ թէ այս է զոր ասայն . և և հա-
 ւատացին զրոյն և բանին զոր ասաց
 Յիսուս :
 23 Գ. Եւ իրբւե էր յերուսաղէմ
 'ի զառակին 'ի տօնի , բազումք հաւա-
 տացին յանուն նորա . զի տեսանէին
 24 զնշանն՝ զոր ասնէր : Բայց ինքն Յի-
 սուս ոչ հաւատայր զանձննոցա , քան-
 25 զի ինքն գիտէր զամենայն . Եւ զի ոչ
 էր պիտոյ՝ եթէ սք վիայեցէ վասն
 մարդոյ , զի ինքն իսկ գիտէր՝ զինչ
 կրէր 'ի մարդն :

ԳԼՈՒԽ Գ.

Եւ էր այր մի 'ի Փարիսեցւոց ան- 1
 տի՝ Նիկողեմոս անուն նորա՝ իշխան
 Հրէից : Սա եկն առ նա գիշերի եւ ա- 2
 սէ ջնա . Ռաբբի , գիտեմք եթէ յԱս-
 տուծոյ եկեալ ես վարդապետ . զի ոչ
 որ կարէ զայդ նշանս առնել՝ զոր դուդ
 առնես , եթէ ոչ Աստուած իցէ ինչ
 նմա : Պատասխանի ետ Յիսուս եւ ա- 3
 սէ ջնա . ամէն ամէն ասեմք քեզ , ե-
 թէ ոչ որ ծնցի վերստին՝ ոչ կարէ տե-
 սանել զարքայութիւն Աստուծոյ : Ա- 4
 սէ ջնա Նիկողեմոս . զիսորդ կարէ մարդ
 ծնանել՝ որ ծեր իցէ . միթէ մարթ
 ինչ իցէ անդրէն յորովայն մօր իւրոյ
 զբրկին մտանել և ծնանել , Պատասխա- 5
 նի ետ Յիսուս և ասէ . ամէն ասեմ
 քեզ , եթէ ոչ որ ծնցի 'ի ջնոց և 'ի
 Հոգւոյ , ոչ կարէ մտանել յարքայու-
 թիւն Աստուծոյ : Զի ծնեալն 'ի մար- 6
 Ժնոց՝ մարմին է , և ծնեալն 'ի Հոգւոյ՝
 հոգի է : Գու մի՛ զարմանար թէ ա- 7
 սացի քեզ՝ պարտ է ձեզ ծնանել վե-
 ճքստին . Զի հոգին ուր կամի՝ շնչէ , 8

և զձայն նորա լսես , այլ ոչ գիտես
 ուստի դայ կամ յո՞ երթայ , սոյնպէս
 9 և ամենայն ծնեալն 'ի Հոգւոյն : Պա-
 տասխանի ետ Նիկողեմոս և ասէ ջը-
 նա . զիսորդ մարթի այդմ լինել :
 10 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ջը-
 նա . դու ես վարդապետ Իսրայէլի՝ և
 11 զայդ ոչ գիտես : Ամէն ամէն ասեմ
 քեզ , զի զոր ինչ գիտեմք՝ խօսիմք .
 և զոր տեսաք՝ վիպեմք . և զվիպու-
 12 թիւն մեր ոչ ընդունիք : Իսկ արդ ե-
 թէ զերկրաւորս ասացի ձեզ՝ եւ ոչ
 հաւատայք , զիսորդ եթէ զերկնաւոր-
 սըն ասացիք՝ հաւատայցէք :
 13 ԳՐ . Եւ ոչ որ եւ յերկինս , եթէ
 ոչ որ էջն յերկնից՝ Որդին մարդոյ՝ որ էն
 14 յերկինս : Եւ որպէս Մովսէս բարձրա-
 ցոյց զօձն յանապատին , նոյնպէս բարձ-
 15 բանալ պարտ է Որդւոյ մարդոյ . Զի ամե-
 նայն՝ որ հաւատայ 'ի նա՝ մի՛ կորիցէ ,
 այլ ընկալցի զկէանսն յաւ խոենականս :
 16 Զի այնպէս սիրեաց Աստուած զաշ-
 խարհ՝ մինչև զՅրդէն իւր միաձին ետ .
 զի ամենայն՝ որ հաւատայ 'ի նա՝ մի՛ կո-
 րիցէ , այլ ընկալցի զկէանսն յաւ խոե-
 17 նականս , Զի ոչ առաքեսց Աստուած

զՈրդի իւր յաշխարհ՝ թէ դատեցի
 դաշխարհ, այլ զի փրկեցի աշխարհ
 նախաւ : Որ հաւատայ 'ի նա, ոչ դա. 18
 տապարտեցի, և որ ոչ հաւատայ 'ի
 նա, արդէն իսկ դատապարտեալ է .
 զի ոչ հաւատայ յանուն յիսուսի Որդ-
 ւոյն Աստուծոյ : Եւ այս իսկ է դա. 19
 տաստան, զի լոյս եկն յաշխարհ՝ եւ
 սիրեցին մարդիկ զխաւար առաւելքան
 զլոյս, զի էին գործք իւրեանց չարու-
 թեան : Զի ամենայն՝ որ զչար գործէ՝ 20
 ատեայ զլոյս, և ոչ գայ առ լոյսն, զի
 մի՛ յանդիմանեցին գործք նորա . իսկ 21
 որ առնէ զճշմաստութիւն՝ գայ առ
 լոյսն, զի յայտնի լցին գործք նորա
 թէ Աստուծով գործեցան :

Գ. Գ. Յետ այսորիկ եկն Յիսուս և 22
 աշակերտքն նորա յերկիրն Հրեաստա-
 նի, եւ անդ շքէր նորօք հանդերձ
 և մկրտէր :

Մկրտէր և Յովնանէս 'ի Յայե. 23
 նովն մերձ առ Սաղեմ, զի ջուրք բա-
 զում էին անդ, և գային՝ և մկրտե-
 ին : Զի չեւ ևս էր արկեալ Յովնան. 24
 նէս 'ի բանտ :

Եւ եղև խնդիր յաշակերտացն 25

Յովնաննու ընդ Հրեից վասն սրբու-
 26 թեան : Եկին առ Յովնաննէս և ասեն
 ցնա . Ռարբի, որ էրն ընդ քեզ յայն-
 կոյս Յորդանննու, սրում դուն վխ-
 յեցեր, ահաւանիկ նա մկրտէ՝ և ա-
 27 մենեքին գան առ նա : Պատասխանի
 ևտ Յովնաննէս և ասէ . ոչ կարէ մարդ
 առնուլ յանձնէ և ոչինչ, եթէ ոչ
 իցէ տուել նմա յերկնից 'ի վերուստ,
 28 Դուք ձեզէն վկայէք ինձ, զի ասացի
 ձեզ՝ թէ չեմ ևս Վրիստոսն, այլ թէ
 29 առաքեալ եմ առաջն նորա : Որ ունի
 հարսն՝ նա է փեսայ . իսկ բարեկամ
 փեսային՝ որ կայ և ընէ նմա, ուրա-
 խութեամբ ուրախ լինի վասն ձայնի
 փեսային . արդ այս ուրախութիւն որ
 30 իմն է, լցեալ է : Նմա պարտ է ա-
 31 ձել, եւ ինձ մեղմանալ : Որ 'ի վե-
 րուստն գայ՝ 'ի վերայ է քան զամե-
 նայն . որ յերկրէ աստի է, յերկրէ է՝
 32 և յերկրէ խօսի : Որ յերկնիցն գայ,
 զոր ինչ ետես և զոր լուաւ՝ վկայէ .
 և զվկայութիւն նորա ոչ որ ընդունի :
 33 Որ ընդունի զվկայութիւն նորա՝ կըն-
 քեաց, թէ Աստուած ճշմարիտ է .
 34 Զի զոր Աստուածն առաքեաց՝ ԸԷ-

բանս Աստուածոյ խօսի . զի ոչ էթէ
 չափով տայ Աստուած զհոգին : Հայր 35
 սիրէ զորդի , և զամենայն ինչ ետ 'ի
 ձեռս նորա : Ար հաւատայ յորդի , 36
 ընդունի զիեանսն յաւիտենականս . և
 որ ոչ հնազանդի Արդւոյ , ոչ տեսցէ
 զիեանս . այլ բարիութիւն Աստուածոյ
 մնայ 'ի վերայ նորա :

ԳԼՈՒԽ Դ .

Գ.Դ . Իբրեւ զիտայ Յիսուս էթէ 1
 լուսն փարիսեցիքն՝ էթէ Յիսուս բա-
 զում աշակերտս առնէ և մկրտէ քան
 զՅովհաննէս , Քանզի ոչ էթէ Յիսուս 2
 Ինքնին մկրտէր՝ այլ աշակերտքն նորա :
 Եթող զՀրէաստան երկիր , և եկն միւս . 3
 անգամ 'ի Գալիլէա : Եւ էր նմա ան . 4
 յանել ընդ Սամարիա : Գայ նա 'ի քա . 5
 զաք մի Սամարացոյ՝ որում անուն էր
 Սիւքար , մերձ 'ի գեօշն , զոր ետ Յա-
 կովիւ որդւոյ իւրում Յովսեփայ . Եւ 6
 անդ էր աղբիւր մի Յակովիւայ : Եւ Յի-
 սուս վատտակեալ 'ի ճանապարհէն՝
 նստէր 'ի վերայ աղբերն . և էր ժամ
 իբրեւ վեցերորդ : Գայ կին մի 'ի Սա . 7

մարեոյ հանել ջուր : Ասէ ջնա Յիսուս .
 8 Ետուր ինձ ըմպել : Զի աշակերտքն նո-
 րա էրթեալ էին 'ի քաղաք անդր՝ զի
 9 կերակուրս գնեցեն : Ասէ ջնա կինն
 Սամարացի . դու որ Հրեայդ ես , զի-
 անդ յինէն ըմպել խնդրես 'ի կնոջէ
 Սամարացոյ : Զի ոչ էրբէք խառնակին
 10 Հրեայք ընդ Սամարացիս : Պատասխա-
 նի ետ նմա Յիսուս և ասէ . էթէ գի-
 տէիր դու զպարզեանս Աստուածոյ , և
 ո՞վ է , որ ասեղ ջրեղ՝ թէ տուր ինձ
 ըմպել , դու արդեօք ինդրէիր 'ի նը-
 մանէ՝ եւ սոյր քեզ ջուր կենդանի :
 11 Ասէ ջնա կինն , Տէր , դու քանզի եւ
 զոյլ իսկ ոչ ունիս , և ջըհարս խոր է ,
 իսկ արդ ուստի՞ ունիցիս զջուրն կեն-
 12 դանի . Միթէ դու մե՞ծ ինչ որ կցես
 քան զայն մեր Յակովիւ , որ զայս
 ջըհար ետ մեզ , և ինքն աստի արբ՝
 եւ որդիք նորա եւ խաչինք նորա :
 13 Պատասխանի ետ նմա Յիսուս և ա-
 սէ . ամենայն , որ ըմպէ 'ի ջրոյ յայդ-
 մանէ՝ միւստանգամ ծարաւի . բայց
 որ ըմպէ 'ի ջրոյն , զոր ես տայ
 նմա , մի՞ ծարաւեսցի յաւիտեան :
 14 Այլ ջուրն , զոր ես տայ նմա , եղևի

նմա աղբիւր ջուր բխելոյ 'ի կեանն
 յաւիտեականս : Ասէ ցնա կինն . Տէր , 15
 տուր ինձ զջուրն զայն՝ զև մի՛ ծարա-
 ւեցից , և մի՛ եկից այսր հասնել ջուր :
 Ասէ ցնա Յիսուս . երթ հոգեա զայր 16
 քո՝ և եկ այսր : Պատասխանի ետ նր . 17
 մա կինն և սսէ . չեք իմ այր : Ասէ
 ցնա Յիսուս . բարւոք ասացիր թէ չեք
 իմ այր . Զի հինգ այր փոխեալ է քո , 18
 և զոր այժմ ունիս՝ չէ քո այր . զայդ
 արդար ասացեր : Ասէ ցնա կինն . Տէր , 19
 թուի ինձ թէ մարգարէ իցես դու :
 Հարբն մեր 'ի լերինս յայսմիկ երկիր
 պագին , և դուք սսէք՝ եթէ յերու . 20
 սաղէմ և եթէ տեղի , ուր արժան իցե
 երկիր պագանել : Ասէ ցնա Յիսուս . 21
 կին դու , հաւատա ինձ . զև եկեցէ
 ժամանակ՝ յորժամ ոչ 'ի լերինս յայս-
 միկ և ոչ յերուսաղէմ երկիր պագա-
 նիցեն ջոր , Գուք երկիր պագանէք՝ ու 22
 բուս ոչն գիտէք , մեք երկիր պագա-
 նեմք՝ որում գիտեմքն , զև փրկութիւն
 'ի Հրէից է : Այլ եկեայէ ժամանակ , 23
 և այժմ իսկ է , յորժամ ճնամբիտքն
 երկրպագուք երկիր պագանիցեն ջոր
 հագւով և ճնամբութեամբ . քանզև

եւ Հայր այնպիսի երկրպագուս իւր
 ինդրէ :
 24 Գե . Հոգի է Աստուած , և երկր-
 պագուացն նորա հոգւով եւ ճնամբ-
 տութեամբ պարտ է երկիր պագանել :
 25 Ասէ ցնա կինն . գիտեմք զև Մեսիա
 գայ՝ անուանեալն Քրիստոս . յորժամ
 եկեցէ նա՝ պատմեցէ մեզ զամենայն :
 26 Ասէ ցնա Յիսուս . ես եմ՝ որ խօսիմս
 ընդ քեզ :
 27 Եւ յայն բան եկին աշակերտքն նո-
 րա և զարմանային՝ զև ընդ կնոջն խօ-
 սեր . բայց ոչ որ ասաց 'ի նոցանէ՝
 թէ զի՛նչ ինդրես , կամ զի՛նչ խօսիս
 28 ընդ դմա : Եթող կինն զսփորն իւր՝
 և չոգաւ 'ի քաղաքն , և սսէ ցմար-
 20 գիկն . Եկայք տեսէք զայր մի , որ ա-
 սաց ինձ զամենայն՝ որ ինչ իմ գոր-
 ծեալ է , միթէ նա՞ իցէ Քրիստոսն :
 30 Ելին 'ի քաղաքէն և զային առ նա :
 31 Եւ մինչեւ եկեալ էին նոքա , աղա-
 չէին զնա աշակերտքն և սսէին . Թաք-
 32 բի , հաց կեր : Կա սսէ ցնոսս . ես
 կերակուր ունիմ ուտել , զոր դուքն
 33 ոչ գիտէք : Ասէին աշակերտքն ընդ
 միմեանս . միթէ եբէր ինչ որ դմա

ուտել, Ասէ ցնոսա Յիսուս . իմ կէ 54
 րակուր այն է՝ զի արարից զկամս այ-
 նորիկ՝ որ առաքեալացն զիս, և կատա-
 րեցից զգործն նորա : Ոչ դուք ասէք՝ 55
 եթէ այլ ևս չորք ամիսք են և հունձք
 գան, ահաւասիկ են ասեմ ձեզ, ամ-
 քարձէք զայս ձեր և տեսէք զարտո-
 րայն՝ զի սպիտակացեալ են և ՚ի հուն-
 ձքս հասեալ : Եւ որ հնձէն՝ վարձս 56
 առնու, և ժողովն զպտուզ ՚ի կեանսն
 յաւիտենականս, զի որ սերմանէն և
 որ հնձէն՝ հասարակ ցնծացեն : Յայսմ 57
 իսկ է բանն ճշմարիտ . զի այլ է՝ որ
 սերմանէ, և այլ է՝ որ հնձէ : Ես ա. 58
 ուսքեցի զձեզ հնձել՝ զոր ոչ դուք վաս-
 տակեցիք . այլք վաստակեցին, և դուք
 ՚ի վաստակս նոցա մոխք :

Եւ ՚ի քաղաքէն յայնմանէ Սամա. 59
 րացւոց բազումք հաւատացին ՚ի նա,
 վասն բանի կնոջն վկայելոյ՝ եթէ ա-
 սաց ինձ զամենայն, որ ինչ իմ գոր-
 ծեալ էր : Իսկ իբրև եկին առ նա Սա. 40
 մարայիքն, աղաչէին զնա լինել առ
 նոսա, և եղև անդ առուրս երկուս :
 Եւ եւս բազումք հաւատացին ՚ի նա 41
 վասն բանին նորա : Եւ ասէին ցկինն, 42

թէ ոչ այսուհետև վասն քո խօսիցդ
 հաւատայք, զի մեզէն իսկ լուար ՚ի
 դմանէ. և զիտեմք եթէ դա է ճշմար-
 տիւ փրկիչ աշխարհաց :

43 Գ. Եւ յետ երկուց առուրց ել
 44 անտի և գնաց ՚ի Գալիլեա : Զի ինքն
 իսկ Յիսուս վկայեաց՝ եթէ մարգարե-
 յիւրում գաւառի պատիւ ոչ ունի :
 45 Այլ յորժամ եկն նա ՚ի Գալիլեա,
 ընկալան զնա Գալիլեայիքն. զի տե-
 սեալ եւս էր զամենայն նշանսն՝ զոր
 արար յԵրուսաղէմ՝ ՚ի տօնին . քանզի
 և նոքա եկեալ էին ՚ի տօնն :

46 Եկն գործեալ ՚ի Կանա Գալիլեաց-
 ւոց՝ ուր արար զնորն գինի . և անդ
 էր թաղաւորազն մի, որոյ որդի նորա
 47 հիւանդ կայր ՚ի Կարիաւնաուժ : Նա
 իբրև լուաւ եթէ Յիսուս եկեալ է
 ՚ի Հրէաստանէ ՚ի Գալիլեա, եկն առ
 նա և աղաչէր՝ զի իջէ և բժշկեցէ
 զորդի նորա . քանզի մերձ էր ՚ի մե-
 48 ոսանել : Ասէ ցնա Յիսուս . եթէ ոչ
 նշանս ինչ եւ արուեստս տեսանէք,
 49 ոչ հաւատայք : Ասէ ցնա թաղաւո-
 րազն . Տէր, եջ մինչեւ մեռեալ իցէ
 50 մանուկն իմ : Ասէ ցնա Յիսուս, երթ,

որդին քո կենդանի է : Եւ հաւատաց
այրն բանին՝ զոր ասաց նմա Յիսուս ,
և գնաց : Եւ մինչդեռ իջանէր , ընդ- 51
առաջ եղևն նմա ծառայքն նորա , ա-
ւետիս ետուն և ասեն , թէ մանուկն
նորա կենդանի է : Հարցանէր ցնտա 52
վան ժամուն յորում ասարքինեաց :
Եւ ասեն ցնա . երէկ յեթմներորդ ժա-
մու եթող զնա ջերմն : Գիտաց հայրն 53
նորա եթէ յայնժ ժամու՝ յորում ա-
սացն ցնա Յիսուս՝ թէ որդին քո կեն-
դանի է . և հաւատաց ինքն և ամե-
նայն տուն իւր : Չայս դարձեալ եր- 54
կրորդ նշանս արար Յիսուս եկեալ ՚ի
Հրէաստանէ ՚ի Գալիլեա :

ԳԼՈՒԹ Ե .

ԴԵ . Յետ այսորիկ տօն էր Հրէից . 1
և եւ Յիսուս յերուսաղէմ : Եւ էր 2
յերուսաղէմ ՚ի Պորութիւնէ աւաղա-
նին , որ կոչէր երբայեղերէն Բեթհեղ-
զա , հինգ սրահ . Յորս անկեալ զնէր 3
բազմութիւն յոյժ հիւանդաց , կուրաց ,
կաղաց , դօսացելոց , որ ակն ունէին
ջրոցն յուղելու : Եւ հրէշտակ Տեառն 4

բառ ժամանակի իջանէր յաւաղանն և
յուղէր զջուրն . եւ որ նախ ՚ի շար-
ժուսն ջուրոցն իջանէր , բժշկէր՝ ոչ
ունէլով նշան հիւանդութեան :
5 Եւ անդ էր այր մի . որոյ երեսուն
և ութ ամ էր ՚ի հիւանդութեան իւ-
6 բում . Չնա իբրեւ ետես Յիսուս՝ զն
անկեալ զնէր , և գիտաց թէ բազում
ժամանակ քէն այնուհետեւ , ասէ ցը-
7 նա . կամիս ողջ լինել : Պատասխանի
եա նմա հիւանդն . Տէր , ոչ զոք ու-
նիմ , թէ յորժամ ջուրքն յուղիցին՝
արկցէ զնս յաւաղանն . և մինչ ես դան-
դաղիմ , այլ որ քան զնս յառաջագոյն
8 իջանէ : Ասէ ցնա Յիսուս . արի սու-
9 զմահիճս քո և գնա : Եւ ողջացաւ այ-
րն , և յարեաւ . սու զմահիճս իւր և
չբջէր . և էր շաբաթ յաւուրն յայն-
10 միկ , Ասեն Հրեայքն ցբժշկեալն . շա-
բաթ է՝ և ոչ է արժան բեղ առնուլ
11 զմահիճս քո : Պատասխանի եա նոցա
և ասէ . որ բժշկեացն զնս , նա ա-
ոաց ցիս՝ սու զմահիճս քո եւ գնա :
12 Հարցին ցնա և ասեն . ո՞վ է այրն , որ
ասաց ցբեղ՝ սու զմահիճս քո և շաբ-
13 թեաց : Եւ բժշկեալն ոչ գիտէր թէ

ով իցէ . քանզի Յիսուս խոյս ետ վա-
 արն ամբոխին 'ի տեղւոյն անտի : Յետ 14
 այսորիկ գտանէ զնա Յիսուս 'ի Տա-
 ճարին , և ասէ ջնա . ահաւաղիկ ող-
 ջացար , մի ևս մեղանշեր՝ զև մի չար
 եւս ինչ լինիցի քեզ : Գնաց այրն եւ 15
 պատմեաց Հրէիցն , եթէ Յիսուս էր ,
 որ բժշկեացն զիս :

Եւ վասն այնորիկ հարածէին զՅի. 16
 սուս Հրեայքն , զև զայն առնէր 'ի շա-
 բաթու : Եւ Յիսուս պատասխանի ետ 17
 նոցա . Հայր իմ մինչև ցայժմ գործէ ,
 և ես գործեմ : Վասն այնորիկ առա. 18
 շեղ խնդրէին Հրեայքն սպանանել ըզ-
 նա . զև ոչ միայն լուծանէր զչաքա-
 թըս , այլ և Հայր իւր կօչէր զԱստ-
 ուած , եւ հաւասար առնէր զանձն
 Աստուծոյ :

ԴԳ . Պատասխանի ետ Յիսուս և 19
 ասէ ջնոսա . ամէն ամէն տեսմ ձեզ ,
 ոչ կարէ Որդի մարդոյ առնել յանձնէ
 և ոչինչ , եթէ ոչ տեսանիցէ զՀայրն՝
 զև առնէ . զև զոր նայն առնէ , զնոյն
 և Որդին նմին նման գործէ : Ձի Հայր 20
 սիրէ զՈրդի , և զամենայն ինչ ցուցա-
 նէ նմա , զոր ինքն առնէ . և մեծամե-

ծըս եւս քան զսոյնս ցուցանէ նմա ըզ-
 գործս , ընդ որ գուք զարմանայք :
 21 Ձի որպէս Հայր յարուցանէ զմեռեալս
 և կենդանի առնէ , նոյնպէս և Որդի
 22 զորս կամի՝ կենդանի առնէ : Եւ ոչ
 եթէ Հայր դատի զոք , այլ զամենայն
 23 դատաստան ետ Որդւոյ լարոյ . Ձի ա-
 մենեքեան պատուեցնէ զՈրդի՝ որպէս
 պատուեն զՀայրն : Որ ոչ պատուէ զՈր-
 դին , ոչ պատուէ զՀայր դառաքիչն
 24 նորս : Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . զև որ
 զըսան իմ լսէ , և հաւատոյ այնմ՝ որ ա-
 ռաքեացն զիս , ընդունի զկեանսն յա-
 շիտենականս , և 'ի դատաստան ոչ
 մտանէ , այլ փոխեցաւ 'ի մահուանէ
 25 'ի կեանս : Ամէն ամէն ասեմ ձեզ .
 զև գայ ժամանակ՝ և արգէն իսկ է ,
 յորժամ մեռեալք լսցեն ձայնի Որդ-
 ւոյն Աստուծոյ , և ոքք լսցենն կեց-
 26 ցեն : Ձի որպէս Հայր ունի կեանս
 յանձին իւրում , նոյնպէս ետ և Որ-
 դւոյ ունել կեանս յանձին իւրում :
 27 Եւ իշխանութիւն ետ նմա գառաա-
 տան աւենել . և զև Որդի մարդոյ է ,
 28 Ընդ այն զև՝ զարմանայք , զև եկեղեցէ
 ժամանակ յորում ամենեքին՝ որ 'ի գե-

բեղմանս կայցեն լուիցեն ձայնի նորա,
Եւ եկեացեն արտաքո, որոց զբարխա 29
գործեալիցէ՝ ՚ի յարութիւն կենաց,
և որոց զշար արարեալ՝ ՚ի յարութիւն
դատաստանաց: Այ կարեմ ես յանձնէ 30
առնել և ոչինչ, այլ սրբէս լեմ՝ դա-
տիմ, և դատաստանն իմ արդար է, զի
ոչ խնդրեմ զկամս իմ, այլ զկամս այ,
նորիկ, որ առաքեալն զիս:

ԴԲ. Եթէ ես վկայեմ վասն իմ, 31
վկայութիւնն իմ չէ ճշմարիտ, Ա՛յլ է՝ 32
որ վկայէ վասն իմ, և դուք զիտէք՝
եթէ ճշմարիտ է վկայութիւնն՝ զոր վե-
կայեաց վասն իմ: Դուք առաքելիք 33
առ Յովհաննէս՝ և վկայեաց ճշմարտու-
թեանն. Ա՛յլ ես ոչ եթէ ՚ի մարդ. 34
կանէ առնում վկայութիւն, այլ զայս
ասեմ՝ զի դուք ապրեսցիք: Նա էր 35
ճրագն, որ լուցեալ էր և ծագէր, և
դուք կամեցարուք ջնծալ առ Ժամա-
նակ մի ՚ի լոյս նորա: Ա՛յլ ես ունիմ 36
վկայութիւն մեծ եւս քան զՅովհան-
նու, զգործսն, զորս ետ ջիս Հայր, զի
կատարեցից զնոսա, նորին իսկ գործ-
քքն զոր գործեմ՝ վկայեն վասն իմ,
եթէ Հայր առաքեաց զիս, Եւ որ ա. 37

առաքեալն զիս Հայր՝ նա վկայեաց վա-
սնն իմ: Դուք ոչ զձայն նորա երբէք
լուարուք, և ոչ զտե սիլ նորա տեսիք:
38 Եւ ոչ զլեան նորա ունիք ՚ի ձեղ բը-
նակեալ, զի զոր նա առաքեաց՝ դուք
39 նմա ոչ հաւատայք: Գննեցէք զդիրս,
զի դուք համարիք նոքոք ունել զկեան-
սնն յաւիտեականս, և նորին իսկ են,
որ վկայեն վասն իմ, որովք համարի-
40 քքն ունել կեանս, և դուք ոչ կա-
միք գալ սու իս՝ զի զկեանսն ունիցիք:
41 Ես փառս ՚ի մարդկանէ ոչ առնում:
42 Ա՛յլ զիտեմ զձեզ՝ թէ զսերն Աստու-
43 ծոյ ոչ ունիք յանձինս: Ես եկի յա-
նուն Հօր իմոյ՝ և ոչ բնգունիք զիս,
եթէ այլ որ եկեացէ յիւր անուն, ըզ-
44 նա բնգունիցիք: Զիսրդ կարէք դուք
հաւատալ, զի փառս ՚ի միմեանց առ-
նուք, և զիփառս զառ ՚ի միոյն Աս-
45 տուծոյ ոչ խնդրէք: Մի՛ համարիք ե-
թէ ես չարախօս ինչ իցեմ զձէնջ առ
Հօր, գոյ որ չարախօս կայ զձէնջ՝ Մով-
46 սէս, յոր դուքն յուսացեալ էք: Զի
եթէ հաւատայիք դուք Մովսիսի, հա-
ւատայիք արդեօք և ինձ, զի նա վա-
47 սնն իմ իսկ գրեաց: Զի եթէ նորա

գրոցն ոչ հաւատայք, զեւրոզ խնց բա-
նիցս հաւատայէք :

ԳԼՈՒԽ Զ.

Դ.Գ. Յետ այտորիկ գնաց Յիսուս 1
յայնկոյս ծովուն Գալիլեացոց Տիրե-
բեայ . Եւ զհետ երթայր նորա ժող- 2
վուրդ բազում, զի տեսանէին զնշան-
օրն : զոր առնէր 'ի վերայ հիւանդաց :
Եւ 'ի լեառն Յիսուս, և անդ նլս. 3
տէր աշակերտօքն հանդերձ : Եւ էր 4
մերձ զատիկ տօնն Հրէից : Բարձ 'ի 5
վեր զաչս իւր Յիսուս, և ևս ետես զի
ժողովուրդ բազում գայր առ նա . ա-
սէ ցֆիլուպոս . ուստի գնեացուք հաց 6
զի կերիցնն դոքս : Չայս ասէր փոր- 6
ձեւով զնա . այլ ինքն զիտէր զինչ
առնելոցն էր : Պատասխանի ետ նմա 7
Ֆիլուպոս, երկերիւր դահեկանի հաց
չէ դոցս բաւական, թէպէտ և իւ-
րաքանչիւրոք սակաւ ինչ առնուցու :
Ասէ յնա մի յաշակերտացն նորա Անդ- 8
րէաս՝ եղբայր Սիմօնի վնմի . Է աստ 9
պատանեակ մի, որ ունի հինգ նկա-
նակ գաթեղէն՝ և երկուս ձիւղնս, այլ

այն զինչ է առ այդչափ մարդիկ և
10 Ասէ Յիսուս . բազմեցուցէք զմարդի-
կըդ : Եւ էր խոտ յոյժ 'ի տեղւոջն .
և բազմեցան մարդիկն թուով իբրեւ
11 հինգ հազար : Եւ սա զհացն Յիսուս
և զոհացաւ և բաշխեաց բազմականա-
ցնն, նոյնպէս և 'ի ձկանն որչափ և
12 կամեցան : Եւ իբրեւ յագեցան, ասէ
ցաշակերտսն. ժողովեցէք զնշխարեալ
13 կոտորօք՝ զի մի ինչ կորիցէ : Ժող-
վեցին, և լինն երկուսասն սակաւի
զկոտորոցն 'ի հինգ գարեղէն նկանա-
կէ անտի, որ յաւելաւ 'ի կերողացն :
14 Իսկ մարդիկն իբրեւ տեսին զնշանն՝
զոր արար՝ ասէին, եթէ սա է ճշմա-
րիտ մարդարէն, որ դաղոցն էր յաշխարհ :
15 Դ.Գ. Յիսուս իբրեւ գիտաց եթէ
գաղց են յափշտակել զնա՝ զի արաս-
ցնն զնա թագաւոր, գնաց դարձեալ
16 'ի լեառն միացն : Եւ իբրեւ երկից և
զեւ, իլինն աշակերտքն նորա 'ի ծո-
17 վեղբն : Եւ մտեալ 'ի նաւ գային յայն-
կոյս ծովուն 'ի Վափառնաւում. և իբ-
րեւ նսեմացաւ, և շեւ եւս եկեալ էր
18 առ նոսա Յիսուս, Եւ ծովն 'ի սաս-
19 տիկ հողմս շնչելոյ յուղէր : Եւ վա-

ընալ իբրև աստարէզս քսան և հինգ
կամ երեսուն , տեսանէին զՅիսուս զի
գնայր 'ի վերայ ծովուն' և մերձ էր 'ի
նաւն , զարհուրեցան յոյժ . Եւ նա ա. 20
ոչ ջնոսա . ես եմ , մի երկնէք : Եւ 21
կամէին ընդունել զնա 'ի նաւն , եւ
վազվազակի և հաս նաւն յերկիրն՝ յոր
երթային :

ԴԵ . Ի վաղև անդր ժողովուրդն՝ 22
որ կայր յայնկոյս ծովուն , տեսանէր
Թէ այլ նաւ ոչ գոյր անդ բայց միայն
'ի միոյն՝ յոր մտին աշակերտքն Յիսու-
սի . և զի շէր մտեալ Յիսուս ընդ ա-
շակերտսն իւր 'ի նաւն , բայց միայն
աշակերտքն նորա գնացին : Իբրև այլ 23
նաւք զային 'ի Տիրեբայ մտոյ յայն
տեղի՝ ուր զհայն կերին : Իսկ իբրև 24
և տես ժողովուրդն եթէ Յիսուս ոչ է
անդ՝ և ոչ աշակերտքն նորա , առին
նորա գնաւսն և եկին 'ի Կաթառնառում
խնդրել զՅիսուս : Եւ իբրև գտին զնա 25
յայնկոյս ծովուն , ասնն ջնա . Ռաբբի,
երբ եկիր այսր : Պատասխանի ետնոցա 26
Յիսուս և ասէ , ամէն ամէն ասեմ ձեզ
խնդրէք դուք զնա , իբր ոչ եթէ նա-
նքս ինչ տեսիք , այլ զի կերէք 'ի

27 հացե անտի և յագեցարուք : Երթայք
գործեցէք մի զկորստական կերակուրն ,
այլ զկերակուրն՝ որ մնայ 'ի կեանսն
յաւիտենականս , զոր Ռոգին մարդոյ
տացէ ձեզ . քանզի զնա Հայր կրեաց
28 Աստուած : Ասնն ջնա . զի՛նչ առնի-
ցեմք՝ զի զգործան Աստուծոյ գոր-
29 ծեցուք : Պատասխանի ետ Յիսուս ,
և ասէ ջնոսա . այս է գործն Աստու-
ծոյ , զի հաւատասցէք յայն՝ որ առա-
30 քեացն զիս : Ասնն ջնա . զի՛նչ նշան
առնիցես՝ զի տեսցուք և հաւատաս-
31 յուք . զի՛նչ գործիցես : Հարքն մեր
կերին զմանանայն յանապատի անդ ,
որպէս և գրեալ է՝ զհաց երկնից ետ
32 նոցա ուտել : Ասէ ջնոսա Յիսուս .
ամէն ամէն ասեմ ձեզ , եթէ ոչ Մով-
սէս ետ ձեզ զհացն յերկնից , այլ Հայ-
րն իմ տայ ձեզ զհացն յերկնից զճըշ-
33 մարիտ . զի հաց յԱստուծոյ է՝ որ ի-
ջանէ յերկնից , և կեանս տայ աշխար-
34 հի : Ասնն ջնա . Տէր , յամենայն ժամ
35 տուր մեզ զհացն զայն : Ասէ ջնոսա
Յիսուս . ես եմ Հայն կեանաց , որ գոյ
առ իս՝ ոչ քաղցիցէ , և որ հաւատայ
36 յիս՝ ոչ երբէք ծարաւեցի : Այլա-

ասցի ձեզ՝ թէ տեսիք զիս , և ոչ հաւատայք : Զամենայն՝ զոր տայ ինձ 37
 Հայր՝ առ իս եկեցե՛ք . և որ գայ առ իս՝ ոչ հանից արասքս : Զի ի՛նչ ես 38
 յերկնից՝ ոչ զի զկամս իմ՝ արարիցի , այլ զկամս այնորիկ՝ որ առաքեալացն զիս :

Գ. 2 . Այս են կամք Հօր իմոյ՝ որ 39
 առաքեալացն զիս , զի զամենայն զոր ետ ցիս Հայր՝ ոչ կորուսից 'ի նմանէ , այլ յարուցից զնա յաւուրն յեանում : Այս են կամք Հօր իմոյ , զի 40
 ամենայն որ տեսանիցէ զՈրդի և հաւատայցէ 'ի նա , ընկալցի զկեանսն յաւիտենականս , և ես յարուցից ըզնա յաւուրն յեանում : Տրտնչէին 41
 զնմանէ Հրէայքն , զի ասաց թէ ես եմ հացն ինչալ յերկնից , Եւ ասէին . 42
 ոչ սա է Յիսուս որդիս Յովտեփուս , զորոյ մեք գիտեմք զհայրն և զմայր , իսկ սիրդ զիսրդ ասէ՝ թէ ես յերկնից ինչ : Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ ցնո . 43
 սա . մի՛ քրթմնջէք ընդ միմեանս . Ոչ 44
 որ կարէ դալ առ իս , եթէ ոչ Հայրն՝ որ զիս առաքեաց՝ ձգեցէ զնա , և և ես յարուցից զնա յաւուրն յեանում : Գրեալ է 'ի մարգարէս , և եղիցին ա . 45

մենեքեան ուստալք յԱստուծոյ : Ամենայն , որ ընէ 'ի Հօրէ և ուսանի , գայ 46
 առ իս . իբրև ոչ եթէ զՀայր ուրուք տեսեալ իցէ , եթէ ոչ որ էն յԱստուծոյ՝ նա ետես զՀայր : Ամէն ամէն ասեմ ձեզ , զի որ հաւատայ յիս , ընդունի 48
 զկեանսն յաւիտենականս : Ես եմ Հացն 49
 ցին կենաց , Հարքն ձեր կերին զմանում ձեզ . զի որ հաւատայ յիս , ընդունի 50
 Այս է Հացն , որ յերկնիցն իջեալ է , զի 51
 որ ուտիցէ որ 'ի սմանէ՝ մի՛ մեռանիցի : Ես եմ Հացն կենդանի՝ որ յերկնիցն իջեալ , Եթէ որ ուտիցէ 'ի հացէ յայսմանէ՝ կեցցէ 'ի յաւիտեան . և և հացն՝ զոր ես տայ՝ Մարմին իմ է , զոր 53
 ես տայ վասն կենաց աշխարհի , Մարտընչէին ընդ միմեանս Հրէայքն և առ սէին . զիսրդ կարէ սա տալ մեզ ըզմարմին իւր յուտել : Ասէ ցնոսա Յիսուս . ամէն ամէն ասեմ ձեզ , եթէ ոչ կերի՛նք զՄարմին Որդւոյ մարդոյ՝ և արբջիք զԱրիւն նորս , ոչ ունիք 55
 կեանս յանձինս : Որ ուտէ զՄարմին իմ՝ և ըմպէ զԱրիւն իմ , ունի ըզկեանս յաւիտենականս . և ես յարուցից զնա յաւուրն յեանում : Զի Մար-

մին իմ ճշմարիտ կերակուր է, և Ա.
 քիւն իմ ճշմարիտ բնոյիլ է : Որ ու- 57
 տէ զՄարմին իմ և բնոյէ զԱրիւն իմ,
 յիս բնակեցի, և ես 'ի նմա : Որպէս 58
 առաքեաց զիս կենդանին Հայր, և ես
 կենդանի եմ վասն Հօր . և որ ուտէն
 զիս, և նա կեցցէ վասն իմ : Այս է 59
 Հացն՝ որ յերկից իջեալ . ոչ որպէս
 կերին հօբքն ձեր զմանանայն և մե-
 ուան . որ ուտէ զհացս զայս՝ կեցցէ
 յաւիտեան :

Զայս ասաց 'ի ժողովրդեանն՝ յու- 60
 տեցանեն 'ի պատառնառւմ : Եւ բա. 61
 զումք յաշակերտացն իբրև լուան՝ ա-
 սնն . խիստ է բանդ այդ . ո՛ր կարէ
 ընել դմա : Իբրև գիտաց Յիսուս յան. 62
 ձրն իւր՝ եթէ տրտնջեն վասն այնորիկ
 աշակերտքն, ասէ ցնտա . այդ գայ-
 թագղեցուցանէ զձեզ : Իսկ արդ եթէ 63
 տեսանիցէք զՈրդի մարդոյ՝ զի ելանի-
 ցէ, ուր էր զառաջենն . Հոգին է կեն. 64
 դանարար . մարմին ինչ ոչ օգնէ . ըզ-
 բանն, զոր ես խօսեցայ ընդ ձեզ՝ հոգի
 է և կեանք . Այլ են ոմանք 'ի ձէնջ՝ 65
 որ ոչ հաւատան : Քանզի գիտէր Յի-
 սուս 'ի սկզբանէ սլ են այնորիկ՝ որ

ոչն հաւատան, եւ սլ է այն, որ
 66 մասնելոցն է զնա : Եւ ասէր . Վասն
 այնորիկ ասացի ձեզ՝ թէ ոչ որ կարէ
 դալ առ իս, եթէ ոչ իցէ տուեալ նը-
 մա 'ի Հօրէ իմմէ :
 67 Յայմանէ բազումք յաշակերտացն
 նորա շոգան յետս, և ոչ եւս շրջէին
 68 ընդ նմա : Ատէ Յիսուս ցերկոտասան
 աշակերտոն . միթէ եւ դուք կամքք
 69 երթալ : Պատասխանի ետ նմա Սիմոն
 Պետրոս . Տէր, առ սլ երթիցուք,
 բանս կենաց յաւիտենականաց ունիս
 70 Եւ մէք հաւատացաք և ծանեաք՝ ե-
 թէ դու ես Քրիստոսն Որդի Աստու-
 71 ծոյ : Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս .
 ո՛չ ես զձեզ զերկոտասանք ընտրեցի,
 72 և միք 'ի ձէնջ սատանայ է : Եւ ասէր
 զՍիմոնեան Յուզայէ իսկարիովտաց-
 ւոյ . զի նա իսկ մասնելոց էր զնա .
 և մի էր յերկոտասանից :

ԳԼՈՒԽ Է .

1 ԴԵ . Եւ յետ այտորիկ շրջէր Յի-
 սուս 'ի Գալիլեա . բանզի ոչ կամէր 'ի
 Հրէատանի շրջել, զի խնդրէին զնա

Հրէայքն սպանանել Եւ էր մերձ տօնն 2
 Հրէից տաղաւարահարաց : Առնն յնա 5
 եղբարքն նորա . դնա աստի և երթ 'ի
 Հրէաստան , զի և աշակերտքն քո տես-
 յնն գործադ քո , զոր գործես , Զի ոչ 4
 որ է որ 'ի ծածուկ ինչ գործէ ' և խնդ-
 րէ ինքն համարձակ լինել . եթէ զայդ
 գործես , յայտնեա զանձն քո աշխարհի :
 Քանզի և եղբարքն իսկ չէին հաւա- 5
 տացեալ 'ի նա : Ասե յնոսա Յիսուս . 6
 ժամանակ իմ չեւ է հասեալ . բայց
 ձեր ժամանակ յամենայն ժամու պատ-
 րաստ է : Ոչ կարէ աշխարհս ատել ըզ- 7
 ձեզ . բայց զիս ատեայ , զի ես վկա-
 յիմ վասն նորա ' եթէ գործքն իւր
 չարու թեանեն : Գուք երթայք 'ի տօնն 8
 յայն , ես ոչ երթամ 'ի տօնն յայն .
 զի իմ ժամանակ չեւ է լցեալ : Զայս 9
 իբրեւ ասաց ' ինքն մնաց անդէն 'ի
 Գալիլեա : Իբրեւ ելին եղբարքն նորա , 10
 ապա և ինքն ել 'ի տօնն , ոչ յայտնի '
 այլ իբրեւ 'ի ծածուկ : Եւ Հրէայքն 11
 խնդրէին զնա 'ի տօնի անդ և ասէին .
 ո՛ւր իցէ նա : Եւ բրթ մեջնէն էր զնը- 12
 մանէ 'ի ժողովուրդսն . կէսքն ասէին '
 թէ բարեօք է , այլք ասէին ' ոչ , այլ

13 մտրեցուցանէ զժողովուրդն : Եւ ոչ
 որ համարձակ խօսէր զնմանէ վասն
 երկիւղին Հրէից :
 14 Եւ . Իբրեւ տօնն ընդմիջեցաւ , ել
 Յիսուս 'ի Տաճարն ' և ուսուցանէր :
 15 Զսրմանային Հրէայքն և ասէին . զի-
 սորդ զղիւս գիտէ սա , զի ուսեալ
 16 բնաւ չիք : Պատասխանի ետ նոցա
 Յիսուս եւ ասէ . իմ վարդապետու-
 թիւնս չէ իմ , այլ այնորիկ , որ առա-
 17 քեսայն զիս : Եթէ որ կամի զկանն
 նորա առնել , գիտացէ վասն վար-
 դապետութեանն ' յԱտուածոյ իցէ ար-
 դեօք , եթէ ես ինչ յանձնէ իմմէ խօ-
 18 սիմ : Որ յանձնէ իւրմէ խօսի . փառս
 անձին իւրում խնդրէ . իսկ որ խնդրէ
 զփառս այնորիկ , որ առաքեսայն զնա .
 նա ճշմարիտ է , և անիրաւութիւն
 19 ոչ գոյ 'ի նմա : Ոչ Մովսէս ետ ձեզ
 զօրէնսն , և ոչ որ 'ի ձէնջ առնէ զօ-
 20 րէնսն . Զի խնդրէք զիս սպանանել :
 Պատասխանի ետ ժողովուրդն և ասէ .
 դեւ բոյ 'ի քեզ . ո՛ղ խնդրէ զքեզ
 21 սպանանել : Պատասխանի ետ նոցա Յի-
 սուս և ասէ . գործ մի գործեցի , և ա-
 22 մենէքին զարմացեալ էք : Վասն այ-

Նորիկ Մովսէս ետ ձեզ թըխատու թիւն .
 զի ոչ եթէ 'ի Մովսիսէ էր . այլ 'ի հարց
 անտի . և 'ի շաբաթու թըխատէք ըզ-
 մարդ : Իսկ արդ եթէ թըխատու թիւն 25
 առնու մարդ 'ի շաբաթու , զի մի օ-
 բէնքն Մովսիսի լուծցին , ընդ իս ցա-
 սուցեսոյ էք՝ զի ողջան իսկ մարդ բժըշ-
 կեցի 'ի շաբաթու :

ԵՐ . Մի ըստ շա դատիք , այլ 24
 ուղիղ դատաստան արարէք : Ատէին 25
 ամանք Նրուսաղէմացւոց անտի . ոչ
 նա է սա , զոր խնդրէինն սպանանել .
 Եւ աւասիկ յայտնապէս խօսի , և շա 26
 սէն ինչ ընդ դմա . գուցէ արդեօք և
 իշխանքն գիտացին՝ թէ սա իցէ Քրիս-
 տոսն : Այլ զսա գիտեմք ուստի է . 27
 իսկ Քրիստոսն յորժամ գայցէ , ոչ որ
 գիտէ ուստի է : Ազգակեանց Յիսուս 28
 'ի Յաճարին , ուսուցանէր և ասէր . և
 զիս գիտէր , և ուստի եմ գիտէր . և
 յամձնէ իմմէ ոչ եմ եկեալ , այլ է
 ճշմարիտ՝ որ առաքեալցն զիս՝ զոր դուքն
 ոչ գիտէք . Ես գիտեմ զնա . զի 'ի 29
 նմանէ իսկ եմ , և նա առաքեալց զիս :
 Խնդրէին զնա ունել , և ել 'ի ձեռաց 30
 նոցա , և ոչ որ արկ 'ի նա ձեռն . զի

31 չեւ էր հասեալ ժամ նորա : Եւ բա-
 զումք 'ի ժողովուրդէնէն հաւատացին 'ի
 նա , և ասէին . Քրիստոսն յորժամ
 գայցէ՝ միթէ աւելի՞ ինչ նշանս առ-
 32 նիցէ քան զոր սայս առնէ : Եւ լուան
 Քարիսեցիքն զտրտունջ ժողովուրդեանն
 զնմանէ . և և առաքեցին Քահանայա-
 պետքն եւ Քարիսեցիքն սարսաւարս՝
 33 զի կարցեն զնա , Ատէ Յիսուս . ժողոր
 մի եւս ժամանակ ընդ ձեզ եմ . և եր-
 թամ առ այն՝ որ առաքեալցն զիս :
 34 Խնդրիցէք զիս՝ և ոչ դտանիցէք . և
 ուր ենն երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ :
 35 Ասեն չրեայքն ընդ միմեանս . իսկ յի
 երթայցէ դա՝ զի մէք ոչ գտանիցեմք
 զդա . միթէ 'ի սիրիսս հեթանոսաց
 երթայցէ՝ և ուսուցանիցէ զհեթանոսս :
 36 Զի՞նչ է բանն այն՝ զոր ասաց . խնդ-
 րիցէք զիս՝ և ոչ գտանիցէք . և ուր
 ենն երթամ՝ դուք ոչ կարիցէք գալ :
 37 ԵՐ . Ի վերջնում աւուր մեծի
 տօնին կայր Յիսուս , աղաղակէր և ա-
 սէր . եթէ որ ծարաւի իցէ՝ եկեացէ
 38 առ իս և արբցէ : Որ հաւատաց իս՝
 որպէս և ասեն գիրք , գետք յորովայ-
 նէ նորա բղետեցեն ջրոց կենդանու :

Թեան : Զայս ասէր վասն Հոգւոյն՝ զոր 39
 ընդունելոց էին՝ որ հաւատային 'ի նա .
 զի շեւ էր Հոգի . քանզի Յիսուս շեւ
 էր փառաւորեալ : Ոմանք 'ի ժողովբար 40
 գնեհն իբրեւ լէին զբանս զայս՝ ա-
 սէին . սա է ճշմարտ մարդարէն : Այլ 41
 քըն ասէին՝ սա է Քրիստոսն . իսկ կէս-
 քըն ասէին՝ միթէ 'ի Գալիլէէ՞ գալոց
 էցէ Քրիստոս . Ո՞չ գիրք ասեն , եթէ 42
 'ի զաւակէ Դաւթի և 'ի Բեթղէհէ՞մ՝
 գեղջէ՞ ուր Դաւիթն էր , զալոց է Քր-
 իստոսն :

Եւ եղև հերձուած 'ի մէջ ժողո՛ւ 43
 վրդեանն վասն նորա : Եւ ոմանք 'ի 44
 նոցանէ կամեցան ունել զնա . այլ ոչ
 որ մխեաց 'ի նա ձեռս : Եւ եկին անդ 45
 բէն սպասաւորքն առ Քահանայապետ-
 արն և փարիսեցիս , և ասնն սքոս ցը-
 նոսա . ընդէր ոչ ամիր զնա այսր : Պա- 46
 տախանի ետուն սպասաւորքն և ա-
 սնն . ոչ երբէք այնպէս խօսեցաւ մարդ՝
 որպէս այրն այն : Պատասխանի ետուն 47
 փարիսեցիքն և ասնն . միթէ և դո՞ւք
 մտրեցարուք . Միթէ որ յիշխանացն 48
 հաւատոսց 'ի նա՞ կամ 'ի փարիսեցւոց .
 Այլ այն խաժամուժ ամբոխ՝ որ ոչ 49

50 գիտէ զօրէնս , և նողովեալք են : Ասէ
 նիկողեմոս ցնոսաւոր եկեալն էր առ նա
 գիշերին յառաջագոյն , և մի էր 'ի նո-
 51 ցանէ . Միթէ օրէնքն մեր դատին
 զմարդ՝ եթէ ոչ լսեն ինչ նախ 'ի նը-
 52 մանէ , կամ գիտեն զինչ գործէ : Պա-
 տասխանի ետուն նմա և ասնն . մի-
 53 թէ և դո՞ւ եւս 'ի Գալիլէէ էցես .
 քննեա և տես , զի մարդարէ 'ի Գա-
 քանչիւր որ 'ի տեղի իւր :

ԳԼՈՒԽ Ը .

1 Իսկ Յիսուս գնաց 'ի լեառն 2/-
 2 Թննեաց . Եւ ընդ առաւօտն դարձեալ
 եկն 'ի Տաճարն , և զայր առ նա ամե-
 նայն ժողովարդն , և նստեալ ուսուցա-
 3 նէր զնոսա : Ամին առ նա Գալիլքն և
 ֆահանայապետքն եւ փարիսեցիք՝ կին
 մի ըմբռնեալ 'ի շնութեան , և կացու-
 4 ցեալ զնա առաջին՝ Ասեն ցնա , Վարդա-
 պետկինս այս ըմբռնեալ՝ ինքն յայտնա-
 5 պէս շնացեալ է : Եւ յօրէնան Մովսէս
 մեղ սպառուիրեաց զայսպիսիս քարկո-
 6 ձեւ . արդ դու զինչ ասես վասն գորա :
 6 Զայս ասէին փորձելով զնա , զի ունի-

ցին ամբաստանութիւն զնմանէ : Իսկ
 Յիսուս 'ի խոնարհ նայելով զրէր մա-
 տաճքն յերկրի : Իսկ իբրեւ ստիպեցին 7
 հարցանելով զնա , հայեցեալ 'ի վեր՝
 ասէ զնոսա . *անմեղն 'ի ձէնը՝ նախ նա*
ընկեցէ քար 'ի վերայ դորա : Եւ դար- 8
 ձեալ 'ի խոնարհ նայելով զրէր յերկ-
 րի : Եւ լուեալ՝ ելանէին մի բառ մի . 9
ուէ՛՛ սկսեալ յառաջնոցն մինչեւ 'ի
վերջնան , և մնաց միայն Յիսուս . և
կինն կայր առաջն նորա : Պատասխա-
նի ետ Յիսուս . և ասէ զնա . կին դու
ուր են , ոչ որ զքեզ դատապարտեսց :
 Եւ ասէ , ոչ : Տէր : Եւ ասէ Յիսուս . 11
 և ոչ ես դատապարտեմ զքեզ . երթ .
 յայսմ հետէ մի՛ մեղանչէր :

ԵԴ . Գարձեալ խօսեցաւ ընդ նո . 12
 սա Յիսուս , և ասէ . ես եմ լըս աշ-
 խարհի . որ զայ զինի իմ , ընդ խաւար
 մի՛ զնապէ . այլ ընկալցի զլոյսն կե-
 նաց : Ասն զնա փարիսեցիքն . դու 13
 վասն անձին քո վկայես , և վկայու-
 թիւն քո չէ՛ ճշմարիտ : Պատասխանի 14
 ետ Յիսուս և ասէ զնոսա , թէպէտ
 և ես վկայեմ՝ վասն անձին իմոյ , վը-
 կայութիւն իմ՝ ճշմարիտ է . զի գի-

տեմ ուստի եկի և յո երթամ . բայց
 դուք ոչ գիտէք ուստի գամ՝ կամ յո
 15 երթամ : Դուք բառ մարմնոյ դատիք .
 16 ես ոչ դատիմ և ոչ զքե . թէպէտ և
 դատիմ եւս զքե , դատաստանն իմ՝
 ճշմարիտ է . զի չեմ միայն , այլ ես՝
 17 և որ առաքեացն զիս Հայր : Եւ յո-
 բէնան իսկ ձեր գրեալ է , թէ եր-
 կուց մարդոց վկայութիւն ճշմարիտ է .
 18 Ես եմ՝ որ վկայեմ վասն իմ , և վկա-
 յէ վասն իմ՝ որ առաքեացն զիս Հայր :
 19 Ասէին զնա . ո՛ւր է Հայր քո : Պա-
 տասխանի ետ Յիսուս և ասէ զնոսա ,
 ոչ զիս գիտէք՝ և ոչ զՀայրն իմ , եթէ
 զիս գիտէիք , և զՀայրն իմ թերեւս
 20 գիտէիք : Զայս բանս խօսեցաւ Յի-
 սուս 'ի տան զանձին , յորժամ ուսու-
 ցանէր 'ի ճաճարի անդ . և ոչ որ կա-
 լաւ զնա , զի չեւ եւս հասեալ էր
 ժամ նորա :
 21 Եւ . Ասէ դարձեալ զնոսա Յիսուս .
 ես երթամ , և ինդրիցէք զիս , և 'ի
 մեղս ձեր մեռանիջէք . զի ուր եսն
 22 երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ : Ասէ-
 նն Հրեայքն . միթէ զիւրովն երթայ-
 յե , զի ասէ թէ ուր եսն երթամ՝

գուբ ոչ կարէք գալ : Եւ ասէ ցնոսա . 25
 գուբ 'ի ներքուստ աստի էք , և ես 'ի
 վերուստ անտի եմ : գուբ յաշխարհէ
 աստի էք : ես չեմ յայսմ աշխարհէ :
 Բայց ասացի ձեզ՝ թէ 'ի մեզս ձեր մե . 24
 ռանիցիք . զի թէ ոչ հաւատացէք թէ
 ես եմ , մեռանիցիք 'ի մեզս ձեր : Ա . 25
 սեն ցնա . գուբ ո՛վ ես : Ասէ ցնոսա
 Յիսուս . նախ զի և խօսիմս իսկ ընդ
 ձեզ , Բաղում ինչ ունիմ վասն ձեր խօ . 26
 սել և դատել , այլ որ առաքեալացի զես ,
 ճշմարիտ է . և ես զոր լուայն 'ի նմա .
 նէ , զայն խօսիմ յաշխարհի : Եւ ոչ 27
 գիտացին՝ թէ զձօրէ ասէր ցնոսա :
 Ասէ ցնոսա Յիսուս , յորժամ բարձրա . 28
 ցուցանիցէք զՈրդի մարդայ , յայնժամ
 գիտասցիք թէ ես եմ , և յանձնէ իմ
 մէ ինչ ոչ առնեմ , այլ որպէս ուսոց
 զիս Հայրն իմ՝ զայն խօսիմ : Եւ որ 29
 առաքեալացի զիս՝ ընդ իս է . ոչ եթող
 զիս միայն , զի ես զհաճոցս նորա առ . 30
 նեմ հանապաղ : Իբրև զոյս խօսեցաւ՝
 բաղումք հաւատացին 'ի նա :
 ԵՁ . Եւ ասէր Յիսուս առ Հրէայն 31
 հաւատացեալս . եթէ գուբ կացցիք
 'ի բանի իմում , ճշմարիտ աշակերտք

32 իմ էք . Եւ ծանխիք զճշմարտութիւնն .
 և ճշմարտութիւնն աղատեցէ զձեզ :
 33 Պատասխանի ետուն նմա և և ասեն .
 զաւակ Աբրահամու եմք , և և ոչ ու
 մեք երբէք ծառայեցաք . զիտոք ասես
 34 Եթէ աղատք ընխիք : Պատասխանի
 ետ նոցա Յիսուս , ամէն ամէն ասեմ
 ձեզ . թէ ամենայն , որ առնէ զմեզս ,
 35 ծառայ է մեզայ : Եւ ծառայն ոչ
 յաւիտեան կայ 'ի տան . իսկ Որդին
 36 յաւիտեան կայ : Իսկ արդ՝ եթէ Որդին
 զձեզ աղատեցէ , ճշմարիտ աղատք
 37 ընխիք : Գիտեմ զի զաւակ Աբրա-
 համու էք . այլ ինդրէք սորանանել
 զիս , զի բանին իմոյ չէք տեղի 'ի
 38 ձեզ : Ես , զոր տեսի առ Հօր իմում՝
 խօսիմ , և գուբ , զոր լուարուք 'ի հօ-
 39 րէն ձերմէ՝ առնէք : Պատասխանի է .
 տուն նմա և ասեն . հայր մեր Աբ-
 րահամ է : Ասէ ցնոսա Յիսուս , եթէ
 որդիք Աբրահամու էիք , զգործսն Աբ-
 40 րահամու գործէիք : Այլ այժմիկ
 ինդրէք սոպանանել զիս , զայր մի , որ
 ձեզ զճշմարտութիւն խօսեցայ՝ զոր
 լուայ 'ի Հօրն իմմէ . զայդ Աբրահամ
 41 ոչ արար : Գուբ առնէր զգործս հօրն

ձերոյ : Ասեն ջնա . մեր 'ի պոռնկու-
 թենէ չեմք ծնեալ . մի է հայր մեր ,
 Աստուած : Ասէ ջնա Յիսուս . եթէ 42
 Աստուած էր հայր ձեր , սիրէիք սր-
 դեօք զևս . զի ես յԱստուծոյ ելի եւ
 եկիի . եւ ոչ եթէ յանձնէ ինչ եկիի այլ
 նա առաքեաց զևս : Ընդէր զիսոս իմ 45
 ոչ գիտէք դուք , վասն զի ոչ կարէք
 լսել զբանն իմ : Դուք 'ի հօրէ 'ի սա . 44
 տանայէ էք , եւ զցանկութիւնս հօրն
 ձերոյ կամիք առնել . զի նա մարդաս-
 պան էր 'ի սկզբանէ , եւ 'ի ճշմարտու-
 թեան ոչ եկաց , զի ոչ գոյ ճշմարտու-
 թիւն 'ի նմա . յորժամ խօսիցի սուտ՝
 յիւրոց անտի խօսի . զի սուտ է եւ
 հայր նորա : Իսկ ես զի զճշմարտու- 45
 թիւն խօսիմ , ոչ հաւատայք ինձ .
 Ո՞ 'ի ձէնց յանդիմանէ զևս վասն մե . 46
 զայ . եթէ զճշմարտն ասեմ՝ ընդէր
 ոչ հաւատայք ինձ : Որ էն յԱստու . 47
 ծոյ՝ զբանս Աստուծոյ լսէ , եւ դուք
 վասն այնորիկ ոչ լսէք , զի չէք յԱ-
 տուծոյ : Պատասխանի ետուն Հրէայքն 48
 եւ ասեն ջնա . ո՞չ բարեք ասեմք մեր՝
 եթէ Մամարացի ես դու , եւ դեւ գոյ
 'ի քեզ : Պատասխանի ետ Յիսուս եւ 49

ասէ . յիս դեւ ոչ գոյ , այլ պատուեմ
 զհայր իմ , եւ դուք անարդէք զևս :
 50 Ես ոչ խնդրեմ զիառս իմ . է՝ որ
 51 խնդրէն՝ եւ դատի : Ամէն ամէն ա-
 սեմ ձեզ , եթէ որ զբանն իմ պահեա-
 յէ՝ զմահ մի տեսցէ 'ի յաւիտեան :
 52 Ասեն ջնա Հրէայքն . արդ գիտացար
 թէ դեւ դոյ 'ի քեզ . Աբրահամ մե-
 ուաւ եւ մարգարէքն , եւ դու ասես՝ ե-
 թէ որ զբանն իմ պահեսցէ , մի ճա-
 53 շակեսցէ զմահ 'ի յաւիտեան : Միթէ
 դու մե՞ծ ինչ որ լցես քան զհայր մեր
 Աբրահամ , որ մեռաւ , եւ մարգարէքն
 մեռան . արդ դու զո՞վ առնես զքեզ :
 54 Պատասխանի ետ Յիսուս . եթէ ես
 փառաւորեմ զանձն իմ , փառքն իմ
 ոչինչ են . է Հայր , որ փառաւորէ զևս ,
 զորմէ դուքն ասէք՝ թէ Աստուած մեր
 55 է : Եւ ոչ ճանաչէք զնա . բայց ես
 գիտեմ զնա , եւ եթէ ասեմ՝ թէ ոչ
 գիտեմ զնա , ձեզ նման սուտ լինիմ .
 այլ գիտեմ զնա , եւ զբան նորա պա-
 56 հեմ : Աբրահամ հայր ձեր ցանկացաւ
 տեսնել զոր իմ , ետես եւ ուրախ
 57 եղէւ . Ասեն ջնա Հրէայքն . յիսուն
 ամ չեւ եւս է քո , եւ զԱբրահամ տե-

սե՛ր : Ասէ շնոսա Յիսուս, ամէն ամէն 58
 ասեմ ձեզ . յառաջ քան զլինելն Աբ-
 ռահամու եմ ես : Վէմն առին՝ զի 59
 սրկցեն 'ի վերայ նորա . եւ Յիսուս
 խոյս ետ , եւ ել զնայ 'ի Տաճարէ
 անտի :

ԳԼՈՒԽ Թ .

Եւ մինչդեռ անցանէր , ետես 1
 այր մի կոյր 'ի ծնէ . Եւ հարցին զնա 2
 աշակերտքն նորա և ասեն . Ռարբի ,
 ո՞յր ֆիաս է , որո՞ւ՞ թէ հօր և մօր
 իւրոյ , զի կոյր ծնցի : Պատասխանի ետ 3
 Յիսուս . ոչ գորս ֆիաս է , և ոչ հօր
 եւ մօր իւրոյ , այլ զի յայտնի վըցին
 գործքն Աստուծոյ 'ի գմա : Եւ ինձ 4
 պարտ է գործել զգործս այնորիկ , որ
 առաքեալն զիս՝ մինչ առուր կայ , գայ
 գիշեր , յորժամ՝ ոչ ոք կարէ գործել .
 Մինչդեռ յաշխարհի եմ , լոյս եմ աշ- 5
 խարհի : Զայս իբրև ասաց , եթուք 'ի 6
 գետին՝ և արար կաւ 'ի թրոյն , եւ
 ծեփեաց զկաւն 'ի վերայ աչաց կու-
 րին , Եւ ասէ զնա . երթ լուս յաւա . 7
 զանին Սերլխոնայ , որ թարգմանի ա-

ապքեալ , չողաւ լուս , եկն և տեսա-
 8 նէր : Իսկ զբացիքն և որոց տեսեալն
 էր զնա յառաջագոյն՝ թէ մուրացիկ
 էր , ասէին . ո՞չ սա էր , որ նստէին և
 մուրանայր : Կէսքն ասէին . նա է :
 9 Այլքն ասէին՝ ոչ , այլ նման է նմա :
 10 Եւ ինքն անէր՝ թէ ես եմ : Ասեն ջը-
 11 նա . իսկ զևորդ բացան աչքքո : Եւ
 ետ պատասխանի . այր մի՛ որում Յի-
 սուսն ասեն , կաւ արար և ծեփեաց
 զաչս իմ՝ և ասէ ջիս . երթ 'ի Սերլ-
 վամ և լուս , չողայ լուսացայ՝ և տե-
 12 սանեմ : Ասեն զնա , ո՞ր է նա : Ասէ
 13 զնոսա , ոչ գիտեմ : Աճին առ փարիսե-
 14 յիսն զնա , որ երբեմն կոյրն էր : Եւ
 էր շարաթ յորժամ զկաւն արար Յի-
 15 սուս , և եբաց զաչս կուրին և Գար-
 ձեալ հարցանէին զնա և փարիսեցիքն ,
 թէ զևորդ տեսանես : Եւ նա ասէ ջը-
 նոսա . կաւ եդ 'ի վերայ աչաց իմց ,
 16 և լուսացայ՝ և տեսանեմ , Ասեն ոմանք
 'ի փարիսեցւոցն . ոչ է այրն այն յԱս-
 տուծոյ , զի զշարաթս ոչ պահէ : Կէս-
 քըն ասէին , իսկ զևորդ կարէ մարդ
 մեղաւոր պոպիսի նշանս առնել : Եւ
 17 էին հերձուածք 'ի մէջ նոցա : Ասեն

դարձեալ յիշոյն . դու զի՞ ասես վասն
 նորա՝ զի եբաց զաչս քո : Եւ նա ա-
 տէ՛ թէ մարդարէ է : Եւ ոչ հաւա . 18
 տային Հրեայքն զնմանէ թէ կոյր էր
 եւ բացաւ , մինչեւ կոչեցին զձնողս
 բացելոյն . Հարցին ջնոսա եւ ասեն . 19
 ոտ է որդին ձեր , զորմէ դուքն ասե-
 իք՝ Եթէ կոյր ծնաւ . արդ զիտրդ
 տեսանէ : Պատասխանի ետուն ծը . 20
 նողքն նորա եւ ասեն . գիտեմք զի սա
 է որդին մեր , եւ զի կոյր ծնաւ . Բայց 21
 զիտրդ այժմդ տեսանէ՝ ոչ գիտեմք ,
 կամ թէ ո՞վ եբաց զաչս դորս մէք ոչ
 գիտեմք . ցրտ իսկ հարցէք , ինքնին 'ի
 շափ հասեալ է . ինքն իսկ խօսեցի
 վասն իւր : Զայս ասացին ծնողքն նո . 22
 րա , զի երկնչէին 'ի Հրէիցն . քանզի
 ուխտ եղեալ էր Հրէից , եթէ ոք խօս-
 տովանեցէ զնա Քրիստոս 'ի բաց կաց-
 ցէ 'ի Ժողովրդենէն . Վասն այնորիկ 23
 ասացին ծնողքն նորա . թէ ինքնին 'ի
 շափ հասեալ է , ջնա իսկ հարցէք :
 Գարձեալ կրկին անգամ կոչեցին զայ . 24
 ըն , որ կոյրն էր , եւ ասեն ջնա , տուր
 փառս Աստուծոյ . մէք գիտեմք զի այ-
 ըրն այն մեղաւոր է : Եւ նա ասէ , 25

թէ մեղաւոր իցէ՛ ես ոչ գիտեմ . բայց
 զայս գիտեմ՝ զի կոյր էի եւ արդ տե-
 26 սանեմ : Գարձեալ ասեն ջնա . զի՛նչ
 արար քեզ . զիտրդ եբաց զաչս քո :
 27 Պատասխանի ետ նոցա . այժմ ասացի
 ձեզ՝ եւ ոչ լուարուք . զի՛ կամիք միւս-
 անգամ լնել . միթէ եւ դո՞ւք կամիք
 28 աշակերտիլ նմա : Նոքա հայհոյէին
 զնա եւ ասէին . դու լի՛վեր նորա աշա-
 կերա . մէք Մովսիսի աշակերտք էմք .
 29 Մէք գիտեմք զի ընդ Մովսիսի խօ-
 սեցաւ Աստուած . զսա ոչ գիտեմք
 30 ուստի՞ իցէ : Պատասխանի ետ այրն եւ
 ասէ ջնոսա . այդ իսկ են ոքանչելիք ,
 զի դուք ոչ գիտէք ուստի իցէ , եւ
 31 զիմ զաչս եբաց : Գիտեմք զի Աստ-
 ուած մեղաւորաց ոչ լնէ , բայց թէ
 աստուածապաշտ որ իցէ եւ զիամո նո-
 32 րա առնիցէ՛ նմա լնէ , ի յախտնից
 որ ոչ լուաւ . եթէ եբաց որ զաչս կու-
 33 ըի 'ի ծնէ կոյր ծնելոյ : Եթէ ոչ յԱս-
 տուծոյ էր այրն այն՝ ոչ կարէր առ-
 34 նել ինչ : Պատասխանի ետուն եւ ա-
 սեն ջնա . 'ի մեղս իսկ ծնեալ ես ա-
 մենեւին , եւ դու վարդապետ լինիս
 35 մեր : Եւ հանին զնա արտաքս : Լուաւ

Յխուռս եթէ հանին զնա արտաքսու իբրև եգիպտ զնա՝ ասէ ջնա, դու հաւատաս յՈրդի Աստուծոյ : Նա պատասխանի 36 ետ և ասէ : Տէր, ո՞վ է, զի հաւատացից 'ի նա : Ասէ ջնա Յխուռս, և տե 37 սեր զնա, և որ խօսիդ ընդ քեզ՝ նա է : Եւ նա ասէ, հաւատամ, Տէր : Եւ 38 երկիր եպագ նմա :

24. Եւ ասէ Յխուռս, 'ի դատաս 39 տանս եկի յաշխարհս յայս, զի որ ոչն տեսանեն՝ տեսցես, և որք տեսանեն՝ կուրացին : Լուան ոմանք 'ի ֆարի 40 սեցւոցն, որք ընդ նմա էին, և ասեն ջնա, միթէ և մեք կոյրք իցեմք : Ասէ 41 ջնոսա Յխուռս, եթէ կոյր էիք, ոչ էր ձեր մեղ, բայց արդ ասէք՝ թէ տեսանեմք, և և մեղքն ձեր 'ի ձեզ հատատեալ են :

Գ.ԼՈՒԽ Ժ .

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, որ ոչ 1 մտանէ ընդ դուռն 'ի գաւթիթ ոչխարացն այլ ընդ այլ երանէ, նա գող է և աւազակ : Իսկ որ մտանէ ընդ դուռն, հովիւ է ոչխարաց : Նա գրու 3 նասպանն բանայ, և և ոչխարքն ձայնի

նորա լսեն, և և զիւր ոչխարն կոչէ 4 յանուանէ, և հանէ զնոսա : Եւ յորժամ զիւրն զամենայն հանիցէ, առաջն նոցա երթայ, և ոչխարքն զհետ նորա երթան, զի ճանաչեն զձայն նորա . 5 Զօտարի զհետ ոչ երթիցեն, այլ վախիցեն 'ի նմանէ, զի ոչ ճանաչեն ըզ 6 ձայն օտարաց : Զայս առակ ասաց նոցա Յխուռս, և նոքա ոչ գիտէին՝ թէ 7 զի՞նչ էր՝ որ խօսէին ընդ նոսա : Գարձեալ ասէ ջնոսա Յխուռս, ամէն ամէն ասեմ ձեզ, զի ես եմ դուռն 8 ոչխարաց, Ամենքեան, որ յառաջքան զիս եկին, գողք էին և աւազակք : այլ ոչ լուան նոցա ոչխարքն 9 Ես եմ դուռն, ընդ իս եթէ որ մտանիցէ՝ կեցցէ, մտցէ և ելցէ, և և 10 ճարակ գտցէ : Գող ոչ գայ՝ եթէ ոչ զի գողացի և սպանցէ և կորուսցէ : Ես եկի զի զիւսանս ունիցին, և և առաւել և և ունիցին : 11 2Բ. Ես եմ հովիւն քաջ, հովիւ քաջ զանձն իւր զնէ 'ի վերայ ոչխարաց : 12 Իսկ վարձիկանն, որ ոչ է հովիւ, որոյ ոչ իւր են ոչխարքն, իբրև տեսանէ զգայն զի գայ, թողու զոչխարսն և

փախչի . և զայն յափշտակէ զնոսա և
 ցրուէ . Գանդը վարձկան է , եւ շէ 15
 փոյթ նմա վասն ոչխարացն . Ես եմ 14
 հովիւն բաջ , և ճանաչեմ զինն՝ եւ
 ճանաչիմ յինոցն : Որդէս գիտէ զիս 15
 Հայր , գիտեմ և ես զՀայրն . և զան-
 ձըն իմ զնեմ՝ ՚ի վերայ ոչխարաց : Նա 16
 և այլ եւս ոչխարք են իմ , որ ոչ են
 յայսմ դաւթէ , և զայնս եւս սարտ
 է ինձ ածել այսր , և ձայնի իմու՛մ
 լուիցեն , և եղիցին մի հօտ և մի հո-
 վիւ : Վասն այնորիկ սիրէ զիս Հայր 17
 իմ , զի ես զնեմ զանձն իմ , զի միւ-
 սանգամ առից զնա : Ոչ որ հանէ ըզ- 18
 նա յինէն . այլ ես զնեմ զնա անձամբ
 իմով . իշխանութիւն ունիմ զնեւ ըզ-
 նա , և իշխանութիւն ունիմ միւսան-
 գամ առնուլ զնա , զայս սրտուէր ա-
 ուի ՚ի Հօրէ իմմէ : Դարձեալ հեր- 19
 ձուած լինէր ՚ի մէջ Հրէից վասն բա-
 նիցս այսոցիկ : Եւ ասէին բազումք ՚ի 20
 նոցանէ , դեւ գոյ ՚ի նմա և մոլէգնի ,
 զի բնաւ լռէք նմա : Կէսքն ասէին , 21
 այսպիսի բանք ոչ գիււհարի են . մի-
 թէ դեւ կարէ՞ զայս կուրի բանալ :
 24 . Ի զէն յայնժամ նաւահատիքն 22

23 յերուսաղէմ , և ձմեռն էր . Եւ շրջէր
 Յիսուս ՚ի Տաճարին ՚ի սրահին Սողով-
 24 մանի . Շուրջ եղէն զնովաւ Հրէայքն
 և ասէն , մինչև յերբ թափես զոգիս մեր .
 եթէ դու ես Գրիստոսն՝ ասա մեզ հա-
 25 մարձակ : Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս
 և ասէ . ասացի ձեզ՝ և ոչ հաւատայք
 ինձ . զգործոն՝ զոր ես գործեմ յանուն
 Հօր իմոյ՝ նորին վիպեն վասն իմ :
 26 Այլ դուք ոչ հաւատայք , զի չէք յոչ-
 27 խարաց անտի իմոց : Ոչխարք իմ ձայ-
 նի իմում լսեն , և ես ճանաչեմ զնո-
 28 սա , և զինի իմ գան . Եւ ես տամ
 նոցա զկեանսն յաւիտեականս . և մի՛
 կորցնեն ՚ի յաւիտեան , և մի՛ որ յա-
 փշտակեցէ զնոսա ՚ի ձեռաց իմոց :
 29 Հայրն իմ , որ ետ ինձ զնոսա , մեծ է
 քան զամենայն , և ոչ որ կարէ յափշը-
 30 տակել ՚ի ձեռաց Հօր իմոյ : Ես եւ
 31 Հայր իմ մի եմք : Վէ՛մս առին Հը-
 րէայքն՝ զի քարկոծ արասցեն զնա :
 32 Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս . բա-
 զում գործս բարիս ցուցի ձեզ ՚ի Հօ-
 րէ իմմէ , վասն որոյ գործոյ ՚ի նոցա-
 33 նէ քարկոծ առնէք զնս : Պատասխա-
 նի ետուն Հրէայքն , վասն բարւոյ գոր-

ծոյ ոչ առնեմք զբեղ քարիո՞ծ , այլ վասն հայհոյութեան . և զի գու մարդեսս , և զանձն քոյ Աստուած առնեսս : Պատասխանի ետ նոցա Յիսուս . ոչ 34 յօրէնան ձեր գրեալ է . ես ասացի թէ աստուածք կցէք . Իսկ եթէ զնոսա 35 աստուածս ասէ՝ առ որս բանն Աստուծոյ եղև , և չէ մարթ եղծանել գրոյն , Իսկ զոր Հայր սբեեաց և առա . 36 քեաց յաշխարհ , գուք ասէք թէ հայհոյեսս , զի ասացի՝ թէ Որդի Աստուծոյ եմ : Եթէ ոչ գործեմ՝ զգործս Հօր 37 իմոյ , մի հաւատայք ինձ . Ապա թէ 38 գործեմ , թէ և ինձ ոչ հաւատայք , սակայն գործոյն հաւատայէք . զի գիտասցէք և ծանիցէք՝ եթէ Հայր յիս , և ես ՚ի Հայր : Դարձեալ խնդրէին ըզ . 39 նա ունել , և ել ՚ի ձեռաց նոցա : Եւ 40 զնաց միւսանգամ յայնկոյն Յորդանանու՝ ՚ի տեղին ուր էր Յովհաննէս զառաջինն և մկտէր , և անդ լինէր : Եկին բազումք առ նա և ասեն . զի 41 Յովհաննէս նշան ինչ ոչ արար . Բայց 42 զամենայն՝ զոր ասաց Յովհաննէս վասն նորա՝ ճշմարիտ էր . և բազումք հաւատացին ՚ի նա անդ :

ԳԼՈՒԽ ԺԱ .

1 27 . Եւ էր ոմն հիւանդ Ղազարոս ՚ի Բեթանիա , ՚ի գեղձ Մարեմոյ և Մար . 2 թայի բեռ նորա : Այս այն Մարիամ էր , որ օծ զՏէրն իւղով , և Ընկաց զսոս նորա հերով իւրով , որոյ եղ . 3 բայրն Ղազարոս հիւանդ էր : Առաքեցին առ նա քորքն նորա և ասեն . Տէր , ահա ասիկ՝ զոր դուն սիրէիր՝ 4 հիւանդացեալ է : Իբրև լուաւ Յիսուս՝ ասէ , այն հիւանդութիւն չէ ՚ի մահ , այլ վասն փառացն Աստուծոյ . զի փառաւոր լինի Որդի Աստուծոյ այ . 5 նուիկ . Եւ սիրէր Յիսուս զՄարիամ և զՄարթա զբոյր նորա , և զՂազար : 6 Իբրև լուաւ թէ հիւանդացեալ է , զտեղի կալաւ անդէն ուր էրն՝ առուրս 7 երկուս : Ապա յեա այնորիկ ասէ ջըննոսա , եկայք երթ խցուք միւսանգամ 8 ՚ի Հրէաստան : Ասեն ջնա աշակերտքն , Ռաբբի , այժմ՝ եւս խնդրէին զբեղ Հրէայքն քարիո՞ծ առնել , և 9 դարձեալ երթաւ անդրէն , Պատասխանի ետ Յիսուս . ոչ երկոտասան

ժամ է յաւուր . էթէ որ գնայ 'ի տը-
ւընջեան՝ ոչ գայթաղ զի . զի զլսս սշ-
խարհիս այսորիկ տեսանէ . Ապա թէ 10
որ գնայ գիշերի՝ գայթաղ զի . զի լսս
ուչ գոյ ընդ նմա : Զայս իբրեւ ասաց , 11
յետ այսորիկ ասէ ցնոսա . Ղաղարոս
բարեկամ մեր ննջեաց , այլ էրթամ զի
զարթուցից զնա : Ատեն ցնա աշա . 12
կերտքն . Տէր , էթէ ննջեաց՝ ապա
սպրի : Այլ Յիսուս վասն մահուն նո . 13
բա ասէր . նոցա այսպէս թուեցաւ՝
թէ վասն ննջելոյ բնոյն ասէ : Յայն 14
ժամ ասէ ցնոսա Յիսուս յայտնապէս .
Ղաղարոս մեռաւ . Եւ ես ուրախ եմ 15
վասն ձեր , զի դուք հաւատասցէք ինձ ,
զի ես չէի անդ , բայց արդ եկայք եր-
թիցուք առ նա : Ասէ թովմաս ան . 16
ուանեան երկուորեակ՝ ցաշակերտա-
կիցսն . Տն , եկայք և մեք զի ընդ նը-
մա մեռցուք . Եկն Յիսուս՝ եգիտ զնա 17
չորեքօրեայ 'ի գերեզմանի . Եւ էր 18
Բեթանիա մերձ յերուսաղէմ՝ իբրեւ
սոսյարիսօք հնգեաասան : Բաղդևթ 'ի 19
Հրէից անտի եկեալ էին առ Մարթա
և Մարիամ , զի միխթարեացեն զնոսա
վասն Եղբօրն : Մարթա իբրեւ լուաւ 20

թէ Յիսուս գայ , ընդառաջ գնաց նո-
րա . բայց Մարիամ նստէր անդէն 'ի
21 տան : Ասէ Մարթայ Յիսուս . Տէր , էթէ
սոսա լեալ էիր , եղբայրն իմ՝ չէր մե-
22 ռեալ . Այլ և արդ գիտեմ , թէ զոր
ինչ խնդրեցես յԱստուծոյ՝ տացէ
23 քեզ Աստուած : Ասէ ցնա Յիսուս .
24 յարկից է եղբայրն քո : Ասէ ցնա Մար-
թա . գիտեմ զի արկից 'ի յարութեան
25 յաւուրն յետնում : Ասէ ցնա Յիսուս .
Ես իսկ եմ յարութիւն և կեանք . որ
հաւատայ յիս , թէպէտ և մեռանի՝
26 կեցցէ . Եւ ամենայն , որ կենդանի է՝
և հաւատայ յիս , մի՛ մեռցի 'ի յա-
27 խտեան . հաւատոսն այսիկ , Ասէ ցը-
նա , այս Տէր , ես հաւատացի՝ էթէ
դու ես Քրիստոսն Որդի Աստուծոյ ,
28 որ յաշխարհ գալոց էիր : Եւ զայս իբ-
րեւ ասաց , գնաց և կոչեաց զՄարիամ՝
զբոյր իւր լուեայն՝ և ասէ , Վար-
29 դաստն եկեալ է և կոչէ զքեզ , Նա
իբրեւ լուաւ՝ յարեաւ վաղվաղակի .
30 և Եկն առ նա . Զև ևս էր եկեալ Յի-
սուս 'ի դեօղն , այլ էր անդէն 'ի տեղ-
ւոջն՝ ուր ընդառաջ եղեւ նմա Մար-
31 թա : Իսկ Հրէայքն՝ որ էին ընդ նմա՝ թ

տան անդ և մխթարէին զնա, իբրև
տեսին զՄարիամ՝ թէ յարեաւ վաղ-
վաղակի եւ զնաց, գնացին եւ նոքա
զհետ նորա. համարէին թէ ՚ի գե-
րեզմանն երթայ՝ զի լացէ անդ, իսկ 32
Մարիամ իբրև եկն ուր էրն Յիսուս՝
և ետես զնա, անկաւ առ ոտս նորա
և ասէ. Տէր, եթէ աստ էիր դիպեալ,
ոչ էր մեռեալ եղբայրն իմ, Յիսուս 33
Իբրև ետես զնա զի լայր, և որ ընդ
նմա էին Հրէայքն լային, խառնեցաւ
յոգի իւր իբրև զայրացեալ, Եւ ասէ. 34
ո՛ւր եղիք զնա, Ասենցնա. Տէր, եկ
եւ տես. Եւ արտասուեաց Յիսուս. 35
Ասէին Հրէայքն, տեսէք որչափ սի- 36
րէր զնա: Կեսըն ՚ի նոցանէ ասէին, ո՛չ 37
կարէր սա, որ եբաց զոչս կուրին աւ-
նել՝ զի եւ սա մի մեռցի: Յիսուս 38
զարձեալ զայրացեալ ընդ միտս իւր,
գայ ՚ի գերեզմանն, Եւ էր այր մի, և
վէմ մի եգեալ ՚ի վերայ նորա, Եւ ա- 39
սէ Յիսուս. ՚ի բաց արարէք զվէմդ:
Ասէցնա Մարթա քոյր մեռելոյն. Տէր,
արդ հոտեալ խցէ, քանզի չորբօրեաց
է: Ասէցնա Յիսուս. ո՛չ ասացի քեզ՝ 40
եթէ հաւատացես, տեսցես դիառան

41 Աստուծոյ, Եւ իբրև ՚ի վեր առին
զվէմն, Յիսուս ամբարձ զաչս իւր ՚ի
վեր և ասէ, Հոյր՝ գոհանամ՝ զքէն
42 զի լուար ինձ. Եւ ես գիտէի զի յա-
մենայն ժամ լսես ինձ. այլ վասն ժո-
ղովրդեանն՝ որ շուրջ կան՝ առնեմ, զի
հաւատացեն թէ դու առաքեցեր զնա:
43 Զայս իբրև ասաց, ՚ի ձայն մեծ ա-
զաղակեաց եւ ասէ, Ղազարէ, արի՛
44 եկ արտաքս: Եւ ել մեռեալն օտիւք
կապելովք, և ձեռօքն երիզապնդօք,
եւ երեսօքն վարչամակապատօք, Եւ
ասէցնոսա Յիսուս, լուծէք զդա և
45 թողէք երթալ: Բազումք ՚ի Հրէիցն՝
որ եկեալ էին առ Մարեմանս, իբրև
տեսին՝ զոր արարն՝ հաւատացին ՚ի նա:
46 Եւ ոմանք ՚ի նոցանէ գնացին առ Փա-
րիսեցիս, և՝ պատմեցին նոցա զոր
արարն Յիսուս:
47 22. Ժողովեցին Քահանայապետքն
և Փարիսեցիք ատեան, և ասեն. զի՛նչ
արասցուք, զի այրն այն բազում նշանս
48 առնէ, Եթէ թողումք զնա այնպէս,
ամենեքին հաւատան ՚ի նա, և գայ-
ցեն Հուռովք՝ և բառնայցեն զազգս
49 մեր և զտեղի: Մի սմն ՚ի նոցանէ՝

անուն կայտալիս, որ քահանայապետ
էր տարւոյն այնորիկ, առէ ցնոսս,
դուք ոչ ինչ գիտէք. Եւ ոչ բնաւ 50
խորհել իսկ՝ թէ լաւ է մեղ, զի այր
մի մեռանիցի՝ ՚ի վերայ ժողովդեանս
և մի՛ տենայն ազգս կրիլոց: Զայս 51
ոչ յանձնէ ինչ ասաց, այլ քանզի
Քահանայապետ էր տարւոյն այնորիկ,
մորգարեացաւ՝ և թէ մեռանեաց էր
Յիսուս ՚ի վերայ աղգին. Եւ ոչ ՚ի վե. 52
րայ աղգին միայն, այլ զի և զարդիսն
Աստուծոյ զքրուեալսն ժողովեացէ ՚ի
մի, Ապա յայնմ օրէ խորհուրդ արաւ: 53
րին զի սպանցեն զնա:

Եւ Յիսուս այնուհետեւ ոչ եթէ 54
համարձակ չըջէր ՚ի մէջ Հրէիցն, այլ
գնաց անտի յերկիր մի, որ մերձ էր յա-
նապատ, ՚ի քաղաք մի, որում անուն
էր Եփրայիմ, և անդ լինէր աշակեր-
տօքն հանդերձ:

ԶԵ. Եւ էր մերձ դատիկն Հրէից, 55
և բարունմք ելին յերուսաղէմ ՚ի գա-
ւառէ անտի յառաջագոյն քան զղա-
տիկն, զի սրբեացեն զանձինս իւրեանց,
Խնդրէին զՅիսուս, և ասէին ընդ մի. 56
մեանս մինչ կային ՚ի Տաճարին, զեւրդ

թուի ձեղ՝ եթէ ոչ գայցէ ՚ի տօն այ-
սոր: Պատուէր տուեալ էր Քահանա-
յապետիցն և քարխեցւոյ, զի թէ
ոք գիտացէ թէ ուր է, գուշակացե
ղնմանէ՝ զի կայցին զնա:

ԳԼՈՒԽ ԺԲ.

- 1 Իսկ Յիսուս վեց աւուրք յառաջ
քան զԶատիկն եկն ՚ի Բեթանիա, ուր
էր Ղազար մեռեալն, զոր յարոյցն ՚ի
2 մեռելոց: Եւ արարին անդ նմա ընթ-
րիս, և ՚ի սպասու կայր Մարթա, և
Ղազար մի էր ՚ի բաղմեաց ընդ նմա:
3 Իսկ Մարեմայ առեալ լիար մի իւղոյ
նարդեան աղնուի մեծագնոյ, օծ զտ-
ղն Յիսուսի, և հերով իւրով մաքրէր
զոտս նորա, և տունն լի եղլււ ՚ի հս-
4 տոյ իւղոյն: Ասէ մի ոմն յաշակեր-
տաց անտի՝ Յուդա իսկարիօլտացի՝
5 որ մասնեացն էր զնա, Ընդէր ոչ իւ-
ղոյ այդ վաճառեցաւ երեքհարիւր
6 դէնարի, և տուաւ աղքատաց: Զայս
ասաց՝ ոչ զի զաղքատաց ինչ փայթ
էր նմա, այլ զի գող էր, և զարկի
ինքն ունէր, և որ ինչ սնկանէրն՝ նա

կրէր : Ասէ Յիսուս . Թայլ տուք դմա , 7
 զի յօրն պատանաց իմոց պահեացէ զայդ :
 Զաղքատս յամենայն ժամ ընդ ձեզ 8
 ունիք . զիս ոչ հանապազ ընդ ձեզ
 ունիք : Իբրև գիտաց ժողովուրդք բա . 9
 զուժ 'ի Հրէիցն թէ անդ է , եկին ոչ
 միայն վասն Յիսուսի , այլ զի և զՂա-
 զար տեսցեն . զոր յարոյցն 'ի մեռելոց .
 Խորհուրդ արարին Քահանայատետքն՝ 10
 զի և զՂազար սպանցեն . Քանզի բա . 11
 զուժք 'ի Հրէից երթային և հաւատա-
 յին 'ի Յիսուսս .

Եւ . Ի վաղիւ անդր ժողովուրդք բա . 12
 զուժ որ եկեալ էր 'ի տօնն , իբրև լը-
 ւան , եթէ գայ Յիսուս յերուսաղէմ՝ 13
 Առին ոտս արմաւենեաց՝ և ելին ընդ
 առաջ նորա . աղաղակէին և ասէին .
 Ովսաննա , օրհնեալ որ դատք յանուն
 Տեառն , թագաւորք Խորայէլն : Եւ 14
 գտեալ Յիսուսի էջ մի , նստաւ 'ի վե-
 րայ նորա : Որպէս և գրեալ է . Մի 15
 երկնչիւր , դուստր Սիովիտի , ահաւասիկ
 թագաւոր քո գայ նստեալ 'ի վերայ
 յաւանակի իշոյ : Եւ զայն ինչ ոչ գի- 16
 տացին աշակերտքն նորա զառաջինն ,
 այլ յորժամ վառաւորեցաւ Յիսուս ,

յայնժամ յիշեցին եթէ այն էր , որ զը-
 րեալն էր վասն նորա . և զայն արա-
 17 ըին նմա : Եւ ժողովուրդն վկայեր՝
 որ էր ընդ նմա , եթէ զՂազար կո-
 չեաց և եթ 'ի գերեզմանէն , և յա-
 18 ըոյց զնա 'ի մեռելոց . Եւ վասն այնու-
 ըրիկ ընդ առաջ լղև նմա ժողովուր-
 դքն , զի լուան եթէ զայն նշանս ա-
 19 բարեալ էր նորա : Իսկ փարիսեցիքն
 ասէին ընդ միմեանս . տեսանէք զի
 ոչինչ օգտիք . ահաւասիկ աշխարհ ա-
 մենայն զկնի նորա գնաց :

20 Եին անդ տմանք և հեթանոսք յե-
 ըլոցն անդր , զի երկիր պագանիցն 'ի
 21 տօնին , Նորբ մատեան առ ֆիլիպ-
 պոս՝ որ 'ի Բեթսայիզա Գալիլեացու-
 ցըն էր , աղաչէին զնա և ասէին . տե՛ր
 22 կամիմք զՅիսուս տեսնել : Գայ ֆի-
 ըպպոս և ասէ ջԱնդրէաս . Անդրէաս
 23 և ֆիլիպպոս ասեն ջՅիսուս : Եւ Յի-
 սուս պատասխանի ևտ նոցա և ասէ .
 Եհտս ժամ՝ զի վառաւորեսցի Որդի
 մարդոյ :

24 Եւ . Ամէն ամէն ասեմ ձեզ , եթէ
 ոչ հատն ջորենոյ անկեալ յերկիր մե-
 25 ռանիցի , ինքն միայն կայ , ապա եթէ

մեռանիցի՝ բաղում արդիւնն առնէ :
 Որ սիրէ զանձն իւր՝ արձակէ զնա, և
 որ առեայ զանձն իւր յաշխարհիս յայս,
 միկ, 'ի կեանսն յաւիտենականս պա-
 հեացէ զնա : Եթէ որ զիս պաշտիցէ, 26
 զինի իմ եկեացէ, և ուր եսն եմ, անդ
 և պաշտօնեայն իմ եղիցի : Եթէ որ
 զիս պաշտիցէ, պատուեսցէ զնա Հայ-
 րէն իմ :

ԵՊ. Բայց այժմ անձն իմ խուռ. 27
 վեալ է. և զինչ ասացից, եթէ Հայր
 աղբեցո զիս 'ի ժամանակէ ատոի յայս-
 մանէ, այլ վասն այնորիկ եկի 'ի ժա-
 միս յայս : Հայր, փառաւորես զՈրդի 28
 քո : Եկն բարբառ յերկնից, և փառա-
 ւոր արարի, և ե զարձեալ փառաւոր
 արարից : Եւ ժողովուրդն՝ որ կայր և 29
 լէր՝ ասէին որոտումն լինէ : Կէսքն
 ասէին, հրեշտակ իստեցաւ ընդ նմա :
 Պատասխանի ետ Յիսուս և ասէ, ոչ 30
 վասն իմ ինչ եկն բարբառս այս, այլ
 վասն ձեր : Այժմիկ դատաստան է 31
 աշխարհիս այսորիկ, այժմիկ իշխան
 աշխարհիս այսորիկ ընկեսցի արտաքս :
 Եւ ես յորժամ բարձրացայ յերկրէ, 32
 զամենեսին ձգեցից առ իս : Զայս ա. 33

սէր՝ նշանակեալ թէ որով մահու մե-
 34 ռանելոց իցէ : Պատասխանի ետ նմա
 ժողովուրդն, մեք լուաք յօրինաց՝ ե-
 թէ Քրիստոսն յաւիտեան կայ, և դու
 զեսորդ ասեա՝ թէ պարտ է բարձրա-
 նալ Որդւոյ մարդոյ. սիլ է այն Որդին
 35 մարդոյ : Ասէ ցոստ Յիսուս, փոքր
 միւս եւս ժամանակ լցան ընդ ձեզ է,
 զնացէք մինչդեռ զլցան ունիք, զի մի
 խաւար ձեզ հասցէ, զի որ գնայ 'ի
 36 խաւարի, ոչ գիտէ յի երթայ, Մինչ-
 դեռ զլցան ընդ ձեզ ունիք՝ հաւա-
 տացէք 'ի լցան, զի որդիք լուսոյ ե-
 ղեկիք :

Զայս իստեցաւ Յիսուս, և չոգաւ
 37 թաքեալ 'ի նոցանէ : Եւ այնչափ նը-
 շանս արարեալ էր առաջն նոցա, և է
 38 նոքա ոչ հաւատային 'ի նա. Զի լըց-
 ցի բանն Նոայեայ մարգարէի, զոր ա-
 սայն, Տէր, ո՞ հաւատաց 'ի լուր մեր,
 և բաղուկ Տեառն ս՛ւմ յայտնեցաւ :
 39 Վասն այնորիկ ոչ կարէին հաւատալ,
 40 զի միւսանգամ ասէ Նոայի, թէ կու-
 լոցոց զաչս նոցա, և ապշեցոց ըզ-
 սիրոս նոցա, զի մի տեսցեն այժք,
 և իմացին որտիւք, և զարձցին եւ

բժշկեցից զնոսա : Զայս ասաց Եսայի՝ 41
 զի ետես զիառան նորա , և խօսեցաւ
 վասն նորա : Բայց սակայն և յիշխաւ 42
 նաց անտի բազումք հաւատացին 'ի
 նա . այլ վասն փարիսեցւոցն ոչ յայտ-
 նէին , զի մի 'ի ժողովրդէնէն ելանի-
 ցեն : Քանզի սիրեցին զիառաւ մարդ . 45
 կան առաւել քան զիառան Աստու-
 ծոյ :

Եր . Եւ Յիսուս ազազակէր և ա . 44
 սէր . որ հաւատայ յիս , ոչ հաւատայ
 յիս , այլ յայն , որ առաքեացն զիս .
 Եւ որ տեսանէ զիս , դայն տեսանէ , 45
 որ առաքեացն զիս : Ես լլայ յաշխարհ 46
 եկի , զի ամենայն՝ որ հաւատայ յիս՝
 'ի խաւարի մի մնացէ : Եւ եթէ դք 47
 լուիցէ բանից իմոց՝ և ոչ պահեցէ ,
 ես ոչ դատիմ զիս . քանզի ոչ եկի թէ
 դատեցայց զաշխարհ , այլ զի վրկեցից
 զաշխարհ : Որ անարդէ զիս՝ և ոչ ըն . 48
 դունի դրանս իմ , դոյ , որ դատի լղ-
 նա . բանն , զոր ես խօսեցայ , նա դա-
 տի զիս յաւուրն յետնուս : Զի ես 49
 յանձնէ իմմէ ոչ խօսեցայ . այլ որ ա-
 ռաքեացն զիս Հայր , նա ետ ինձ պա-
 տուէր՝ զինչ ասացից և զինչ խօսե-

50 ցայց : Եւ զիտեմ եթէ պատուէրն այն
 կեանք են յաւիտենականք . արդ զոր
 են խօսիմ , որպէս ասաց ինձ Հայրն ,
 այնպէս խօսիմ :

ԳԼՈՒԽ ԺԳ .

- 1 ԵԵ . Յառաջադոյն քան զտօնն զատ-
 կի զիտաց Յիսուս՝ թէ հասեալ է ժամ
 նորա զի փոխեցի յաշխարհէ աստի առ
 Հայր . սիրեաց զերսն , որ յաշխարհի
- 2 աստ են . խալաւ սիրեաց զնոսա : Եւ
 'ի ընեկ ընթրեացն , սատանայի իսկ
 արկեալ էր 'ի սիրտ՝ զի մատնեացէ ըզ-
 նա Յուդա Սիմոնի իսկարիօտացւոյ :
- 3 Գիտաց Յիսուս զի զամենայն ինչ ետ
 Հայր 'ի ձեռս նորա , և թէ յԱստու-
 ծոյ ել՝ եւ առ Աստուած երթայ :
- 4 Յառնէ յընթրեաց անտի , և դնէ ըզ-
 հանդերձսն , և առեալ զենջակ մի սը-
- 5 փածաւ : Եւ ապա առեալ ջուր՝ արկ
 'ի կոնք , և սկսաւ լուանալ զոտ ա-
 շակերտացն , և սրէր զենջակաւն , զոր
- 6 սփածեալ էր : Գոյ առ Սիմոն Պետ-
 րոս , և նա ասէ ցնա . Տէր , դու զիմ՝
- 7 զոտս լուանաս : Պատասխանի ետ նմա

Յիսուս և ասէ . զոր ինչ էսս գործեմ .
 դու այժմ ոչ գիտես . բայց ասպ գի-
 տասցիր : Ասէ ցնա Պետրոս . ոչ լը- 8
 շապցես զոտս իմ յաւիտեան : Պատաս-
 խանի ետ նմա Յիսուս . եթէ ոչ լը-
 շապցից զքեզ , ոչ ունիս ընդ իս մասնս
 Ասէ ցնա Սիմոն Պետրոս . Տէր , մի 9
 միայն զոտս իմ , այլ և զձեռս և ըզ-
 գլուխ : Ասէ ցնա Յիսուս . լուսայելոն 10
 շէ ինչ պիտոյ , բայց զի զտան լուս-
 նայցէ . քանզի ամենեւին սուրբ է . և
 դուք սուրբ էք , այլ ոչ ամենեքին .
 Զի գիտէր զայն , որ մատնելոցն էր ըզ- 11
 նա . վասն այնորիկ ասաց թէ ոչ ամե-
 նեքին սուրբ էք : Եւ յորժամ լուսայ 12
 զոտս նոցա , առ զհանդերձն իւր՝ և
 դարձեալ բաղմեցաւ , և ասէ ցնոսս .
 գիտէք , զինչ արարիդ ձեզ : Գուրբ կու- 13
 շէք զիս Վարդապետ և Տէր , և բարւոք
 առնէք , քանզի եմ իսկ : Իսկ արդ՝ 14
 եթէ ես լուսայի զոտս ձեր՝ Տէրս եւ
 Վարդապետս , և դուք պարտիք զմի-
 մեանց ոտս լուանալ . Զի օրինակ մի 15
 էտու ձեզ , զի որպէս ես ձեզ արարի ,
 և դուք առնիցիք :

Ե. Զ . Ամէն ամէն ասեմ ձեզ , ոչ 16

է ծառայ մեծ քան զՏէր իւր , և ոչ
 առաքեալ մեծ քան զայն , որ առաքեա-
 17 յըն զնա : Եթէ զայս գիտէք , երա-
 18 նելի ևս էք՝ եթէ առնիցէք զայս : Ոչ
 վասն ամենեցուն ձեր ասեմ , զի ես
 գիտեմ՝ զորս ընտրելիք . այլ զի լցի
 գիրն , թէ որ ուտէր ընդ իս հաց՝ ա-
 19 բար ինձ խաբէու թիւն : Յայսմ հետէ
 իսկ ասեմ ձեզ մինչեւ եղեալ , զի
 յորժամ լինիցի՝ հաւատասցիք թէ ես
 20 եմ : Ամէն ամէն ասեմ ձեզ , որ ըն-
 դունի զոր որք ես առաքելոց , զիս ըն-
 դունի , և որ զիս ընդունի , ընդունի
 21 զայն , որ առաքեացն զիս : Զայս իբրև
 ասաց Յիսուս , խառնեցաւ յոգի իւր ,
 վկայեաց և ասէ . ամէն ամէն ասեմ
 ձեզ , զի մի ոմն 'ի ձէնց՝ մատնելոց է
 22 զիս : Հայէին ընդ միմեանս աշակերտ-
 քըն տարակուսեալք , թէ զումմէ՞ ա-
 23 սիցէ : Եւ էր մի ոմն յաշակերտացն
 բաղմեալ առ Յիսուսիւ՝ զոր սիրէին
 24 Յիսուս . Ահնարիէ նմա Սիմոն Պետ-
 ռոս հարցանել՝ ո՞ր իցէ , վասն որոյ ա-
 25 սէն : Եւ նա անկեալ զլանջօքն Յիսու-
 26 սի՝ ասէ ցնա . Տէր , ո՞ր է : Պատաս-
 խանի ետ Յիսուս և ասէ , այն է՝ ու

բուսմ եւ թայցից զպատառն և տաց :
 Եւ թայեալ զպատառն՝ տայ Յուզայի
 Իսկարիոտացւոյ : Եւ յետ պատառ. 27
 ուոյն՝ ապա եմնւոտ ՚ի նա սատանայ :
 Եւ սակ յնա Յիսուս . արդ որ զինչ
 առնելոցն ես՝ արա վաղվաղակի : Եւ 28
 զայս ոչ որ իմացաւ ՚ի բաղմականաց
 անտի՝ թէ աւ ինչ ասաց յնա . Զի ո-
 մանք համարէին՝ թէ զի զարկին ու-
 ներ Յուզա : սոսաց նմա Յիսուս՝ զը-
 նեա ինչ որ պիտոյ իցէ մեզ ՚ի տօնիս :
 և և կամ՝ զի աղքատաց ինչ տացէ :
 Իսկ նորա առեալ զպատառն՝ եւ ար- 30
 տաքս վաղվաղակի . և էր գիշեր :

Եւ . Եւ իբրեւ ել , սակ Յիսուս . 31
 այժմ փառաւորեցաւ Որդի մարդոյ , և
 Աստուած փառաւորեցաւ ՚ի նմա : Զի 32
 եթէ Աստուած փառաւորեցաւ ՚ի նը-
 մա , և Աստուած փառաւորեցէ ըզ-
 նա յանձն իւր . և վաղվաղակի փա-
 ռաւորեցէ զնա :

Որդեակք իմ , փոքր ինչ ժամա. 33
 նակ ընդ ձեզ եմ . խնդրիցէք զևս , և
 որպէս սոսայի ցէրէայսն , եթէ ուր
 ենն երթամ՝ դուք ոչ կարէք գալ ,
 և արդ ձեզ ասեմ :

34 Պատուիրան նոր տամ ձեզ , զի
 սիրիցէք զմիմեանս , որպէս սիրեցի ես
 զձեզ , զի և դուք սիրեսցէք զմիմեա-

35 նըս : Յայսմ գիտացեն ամենքեան
 եթէ իմ աշակերտք էք , եթէ սիրիցէք
 զմիմեանս :

36 Ասէ յնա Սիմօն Աետրոս . Տէր ,
 յով երթամ : Պատասխանի ետ Յի-
 սուս . ուր ենն երթամ՝ դու ոչ կա-
 ռես այժմ գալ զինի իմ , բայց ապա

37 եկեացես զինի իմ : Ասէ յնա Աետրոս .
 Տէր , ընդէր ոչ կարիցեմ գալ այժմ՝
 զինի քս , արդէն զանձն իմ խոկ եղից

38 ՚ի վերայ քս : Պատասխանի ետ Յի-
 սուս . զանձն քս զիցես ՚ի վերայ իմ .
 ամէն ամէն ասեմ քեզ , շեւ իցէ հա-
 լու խօսեալ , մինչ դու երիցս ուրաս-
 ցիս զևս :

ԳԼՈՒԽ ԺԳ .

1 Մի խառնեցին սիրտք ձեր . այլ
 հաւատացէք Աստուած , և յիս հա-
 2ւատացէք : Ի տան Հօր իմոյ օթեմանք
 բազում են . ապա թէ ոչ՝ ասացեալ
 էր իմ ձեզ , եթէ երթամ և պատրաս-
 3տեմ ձեզ տեղի : Եւ եթէ երթամ

և պատրաստեմ ձեզ տեղի, դարձեալ
 գամ և առնում զձեզ առ իս, զի ուր
 էսն իցեմ, և դուք անդ իցէք, Եւ ուր 4
 երթամն գիտիցէք, եւ զճանապարհն
 պիտիցէք: Ասէ ցնա թովմաս, Տէր, 5
 ոչ գիտեմք յի երթաս, և զհարգ բը-
 ճանապարհն կարացուք գիտել: Ասէ 6
 ցնա Յիսուս, ես եմ ճանապարհն և
 ճշմարտութիւն և կեանք, ոչ որ գայ
 առ Հայր՝ եթէ ոչ ինեւ: Եթէ զիս 7
 գիտէիք, ապա և զՀայր իմ գիտե-
 իք, և այսուհետեւ գիտասյլք զնա
 եւ տեսյլք: Ասէ ցնա Փիլիպպոս, 8
 Տէր, ցոյց մեզ զՀայր՝ և շատ է մեզ:
 Ասէ ցնա Յիսուս, այսչափ ժամանա- 9
 կըս ընդ ձեզ եմ, և ո՛չ ծանեար զիս
 Փիլիպպէ, որ ետեսն զիս՝ ետես զՀայրն,
 և դու զհարգ ասես, եթէ ցոյց մեզ
 զՀայր: Ո՛չ հաւատաս եթէ ես ՚ի Հայր, 10
 և Հայր յիս է, զբանն, զոր ես խօսիմ
 բնդ ձեզ, ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօ-
 սիմ, այլ Հայրն՝ որ յիս բնակեալ է,
 նա գործէ զգործսն: Հաւատայք ինձ, 11
 եթէ ես ՚ի Հայր՝ և Հայր յիս, Ապա 12
 թէ ոչ՝ գոնէ վասն գործոցն հաւատա-
 ցէք ինձ: Ամէն ամէն ասեմ ձեզ, թէ

որ հաւատայն յիս, զգործս, զոր ես
 գործեմ՝ և նա գործեսցէ, և մեծա-
 մեծս եւս քան զնոյնս գործեսցէ, զի
 13 ես առ Հայր երթամ: Եւ զոր ինչ
 ինդրիցէք յանուն իմ, արարից զայն,
 14 Զի փառաւորեսցի Հայր յՈրդիս (Ղ, Զ.)
 15 Եթէ սիրէք զիս՝ զպատուիրանս
 16 իմ պահեալիք, Եւ ես ազաչեցից բը-
 Հայր, և այլ միթարիչ տայէ ձեզ,
 զի ընդ ձեզ բնակեսցէ ՚ի յաւիտեան,
 17 ԶՀոգին ճշմարտութեան, զոր աշխար-
 հըս ոչ կարէ ընդունել, զի ոչ տեսա-
 նէ զնա, և ոչ ճանաչէ զնա, բայց
 դուք ճանաչէք զնա, զի առ ձեզ բը-
 նակեսցէ և ընդ ձեզ եղևցի:
 18 Ոչ թողից զձեզ որբս, գամ առ
 19 ձեզ: Փորք միւս ևս՝ և աշխարհս ոչ
 եւս տեսնէ զիս, բայց դուք տեսա-
 նիցէք զիս, զի ես կենդանի եմ, և
 20 դուք կենդանի ընեսցց էք: Յայնմ ա-
 լուր գիտասյլք դուք, զի ես ՚ի Հօր
 21 իմում՝ և դուք յիս՝ և ես ՚ի ձեզ: Որ
 ունի զպատուիրանս իմ՝ և պահէ բը-
 նոսա, նա է՝ որ սիրէ զիս, և որ սի-
 բէն զիս՝ սիրեսցի ՚ի Հօրէ իմմէ, եւ
 ես սիրեսցից զնա, և երեւեցուցից նմա

զևս : Ասէ ցնա Յուդա ոչ իսկարիով 22
 տացին . Տէր : զի՛ Լզեւ՛ զի մեզ յայտ .
 նեւրց ես դքեզ և ոչ աշխարհի : Պա . 23
 տասխանի ետ Յիսուս և առէ ցնա . Ե-
 թէ որ սիրէ զևս՝ դբանն իմ՝ պահէս .
 ցէ՛ և Հայր իմ՝ սիրեացէ զնա . և առ
 նա եկեսցուք . և օթեվանս առ նմա
 արացուք : Եւ որ ոչն սիրէ զևս՝ զբա . 24
 նքս իմ ոչ պահէ . և բանն իմ՝ զոր լը-
 սէք՝ ոչ է իմ , այլ Հօրն՝ որ առաքեա-
 ցըն զևս :

2 Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ մինչ առ 25
 ձեզս եմ . իսկ մխիթարիչն Հոգին 26
 Սուրբ՝ զոր առաքեացէ Հայր յանուն
 իմ , նա ուսուսցէ ձեզ զամենայն , և
 յիշեցուցէ ձեզ զամենայն՝ որ ինչ ա-
 սացի ձեզ : Խաղաղութիւն թողում 27
 ձեզ , զխաղաղութիւն զիմ տամ ձեզ ,
 ոչ որպէս աշխարհս տայ՝ տամ ես ձեզ :
 Մի՛ խռովեցցին սիրտք ձեր , և մի՛ զան-
 ցիտեցցեն : Լուսայք զևս սացի ես ձեզ՝ 28
 թէ կրթամ և դամ առ ձեզ . եթէ սի-
 րէիք զևս , ապա ուրախ լիեալ էք ձեր՝
 եթէ ես առ Հայր երթամ , զի Հայր
 իմ մեծ է քան զևս : Եւ այժմ՝ սացի 29
 ձեզ մինչեւ եղեալ , զի յորժամ լինի-

30 ցի՛ հաւատասցիք : Ոչ եւս այլ շատ
 խօսեցայ ընդ ձեզ . դայ իշխան աշ-
 խարհիս այտրիկ , և յիս ինչ ոչ զը-
 31 տանէ : Այլ զի ծանկոց աշխարհ՝ Ե-
 թէ սիրեմ զՀայր . և որպէս պատուի-
 րեաց ինձ Հայր՝ այնպէս առնեմ . ճն
 արիք գնացուք աստի :

ԳԼՈՒԽ ԺԵ .

1 Ես եմ որթն ճշմարիտ , և Հայր
 2 իմ մշակ է : Ամենայն ուռ՝ որ յիս է՝
 և ոչ բերէ պտուղ , կտրէ զնա , և ա-
 մենայն՝ որ բերէ պտուղ՝ որքէ զնա , զի
 3 առաւել եւս պտղաբեր լինի : Դուք
 արդէն իսկ սուրբ էք վասն բանին՝ զոր
 4 խօսեցայ ընդ ձեզ : Կացէք յիս՝ և ես
 ՚ի ձեզ : Որպէս ուռն ոչ կարէ պտուղ
 բերել յանձնէ իւրմէ , եթէ չիցէ
 հաստատեալ յորթն , նոյնպէս և դուք՝
 5 եթէ ոչ յիս հաստատեալ իցէք : Ես
 եմ որթ՝ և ե դուք ուռ . որ հաստա-
 տեալ է յիս՝ և ես ՚ի նա , նա բերէ
 պտուղ յոյժ . զի առանց իմ ոչինչ
 6 կարէք առնել : Եթէ որ ոչ է հաս-
 տատեալ յիս , ել նա արտաքս իբրեւ

դուռն՝ և ցամաքեցաւ , և ժողովն
 զնա և 'ի հուր արկաննն՝ և այրի :
 Եթէ կայցէ յիս՝ և բանք իմ 'ի ձեզ 7
 կայցեն , որ ինչ կամիցիք՝ խնդրեսցիք ,
 և լինիցի ձեզ : Յայսմիկ փառաւորե- 8
 ցաւ Հայր իմ , զի պտուղ յոյժ բե-
 րիցէք , և եղիցիք իմ աշակերտք :

X

Որպէս սիրեաց զիս Հայրն իմ , և 9
 ես սիրեցի զձեզ . հաստատուն կայցէք
 'ի սէր իմ . Եթէ պահիցէք զպատուի- 10
 բանս իմ , կայցիք 'ի սէր իմ . որպէս
 ես զպատուիրանս Հօր իմոյ պահեցի ,
 և կամ 'ի սէր նորա : Զայս խօսեցայ 11
 ընդ ձեզ , զի ուրախութիւնն իմ 'ի
 ձեզ իցէ , և ձեր ուրախութիւնն լու-
 ցեալ եղցի : Այս է պատուէր իմ , 12
 զի սիրեսցիք զմիտեանս որպէս եւ ես
 սիրեցի զձեզ : Մեծ եւս քան զայս 13
 սէր ոչ ոք ունի , եթէ զանձն իւր
 դիցէ 'ի վերայ բարեկամաց իւրոց :
 Դուք բարեկամք էք իմ՝ եթէ առնի . 14
 ցէք , զոր եսն պատուիրեմ ձեզ . Ոչ 15
 եւս կոչեմ զձեզ ծառայս , զի ծառայն
 ոչ գիտէ զինչ գործէ Տէրն նորա . այլ
 զձեզ կոչեցի բարեկամս , զի զամենայն՝
 զոր լուայ 'ի Հօրէ իմմէ՝ ծանուցի ձեզ :

16 Ոչ եթէ դուք ընտրեցիք զիս , այլ
 ես ընտրեցի զձեզ . և եղի զձեզ՝ զի
 դուք երթայցէք և պողարեքք լինի-
 ցիք , և պտուղն ձեր կայցէ : Եւ զոր
 ինչ խնդրիցէք 'ի Հօրէ իմմէ յանուն
 17 իմ , տացէ ձեզ : Զայս պատուիրեմ ,
 զի սիրեսցիք զմիտեանս :
 18 Եթէ աշխարհ զձեզ առեայ , գի-
 19 տա՛լիք զի նախ զիս առեայ , Եթէ
 յաշխարհէ աստի էիք , աշխարհ զուր-
 պն սիրէր արդեօք . բայց զի չէք յաշ-
 խարհէ , այլ ես ընտրեցի զձեզ յաշ-
 խարհէ , վասն այնորիկ առեայ զձեզ
 20 աշխարհ : Յիշեցէք զբանն , զոր ասա-
 ցի ձեզ , թէ ոչ է ծառայ մեծ քան
 զտէր իւր . եթէ զիս հալածեցին , ա-
 պա և զձեզ հալածեցեն , եթէ բոլ-
 բանն իմ պահեցին , ապա եւ զձերն
 21 պահեցեն : Այլ զնոյնս արասցեն ընդ
 ձեզ վասն անուան իմոյ . զի ոչ գի-
 22 տեն զայն , որ առաքեացն զիս : իմ ե-
 թէ չէր եկեալ և խօսեցեալ ընդ նոսա ,
 մեզ ինչ ոչ զոյր նոցա . բայց արդ չիք
 ինչ պատճառք վասն մեզայ իւրեանց :
 23 Որ զիս առեայ՝ և զՀայրն իմ առեայ :
 24 Եթէ զգործսն չէր գործեալ 'ի նոսա ,

զոր ոչ այլ որ գործեաց, մեզ ինչ ոչ գայր նոցա. բայց արդ տեսին և ասեցին և զևս և զչայր իմ. Այլ զի ԼԵՅԻ 25 բանն, որ յօրէնս նոցա գրեալ է, թէ ատեցին զևս տարապարտուց: Բայց 26 յորժամ եկեացէ միսթարիչն, զոր ես առաքելոց ձեզ ՚ի Հօրէ, զՀոգին ճշշմարտութեան որ ՚ի Հօրէ ելանէ, նա վկայեացէ վասն իմ. Եւ դուք վկայէք՝ 27 զի ՚ի սկզբանէ ընդ իս էք:

ԳԼՈՒԽ ԺԶ.

Ձայս խօսեցայ ընդ ձեզ՝ զի մի 1
գայթաղղեովք: Ի ժողովոցոց իւրեանց 2
հանիցեն զձեզ: Այլ եկեացէ ժամանակ զի ամենայն՝ որ սղանանիցէ զձեզ, համարիցի պաշտօն մատուցանել Աստուծոյ: Եւ զայն արացեն ընդ ձեզ, 3
քանզի ոչ ծանեան զչայր՝ և ոչ զևս: Այլ և զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի 4
յորժամ եկեացէ ժամանակ յիշուէք թէ ես ասացի ձեզ: Ձայս ՚ի սկզբանէ ոչ ասացի ձեզ, քանզի ընդ ձեզ էի: 5
Բայց արդ երթամ ևս առ առաքիչն իմ, եւ ոչ որ ՚ի ձէնջ հարցա-

6 նէ յիս: Թէ յ՚ երթամ. Այլ զի զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, տրտմութիւն 7 ելից զսիրտս ձեր: Այլ ես զճշմարիտե ասեմ ձեզ, լաւ է ձեզ եթէ ես երթամ. զի եթէ ես ոչ երթայց՝ միսթարիչն ոչ եկեացէ առ ձեզ, ապա եթէ երթամ, առաքելոց զնա առ ձեզ: 8 Եւ նա եկեալ յանդիմանեացէ զաշխարհ վասն մեզաց՝ և վասն արդարութեան՝ 9 և վասն դատաստանի վասն մեզաց՝ 10 զի ոչ հաւատան յիս. վասն արդարութեան՝ զի առ Հայր իմ երթամ, 11 և ոչ ևս տեսանէք զևս, վասն դատաստանի՝ զի իշխան աշխարհիս այսորիկ դատապարտեալ է: 12 Եւս բազում ինչ ունիմ ասել ձեզ, այլ ոչ կարէք հանդարտիլ այժմիկ. 13 Յորժամ եկեացէ նա՝ Հոգին ճշմարտութեան, առաջնորդեացէ ձեզ ամենայն ճշմարտութեամբ, զի ոչ եթէ յանձնէ ինչ խօսիցի, այլ զոր լսիցէ՝ խօսեցի, և զգալոյն պատմեացէ ձեզ: 14 Նա զևս իտաւարեացէ, զի յիմեանտի առնուցու և պատմեացէ ձեզ: 15 Ձամենայն ինչ զոր ունի Հայր՝ իմ է, վասն այնորիկ ասացի ձեզ, թէ յիմե

անտի առնուցու՝ և պատմեցէ ձեզ :

Փոքր մի՝ և ոչ եւս տեսանէք զիս : 16
 և ապա սակաւիկ մի՝ եւ տեսանիցէք
 զիս և ես երթամ առ Հայր իմ : Ասէին 17
 ոմանք յաշակերտաց անտի ցմիմեանս .
 զի՛նչ է այս , զոր ասէ ցմեզ . թէ փոքր
 մի՝ և ոչ տեսանէք զիս , և դարձեալ
 սակաւիկ մի՝ և տեսանիցէք զիս , և
 թէ ես առ Հայր իմ երթամ : Եւ ա- 18
 սէին . զի՛նչ իցէ այն փոքր միւս եւսն .
 չգիտեմք զինչ խօսի : Գիտաց Յիսուս 19
 եթէ կամէին ցնա հարցանել , և ասէ
 ցնոսա . վասն այդորիկ խնդրէք ընդ
 միմեանս , զի առայի թէ փոքր մի՝ և
 ոչ տեսանէք զիս , և դարձեալ սակա-
 ւիկ միւս եւս՝ եւ տեսանիցէք զիս :
 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ , զի լայնք և 20
 ողբասլէք դուք , և աշխարհ խնդացէ .
 դուք տրտմեալք , այլ տրտմութիւնն
 ձեր յուրախութիւն եղիցի : Կին յոր- 21
 ժամ ծնանիցի՝ տրտմութիւն է նմա ,
 զի հառեալ է ժամ նորա . այլ յոր-
 ժամ ծնցի զմանուկն , ոչ եւս յիշէ
 զնեղութիւնն վասն խնդութեանն , զի
 ծնաւ մարդ յաշխարհ : Եւ դուք այ- 22
 ժամ տրտմութիւն ունիք , այլ դար-

ձեալ տեսից դձեղ , և եւ ուրախ ըլցին
 սիրտք ձեր . և զուրախութիւնն ձեր
 25 ոչ գր հանիցէ 'ի ձէնց : Եւ յայնմ ա-
 ւուր զիս ինչ ոչ հարցանիցէք :
 Ամէն ամէն ասեմ ձեզ . զի զոր
 ինչ խնդրիցէք 'ի Հօրէ իմմէ յանու- 24
 իմ , տացէ ձեզ : Մինչեւ ցայժմ ո-
 չինչ խնդրեցիք յանուն իմ . խնդրե-
 ցէք և առնուցուք , զի ուրախութիւնն
 25 ձեր լցեալ եղիցի : Զայս առակօք խօսեցայ
 ընդ ձեզ , եկեցէ ժամանակ՝ յորժամ
 ոչ եւս առակօք խօսեցայ ընդ ձեզ ,
 այլ յայտնասպես զՀօրէ պատմեցից
 26 ձեզ : Յայնմ աւուր խնդրեալք յա-
 նուն իմ . և ոչ ասեմ ձեզ՝ եթէ ես
 27 աղաչեցի զՀայր վասն ձեր . Զի ինքն
 իսկ Հայր սիրտ զձեզ , զի դուք զիս
 սիրեցիք եւ հաւատացիք՝ եթէ ես
 28 յԱստուծոյ ելն : Ելն 'ի Հօրէ և եկի
 յաշխարհ , դարձեալ թողում զաշ- 29
 խարհ և երթամ առ Հայր : Ասեն ցը-
 նա աշակերտքն . ահա արդ յայտնու-
 թեամք խօսիս , եւ առակ և ոչ մի
 30 ինչ ասես . Այժմիկ գիտեմք եթէ
 գիտես զամենայն , և ոչինչ պիտոյ է՝
 եթէ ոք հարցանիցէ զքեզ . յայմիկ

հաւատաւք եթէ յԱստուծոյ ելէր :
 Պատասխանի եւ նոցա Յիսուս և ասէ. 31
 այժմ հաւատոյք . Ահա եկեսցէ ժամ, 32
 և եկեալ խի է : զի ցրուեցիք յիւ-
 րաքանչիւր տեղիս : և զիս միայն թո-
 ղուցուք . և չեմ միայն : զի Հայր ընդ
 իս է : Զայս խօսեցայ ընդ ձեզ, զի ընդ 33
 իս խաղաղութիւն ունիցիք : յաշխար-
 հի աստ նեղութիւն ունիցիք : այլ քա-
 ջալերացարուք : զի ես յաղթեցի աշ-
 խարհի :

ԳԼՈՒԽ ԺԷ .

Զայս իբրև խօսեցաւ Յիսուս : 1
 քաբձ զաչս իւր յերկինս և ասէ . Հայր,
 հասեալ է ժամ, փառաւորեա զՈրդիքդ,
 զի և Որդիքդ փառաւորեացէ զքեզ . 2
 այէս ետուր նմա իշխանութի ամենայն
 մարմնոյ, զի ամենայնի, զոր ետուր նմա,
 տացէ զկեանսն յաւիտեանականս : Այս 3
 են յաւիտեանական կեանք : զի ծանի-
 ցեն զքեզ միայն ճշմարիտ Աստուած,
 և զոր առաքեցեր, զՅիսուս Քրիստոս :
 Ես զքեզ փառաւորեցի յերկրի : 4
 Զործն կատարեցի : զոր ետուր ցիս՝

5 զի արարից . Եւ այժմ փառաւորեա
 զիս : Հայր, առ 'ի քէն փառքն, զոր
 ունէի յառաջ քան զիննն աշխարհի
 6 առ 'ի քէն : Յայանցի դանուն քո
 մարդկան : զորս ետուր ինձ յաշխար-
 հէ . քո էին : և ինձ ետուր զնոսա .
 7 և զբանն քո պահեցին : Արդ՝ գիտա-
 ցին եթէ զամենայն ինչ, զոր ետուր
 8 ինձ : Ետու նոցա : և նոքա ընկալան,
 և ծանեան ճշմարտութեամբ՝ թէ առ
 'ի քէն ելի : և հաւատացին՝ եթէ դու
 9 առաքեցեր զիս : Արդ ես վասն նոցա
 աղաչեմ : և ոչ վասն աշխարհի աղա-
 չեմ : այլ վասն նոցա : զորս ետուրն
 10 ինձ, զի քո են : Եւ որ ինչ իմ է,
 ամենայն քո է : և որ ինչ քո է, այն
 իմ է : և փառաւորեալ եմ 'ի նոսա :
 11 Եւ ես ոչ եւս եմ յաշխարհի, և նո-
 քա յաշխարհի են, եւ ես առ քեզ
 գամ . Հայր սուրբ, պահեա զնոսա
 յանուն քո . որով ետուրն ինձ, զի
 եղեցին մի, որպէս և մեք մի եմք .
 12 Մինչ էի յաշխարհի ընդ նոսա, ես
 պահէի զնոսա յանուն քո՝ որով ե-
 տուրն ինձ, եւ պահեցի, եւ ոչ ոք
 'ի նոցանէ կորեաւ : բայց որդին կորս .

տեան , զի զիրն լցցի : Բայց արդ առ 15
 քեզ գամ . և զայս խօսիմ յաշխարհի ,
 զի ունիցին զուրախութիւնն իմ լիով
 յանձինս իւրեանց : Ես ետու նոցա 14
 զքանն քո , և աշխարհս ատեաց զնո-
 սա . զի չեն յաշխարհէ , որպէս և ես
 չեմ յաշխարհէ : Ոչ զայս աղաչեմ զի 15
 բարձցես զնոսա յաշխարհէ , այլ զի
 սպհեցես զնոսա 'ի շարէ : Յաշխար- 16
 հէ աստի չեն , որպէս և ես չեմ յաշ-
 խարհէ : Մուրք արա զնոսա ճշմարտու- 17
 թիւն է : Որպէս զիս առաքեցեր յաշ- 18
 խարհ , և ես առաքեցի զնոսա յաշ-
 խարհ . Եւ 'ի վերայ նոցա ես սուրբ 19
 առնեմ զանձն իմ , զի եղիցին և նո-
 քա սրբեալք ճշմարտութեամբ : Այլ 20
 ոչ վասն նոցա միայն աղաչեմ , այլ և
 վասն ամենայն հաւատացեցող բանիւն
 նոցա յիս . Զի ամենեքին մի իցեն , 21
 որպէս դու , Հայր յիս , և ես 'ի քեզ ,
 զի և նոքա 'ի մեզ իցեն . զի և աշ-
 խարհ հաւատացէ եթէ դու առաքե-
 ցեր զիս : Եւ ես՝ զփառան , զոր ետուր 22
 ինձ՝ ետու նոցա . զի իցեն մի , որ-
 պէս և մեք մի եմք . Ես 'ի նոսա՝ և 23

դու յիս , զի եղիցին կատարեալք 'ի
 մի : Եւ զիտացէ աշխարհ՝ եթէ դու
 առաքեցեր զիս . և սիրեցի զնոսա՝ որ-
 24 պէս դու զիս սիրեցեր : Հայր , զորս
 ետուրն ինձ , կամիմ զի ուր ենն եմ , և
 նոքա իցեն ընդ իս . զի տեսանիցեն ըզ-
 փառան զիմ՝ զոր ետուրն ցիս . զի սիրե-
 ցեր զիս յառաջ քան զիւնեն աշխարհի :
 25 Հայր արդար , և աշխարհ զքեզ ոչ ծան-
 եաւ . այլ ես զքեզ ծանեայ . և նո-
 քա ծանեան եթէ դու առաքեցեր զիս
 26 Եւ ծանուցի նոցա զանուն քո , և ծա-
 նուցից . զի սէրն , զոր սիրեցեր զիս՝ 'ի
 նոսա իցէ , և ես 'ի նոսա :

ԳԼՈՒԽ ԺԸ .

1 Զայս իբրեւ ասաց Յիսուս , ել ա-
 շակերտօքն հանդերձ յանկոյս ձորոյն
 յեղբորնի՝ ուր էր պարտեզ , յոր ե-
 մուտ ինքն և աշակերտքն իւր :
 2 Գիտէր և Յուդա , որ զնայն մատ-
 նեւոց էր , զտեղին . զի բազում անգամ
 Ժողովեալ էր անդր Յիսուսի աշակեր-
 3 տօքն հանդերձ : Եւ Յուդայի առեալ
 ընդ իւր զգուռդն , և 'ի քահանայա-

պետիցն և 'ի ֆարիսեցւոց սպասաւորս ,
 դայ անդր ջահիրք և լապտերօք և զի-
 նուք : Իսկ Յիսուս իբրև ետես զայն 4
 ամենայն եկեալ 'ի վերայ նորա , ել և
 տսէ ջնոսա . զո՞ խնդրէք : Պատասխա- 5
 նի ետուն նմա . զՅիսուս 'սազովրեցի :
 Ասէ ջնոսա Յիսուս . ես եմ : Կայր
 ընդ նոսա և Յուդա՝ որ մատնէրն ըզ-
 նա : Իբրեւ ասաց թէ ես եմ , յետս 6
 յետս շոգան և զարկան զգեանի : Դար- 7
 ձեալ եհարց զնոսա . զո՞ խնդրէք : Եւ
 նոքա ասեն . զՅիսուս 'սազովրեցի : Պա- 8
 տասխանի ետ նոցա Յիսուս . ասացի
 ձեզ թէ ես եմ , արդ եթէ զիս խընդ- 9
 րէք , թոյլ տուք զոցա երթալ Զի Լցի
 բանն , զոր ասաց , թէ զորս ետուրն
 ցիս՝ ոչ կրուուսից 'ի նոցանէ և ոչ զորս
 Իսկ Սիմոն Պետրոս՝ քանզի ունէր 10
 սուր , ձգեաց զնա և եհար զՔահա-
 նայայպետին ծառայ , և 'ի բաց առ
 դունկն նորա զաջոյ . և էր անուն ծա-
 ռային Մաղքոս : Ասէ Յիսուս ց֊Պետ- 11
 րոս . արկ զսուրդ անդրէն 'ի պատեա-
 նըս իւր . զաւժակն , զոր ետ ինձ կայր՝
 ոչ ըմպիցեմ զնա :
 Իսկ գունդն և հազարայետն և 12

սպասաւորք չրէիցն կալան զՅիսուս և
 13 կապեցին : Եւ ամին զնա նախ առ Ան-
 նա՝ որ էր աներ կայիափայի , որ Քա-
 հանայպետն էր տարւոյն այնորիկ :
 14 Այս այն կայիափայ էր՝ որ իւրատն ետ
 չրէից , թէ լաւ է առն միում մե-
 15 ռանել 'ի վերայ ժողովրդեանն : Եւ
 երթային զհետ Յիսուսի Սիմոն Պետ-
 րոս եւ միւս աշակերտն : Եւ աշա-
 կերտն այն քանզի ծանօթ էր Քահա-
 նայայպետին՝ եմուտ ընդ Յիսուսի 'ի
 16 դաւիթ Քահանայպետին : Եւ Պետ-
 րոս կայր առ դրանն արտաքոյ : Եւ
 միւս աշակերտն , որ էր ծանօթ Քահա-
 նայայպետին . և ասաց յդռնապանն ,
 17 և եմոյձ 'ի ներքս զՊետրոս : Ասէ աղ-
 ջլիկն , որ դռնապանն էր՝ ցՊետրոս . մի-
 թէ և դու յաշակերտաց առնն այնո-
 18 թիկ իցես : Եւ նա ասէ , ոչ եմ : Կա-
 յին անդ ծառայքն և սպասաւորք իա-
 րոյի արկեալ , քանզի յուրա էր՝ եւ
 ջեռնուին . կայր ընդ նոսա և Պետրոս
 և ջեռնոյր :
 19 Եւ Քահանայպետն ևհարց զՅի-
 սուս վասն աշակերտացն և վասն վար-
 20 զայդետուութեան նորա : Պատասխանի

ետ նման Յիսուս . ես յայտնապէս խօսեցայ յաշխարհի , ես յամենայն ժամ ուսուցի 'ի ժողովրդեանն . և 'ի Տաճարի անդ՝ ուր ամենայն Հրէայք ժողովեալ էին , և 'ի ծածուկ ինչ ոչ խօսեցայ : Զի՞ հարցանես զիս . հայց զայս 21 նստիկ , որ ըւանն՝ թէ զինչ խօսեցայ ընդ նոսա . ահաւասիկ նոքա զիտեն զինչ ասացի ես : Իբրեւ նա զայն առ 22 ոսց , մի ոմն 'ի սպասուսորացն՝ որ անդ կայր , ած ապտակ Յիսուսի և ասէ . այդպէս սյտտասխանի տաս Քահանայապետիդ : Եւ Յիսուս ասէ ցնա . Եւ 23 թէ չար ինչ խօսեցայ , վիպեա վանն չարին . իսկ եթէ բարի , ընդէր հարկանես զիս : Եւ առաքեաց զնա Աննա 24 կապեալ առ Վայիափա Քահանայապետ :

Եւ Սիմոն Պետրոս կայր անդ և 25 ջեռնոյր , անեն ցնա . միթէ և դմւ յաշակերտաց անտի նորա իցես : Նա ուրացաւ և ասէ՝ թէ չեմ : Եւ ասէ 26 մի ոմն 'ի ծառայից Քահանայապետին՝ ազդական այնորիկ՝ զորպ զըւնին եհատ Պետրոս . ոչ ես իսկ տեսի զքեզ 'ի պարտիզի անդ ընդ նմա : Դարձեալ 27

ուրացաւ Պետրոս , և վաղվազակի հաւխօսեցաւ :

- 28 Եւ ածին զՅիսուս 'ի վանայն Վայիափայ յապարանս դատաւորին . և էր այդուց : Եւ նոքա ոչ մտին յապարանն , զի մի սղծ իցին , այլ զի ու-
- 29 տիցեն զդատիկն : Եւ առ նոսա Պիլատոս արտաքս և ասէ . զի՞նչ չարախօսու թիւն մատուցանէք զառնէն զայն-
- 30 մանէ : Պատասխանի ետուն և ասեն ցնա . Լթէ չէր չարագործ այրն այն .
- 31 ապա ոչ մատնէաք զնա քեզ : Ասէ ցնոսա Պիլատոս . առէք զնա դուք , և ըստ ձերոց օրինացն դատեցարուք : Ասեն ցնա Հրէայքն . մեզ ոչ է ար-
- 32 ժան սպանանել զք : Զի լցցի բանն Յիսուսի՝ զոր ասաց նշանակեալ թէ ք-
- 33 բով մահու մեռանելոց իցէ : Եմուտ միւսանգամ յապարանն Պիլատոս , կոչեաց զՅիսուս և ասէ ցնա . դմւ ես
- 34 թագաւորն Հրէից : Պատասխանի ետ Յիսուս . 'ի քէն ասես զայդ , Լթէ
- 35 այլք ասացին քեզ զինէն : Պատասխանի ետ Պիլատոս . միթէ և ես Հրէայի իցեմ . ազգն քո և Քահանայապետք մատնեցին զքեզ ինձ . զի՞նչ

գործ գործեալ է քո : Պատասխանի 36
 ետ Յիսուս . իմ արքայութիւն չէ յայ-
 ոլմ աշխարհէ : Եթէ յաշխարհէ աստի
 էր արքայութիւնն իմ , սպասաւորքն
 իմ մարտնչէին արդեօք , զի մի մատնե-
 ցայ չիւնից : Բայց արդ թագաւորու-
 թիւնն իմ չէ աստի : Ասէ ցնա Պի . 37
 դատոս , ապա թէ այդպէս իցէ , թա-
 դաւոր ոմն ևս դու : Պատասխանի ետ
 Յիսուս . դու ասես թէ թագաւոր ի-
 ցեմ , բայց ես յայդ իսկ ծնեալ եմ ,
 և 'ի դոյն իսկ եկեալ եմ յաշխարհ , զի
 վկայեցից Ճշմարտութեանն . ամենայն
 օր 'ի Ճշմարտութենէ է , լսէ բարբա-
 ուոյ իմոյ : Ասէ ցնա Պիղատոս , զի՞նչ 38
 է Ճշմարտութիւն , Զայս իբրև սասց ,
 դարձեալ էլ առ Հրէայսն՝ և ասէ ցը-
 նոսա . ես և ոչ մի ինչ պատճառս զը-
 տանեմ 'ի նմա : Բայց է ձեր սովորու- 39
 թիւն , զի զմի օր արձակեցից ձեզ 'ի
 զատկիս . արդ կամիք զի արձակեցից
 ձեզ զԹագաւորն Հրէից : Ազաղակեցին 40
 ամենեքեան և ասէին . մի՛ դրա , այլ
 զԲարաբբա : Եւ էր Բարաբբայն այն
 աւաղակ :

ԳԼՈՒԽ ԺԹ .

- 1 Յայնժամ ս'ու Պիղատոս զՅիսուս .
- 2 և դան եհար : Եւ զինուորացն օրա-
 բեալ սրակ 'ի վշոց՝ եղին 'ի զլուիս
 նորա , և և զզեցուցին նմա հանդերձ
- 3 ծիրանի . Եւ դային առ նա և ասէին .
 ողջ էր արքայ Հրէից : Եւ հանէին նմա
- 4 ապտակս : Եւ դարձեալ Պիղատոս ար-
 տաքս և ասէ ցնոսա . ահա ամեմ զնա
 արտաքս առ ձեզ , զի գիտաջլք թէ
- 5 ես ինաս ինչ 'ի նմա ոչ գտանեմ : Եւ
 Յիսուս արտաքս և ևսնէր պտակ 'ի
 վշոց՝ և հանդերձ ծիրանի : Եւ ասէ
- 6 ցնոսա , ահա այրդ ցձեզ , իբրև տե-
 սին զնա Քահանայապետքն և սպասա-
 ւորք : Չաղաղակ բարձին և ասեն , 'ի
 խաչ հան . 'ի խաչ հան զդա : Ասէ
 ցնոսա Պիղատոս . առէք զդա 'ի ձեզ ,
 և ձեզէն հանէք 'ի խաչ , զի ես 'ի դմա
- 7 ինաս ինչ ոչ գտանեմ : Պատասխանի
 կողմն նմա Հրէայքն . մեք օրէնս ու-
 նիմք , և ըստ օրինաց մերոց պարտի
 մեռանեմ . զի զանձն իւր Որդի Առ-
- 8 տուծոյ արար : իբրև լուս զբանս

զայս Պիղատոս , առաւել ևս երկեաւ :
 Եմուտ դարձեալ անդրէն յաղարանսն , 9
 և ասէ ցՅիսուս , ուստի էս դու : Եւ
 Յիսուս ոչ ետնմա պատասխանի : Ասէ 10
 ցնա Պիղատոս , ընդ իս ոչ խօսիս , ոչ
 գիտես եթէ իշխանութիւն ունիմ հա-
 նել զքեզ 'ի խաչ , և իշխանութիւն
 ունիմ արձակել զքեզ : Պատասխանի 11
 ետ Յիսուս . ոչ ունէիր դու իշխանու-
 թիւն 'ի վերայ իմ և ոչ մի , եթէ ոչ
 էր տուեալ քեզ 'ի վերուստ , վասն այ-
 նորիկ որ մասնեացն զիս քեզ , նորա
 մեծ մեղք են : Եւ յայնմանէ Պիղա- 12
 տոս ինդրէր արձակել զիս . և Հրէայ-
 քլն աղաղակէին և ասէին , եթէ զդա
 արձակես՝ շէս բարեկամ կայսեր . ա-
 մենայն որ , որ թագաւոր կոչէ զանձն
 իւր , հակառակ է կայսեր : Իսկ Պի- 13
 ղատոս իբրև լուաւ զանս զայստիկ ,
 ամ զՅիսուս արտաքս , եւ նստաւ 'ի
 վերայ բեմին՝ 'ի տեղւոջն՝ որ կոչէր
 Քարայատակ , և եբբայեցերէն Վազ-
 պաթա : Եր ուրբաթն զատկի , և էր 14
 ժամ իբրև վեցերորդ , և ասէ ցՀը-
 րէայսն , ահա թագաւորդ ձեր ցձեզ :
 Եւ նոքա աղաղակէին , բարձ 'ի մէնջ , 15

բարձ 'ի մէնջ եւ հան զդա 'ի խաչ :
 Ասէ ցնոսա Պիղատոս , ես զթագա-
 ւորդ ձեր 'ի խաչ հանկցեմ : Պատաս-
 խանի ետուն Քահանայապետքն , շէք
 16 մեր թագաւոր բաց 'ի կայսերէ : Յայն-
 ժամ ետ զիս 'ի ձեռս նոցա . զի 'ի
 խաչ երանկցէ :
 17 Եւ նոքա առեալ տանէին զիս .
 և բարձեալ էր ինքնին զխաչախայսն ,
 և երանէր 'ի տեղին , որ անուանէր Քա-
 զաթան , և կոչէր եբբայեցերէն Գող-
 18 գոթա . ուր և 'ի խաչն իսկ հանին ըզ-
 նա . և ընդ նմա երկուս եւս այլս աս-
 19 տի և անտի , և 'ի միջև զՅիսուս : Գը-
 րեաց և տախտակ մի Պիղատոս , եւ
 եդ 'ի վերայ խաչին . և էր գրեալ .
 Յիսուս Նազովրեցի թագաւոր Հրէից :
 20 Զայն տախտակ ընթերցան բազումք 'ի
 Հրէից , զի մտ էր 'ի քաղաք անդր
 տեղին՝ ուր խաչեցաւն Յիսուս . և էր
 գրեալ եբբայեցերէն , զաղմատերէն և
 21 յունարէն : Ասեն ցՊիղատոս Քահա-
 նայապետքն Հրէից , մի գրեր թագա-
 ւոր Հրէից , այլ թէ նա ասաց՝ թա-
 22 գաւոր եմ Հրէից : Պատասխանի ետ
 Պիղատոս , զոր ինչ գրեցի՝ գրեցի ,

Իսկ զինուորքն իբրև հանին 'ի 23
 խաչ զՅիսուս : առին զհանդերձս նո-
 րա՝ և արարին չորս մատուռս , իւրա-
 քանչիւր զինուորի մասն , իսկ զպատ-
 մուճանն՝ քանզի էր առանց կարանի
 'ի վերուստ փորանկեալ ամենեւին ,
 Ասեն ցմիմեանս . մի պատառեսցուք 24
 զայդ : այլ արկցուք վիճակս 'ի վերայ
 դորս ուժ և ելցէ , զի լցցի գիրն՝ որ
 ասէ . բաժանեցին զհանդերձս իմ՝ յիւ-
 րեանս , և 'ի վերայ պատմուճանի ի-
 մոյ վիճակ արկին : Զինուորքն զայս
 ինչ գործեցին :

Եւ կային առ խաչին Յիսուսի մայրն 25
 նորա , և քոյր մօր նորա Մարիամ Կը-
 դէսովդա , և Մարիամ Մագդաղենացի ,
 Յիսուս իբրև ետես զմայրն և զաշա . 26
 կերտն՝ զոր սիրէր՝ զի կայր մօտ , ասէ
 ցմայրն . կին դու , ահա որդի քո :
 Այլա ասէ ցաշակերտն . ահա մայր քու 27
 Եւ յայնմ ժամանակէ առ աշակերտն
 զնա առ իւր :

Յետ այնորիկ իբրև գիտաց Յիսուս 28
 եթէ ահա ամենայն ինչ կատարեալ է ,
 զի կատարեացի գիրն՝ ասէ . ծարաւի
 եմ : Եւ անդ կայր աման ինչ լի քա . 29

ցախով , և նոցա սպունդ լցեալ քա-
 ցախով ընդ լիզոյ՝ շարլ եղեալ ըզ-
 մշտեալ զուպայի՝ մատուցին 'ի բերան
 30 նորա : Իբրև սու Յիսուս զքացախն
 հանդերձ լեղւովն՝ ասէ . ամենայն ինչ
 կատարեալ է : Եւ խոնարհեցուցեալ
 զգլուխ՝ աւանդեսց զորին :

31 Իսկ ձրէայքն՝ քանզի ուրբաթ էր ,
 զի մի անդէն 'ի խաչին ագանկցին մար-
 մինքն մինչ ցշաբաթն , զի էր օր մեծ
 շաբաթուան այնորիկ , աղաչեցին զՊի-
 ղատոս զի խորտակեսցեն զբարձս նո-
 ցա՝ ևւ բարձցին : Եկին զինուորքն .

32 և զառաջնայն խորտակեսցին զբարձս ,
 նոյնպէս և զմիւսոյն՝ որ ընդ նմա 'ի
 33 խաչն ելեալ էր , Բայց իբրև եկին առ
 Յիսուս՝ և անոին զի այն ինչ մեռեալ
 էր , ոչ խորտակեցին զբարձս նորա .

34 Այլ մի ոմն 'ի զինուորացոյն տիգաւ
 խոցեսց զիողը նորա , և ել վաղվաղա-

35 կի արիւն և ջուր : Եւ որ ետեսն՝ վկայ-
 եսց , և ճմարիտ է վկայութիւն նո-
 րա . և նա գիտէ թէ ճմարիտ ասէ .

36 զի և դուք հաւատասլէք : Այս և զիւր
 զի լցցի գիրն , եթէ ոսկր նորա մի՝

37 Կըբեսցի : Եւ զարձեալ միւս գիր ասէ ,

եթէ հայեցին 'ի նա , յոր խոցեցինն :
38 Յետ այսորիկ աղաչեաց զՊիղատոս Յովսէփ , որ Յարեմաթեայ էր աշակերտ Յիսուսի 'ի ծածուկ' վասն անին Հրէից , զի բարձրէ դմարմինն Յիսուսի . և հըրամայեաց Պիղատոս . եկին և բարձին զնա : Եկն և 'նիկողեմոս' որ եկեալն **39** էր առ Յիսուս 'ի գիշերի զառաջինն , և երբը զմուռս խառն ընդ հալուէս իբրեւ լտերս հարիւր : Ասին զմար . **40** մինն Յիսուսի , և սլատեցին կտաւովք' խնկովքն հանդերձ , որպէս օրէն էր Հրէից պատել : Եւ էր 'ի տեղուջն' յ' . **41** բում խաչեցաւ , սարտեղ . և 'ի սարտիղն անդ գերեզման նոր , յորում ոչ ոք երբէք էր եղեալ : Անդ վասն ուր . **42** բաթուռն Հրէից զի մօտ էր գերեզմանն' եզին զՅիսուս :

ԳԼՈՒԽ Ի .

1 Եւ 'ի միաշաբաթովն Մարիամ' Մաղդաղենացի գայ առաւօտուն ընդ արշալոյսն 'ի գերեզման անդր , և տեսանէ զվէմն բարձնալ 'ի գրանց գերեզմանին : Ապա ընթանայ և գայ առ **2**

Սիմոն Պետրոս և առ միւս աշակերտն' զոր սիրէր Յիսուս , և ասէ ցնոսա . բարձին զՏէրն 'ի գերեզմանն անտի , և ոչ գիտեմք ուր եզին զնա : **3** Եւ Պետրոս և միւս աշակերտն' և գաւ **4** յին 'ի գերեզմանն . Ընթանային երկոքեան 'ի միասին , և միւս աշակերտն յառաջեաց ընթացաւ վաղագոյնքան զՊետրոս' և եկն նախ 'ի գերեզմանն . Եւ խոնարհեալ տեսանէ' զնկային անդ կտաւքն , բայց 'ի ներքս **6** ոչ եմուտ : Եկն և Սիմոն Պետրոս' որ գայրն զինի նորա , և եմուտ 'ի գերեզմանն , եւ տեսանէ զկտաւսն զնկային անդ . Եւ վարշամակն' որ էր 'ի գլուխնորա' ոչ ընդ այլ կտաւսն կայր . **8** այլ ուրոյն ծալեալ 'ի մի կողմն . Յայնժամ եմուտ և միւս աշակերտն , որ եկեալն էր յառաջագոյն 'ի գերեզմանն , **9** ետես և հաւատաց . Զի չեւ եւս գիտէին զգիրս' թէ պարս է նմա 'ի մե **10** ուելոց յառնել : Զողան դարձեալ առ միմեանս աշակերտքն : **11** Բայց Մարիամ' կայր արտաքոյ գերեզմանին և լայր . և մինչդեռ լայր' **12** խոնարհեցաւ 'ի գերեզմանն , Եւ տե

ասնէ երկուս հրեշտակս 'ի սպիտակս,
 զի նստէին մի 'ի սնարից և մի յանու-
 տից՝ ուր կայր մարմինն Յիսուսի : Եւ 15
 նորա ասէն ջնա . կին դու . զի՛ լաս :
 Ասէ ջնոսա . զի բարձին զՏէրն իմ՝ 'ի
 գերեզմանէ աստի . և ոչ գիտեմ ուր
 եղին զնա : Չայս իբրեւ ասաց , դար- 14
 ձաւ 'ի Թիկուսս կոյս , եւ տեսնէ
 զՅիսուս զի կայր , և ոչ զիտէր Թէ Յի-
 սուս իցէ : Ասէ ջնա Յիսուս . կին 15
 դու , զի՛ լաս , զի՛ խնդրես : Նմա այս-
 պէս Թուեցաւ՝ Թէ պարտիզդանն ի-
 ցէ . ասէ ջնա . Տէր , եթէ դու բար-
 ձեր զնա , ասա ինձ , ուր եգեր զնա ,
 զի ես առից զնա : Ասէ ջնա Յիսուս . 16
 Մարիամ : Եւ նա դարձաւ , և ասէ
 ջնա երբայցերէն . Բաբունի , որ
 Թարգմանի վարդապետ : Ասէ ջնա 17
 Յիսուս . մի՛ մերձենար յիս , զի չեւ-
 եւս ելեալ եմ առ Հայր իմ , այլ երթ-
 դու առ եղբարսն իմ , և ասա ջնոսա .
 ելանեմ ես առ Հայրն իմ՝ և առ Հայր
 ձեր , և Աստուածն իմ՝ և Աստուած
 ձեր : Գայ Մարիամ Մագդաղենացի՝ և 18
 պատմէ աշակերտացն , եթէ ետես նա
 զՏէր , և զայս ինչ ասաց ջնա :

19 Եւ էր երեկոյ 'ի միաշաբաթուոյ ա-
 լուսն , և դրօքն փակելովք՝ ուր էին
 աշակերտքն ժողովեալ վասն ահին Հը-
 րէից , եկն Յիսուս և եկաց 'ի միջև նո-
 ցա , և ասէ ջնոսա . տղջն ընդ ձեզ :
 20 Իբրեւ զայս ասաց՝ եցոց նոցա զձեռս
 և զկողմն իւր : Եւ խնդացին աշակերտ-
 21 քն , իբրեւ տեսին զՏէր : Ասէ ջնո-
 սա դարձեալ , ողջն ընդ ձեզ . որպէս
 սուսքեաց զես Հայր իմ , և ես առա-
 22 քեմ զձեզ : Եւ զայս իբրեւ ասաց՝
 փշեաց 'ի նոսա և ասէ , առէք Հոգի
 23 Սուրբ . Եթէ ումեք Թողուցուք զմե-
 զս՝ Թողեալ լիցի նոցա . եթէ զու-
 րուք ունիցիք՝ կալեալ լիցի :
 24 Իսկ Թովմաս մի յերկոտասանիցն՝
 անուանեալն Երկուորեակ , ոչ էր ընդ
 25 նոսա յորժամ եկն Յիսուս : Ասէին
 ջնա այլ աշակերտքն , եթէ տեսաք
 զՏէր : Եւ նա ասէ ջնոսա . եթէ ոչ
 տեսից 'ի ձեռս նորա զնշան բեւեռա-
 ցն , և արկից զմատուսն իմ՝ 'ի տե-
 զես բեւեռացն , և մխելից զձեռս իմ
 'ի կողս նորս , ոչ հաւատամ :
 26 Եւ յետ ութ աւուր դարձեալ է-
 րն 'ի ներքս աշակերտքն , և Թովմաս

ընդ նոսա . զայ Յիսուս զբոքն վաղե-
 րալք , և եկաց 'ի մէջ , և ասէ . ող-
 ջոյն ընդ ձեզ : Ապա ասէ ցթովման . 27
 բեր զմատուռն քո և արկ այսր , եւ
 տես զձեռս իմ . և բեր զձեռն քո , և
 մխես 'ի կող իմ . և մի լինիր անհա-
 ռատ՝ այլ հաւատացեալ : Պատասխա . 28
 նի ետ թովման և ասէ շնա . Տէր իմ
 և Աստուած իմ : Ասէ շնա Յիսուս . 29
 այդ զի տեսերդ զիս՝ և հաւատացեր .
 երանի՛ որոց ոչ իցէ տեսեալ և հաւա-
 տացեն : Բաղում և այլ նշանս արար 30
 Յիսուս առաջի աշակերտացն իւրոց ,
 որ ոչ է գրեալ 'ի գիրս յայտիկ . Այլ 31
 այս այնչափ ինչ գրեցաւ՝ զի հաւա-
 տացէք եթէ Յիսուս Քրիստոս է Որդի
 Աստուծոյ . և զի հաւատայցէք , և ըզ-
 կեանսն յաւիտենականս ընդունիցիք
 յանուն նորա :

ԳԼՈՒԽ ԻԱ.

Յետ այսորիկ դարձեալ յայտնեաց 1
 զանձն իւր Յիսուս աշակերտացն իւրոց
 առ ծովեզերքն Տիբերեայ , եւ յայտ-
 նեաց այսպէս , Էլին 'ի միասին Սիմոն 2

Պետրոս , և թովման անուանեալն եր-
 կուսրեակ , և նախնայել որ Կանայ
 Գալիլեացոց , և որդիքն Չերեզեայ ,
 և այլք յաշակերտաց անտի երկու :
 3 Ասէ շնոսա Սիմոն Պետրոս . երթամ՝
 ձուկն որսալ : Ասեն շնա . դամք եւ
 մեք ընդ քեզ : Գնացին եւ մտին 'ի
 նաւ , և յայնմ գիշերի կալան և ոչինչ :
 4 Իբրեւ այդ եղև՝ կայր Յիսուս յեզզ
 ծովուն , բայց ոչ ծանեան աշակերտքն
 5 Թէ Յիսուս իցէ : Ասէ շնոսա Յիսուս .
 մանկունք , միթէ ունիք ինչ ուտելոյ :
 Պատասխանի ետուն և ասեն շնա , ոչ
 6 Ասէ շնոսա . արկէք յաջակողմն նաւին
 զուռկանք , և գտանիցէք : Արկին , և
 ոչ կարէին ձգել 'ի բաղմուծենէ ան-
 7 տի ձկանցն : Ասէ աշակերտն այն , զոր
 սիրէին Յիսուս՝ ցՊետրոս . Տէր է այն ,
 Սիմոն Պետրոս իբրեւ լուաւ թէ Տէր
 է , արկաւ զիւրեաւ զսիածանեղն՝
 քանզի մերկ էր , եւ ընկէց զինքն 'ի
 8 ծովն : Եւ այլ աշակերտքն նաւաւն
 իսկ գային , քանզի չէին հեռի 'ի ցա-
 մաքէն , այլ իբրեւ երկերիւր կանգ-
 նաւ . բարշէին զգործին հանգրձ ձը-
 9 կամբն : Իբրեւ ելին 'ի ցամաք , տե-

աննեն կրակեաղ կայծականց , և ճուղն
մի 'ի վերայ , և հաց : Ասէ յնոսա Յի- 10
սուս . բերեք 'ի ձկանց այտի , զոր դու-
քբդ կալարուք այժմիկ : Եմուտ Յիմնին 11
Պետրոս , և ձգէր զգործին 'ի ցամաք
ըն մեծամեծ ձկամբք , հարիւր յիսուն
և երիւք . և այնչափ ինչ կայր , և ոչ
պատառեցաւ գործին : Ասէ յնոսա Յի- 12
սուս , եկայք ճաշեցէք . եւ ոչ ոք
յաշակերտացն իշխեր հարցանել թէ
դու ո՞վ ես . զի զիտէին թէ Տէրն է :
Գայ Յիսուս և առնու զհացն՝ և տայ 13
նոցա , նոյնպէս և զձուկնն : Չայս ե- 14
րիցս անդամ՝ երեւեցաւ Յիսուս աշա-
կերտացն յարուցեալ 'ի մեռելաց :

Եւ իբրեւ ճաշեցին , ասէ ցՅիմնին 15
Պետրոս Յիսուս . Յիմնին Յովնանու ,
սիրէս զիս առաւել քան զդուսա : Ասէ
ցնա . այո՛ , Տէր , և դու գիտես զի սի-
րեմ՝ զքեզ : Ասէ ցնա . արածեա ըզ-
գառինս իմ : Գարձեալ ասէ ցնա . Սի- 16
մնին Յովնանու , սիրէս զիս : Ասէ շը-
նա . այո՛ , Տէր , և դու գիտես , զի սի-
րեմ՝ զքեզ : Ասէ ցնա . արածեա զըշ-
խարս իմ : Ասէ ցնա երիցս անդամ . 17
Յիմնին Յովնանու , սիրէս զիս : Տրբա-

մեցաւ Պետրոս , զի ասացն ցնա երիցս
թէ սիրես զիս , և ասէ ցնա . Տէր , դու
զամենայն գիտես . և դու իսկ զամե-
նայն ճանաչես , և եթէ սիրեմ՝ զքեզ :
Ասէ ցնա Յիսուս . արածեա զըշխարս
18 իմ : Ամէն ամէն ասեմ՝ քեզ , զի մինչ
մանուկն էիր , անձամբ անձին գօտի
ածէիր , և երթայիր յս՝ և կամէիր .
եւ յորժամ ծերացայիս , ձեռս 'ի վեր
կապես , և այլք անցնն քեզ գօտի .
19 և տարցին՝ ուր ոչ կամայիս : Չայս ա-
սաց նշանակեալ թէ որով մահու փա-
ռաւոր առնիցէ զԱստուած : Եւ զայս
իրբեւ ասաց , ասէ ցնա . Է՛կ զիսի իմ :
20 Դարձաւ Պետրոս՝ և տեսնէ զա-
շակերան , զոր սիրէր Յիսուս , զի եր-
թայր զիսի , որ եւ անկաւ զանջջքն
նորս և ասէ . Տէր , ո՞վ է որ մատնե-
21 լոյն է զքեզ : Չնա տեսեալ Պետրոսի՝
ասէ ցՅիսուս . Տէր , իսկ սա՛ զի :
22 Ասէ ցնա Յիսուս , եթէ կամիմ՝ զի
կայցէ դա՛ մինչեւ ես գամ . քեզ զի՞
23 փայթ է , դու Է՛կ զիսի իմ : Եւ ել
բանս այս յեղբարս , և համարեցան
թէ աշակերտն այն ոչ մեռանիցի . և
ոչ ասաց նմա Յիսուս եթէ ոչ մեռա-

նիցի, այլ թէ կամիմ' ես՝ թէ կայցե
դա մինչեւ ես գամ:

Այս սշակերտ է, որ վկայե վասն 24
այսոցիկ, որ և գրեալն իսկ զայսո-
սիկ, և գիտեմք եթէ ճշմարիտ է վը-
կայութիւն նորա: Բայց է և այլ ինչ 25
բազում, զոր արար Յիսուս, զոր եթէ
գրեալ էր մի ըստ միով, կարծեմ թէ
և ոչ աշխարհս բաւական էր տանել
զգիրսն՝ որ թէ գրեալ էին:

Յ Ո Ւ Ց Ա Կ

Ա. Ի. Ե. Տ. Ա. Ր. Ա. Ն. Ա. Յ

Հանգստեան, Տաճարի, Իւջաբերից,
Բժշկութեան ու Անգաստանի, որ
դաշտին ՚ի կարգաւորութեան հասա-
րակաց աջօթից ըստ ձայնից:

Ա. Ի. Ե. Տ. Ա. Ր. Ա. Ն. Բ. Հ. Ա. Ն. Գ. Ս. Տ. Ե. Ա. Ն.

Ի Մ Ա Տ Թ Է Ո Ս

- Գ. Լ. Է. Բ. Բ.
Ժ. Ա. 25 Յայնմ Ժամանակի. Վերջ. 30:
Ժ. Գ. 36 Յայնժամ թողեալ. Վ. 52:
Ի. Ա. 18 Եւ այգուցն իբրև. Վ. 32:
Ի. Ե. 31 Եւ յորժամ եկեացէ. Վ. 46:

Ի Մ Ա Ր Կ Ո Ս

- Դ. 1 Դարձեալ սկսաւ. Վ. 9:
Դ. 26 Եւ ասէր՝ այսպէս. Վ. 34:

ԳԼ. 45.

ԺԳ 24 ԱՂԵՂԱՆԵՐՈՒՆ ԵՄԵՆՈՒՆ . 4. 51 :

ԺԴ 52 ԱՂԵՂ ՎԼԱՆՆ ԿԱՆՈՒՆ . 4. 57 :

Ի ՂՈՒԿԱՍ

Թ 10 Դարձան առաքեալքն . 4. 17 :

ԺԲ 52 ՄԻ ԵՐԿՆՉԻՐ . 4. 48 :

ԺԵ 5 Ձգոյչ կոցեք . 4. 10 :

ԻԱ 27 Եւ յայնժամ տեսցեն . 4. 58 :

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ

Բ 15 Եւ էր մերձ զատկին . 4. 22 :

Ե 19 Պատասխանի եա . 4. 25 :

Ե 24 Ամէն ամէն ասեմ ձեղ . 4. 50 :

ԺԲ 24 Ամէն ամէն ասեմ ձեղ . 4. 26 :

ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ ՏԱՃԱՐԻ

Ի ՄԱՏԹԷՈՍ

ԻԳ 1 Եւ ելեալ արտաքս . 4. 51 :

Ի ՄԱՐԿՈՍ

ԺԳ 1 Եւ յերանեն նորա . 4. 57 :

Ի ՂՈՒԿԱՍ

ԻԱ 5 Եւ յասել ոմանց . 4. 58 :

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ

Ժ 22 Եղեն յայնժամ նաւա . 4. 42 :

ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ ԻԿՂԱԲԵՐԻՑ

Ի ՄԱՏԹԷՈՍ

ԳԼ. 45.

ԻԸ 1 Եւ յերեկոյի շաբաթ . 4. 20 :

Ի ՄԱՐԿՈՍ

ԺԵ 42 Եւ իբրեւ երեկոյ . 4. ԺԶ 8 :

Ի ՂՈՒԿԱՍ

ԻԳ 50 Եւ ահա այր մի . 4. ԻԴ 12 :

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ

ԺԹ 58 Յետ այսորիկ . 4. Ի 18 :

ԱԻԵՏԱՐԱՆԻ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ

Ի ՄԱՏԹԷՈՍ

Դ 23 Եւ շրջիք Յիսուս . 4. 25 :

Ը 1 ԱՂԵՂ ԻԲՐԵՒ ԵՂ Ի ԸՆՈ . 4. 17 :

Ը 28 Եւ իբրեւ անց . 4. 54 :

Թ 1 Եւ մտեալ ի նաւ անց . 4. 8 :

Թ 18 Մինչդեռ նա զայս . 4. 26 :

Թ 27 Եւ մինչդեռ անցա . 4. 54 :

Թ 35 Եւ շրջիք Յիսուս . 4. Ժ 1 :

ԺԲ 9 Եւ զնայեալ անտի . 4. 14 :

- ԳԼ. ԷԳԸ.
 ԺԲ 22 Յայնժամ մտտուեցաւ . Վ. 57 .
 ԺԳ 22 Եւ ոտիպեաց վարլա . Վ. 56 .
 ԺԵ 21 Եւ Էլեալ անտի . Վ. 51 .
 ԺԶ 14 Եւ իբրեւ Էկն . Վ. 20 .
 Ի 29 Եւ յեւանելն նոցա . Վ. 34 :

Ի ՄԱՐԿՈՍ

- Ա. 21 Եւ մտանեն 'ի կա . Վ. 54 .
 Ա. 55 Եւ ընդ այդն ընդ . Վ. 45 .
 Բ. 1 Եւ մտեալ դարձեալ . Վ. 12 .
 Գ. 1 Եւ եմուտ միւսան . Վ. 5 .
 Գ. 7 Իսկ Յիսուս աշակեր . Վ. 12 .
 Ե. 1 Եւ Էկն յայնկոյս . Վ. 20 .
 Ե. 21 Եւ իբրեւ անց Յի . Վ. 45 .
 Զ. 55 Եւ իբրեւ անցին . Վ. 56 .
 Ե. 24 Եւ անտի յարուցեալ . Վ. 50 .
 Ե. 31 Եւ Էլեալ միւսան . Վ. 37 .
 Ը. 22 Գան 'ի Բեթոայիդա . Վ. 26 .
 Թ. 15 Եւ Էկեալ առ աշա . Վ. 28 .
 Ժ. 46 Եւ դան յերիբով . Վ. 52 .

Ի ՂՈՒԿԱՍ

- Գ. 51 Եւ Էջ 'ի կախառ . Վ. 42 .

- ԳԼ. ԷԳԸ.
 Ե. 12 Եւ Էղեւ 'ի հասանե . Վ. 16 .
 Ե. 17 Եւ Էղեւ 'ի միւսմ . Վ. 26 .
 Զ. 1 Եւ Էղեւ 'ի շաքաթ . Վ. 11 .
 Ե. 1 Եւ իբրեւ կատար . Վ. 10 .
 Ե. 11 Եւ Էղեւ 'ի վա . Վ. 25 .
 Ը. 22 Եւ Էղեւ 'ի միւսմ . Վ. 59 .
 Ը. 40 Եւ իբրեւ դարձաւ . Վ. 57 .
 Թ. 57 Եւ Էղեւ 'ի վաղ . Վ. 44 .
 ԺԱ. 14 Եւ հաներ դեւ մի . Վ. 25 .
 ԺԳ. 10 Եւ ուսուցանէր . Վ. 17 .
 ԺԴ. 1 Եւ Էղեւ 'ի մտանել . Վ. 6 .
 ԺԵ. 11 Եւ Էղեւ մինչ եր . Վ. 19 .
 ԺԸ. 55 Եւ Էղեւ 'ի մտանելն . Վ. 45 .

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԵՍ

- Գ. 46 Եկն դարձեալ 'ի կա . Վ. 54 .
 Ե. 1 Յեա այսորիկ . Վ. 18 .
 Թ. 1 Եւ մինչդեռ անցաներ . Վ. 58 .
 ԺԱ. 1 Եւ եր ոմն հիւանդ . Վ. 46 .

ԱՒԵՏԱՐԱՆԻ ԱՆԴԱՍՏԱՆԻ

Ի ՄԱՏԹԷՈՍ

ԳԼ. ԷԲ.

ԻԳ 27 Ձի որդես փայլակն. Վ. 55 :

ԻԷ 55 Եւ հանեալ զնա. Վ. 50 :

ԻԸ 50 Եւ Յիսուս դարձեալ. Վ. 61 :

Ի ՄԱՐԿՈՍ

ԺԵ 22 Եւ ածին 'ի Գողգո. Վ. 57 :

Ի ՂՈՒԿԱՍ

ԻԳ 52 Ածին և այլ երկուս. Վ. 46 :

Ի ՅՈՎՀԱՆՆԷՍ

Գ 15 Եւ ոչ որ ԷԼ յերկի. Վ. 21 :

ԺԹ 16 Յայնժամ Էա զնա. Վ. 22 :

ԺՊ 25 Եւ կային առ խա. Վ. 30 :

0025792

2013

2001

« Ազգային գրադարան

NL0015192

